

NEGENENTWINTIGSTE HOOFDSTUK

EXODUS 29 : 1 – 46

De Leer van de Naasteliefde en van het Geloof.

9974. Degenen die geloven, dat zij door de goede dingen die zij doen, de hemel verdienen, doen de goede dingen uit zichzelf en niet uit de Heer.

9975. De goedheden die mensen uit zichzelf doen, zijn alle niet goed, omdat zij gebeuren ter wille van zichzelf, aangezien zij plaatsvinden ter wille van de beloning, dus beogen zij vanuit die dingen vooral zichzelf.

Maar de goede dingen die mensen doen uit de Heer, zijn alle goed, aangezien die plaatsvinden uit de Heer en ter wille van de naaste, dus beogen zij in de eerste plaats de Heer en de naaste.

9976. Daarom hebben degenen die verdienste stellen in de werken, zichzelf lief; en zij die zichzelf liefhebben, verachten de naaste, ja zelfs toornen zij op God zelf, indien zij het gehoopte loon niet ontvangen, want zij handelen om het loon.

9977. Daaruit blijkt, dat hun werken niet zijn vanuit de hemelse liefde, dus ook niet vanuit het ware geloof, want het geloof dat het goede beschouwt uit zichzelf en niet uit God, is het ware geloof niet.

Zulke mensen kunnen de hemel niet in zich opnemen; want uit de hemelse liefde en uit het ware geloof is de hemel bij de mens.

9978. Zij die in hun werken de verdienste stellen, kunnen niet strijden tegen de boosheden die uit de hellen zijn, want uit zichzelf kan niemand dit; maar degenen die niet in de werken de verdienste stellen, voor hen strijdt en overwint de Heer.

9979. De Heer alleen heeft verdienste gehad, omdat Hij alleen vanuit Zichzelf de hellen heeft overwonnen en onderworpen; vandaar is de Heer alleen de Verdienste en de Gerechtigheid.

9980. Bovendien is de mens uit zichzelf niets dan het boze; dus is uit zichzelf het goede doen, dit vanuit het boze doen.

9981. Dat men het goede niet moet doen om het loon, leert de Heer Zelf bij Lukas:

‘Indien gij hen liefhebt die u liefhebben, wat dank hebt gij; indien gij goeddoet degenen die u goed doen, wat dank hebt gij; want de zondaars doen hetzelfde.

Hebt veeleer uw vijanden lief, en doet goed en leent, zonder iets weder te kopen; dan zal uw loon groot zijn en gij zult zonen des Allerhoogste zijn’, (Lukas 6:32-35).

Dat de mens ook niet het goede kan doen uit zichzelf, opdat dit het goede is, leert de Heer ook bij Johannes: *‘De mens kan niet wat ook nemen, tenzij het hem uit de hemel is gegeven’, (Johannes 3:27) en elders: ‘Jesus zei: Ik ben de wijnstok, gij zijt de ranken; die in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen’, (Johannes 15:5).*

9982. Geloven dat men wordt beloond indien men het goede doet, is niet schadelijk bij degenen die in onschuld zijn, zoals bij kleine kinderen en bij eenvoudigen; maar zich daarin bevestigen wanneer men volwassen wordt, is schadelijk.

De mens immers wordt ingewijd in het goede door de beloning te beschouwen en afgeschrikt van het boze door de bestraffing te beschouwen; maar voor zoveel als hij in het goede van de liefde en van het geloof komt, voor zoveel wordt hij daarvan verwijderd de verdienste te beschouwen in de goede dingen die hij doet.

9983. Het goede doen dat het goede is, zal zijn uit de liefde van het goede, dus ter wille van het goede.

Zij die in deze liefde zijn, verfoeien de verdienste, want zij hebben het doen lief en worden daaruit het zegenrijke gewaar en omgekeerd worden zij bedroefd indien men gelooft, dat het plaatsvindt ter wille van iets van henzelf.

Het is hiermee bijna evenzo gesteld als met hen die aan vrienden het goede doen ter wille van de vriendschap, aan de broeder ter wille van de broederschap, aan de echtgenote en de kinderen ter wille van de echtgenote en de kinderen, aan het vaderland ter wille van het vaderland, dus vanuit de vriendschap en de liefde.

Zij die goed denken, zeggen en overtuigen ook daarvan dat zij niet weldoen ter wille van zich, maar ter wille van de anderen.

9984. De verkwikking zelf, die in de liefde is van het goede te doen zonder het einddoel van de beloning, is het loon dat blijft tot in het eeuwige, want elke aan het leven ingeschreven aandoening van de liefde blijft aanhoudend; daarin wordt door de Heer de hemel en de eeuwige gelukzaligheid ingeboezemd.

Exodus 29 : 1 – 46

- 1. En dit is het woord dat gij hun zult doen, om hen te heiligen, om Mij het priesterschap te bedienen: neem één var, een zoon van de kudde van grootvee en twee volkomen rammen.*
- 2. En brood van ongezuurde dingen en koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie en vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie; van meelbloem van tarwe zult gij die maken.*
- 3. En geven zult gij ze op één korf en gij zult ze doen naderen in de korf; en de var en de twee rammen.*
- 4. En Aharon en zijn zonen zult gij doen naderen tot de deur van de tent der samenkomst en wassen zult gij hen met wateren.*
- 5. En nemen zult gij de klederen en bekleden Aharon met de rok en de mantel van de efod en de efod en de borstlap en gorden zult gij hem met de gordel van de efod.*
- 6. En zetten zult gij de tulband op zijn hoofd en geven zult gij de kroon der heiligheid op de tulband.*
- 7. En zult nemen de olie der zalving en gieten op zijn hoofd en hem zalven.*
- 8. En zijn zonen zult gij doen naderen en bekleden hen met rokken.*

9. En aangorden zult gij hem met een bandelier, Aharon en zijn zonen en aanbinden zult gij hun de tiaren en voor hen zal het priesterschap zijn tot een inzetting der eeuw; en gij zult vullen de hand van Aharon en de hand van zijn zonen.
10. En gij zult doen naderen de var vóór de tent der samenkomst; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de var.
11. En gij zult slachten de var vóór Jehovah, aan de deur van de tent der samenkomst.
12. En gij zult nemen van het bloed van de var en geven op de hoornen van het altaar met uw vinger; en al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament van het altaar.
13. En gij zult nemen al het vet bedekkende de darmen en het net over de lever en de twee nieren en het vet dat op die is en gij zult verbranden op het altaar.
14. En het vlees van de var en zijn vel en zijn mest, zult gij verbranden met vuur buiten het kamp; zonde dit.
15. En de ene ram zult gij nemen en leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de ram.
16. En slachten zullen zij de ram en nemen zijn bloed en sprengen op het altaar rondom.
17. En de ram zult gij snijden in zijn stukken en gij zult wassen zijn darmen en zijn poten en geven op zijn stukken en op zijn hoofd.
18. En gij zult branden met de ganse ram op het altaar, een brandoffer dit voor Jehovah, een reuk van rust, een vuuroffer voor Jehovah dit.
19. En nemen zult gij de tweede ram en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de ram.
20. En slachten zult gij de ram en nemen van zijn bloed en geven op het oorlapje van Aharon en op het rechteroorlapje van zijn zonen en op de duim van hun rechterhand en op de grote teen van hun rechtervoet en sprengen zult gij het bloed op het altaar rondom.
21. En nemen zult gij van het bloed dat op het altaar is en van de olie der zalving en sprengen op Aharon en op zijn klederen en op zijn zonen met hem en heilig hij, en zijn klederen en zijn zonen en de klederen van zijn zonen met hem.
22. En nemen zult gij van de ram het vet en de staart en het vet dat de armen bedekt en het net van de lever en de twee nieren en het vet dat daarop is en de rechterschenkel, omdat een ram van de vullingen die.
23. En één broodbol en één koek van brood van olie en één vlade, uit de korf van de ongezuurde dingen, die vóór Jehovah zijn.
24. En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon en op de handpalmen van zijn zonen en gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah.
25. En nemen zult gij ze van hun hand en branden op het altaar boven het brandoffer, tot een reuk van rust vóór Jehovah, een vuuroffer dit voor Jehovah.
26. En nemen zult gij de borst van de ram der vullingen, die voor Aharon is en bewegen die ter beweging vóór Jehovah en zij zal zijn u tot aandeel.
27. En heiligen zult gij de borst der beweging en de schenkel der opheffing, die is bewogen en die is opgeheven van de ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon en van hetgeen voor zijn zonen is.
28. En het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls, omdat een opheffing deze en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, van hun vredeslachtoffers, hun opheffing voor Jehovah.
29. En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn, zullen zijn voor zijn zonen na hem, om te zalven in dezelve en om te vullen in dezelve hun hand.
30. Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen, die zal binnengaan in de tent der samenkomst om te bedienen in het heilige.

31. En de ram der vullingen zult gij nemen en gij zult koken zijn vlees in een heilige plaats.
32. En eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van de ram en het brood dat in de korf is, aan de deur van de tent der samenkomst.
33. En eten zullen zij die dingen in welke ontzondigd is, om te vullen hun hand, om hen te heiligen; en een vreemde zal niet eten, omdat het heilige die.
34. En indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen en van het brood, tot aan de morgen en verbranden zult gij het overgeblevene met vuur, het zal niet worden gegeten, omdat het heilige dit.
35. En gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus, volgens alles wat Ik u heb geboden; zeven dagen zult gij vullen hun hand.
36. En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen en gij zult reinigen van zonde op het altaar in uw verzoenen op hetzelfde en zalven zult gij dat om te heiligen dat.
37. Zeven dagen zult gij verzoenen op het altaar en heiligen dat en het altaar zal een heilige der heiligen zijn; al wie het altaar aanroert, zal worden geheiligd.
38. En dit is het wat gij zult doen op het altaar; lammeren zonen van een jaar, twee des daags, geduriglijk.
39. Het ene lam zult gij maken in de morgen en het andere lam zult gij maken tussen de avonden.
40. En een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin en een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn voor het eerste lam.
41. Het tweede lam zult gij maken tussen de avonden, volgens het morgenspijsoffer en volgens het drankoffer ervan, zult gij maken voor hetzelfde, tot een reuk van rust, een vuuroffer voor Jehovah.
42. En een brandoffer geduriglijk in uw geslachten aan de deur van de tent der samenkomst vóór Jehovah, waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken met u aldaar.
43. En Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls en het zal worden geheiligd in Mijn heerlijkheid.
44. En Ik zal heiligen de tent der samenkomst en het altaar en Aharon en zijn zonen zal Ik heiligen om Mij het priesterschap te bedienen.
45. En Ik zal wonen in het midden van de zonen Israëls en Ik zal hun tot een God.
46. En zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God, Die hen heeft uitgeleid uit het land van Egypte, tot Mijn wonen in het midden van hen; Ik Jehovah hun God.

INHOUD

9985. Er wordt in de innerlijke zin in dit hoofdstuk gehandeld over de verheerlijking van de Heer ten aanzien van het Menselijke, wat wordt aangeduid met de inwijding van Aharon en van diens zonen in het priesterschap.

DE INNERLIJKE ZIN

9986. vers 1-3. *En dit is het woord dat gij hun zult doen, om hen te heiligen, om Mij het priesterschap te bedienen: neem één var, een zoon van de kudde van grootvee en twee volkomen rammen. En brood van ongezuurde dingen en koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie en vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie; van meelbloem van tarwe zult gij die maken. En geven zult gij ze op één korf en gij zult ze doen naderen in de korf; en de var en de twee rammen.*

En dit is het woord dat gij hun zult doen, betekent de wet van de orde; om hen te heiligen, betekent de uitbeelding van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; om Mij het priesterschap te bedienen, betekent om uit te beelden het gehele werk van de zaliging door Hem; neem één var een zoon van de kudde van grootvee, betekent de zuivering van de natuurlijke of uiterlijke mens; en twee volkomen rammen, betekent de zuivering van de geestelijke of innerlijke mens; en brood van ongezuurde dingen, betekent de zuivering van het hemelse in het binnenste van de mens; en koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie, betekent de zuivering van het middelste hemelse; en vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie, betekent het hemelse in de uiterlijke mens; van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken, betekent het ware dat uit het Goddelijk Goede is; en geven zult gij ze op één korf, betekent het zinlijke waarin die zijn; en gij zult ze doen naderen in de korf, betekent zo de aanwezigheid van alle dingen; en de var en de twee rammen, betekent het natuurlijke of het uiterlijke van de mens en het geestelijke of het innerlijke van hem, die moeten worden gezuiverd.

9987. En dit is het woord dat gij hun zult doen; dat dit de wet van de orde betekent, staat vast uit de betekenis van het woord, namelijk het Goddelijk Ware en vandaar de wet van de orde, waarover hierna.

Het woord betekent in de gewone zin hetgeen wordt uitgesproken door de mond of van de rede; en omdat de rede is het denken van het gemoed door uitgesproken woorden, betekent dus het woord, de zaak waarover wordt gedacht; vandaar wordt elke zaak die werkelijk bestaat en iets is, in de oorspronkelijke taal een woord genoemd.

Maar in de uitnemende zin is het Woord het Goddelijk Ware en de oorzaak hiervan is dat alles wat werkelijk bestaat en wat iets is, vanuit het Goddelijk Ware is, daarom wordt er bij David gezegd: *‘Door het Woord van Jehovah zijn de hemelen gemaakt en door de Geest van Zijn mond al hun heir’*, (Psalm 33:6).

Daar is het Woord van Jehovah het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer; de geest van de mond van Jehovah is het leven daaruit; de hemelen daaruit gemaakt en al hun heir, zijn de engelen, voor zover als zij de opnemingen van het Goddelijk Ware zijn.

Dat de hemelen de engelen zijn, komt omdat die de hemel samenstellen; en omdat de engelen de opnemingen van het Goddelijk Ware zijn, worden daarom met de engelen in de abstracte zin de Goddelijke Waarheden aangeduid die uit de Heer zijn; nr. 8192; en dat de heirlegers van de hemelen in dezelfde zin de Goddelijke waarheden zijn, nrs. 3448, 7236, 7988.

Daaruit kan vaststaan, wat met het Woord wordt aangeduid bij Johannes:

‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is. En het Woord is Vlees geworden en het heeft in ons gewoond en wij hebben zijn heerlijkheid gezien’, (Johannes 1:1,3,14).

Dat de Heer daar onder het Woord wordt verstaan, is duidelijk, want er wordt gezegd dat het Woord Vlees is geworden.

Dat de Heer het Woord is, is omdat de Heer toen Hij in de wereld was, het Goddelijk Ware Zelf is geweest en omdat, toen Hij uit de wereld was heengegaan, het Goddelijk Ware uit Hem voortging, zie de aangehaalde plaatsen in de nrs. 9199, 9315.

Dat het Woord in de hoogste zin de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, staat vast uit verscheidene plaatsen, zoals bij David: *'Zij riepen tot Jehovah en Hij zond Zijn Woord en Hij genas hen'*, (Psalm 107:20).

Bij Johannes: *'Het Woord van de Vader hebt gij niet blijvend in u, omdat gij niet gelooft Hem, Die Hij heeft gezonden; ook wilt gij niet tot Mij komen, opdat gij het leven moogt hebben'*, (Johannes 5:38,40).

Bij dezelfde: *'Ik heb hun Uw Woord gegeven; derhalve heeft de wereld hen gehaat, heilig hen in Uw waarheid; Uw woord is de waarheid'*, (Johannes 17:14,17).

En in de Openbaring: *'Die op het witte paard zat, was bekleed met een bekleedsel in bloed gedoopt en Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods; en Hij had op Zijn bekleedsel en op Zijn dij, de Naam geschreven: Koning der koningen en Heer der heren'*, (Openbaring 19:13,16).

Hieruit en uit andere plaatsen staat vast, dat het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer het Woord is en in de hoogste zin de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, want er wordt gezegd dat de Naam van Hem Die op het witte paard zat, het Woord Gods is en dat Hij is de Koning der koningen en de Heer der heren.

Omdat het Woord het Goddelijk Ware is, wordt er daarom gezegd dat Hij bekleed was met een bekleedsel in bloed gedoopt, want met het bekleedsel wordt het ware aangeduid, nr. 9952 en met het bloed het Ware vanuit het Goede, zie voor een meer volledige ontvouwing de nrs. 2760-2762.

Vandaar is het, dat al het Ware dat uit het Goddelijke is, het Woord wordt genoemd, zoals bij Joël: *'Jehovah heeft Zijn stem geuit vóór Zijn heir; zeer groot is Zijn legerkamp; omdat talloos is hij die Zijn Woord doet'*, (Joël 2:11); de stem die Jehovah uit, is het ware vanuit het Goddelijke, nr. 9926; het legerkamp van Jehovah is de hemel, nrs. 4236, 8193, 8196.

Daaruit blijkt dat 'talloos is hij die het Woord doet' is: die het Goddelijk Ware doet.

Bij Mattheüs: *'Als iemand het woord van het koninkrijk hoort en niet daarop let, zo komt de boze en rukt weg wat in zijn hart is gezaaid.*

Die op de steenachtige dingen bezaaid is, is degene die het Woord hoort en dat terstond met vreugde ontvangt; hij heeft echter geen wortel.

Die tussen de doornen bezaaid is, is degene die het Woord hoort, maar de zorg der eeuw en het bedrog der rijkdommen verstikt het Woord.

Die in de goede aarde gezaaid is, is degene die het Woord hoort en daarop let en vandaar vrucht draagt', (Mattheüs 13:19-23).

Dat het Woord daar het Goddelijk Ware is, is zonder ontvouwing duidelijk.

Er wordt gezegd het Woord van het koninkrijk, omdat het is het ware van de hemel en van de Kerk, want het koninkrijk is de hemel en de Kerk.

Daaruit kan vaststaan, dat de woorden de Goddelijke waarheden zijn die uit de Heer zijn, zoals bij Johannes: *'De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven'*, (Johannes 6:63).

Daarom worden eveneens de geboden van de Decaloog 'de Tien Woorden' genoemd, (Exodus 34:28).

Dat het Woord de Wet van de orde is, komt omdat het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer de orde in de hemelen maakt en wel dermate dat dit daar de orde is.

Vandaar zijn de wetten van de hemelse orde de Goddelijke waarheden, zie de nrs. 1728, 1919, 2447, 2258, 4839, 5703, 7995, 8513, 8700, 8988.

De wet van de orde die in dit hoofdstuk wordt aangeduid met het Woord is, op welke wijze de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt; dat wil zeggen, Goddelijk gemaakt, want over die zaak wordt hier in de innerlijke zin gehandeld; en vandaar in de betrekkelijke zin over de

wederverwekking van de mens, want de wederverwekking van de mens is een beeld van de verheerlijking van de Heer, nrs. 3138, 3212, 3296, 4402, 5688, 3245, 3246.

Dat dit vooral de wet van de orde is, komt omdat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke de Orde in de hemelen is en omdat eenieder die wordt wederverwekt, tot die orde wordt teruggebracht, daarom zijn diegenen die in die orde zijn, in de Heer.

9988. Om hen te heiligen; dat dit betekent om de Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, staat vast uit de betekenis van heiligen, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke uitbeelden, nr. 9956.

Dat dit heiligen is, komt omdat de Heer alleen heilig is en omdat al het heilige voortgaat uit Hem en alle heiliging Hem uitbeeldt, nrs. 9479, 9680, 9820.

9989. Om Mij het priesterschap te bedienen; dat dit het gehele werk van de zaliging door Hem betekent, staat vast uit de betekenis van het priesterschap, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het werk van de zaliging, nr. 9809.

9990. Neem één var, een zoon van de kudde van grootvee; dat dit betekent de zuivering van de natuurlijke of uiterlijke mens, staat vast uit de betekenis van de var, namelijk het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de natuurlijke of uiterlijke mens, nr. 9391.

En omdat er wordt gezegd: een zoon van de kudde van grootvee, wordt ook het ware van dat goede aangeduid, want de zoon is het ware en de kudde van grootvee is het natuurlijke.

Dat de zoon het ware is, zie de nrs. 489, 491, 533, 2623, 3373, 9807; en dat de kudde van grootvee het natuurlijke is, nrs. 2566, 591, 8937.

Dat met de var, een zoon van de kudde van grootvee, hier wordt aangeduid de zuivering van de natuurlijke of uiterlijke mens, is omdat die werd geslachtofferd en met de slachtoffers werd aangeduid de zuivering van de boosheden en de valsheden, of de verzoening, hier de zuivering van de boosheden en valsheden die in de natuurlijke of uiterlijke mens zijn.

De zuivering echter in de geestelijke of innerlijke mens wordt aangeduid met het brandoffer uit de ram.

Opdat men zal weten dat er in de mens een uiterlijke en een innerlijke is en dat er in het ene en het andere datgene is wat betrekking heeft op het ware en datgene wat betrekking heeft op het goede; daarom moet de mens wanneer hij wordt wederverwekt, ten aanzien van het uiterlijke en ten aanzien van het innerlijke worden wederverwekt en in het ene en het andere ten aanzien van het ware en ten aanzien van het goede.

Maar voordat de mens kan worden wederverwekt, moet hij worden gezuiverd van de boosheden en de valsheden, want die staan in de weg.

De zuiveringen van de uiterlijke mens werden uitgebeeld door de brandoffers en de slachtoffers uit ossen, varren en geitenbokken; de zuiveringen echter van de innerlijke mens door de brandoffers en de slachtoffers uit rammen, bokjes en geiten.

De zuivering echter van het innerlijke zelf, dat het binnenste is, uit lammeren.

Daarom kan uit de dieren zelf die werden geslachtofferd, vaststaan welke zuivering of verzoening werd uitgebeeld.

Er wordt gezegd dat de zuivering of de verzoening werd uitgebeeld, omdat de brandoffers en de slachtoffers de mens niet zuiverden of verzoenden, maar slechts de zuivering en de verzoening uitbeelden; want wie kan niet weten, dat zulke rituelen niets van het boze en het valse bij de mens wegnemen, zie nr. 2180.

Dat die ze niet hebben weggenomen, maar slechts hebben uitgebeeld, had als oorzaak, dat bij de Israëlitische en de Joodse natie het uitbeeldende van een Kerk was ingesteld, waardoor de verbinding met de hemel plaatsvond en door de hemelen met de Heer, zie de nrs. 9320, 9380.

Wat echter in het bijzonder werd uitgebeeld door de brandoffers en de slachtoffers uit varren, rammen en uit lammeren, zal men zien verderop in dit hoofdstuk, want daar wordt daarover gehandeld.

9991. En twee volkomen rammen; dat dit de zuivering van de geestelijke of innerlijke mens betekent, staat vast uit de betekenis van de ram, namelijk het innerlijke van de mens, dus het geestelijke van hem, nr. 2830.

Het innerlijke immers bij de mens wordt het geestelijke genoemd en het uiterlijke het natuurlijke.

Dat de zuivering wordt aangeduid, is omdat de brandoffers plaatsvonden uit rammen en door de brandoffers en de slachtoffers werden in het algemeen de zuiveringen van de boosheden en de valsheden of de verzoeningen uitgebeeld en door de brandoffers en de slachtoffers uit rammen de zuiveringen of de verzoeningen van de innerlijke of geestelijke mens, waarover hierna in dit hoofdstuk, waarover daar wordt gehandeld.

9992. En brood van ongezuurde dingen; dat dit betekent de zuivering van het hemelse in het binnenste van de mens, staat vast uit de betekenis van het brood, namelijk het hemelse, nrs. 2165, 2177, 3478, 9545; en uit de betekenis van het ongezuurde, namelijk het gezuiverde, waarover hierna.

Dat het het binnenste van de mens is, is omdat het hemelse het goede van de liefde is en het goede van de liefde is het binnenste.

Er zijn drie dingen bij de mens die op elkaar volgen in opeenvolgende orde: die drie worden genoemd: het hemelse, het geestelijke en het natuurlijke.

Het hemelse is het goede van de liefde tot de Heer; het geestelijke is het goede van de liefde jegens de naaste en het natuurlijke daaruit is het goede van het geloof, dat, omdat het vanuit het geestelijke is, het geestelijk-natuurlijke wordt genoemd.

Want het is bij de mens evenzo gesteld als in de hemelen; in de binnenste hemel die ook de derde wordt genoemd, is het hemelse, in de tweede of middelste hemel is het geestelijke en in de eerste of de laatste hemel is het natuurlijke daaruit, of het geestelijk-natuurlijke.

Dat het bij de mens evenzo is gesteld als in de hemelen, heeft als oorzaak, dat de mens die in het goede is, de hemel in de kleinste vorm is, zie nr. 9279.

Ten aanzien van de verdeling in drieën van de hemel of van het hemels rijk, zal worden gesproken in wat volgt, waar wordt gehandeld over de koeken en de vladen uit de meelbloem van tarwe.

Dat het ongezuurde het gezuiverde betekent, is omdat de zuurdesem het valse vanuit het boze betekent, nrs. 2342, 7906, vandaar betekent het ongezuurde of ongedesemde het zuivere of dat wat zonder het valse is.

Dat het gegiste het valse vanuit het boze betekent, is omdat dat valse het goede bezoedelt en eveneens het ware en verder omdat het tot strijd opwekt, want wanneer het valse op het goede toetreedt, ontstaat er gisting en wanneer het op het ware toetreedt, ontstaat er botsing.

Vandaar is het, dat het spijsoffer uit ongezuurd brood, in de brandoffers en in de slachtoffers werd toegepast.

Daarom was het ingesteld *‘dat alle spijsoffer dat zij Jehovah zouden toebrengen, niet gedeseemd zou worden gemaakt’*, (Leviticus 2:11); *‘dat zij niet op het gedeseemde het bloed van het slachtoffer zouden slachtofferen’*, (Exodus 23:18); en dat *‘zij op het paasfeest in het geheel niet het gedeseemde zouden eten en dat degene die het at, van Israël zou worden uitgeroeid’*, (Exodus 12:15,18-20).

Dat degene die op het paasfeest het gedeseemde at, van Israël zou worden uitgeroeid, had als oorzaak, dat het paasfeest de bevrijding van de verdoemenis betekende en in het bijzonder de

bevrijding van de valsheden vanuit het boze, bij hen die zich door de Heer laten wederverwekken, zie de nrs. 7093, 9286-9292.

Vandaar eveneens werd dit feest het feest van de ongezuurde dingen genoemd.

9993. En koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie; dat dit betekent de zuivering van het middelste hemelse, staat vast uit de betekenis van de koeken, namelijk het middelste hemelse, waarover hierna; en uit de betekenis van de olie, namelijk het goede van de liefde, nrs. 886, 4582, 4638.

Daaruit blijkt dat met de koeken gemengd met olie wordt aangeduid het hemelse dat uit het binnenste is, want de olie is het goede van de liefde, dat het binnenste is.

Het is hiermee als volgt gesteld: de hemelen zijn in twee rijken onderscheiden, waarvan het ene het geestelijk rijk wordt genoemd, het andere het hemelse.

Het geestelijk rijk in de hemelen stemt overeen met het verstandelijke bij de mens en het hemels rijk daar, stemt overeen met het wilsdeel van de mens, nr. 9835.

In het ene en het andere rijk is een innerlijke en een uiterlijke, zoals ook bij de mens het verstandsdeel en het wilsdeel dit heeft; er is immers bij de mens een innerlijk en een uiterlijk verstandelijke en er is een innerlijk en een uiterlijke wil.

Het innerlijk verstandelijke maakt het geestelijk leven van de innerlijke mens en het uiterlijk verstandelijke maakt het geestelijk leven van de uiterlijke mens.

De innerlijke wil echter maakt het hemels leven van de innerlijke mens en de uiterlijke wil maakt het hemels leven van de uiterlijke mens.

Dat er een innerlijke en een uiterlijke mens is, kan vaststaan voor eenieder die nadenkt, vooral uit huichelaars, de sluwen, de geslepenen en de boosaardigen, namelijk dat die innerlijk bij zichzelf denken tegen de waarheden van het geloof en eveneens hun wil zetten tegen de goedheden van de hemelse liefde, maar uiterlijk denken en willen met die dingen, vandaar eveneens spreken en handelen, opdat zij voor de wereld een schijn geven.

Bovendien moet men weten dat het ene en het andere rijk, dus het hemelse en het geestelijke, in de hemelen in drieën is verdeeld: er is het binnenste, het middelste en het uiterste of buitenste, nr. 9873.

Het binnenste van het hemels rijk is het goede van de liefde tot de Heer, het middelste daar is het goede van de wederzijdse liefde, namelijk het goede dat daaruit voortgaat en het uiterlijke is het verkwikkelijke dat voortgaat vanuit dit goede.

De beide eerstgenoemde zijn in de innerlijke mens bij hen die in het hemels rijk van de Heer zijn, het derde echter is in de uiterlijke mens bij die zelfde mensen.

Deze drie werden uitgebeeld door het brood van ongezuurde dingen, door de koeken van ongezuurde dingen gemengd met olie en door de vladen van ongezuurde dingen, gezalfd met olie en de zuivering ervan wordt uitgebeeld door het offeren van die drie op het altaar tezamen met het brandoffer of het slachtoffer.

Dat zulke dingen in volgorde worden aangeduid, kan alleen al hieruit vaststaan dat die drie dingen werden bevolen en dat eveneens de bereiding ervan in de boeken van Mozes werd beschreven, wat niet had plaatsgevonden indien zij niet verborgenheden van de hemel en van de Kerk hadden behelst; waartoe zouden zulke rituelen anders dienen?

Maar ik weet, dat die verborgenheden nauwelijks door iemand heden ten dage kunnen worden gevat, met als oorzaak, dat het wereldse heden ten dage alles is in het verstand en in de wil en dat degenen die over de hemel denken en die willen, geen ander idee daarover hebben dan een natuurlijke en aardse.

Waar zo'n voorstelling is en zo'n wil, dus waar zo'n liefde is, daar hebben de verborgenheden van de hemel geen plaats.

Geheel anders zou het zijn gesteld, indien het gemoed door de hemelse dingen meer werd verlustigd dan door de wereldse, want waardoor de mens wordt verlustigd, worden begrepen;

zoals hij wordt verlustigd door de verborgenheden van de burgerlijke staat in de koninkrijken en door de verborgenheden van de zedelijke staat bij de mens.

Onder de zedelijke staat wordt de staat verstaan van de liefden en van de aandoeningen en van het denken daaruit, waarvan de geslepen mens gemakkelijk de verborgenheden ontwaart; de oorzaak hiervan is, dat hij er zich in verlustigt anderen door zulke dingen te leiden om eerbewijzen of gewin te behalen of roem daardoor.

Dat de koeken het middelste hemelse in de innerlijke mens betekenen, is omdat zij in de tweede rij zijn; in de eerste immers is het brood van ongezuurde dingen, in de tweede zijn de koeken gemengd met olie en in de derde zijn de vladen gezalfd met olie.

Die drie werden de spijsoffers genoemd en zij werden op het altaar geofferd tezamen met de bandoffers en de slachtoffers.

Het wordt in (Leviticus 2) beschreven, hoe zij moesten worden vervaardigd en hoe zij moesten worden geofferd, in verschillende plaatsen, zoals hoe door Aharon op de dag van zijn zalving, (Leviticus 6:13-16).

Onder de koeken wordt ook in het Woord het goede van de liefde in het algemeen verstaan, vandaar is het, dat de broden der aangezichten of de toonbroden koeken worden genoemd, bij Mozes: *‘Gij zult meelbloem nemen en die tot twaalf koeken bakken, van twee tienden zal één koek zijn; en gij zult ze op de tafel vóór Jehovah keggen en gij zult op de rij zuivere wierook geven’*, (Leviticus 24:5-9).

De zuivere wierook, die op de koeken werd gegeven, betekende het ware uit het hemels goede, dat het laatste of het uiterste van het hemels rijk is.

Ook wordt met de koeken het goede van de liefde in het algemeen aangeduid bij Jesaja: *‘De zonen verzamelen brandhout en de vaders steken het vuur aan, de vrouwen kneden het deeg, om koeken te maken voor de koningin der hemelen en om aan andere goden drankoffers te plengen’*, (Jeremia 7:18; 44:19).

Koeken maken voor de koningin der hemelen, is vanuit het goede van de hemelse liefde de duivel vereren; en aan andere goden drankoffers plengen, is uit de waarheden van het geloof de satan vereren, want met de koningin der hemelen worden degenen aangeduid die in de hel van de genieën zijn en met de andere goden degenen die in de hel van de boze geesten zijn, nrs. 5977, 8593, 8622, 8625.

Degenen die in de hel van de genieën zijn, worden tezamen genomen de duivel genoemd en zij die in de hel van de boze geesten zijn worden satan genoemd.

Het goede echter van de geestelijke liefde wordt met de koeken aangeduid bij Hosea: *‘Efraïm is een koek geworden die niet is omgekeerd’*, (Hosea 7:8); maar de koek wordt daar met een andere naam in de oorspronkelijke taal uitgedrukt, die het goede van de geestelijke liefde betekent.

De koek is niet omgekeerd, wanneer de uiterlijke mens regeert over de innerlijke; wanneer dit bij de mens plaatsvindt, dan is de orde omgekeerd, want dan gebiedt het uiterlijke en dient het innerlijke.

Efraïm is het verstandelijke van de Kerk, dat wordt verlicht en aangedaan, wanneer de waarheden en de goedheden van het geloof worden opgenomen.

9994. En vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie; dat dit het hemelse in de uiterlijke mens betekent, staat vast uit de betekenis van de vladen, namelijk het hemelse in de uiterlijke mens, waarover hierna.

Uit de betekenis van het ongezuurde, dus het gezuiverde, nr. 9992; en uit de betekenis van de olie, namelijk het goede van de liefde, nrs. 886, 4582, 4638.

Daaruit blijkt dat met de vladen van ongezuurde dingen gezalfd met olie, wordt aangeduid het hemelse in de uiterlijke mens, dat in volgorde vanuit de vorige voortgaat.

De vladen worden met olie gezalfd genoemd, maar de koeken met olie gemengd; de oorzaak hiervan is dat de vladen in de derde rij staan en de koeken in de tweede, nr. 9993.

Dat wat in de tweede rij is, gaat rechtstreeks vanuit het binnenste voort en heeft vandaar het binnenste hemelse in zich, dat met de olie wordt aangeduid.

Dat wat in de derde rij is gaat indirect vanuit het binnenste voort, namelijk door dat wat in de tweede rij is en het heeft vandaar dus het binnenste niet op die wijze in zich, zoals dat wat in de tweede rij is.

Daarom worden de koeken, omdat die het hemelse van de tweede rij betekenen, met olie gemengd genoemd en worden de vladen, omdat zij het hemelse van de derde rij betekenen met olie gezalfd genoemd.

Maar deze dingen kunnen bezwaarlijk gevat, indien men niet weet hoe het is gesteld met het ontstaan van de dingen in de opeenvolgende orde.

Het is daarmee gesteld als met: einddoel, oorzaak en uitwerking.

Het binnenste is het einddoel, het middelste is de oorzaak en het laatste is de uitwerking.

Het einddoel zal in de oorzaak zijn opdat zij de oorzaak van dat einddoel zal zijn en de oorzaak zal in de uitwerking zijn, opdat zij de uitwerking van die oorzaak zal zijn.

Het einddoel verschijnt in de uitwerking niet zoals in de oorzaak, omdat de uitwerking verder van het einddoel afstaat dan de oorzaak.

Hieruit kan het gemoed worden verlicht daarover, hoe het is gesteld met het binnenste, het middelste en het uiterlijke in de opeenvolgende orde.

9995. Van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken; dat dit betekent het ware dat vanuit het Goddelijk Goede is, waaruit die dingen zijn, staat vast uit de betekenis van meelbloem of van fijn tarwemeel, namelijk het ware, waarover hierna; en uit de betekenis van de tarwe, namelijk het goede van de liefde, nr. 3941, dus in de hoogste zin het Goddelijk Goede; en uit de betekenis van dezelve maken, namelijk dat die hemelse goedheden, die worden aangeduid met het brood, de koeken en de vladen van ongezuurde dingen, zijn uit dat ware.

Het is hiermee als volgt gesteld: alle waarheden en goedheden die in de hemelen zijn, zijn uit het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer.

Dit Goddelijk Ware, opgenomen door de engelen in het hemels rijk, wordt het hemels goede genoemd, maar door de engelen in het geestelijk rijk opgenomen, wordt het daar het geestelijk goede genoemd.

Want hoezeer ook het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer, het ware wordt genoemd, het is toch het goede.

De oorzaak dat dit het ware wordt genoemd, is dat dit in de hemelen voor het uitwendig gezicht van de engelen daar als licht verschijnt; want het licht daar is het Goddelijk Ware, maar de warmte in dat licht, dat het goede van de liefde is, maakt dat dit het goede is.

Evenzo is het gesteld bij de mens, wanneer het ware van het geloof voortgaat vanuit het goede van de naastenliefde, wat plaatsvindt wanneer de mens is wederverwekt, dan verschijnt het ware als het goede, dat vandaar ook het geestelijk goede wordt genoemd; want het Zijn van het ware is het goede en het ware is de vorm van het goede.

Daaruit kan vaststaan, waarom de mens zo bezwaarlijk onderscheid kan maken tussen denken en willen; hij zegt immers wanneer hij iets wil, dat hij dit denkt en vaak wanneer hij iets denkt, dat hij dit wil, terwijl zij toch onderscheiden zijn zoals het ware en het goede, want het Zijn van het denken is de wil en de vorm van de wil is het denken, zoals het Zijn van het ware het goede is en de vorm van het goede het ware is, zoals eerder is gezegd.

Omdat de mens zo bezwaarlijk onderscheid maakt tussen die beide, weet hij daarom ook niet wat het Zijn van het leven is en dat het goede dit is en dat het ware het niet is, tenzij voor zoveel als het vanuit het goede ontstaat.

Het goede behoort tot de wil en de wil als datgene wat de mens liefheeft en daarom wordt het ware niet het Zijn van het leven van de mens voordat hij dit liefheeft en wanneer de mens dat liefheeft, doet hij het.

Het ware echter behoort tot het verstand en vanuit dit is het denken en wanneer het dit denkt, kan het daarover spreken en het komt voor het ware te verstaan en te denken zonder dit te willen en te doen, maar wanneer het zonder het willen is, dan is het niet aan het leven van de mens toegeëigend, omdat het in zich niet het Zijn van diens leven heeft.

Omdat de mens dit niet weet, schrijft hij daarom het al van het heil aan het geloof toe en nauwelijks iets aan de naastenliefde, terwijl toch het geloof het Zijn van het leven heeft uit de naastenliefde, zoals het ware het heeft vanuit het goede.

Bovendien wordt al het goede bij de mens geformeerd door het ware; het goede vloeit immers langs de innerlijke weg uit de Heer in en het ware treedt langs de uiterlijke weg binnen en zij gaan een huwelijk aan in de innerlijke mens, maar anders bij de geestelijke mens en geestelijke engel en anders bij de hemelse mens en de hemelse engel.

Bij de geestelijke mens en de geestelijke engel vindt het huwelijk plaats in het verstandelijk deel, maar in de hemelse mens en de hemelse engel in het wilsdeel.

De uiterlijke weg waarlangs het ware binnentreedt, is door het gehoor en het gezicht in het verstand; de innerlijke weg echter, waarlangs het goede invloeit uit de Heer, is door het binnenste van hem in de wil, zie hierover ook wat is gezegd in nr. 9596.

Hieruit blijkt, dat de hemelse goedheden, die worden aangeduid met het brood, de koeken en de vladen van ongezuurde dingen, ontstaan door het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer en dat dit wordt verstaan onder: van meelbloem van tarwe zult gij dezelve maken.

Omdat dit zo is, werden daarom alle spijsoffers, die op verschillende wijzen werden vervaardigd, uit fijn tarwemeel gemengd met olie gemaakt, zie (Leviticus 2:1; 6:13-16; Numeri 7:13; 15:2-15; 28:11-15).

Dat de meelbloem of het fijne tarwemeel, en ook het meel, het ware is dat vanuit het goede is, staat vast uit de volgende plaatsen, bij Ezechiël: ‘Gij at meelbloem, honing en olie, waarvandaan gij zeer schoon zijt geworden’, (Ezechiël 16:13).

Die dingen worden gezegd van Jeruzalem, waaronder daar de Oude Kerk wordt verstaan. De meelbloem is het ware vanuit het goede van die Kerk; de honing is het verkwikkelijke ervan; de olie is het goede van de liefde; en eten is toe-eigenen; en daarom wordt er gezegd: gij zijt schoon geworden; want de geestelijke schoonheid is uit de waarheden en de goedheden.

Bij Hosea: *‘Het heeft geen staand koren, het uitspruitsel zal geen meel maken; indien het bij geval maakt, zo zullen de vreemden het verslinden’*, (Hosea 8:7).

Het staande koren is het ware van het geloof uit het goede in de ontvangenis, nr. 9146; het uitspruitsel zal geen meel maken, is de onvruchtbaarheid, omdat het niet het ware vanuit het goede is; de vreemden die zullen verslinden, zijn de valsheden vanuit het boze, die zullen verteren.

In het eerste boek der Koningen: *‘De vrouw van Sidon in Zorpa zei tot Elias dat zij niets had om daaruit een koek te maken dan alleen een handvol meel in de kruik en slechts een weinig olie in de fles; Elias zei dat zij voor hem een koek zou maken in de eerste plaats en dat de kruik van het meel niet zou worden verteerd en de fles der olie niet zou te kort schieten; hetgeen eveneens is geschied’*, (1 Koningen 17:12-15).

Met het meel wordt daar het ware van de Kerk aangeduid en met de olie het goede ervan; want door de vrouw in Sidon wordt de Kerk uitgebeeld die in de erkenningen van het ware en het goede is en door Elias de profeet, de Heer ten aanzien van het Woord.

Daaruit blijkt, wat dit wonder behelst, want alle wonderen waarover in het Woord wordt gehandeld, behelzen zulke dingen die van de Kerk zijn, nrs. 7337, 8364, 9086.

Daaruit blijkt, wat het betekent dat de kruik van het meel niet zou worden verteerd en de fles der olie niet zou tekortschieten, indien zij uit de weinige dingen die zij had in de eerste plaats voor Elias een koek maakte en in de laatste plaats voor haar zoon.

Dat de vrouw de Kerk is, zie de nrs. 252, 253; dat Sidon de erkenningen van het ware en het goede is, nr. 1201; en dat Elias de Heer is ten aanzien van het Woord, nrs. 2762, 5247.

Bij Jesaja: *'Dochter van Babel, neem de molen en maal meel'*, (Jesaja 47:2); de dochter van Babel staat voor degenen in de Kerk die in een heilig uiterlijke zijn, maar in een profaan innerlijke; meel malen staat voor zulke dingen kiezen uit de zin van de letter van het Woord, die van dienst zijn om de boosheden van de liefden van zich en van de wereld te bevestigen, dit boze is het profane.

Malen is uitkiezen en eveneens ten gunste van die liefden ontvouwen en het meel is het van dienst zijnde ware, nr. 4335.

Daaruit blijkt, wat maken is, dus wat het gemalene, zoals bij Jeremia: *'De vorsten zijn door hun hand opgehangen; de aangezichten van de grijsaards zijn niet geëerd geweest; zij hebben de jongelingen heengevoerd om te malen'*, (Klaagliederen 5:12,13).

Bij Mozes: *'Mozes nam het kalf dat zij hadden gemaakt en verbrandde het met vuur en vermaalde het, totdat het allerkleinst werd; toen strooide hij het op de aangezichten van de wateren en deed het de zonen Israëls drinken'*, (Exodus 32:20; Deuteronomium 9:21).

Bij Mattheüs: *'Alsdan zullen twee in het veld zijn, de een zal worden aangenomen, de ander zal worden verlaten'*, (Mattheüs 24:40,41).

Daaruit blijkt wat malen is, namelijk dat het in de goede zin is de waarheden uitkiezen en ontvouwen opdat zij het goede van dienst zijn; en in de slechte zin opdat zij het boze van dienst zijn, nr. 7780; waaruit ook vaststaat, wat het gemalene betekent, dus wat het meel en de meelbloem.

9996. En geven zult gij ze op één korf; dat dit betekent het zinlijke waarin die zijn, staat vast uit de betekenis van de korf, namelijk het zinlijke.

Dat de korf het zinlijke is, is omdat het zinlijke het laatste is van het leven van de mens en in het laatste alle innerlijke dingen in volgorde zich verbergen, zie de nrs. 9828, 9836.

Met de vaten van elke soort worden in het Woord de uiterlijke dingen aangeduid waarin de innerlijke zijn, nr. 3079.

Vandaar nu is het dat er wordt gezegd, dat het brood, de koeken en de vladen van ongezuurde dingen in de korf zouden worden gegeven en in de korf zouden worden aangebracht.

Dat het zinlijke bij de mens het laatste van zijn leven is, zie de nrs. 9212, 9216.

Maar hiermee is het als volgt gesteld: het zijn twee dingen bij de mens die het leven van hem maken: het verstand en de wil.

Het laatste van het verstandelijke wordt het zinlijk wetenschappelijke genoemd en het laatste van het willen wordt het zinlijk verkwikkelijke genoemd.

Het zinlijk wetenschappelijke, dat het laatste van het verstandelijke is, wordt geput door het tweetal zinnen, die het gehoor en het gezicht zijn; en het zinlijk verkwikkelijke, dat het laatste van de wil is, wordt ook geput uit een tweetal zinnen: namelijk de smaak en de tast.

Het laatste van de doorvatting van het ene en het andere is de reuk.

Het zinlijk wetenschappelijke, dat het laatste van het verstandelijke is, wordt in het Woord verstaan onder de kelk of de beker, want de wijn die daarin is of het water, zijn de waarheden die van het verstandsdeel zijn; het zinlijk verkwikkelijke echter, dat het laatste van het wilsdeel is, wordt in het Woord verstaan onder de korf of de mand; en omdat het laatste het samenhoudende is van alle innerlijke dingen, worden daarom eveneens de innerlijke dingen onder die vaten verstaan, onder de kelk of de beker: de verstandelijke waarheden en in de tegengestelde zin de valsheden en onder de korf of de mand de goedheden van de wil en in de tegengestelde zin de boosheden.

De goedheden behoren immers tot de wil en de waarheden tot het verstand.

Dat de kelken of de bekers de verstandelijke dingen in een samenvatting zijn, zie de nrs. 5120, 9557 en dat de korven of de manden de goedheden vanuit de wil in een samenvatting zijn, nr. 5144.

Of men zegt dat de goedheden vanuit de wil, dan wel de hemelse goedheden, het is hetzelfde; evenzo, of men zegt de waarheden vanuit het verstand, dan wel de geestelijke waarheden.

Dat de dingen die in de korf werden gelegd, de hemelse goedheden betekenen, zie hiervoor de nrs. 9992-9994; en omdat het zinlijke het laatste ervan is en zo het samenhoudende van alle dingen, wordt er daarom gezegd dat al die dingen in de korf zouden worden gegeven.

9997. En gij zult ze doen naderen in de korf; dat dit betekent zo de aanwezigheid van alle dingen, staat vast uit de betekenis van doen naderen, dus de verbinding en de aanwezigheid, nr. 9378; en uit de betekenis van de korf, namelijk het zinlijke waarin alle dingen zijn, waarover nr. 9996.

9998. En de var en de twee rammen; dat dit betekent het natuurlijke of het uiterlijke van de mens en het geestelijke of het innerlijke van hem, die moeten worden gezuiverd, staat vast uit de betekenis van de var, namelijk het natuurlijke of het uiterlijke van de mens, dat moet worden gezuiverd, nr. 9990; en uit de betekenis van de rammen, namelijk het geestelijke of het innerlijke van de mens, dat moet worden gezuiverd, waarover eerder in nr. 9991.

9999. vers 4-9. *En Aharon en zijn zonen zult gij doen naderen tot de deur van de tent der samenkomst en wassen zult gij hen met wateren. En nemen zult gij de klederen en bekleeden Aharon met de rok en de mantel van de efod en de efod en de borstlap en gorden zult gij hem met de gordel van de efod. En zetten zult gij de tulband op zijn hoofd en geven zult gij de kroon der heiligheid op de tulband. En zult nemen de olie der zalving en gieten op zijn hoofd en hem zalven. En zijn zonen zult gij doen naderen en bekleeden hen met rokken. En aangorden zult gij hen met een bandelier, Aharon en zijn zonen en aanbinden zult gij hun de tiaren en voor hen zal het priesterschap zijn tot een inzetting der eeuw; en gij zult vullen de hand van Aharon en de hand van zijn zonen.*

En Aharon en zijn zonen, betekent de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit; zult gij doen naderen tot de deur van de tent der samenkomst, betekent de verbinding van het ene en het andere in de hemel; en wassen zult gij hen met wateren, betekent de zuivering door de waarheden van het geloof; en nemen zult gij de klederen en bekleeden Aharon, betekent het uitbeeldende van het geestelijk rijk van de Heer; met de rok, betekent het binnenste van dat rijk; de mantel van de efod, betekent het middelste van dat rijk; en de efod betekent het laatste ervan.

De borstlap betekent het Goddelijk Ware dat opblinkt vanuit het Goddelijk Goede van de Heer; en zetten zult gij de tulband op zijn hoofd, betekent de Goddelijke wijsheid; en geven zult gij de kroon der heiligheid op de tulband, betekent het Goddelijk Menselijke van de Heer; en gij zult nemen de olie der zalving, betekent het uitbeeldende van de inwijding in het Goddelijk Goede; en gieten op zijn hoofd en hem zalven, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in de Heer ten aanzien van Zijn gehele Menselijke; en zijn zonen zult gij doen naderen, betekent de verbinding van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer; en bekleeden hen met rokken, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk geestelijke voortgaande; en aangorden zult gij hen met de bandelier, betekent de band van de verbinding opdat alle dingen in het verband worden gehouden en vandaar in de hemelse vorm.

Aharon en zijn zonen betekent de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; en aanbinden zult gij hun de tiaren, betekent het inzicht vanuit de wijsheid; en voor hen zal het priesterschap zijn, betekent de Heer ten aanzien van het werk van de zaliging in de opeenvolgende orde; tot een inzetting der eeuw, betekent volgens de eeuwige wetten van de orde; en gij zult vullen de hand van Aharon en de hand van zijn zonen, betekent het uitbeeldende van de Goddelijke macht van de Heer door het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede.

10000. En Aharon en zijn zonen; dat dit de Heer betekent ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9806; en uit de uitbeelding van zijn zonen, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware daaruit, nr. 9807.

10001. Zult gij doen naderen tot de deur van de tent der samenkomst; dat dit betekent de verbinding van het ene en het andere in de hemel, staat vast uit de betekenis van doen naderen, namelijk de aanwezigheid en de verbinding, zoals eerder in nr. 9996; hier de verbinding van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit de Heer in de hemel. Uit de betekenis van de deur, dus de binnenleiding, nr. 8989; en uit de uitbeelding van de tent der samenkomst, namelijk de hemel, nrs. 9457, 9481, 9485, 9963.

Dat de var, de rammen, het brood, de koeken en de vladen van ongezuurde dingen in de korf en Aharon met de zonen zouden worden opgesteld aan de deur van de tent der samenkomst en dat dezen daar zouden worden bekleed met klederen en zouden worden gezalfd en dat die dingen daar zouden worden geofferd op het altaar, had als oorzaak, dat de plaats waar de deur was van de tent der samenkomst, het huwelijk uitbeelde van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware.

Door het altaar immers, dat ook aan de deur van de tent was opgesteld, werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede en door de tent der samenkomst werd de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware.

Vandaar werd door de plaats aan de deur van de tent de verbinding van het Goede en het Ware uitgebeeld, welke verbinding het hemels huwelijk wordt genoemd.

Dat door het altaar van het brandoffer was uitgebeeld de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie nr. 9964; en dat door de tent der samenkomst de Heer was uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, nr. 9963.

Dat het altaar daar opgesteld is geweest, staat vast bij Mozes: ‘En Mozes zette het altaar des brandoffers aan de deur van de tent’, (Exodus 40:29).

Dat de verbinding van het goede en het ware het hemels huwelijk is en dat dit de hemel is, zie de nrs. 2173, 2508, 2618, 2803, 3004, 3132, 3952, 4434, 6179.

Hieruit blijkt, dat met doen naderen Aharon en zijn zonen tot de deur van de tent der samenkomst, de verbinding van het ene en het andere wordt aangeduid, namelijk van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit de Heer in de hemel.

10002. En wassen zult gij hen met wateren; dat dit betekent de zuivering door de waarheden van het geloof, staat vast uit de betekenis van met wateren wassen, namelijk de zuivering door de waarheden van het geloof, nrs. 3147, 5954, 9088; dat alle zuivering en wederverwekking plaatsvindt door de waarheden van het geloof, nrs. 2799, 7044, 8635-8640, 8772 en dat de wateren de waarheden van het geloof zijn, nrs. 739, 2702, 3058, 3424, 4976, 7307, 8568.

10003. En nemen zult gij de klederen en bekleden Aharon; dat dit betekent het uitbeeldende van het geestelijk rijk van de Heer, staat vast uit de betekenis van de klederen van Aharon, namelijk het uitbeeldende van het geestelijk rijk van de Heer, nr. 9814.

10004. Met de rok; dat dit het binnenste van dat rijk betekent, staat vast uit de betekenis van de rok, waarmee Aharon was bekleed, namelijk het Goddelijk geestelijke dat rechtstreeks voortgaat uit het Goddelijk hemelse, dus het binnenste van het geestelijk rijk, nrs. 9826, 9942.

10005. De mantel van de efod; dat dit het middelste van dat rijk betekent, staat vast uit de betekenis van de mantel, namelijk het Goddelijk geestelijke dat indirect voortgaat uit het Goddelijk hemelse, dus het middelste van het geestelijk rijk, nr. 9825.

Dat er wordt gezegd de mantel van de efod, komt omdat de mantel behoorde tot de efod; ook werd hij van de rok onderscheiden door de gordel; er waren immers twee gordels: de ene gemeenschappelijk voor de efod en tegelijk voor de mantel, de andere voor de rok alleen. Dit betekende dat de dingen van het geestelijk rijk, die door de rok werden uitgebeeld, onderscheiden waren van de dingen die werden uitgebeeld door de mantel en tegelijk door de efod.

De gordel of de bandelier betekent de algemene band, waardoor de innerlijke dingen in het verband worden gehouden, nr. 9828 en waardoor eveneens het ene en het andere wordt gescheiden, nr. 9944.

Het is hiermee als volgt gesteld: Er zijn drie dingen die in orde na elkaar komen of op elkaar volgen, die drie worden in de hemelen genoemd: het hemelse, het geestelijk en het natuurlijke daaruit.

Het hemelse is het goede van de liefde tot de Heer, het geestelijke is het goede van de liefde jegens de naaste en het natuurlijke daaruit is het goede van het geloof.

Het hemelse, dat het goede van de liefde tot de Heer is, stelt de binnenste of derde hemel samen; het geestelijke, dat het goede van de liefde jegens de naaste is, stelt de middelste of tweede hemel samen en het natuurlijke daaruit, dat het goede van het geloof is, stelt de laatste of eerste hemel samen.

Aangezien de klederen van Aharon het geestelijk rijk van de Heer uitbeeldden, nr. 9814, zo is het wat hierover gezegd is, duidelijk, wat de rok heeft uitgebeeld en wat de mantel en wat de efod; namelijk dat de rok heeft uitgebeeld het midden dat het geestelijk rijk met het hemels rijk verenigt.

Daarom was die ook door de gordel onderscheiden van de mantel en van de efod, die het innerlijke en het uiterlijke van het geestelijk rijk uitbeeldden.

Over de rok, zie de nrs. 9826, 9942; over de mantel, nr. 9825; en over de efod, nr. 9824.

Men kan ook een voorstelling van deze zaak hebben uit wat eerder is getoond over de tent der samenkomst, waarmee de hemel was uitgebeeld waarin de Heer is.

Door het binnenste ervan, waar de ark der getuigenis was, was de binnenste of derde hemel uitgebeeld; door het habitakel, dat buiten de voorhang was, was de middelste of tweede hemel uitgebeeld en door de voorhof de laatste of eerste; dus eveneens het hemelse, het geestelijke en het natuurlijke daaruit.

Het midden echter dat de binnenste hemel met de middelste hemel verbindt, werd uitgebeeld door de voorhang tussen het heilige en het Heilige der heiligen, iets eenders als door de rok op Aharon werd uitgebeeld.

Over het binnenste van de tent, waar de ark was, zie nr. 9485; over het habitakel dat buiten de voorhang was, nrs. 9594, 9632; over de voorhof, nr. 9741; en over de voorhang, namelijk het verenigende midden van de binnenste met de middelste hemel, nrs. 9670, 9671.

Een nog betere voorstelling ten aanzien van die dingen kan men zien vanuit de overeenstemming van de mens met de hemelen.

Dat er een overeenstemming is van alle dingen die bij de mens zijn in de hemelen, daarvoor zie men wat is getoond aan het einde van verscheidene hoofdstukken.

Het hoofd van de mens stemt overeen met de binnenste of derde hemel, waar het hemels goede is; de borst tot aan de lenden stemt overeen met de middelste of tweede hemel, waar het geestelijk goede is; en de voeten stemmen overeen met de laatste of eerste hemel, waar het natuurlijk goede is.

De hals echter is krachtens de overeenstemming het verenigende midden van de binnenste en de middelste hemel, nrs. 9913, 9914; evenzo als de voorhang in de tent.

Want alle uitbeeldingen in de natuur hebben betrekking op de menselijke vorm en volgens de betrekking daarop duiden zij aan, nr. 9496

Hieruit nu kan vaststaan waarom de rok door de gordel was onderscheiden van de mantel en de efod en eveneens waarom de mantel ‘de mantel des efods’ wordt genoemd.

10006. En de efod; dat dit het laatste ervan betekent, namelijk van het geestelijk rijk, staat vast uit de betekenis van de efod, dus het laatste van het geestelijk rijk, nr. 9824.

10007. En de borstlap; dat dit betekent het Goddelijk Ware, opblinkend vanuit het Goddelijk Goede van de Heer, staat vast uit wat eerder is getoond over de borstlap, nrs. 9823, 9863-9873, 9905.

10008. En zetten zult gij de tulband op zijn hoofd; dat dit de Goddelijke Wijsheid betekent, staat vast uit de betekenis van de tulband, namelijk het inzicht, en wanneer over de Heer wordt gehandeld, Die door Aharon wordt uitgebeeld, de Goddelijke Wijsheid, nr. 9827.

10009. En geven zult gij de kroon der heiligheid op de tulband; dat dit het Goddelijk Menselijke van de Heer betekent, staat vast uit wat eerder over de plaat van goud, waarin was gegraveerd ‘Heiligheid voor Jehovah’, die hier de kroon der heiligheid wordt genoemd, is gezegd, nrs. 9930, 9931.

10010. En gij zult nemen de olie der zalving; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in de Heer, staat vast uit de betekenis van de olie, namelijk het goede van de liefde en in de hoogste zin het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde tot de Heer; en uit de betekenis van de zalving, namelijk de inwijding om dit goede uit te beelden, nrs. 9474, 9954.

10011. En gieten op zijn hoofd en hem zalven; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in de Heer ten aanzien van het gehele Menselijke, staat vast uit de betekenis van olie gieten op het hoofd van Aharon, namelijk het Goddelijk Goede over het gehele Menselijke van de Heer, want met de olie wordt het Goddelijk Goede aangeduid, nrs. 4582, 9474.

Met Aharon de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9806; en met het hoofd het gehele Menselijke; en uit de betekenis van zalven, namelijk het uitbeeldende van deze zaak, nrs. 9474, 9954.

Dat het hoofd het gehele menselijke of de gehele mens is, komt omdat uit het hoofd het al van de mens neerdaalt; het lichaam immers is de afleiding daarvandaan; daarom vindt ook dat wat de mens wil en denkt plaats in het hoofd en de uitwerking ervan vertoont zich in het lichaam.

Het is met het hoofd gesteld zoals met het hoogste of het binnenste in de hemelen; dit daalt neer en vloeit in de hemelen in die beneden zijn en brengt ze voort en leidt ze af van zich, daarom stemt ook de binnenste hemel overeen met het hoofd van de mens, met de middelste hemel het lichaam tot aan de lenden en met de laatste hemel de voeten.

Kortom, dat wat het binnenste is, is in de afleidingen het enige, dat wezenlijk leeft.

Daaruit blijkt, dat het Goddelijke, omdat het het binnenste van alle dingen is, of wat hetzelfde is, het hoogste van alle dingen, het enige is waaruit het leven van alle dingen is.

Daarom, leeft de mens voor zoveel, als hij vanuit het Goddelijke opneemt.

Bovendien vloeide de olie, waarmee de priester werd gezalfd, neer van de kruin van het hoofd tot op het lichaam, zoals kan vaststaan bij David: *‘Zoals de goede olie op het hoofd neerdalende op de baard van Aharon, die neerdaalt op de zoom van zijn klederen’*, (Psalm 133:2).

Bij Mattheüs: *‘Een vrouw gooit uit een albasten fles van balsem op het hoofd van Jezus, toen Hij aanzat. Jezus zei: Zij heeft deze balsem uitgegoten over Mijn lichaam [als voorbereiding ter begrafenis]’*, (Mattheüs 26:7,12).

En bij Markus: *‘Er kwam een vrouw hebbende een albasten fles van zalf van onvervalste nardus van grote prijs en de albasten fles gebroken hebbende, goot zij die uit op het hoofd van Jezus. En Jezus zei: Zij is voorgekomen om Mijn lichaam te zalven ter begrafenis’*, (Markus 14:3,8).

Daaruit blijkt eveneens, dat het hoofd zalven, is het gehele lichaam zalven.

Dat onder het hoofd de gehele mens wordt verstaan, staat ook vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Jesaja: *‘De verlost van Jehovah zullen wederkeren en komen tot Zion met gezang en de vreugde der eeuwigheid op hun hoofd’*, (Jesaja 35:10).

Bij Mozes: *‘De kostbare dingen van de inkomsten van de zon, de eerstelingen van de bergen van het oosten en de kostbare dingen van de aarde voor het hoofd van Jozef, een voor de kruin van de Nazireeër zijner broederen’*, (Deuteronomium 33:14-16).

Bij Jeremia: *‘De stormwind van Jehovah zal zich storten op het hoofd van de goddelozen’*, (Jeremia 30:23).

Bij Ezechiël: *‘Hun weg zal Ik op hun hoofd geven’*, (Ezechiël 11:21; 16:43; 22:31); Joël 4:4,7; Obadja vers 15).

Bij dezelfde: *‘Wee die sluiers maken op het hoofd van alle statuur, om de zielen te jagen’*, (Ezechiël 13:18).

Bij David: *‘God zal het hoofd verbrijzelen, de kruin van het haar’*, (Psalm 68:22).

Hieruit nu blijkt dat met het hoofd de gehele mens wordt aangeduid en dus met olie gieten op het hoofd van Aharon, wordt aangeduid het Goddelijk Goede in de Heer over het gehele Menselijke.

Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, Zich het Goddelijk Ware heeft gemaakt en toen Hij uit de wereld heenging, Zich het Goddelijk Goede heeft gemaakt, daarvoor zie men de teksten in nr. 9315 en 9199.

10012. En zijn zonen zult gij doen naderen; dat dit betekent de verbinding van het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer, staat vast uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, namelijk het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer, nr. 9807; en uit de betekenis van doen naderen, dus de verbinding, nrs. 9806, 10001.

10013. En bekleden hen met rokken; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk geestelijke voortgaande, staat vast uit de betekenis van de rokken die voor de zonen van Aharon waren, namelijk het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk geestelijke, dat wordt uitgebeeld door de rok van Aharon, nr. 9947.

10014. En aangorden zult gij hen met de bandelier; dat dit betekent de band van de verbinding opdat alle dingen in het verband worden gehouden en vandaar in de hemelse vorm, staat vast uit de betekenis van de bandelier, namelijk de uitwendige band samenhoudend alle waarheden en goedheden van het geloof in het verband en in de vorm, nrs. 9341, 9828, 9837, 9944.

10015. Aharon en zijn zonen; dat dit betekent de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9806; en uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, dus de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware dat daaruit voortgaat, nr. 9807.

10016. En aanbinden zult gij hun de tiaren; dat dit het inzicht vanuit de wijsheid betekent, staat vast uit de betekenis van de tiaren, namelijk het inzicht vanuit de wijsheid, nr. 9949.

10017. En voor hen zal het priesterschap zijn, dat dit betekent de Heer ten aanzien van het werk van de zaliging in de opeenvolgende orde, staat vast uit de betekenis van het priesterschap, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het gehele werk van de zaliging, nr. 9809.

Dat het is in de opeenvolgende orde, is omdat over het priesterschap van de zonen van Aharon hier wordt gehandeld en door de zonen worden de dingen uitgebeeld die voortgaan, dus die in de orde op elkaar volgen, nr. 9807.

Het is hiermee als volgt gesteld: het priesterschap dat door Aharon wordt uitgebeeld, is het werk van de zaliging van hen, die in het hemels rijk van de Heer zijn, het naast voortgaande uit Zijn hemels rijk.

Vandaar is het, dat hier onder het priesterschap het werk van de zaliging van de Heer in de opeenvolgende orde wordt verstaan; het priesterschap echter dat door de Levieten wordt uitgebeeld, is het werk van de zaliging van de Heer, opnieuw uit dit voortgaande.

Er zijn drie dingen die in volgorde op elkaar volgen: er is het hemelse, namelijk het goede van de liefde tot de Heer; er is het geestelijke, namelijk het goede van de liefde jegens de naaste en er is het natuurlijke daaruit, namelijk het goede van het geloof.

Omdat er die drie dingen zijn die in de orde op elkaar volgen, zijn er ook drie hemelen; en daarin zijn de goede dingen in die orde.

Het werk van de zaliging van hen die in het hemels goede zijn, wordt uitgebeeld door het priesterschap van Aharon; het werk echter van de zaliging van hen die in het geestelijk goede zijn, wordt uitgebeeld door het priesterschap van de zonen van Aharon; en het werk van de zaliging van hen die daaruit in het natuurlijk goede zijn, wordt uitgebeeld door het priesterschap van de Levieten.

En omdat die dingen die in de orde op elkaar volgen, voortgaan vanuit het goede van de liefde tot de Heer, welk goede wordt uitgebeeld door Aharon en zijn priesterschap, wordt er daarom van de Levieten gezegd, dat zij aan Aharon waren gegeven, want de dingen die voortgaan, zijn van degene uit wie zij voortgaan.

De voortgaande dingen immers of de opeenvolgende dingen ontlene daaraan hun ‘zijn’, volgens wat in nr. 10011 is gezegd.

Dat de Levieten aan Aharon en aan diens zonen waren gegeven, om de bediening van het priesterschap onder de anderen te vervullen, zie (Numeri 3:1).

10018. Tot een inzetting der eeuw; dat dit betekent volgens de eeuwige wetten van de orde, staat vast uit de betekenis van de inzetting, namelijk de wet van de orde, nrs. 7884, 7995, 8357; en uit de betekenis van de eeuw, namelijk het eeuwige.

10019. En gij zult vullen de hand van Aharon en de hand van zijn zonen; dat dit betekent de inwijding tot het uitbeelden van de Goddelijke macht van de Heer door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van de hand vullen, namelijk het ingewijd worden om de Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede en van de macht daaruit.

Het waren twee dingen waardoor de inwijding in het priesterschap plaatsvond: de zalving en de vulling van de hand.

Met de zalving vond de inwijding plaats om de Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Goede; de olie immers waarmee de zalving plaatsvond, betekent het goede van de liefde, nr. 10011; en met de vulling van de hand vond de inwijding plaats om de Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, dus de macht.

Met de hand immers wordt de macht aangeduid, nrs. 878, 4931-4937, 5327, 5328, 6947, 7011, 7188, 7189, 7518, 7673, 8050, 8069, 8153; en van de hand wordt gesproken met betrekking tot het ware dat vanuit het goede is, nrs. 3091, 3563, 4931, 8281, 9025; aangezien alle macht is van het ware vanuit het goede, nrs. 5623, 6344, 6423, 6948, 8200, 8304, 9327, 9410, 9639, 9643.

En omdat het hoofd en het gehele lichaam hun macht uitoefenen door de handen en de macht het actieve van het leven bij de mens is, wordt daarom met de hand ook aangeduid al wat bij de mens is, dus de mens voor zover als hij in de handeling is, nr. 9133.

Hieruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de hand vullen.

Dat de Heer alleen de macht heeft en de engel, de geest en de mens helemaal geen enkele, tenzij die welke daarvandaan is, zie de nrs. 8200, 8281, 9327, 9410, 9639.

Dat met die twee dingen, namelijk de zalving en de vulling van de hand, de inwijding in het priesterschap plaatsvond, had als oorzaak, dat alle dingen die ook maar in de hemelen en op aarde zijn en bestaan, betrekking hebben op het goede en op het ware.

Hoe echter de vulling van de hand plaatsvond, wordt in dit hoofdstuk beschreven van vers 9 tot 36; en eveneens in (Leviticus 8:22).

Dit vond plaats met de tweede ram, die daarom de ram der vullingen werd genoemd.

Het proces van de vulling was, dat die ram werd geslacht en dat het bloed ervan werd gegeven op het oorlapje van het rechteroor, de duim van de rechterhand, de duim van de rechervoet van Aharon en van diens zonen.

Dat van het bloed uit het altaar en van de olie van de zalving, werd gesprengd op Aharon en diens zonen en op hun klederen en dat het vet, de staart, het vet op de darmen, het net van de lever, de nieren en het vet ervan en de rechterschenkel, uit die ram en verder het brood, de koeken en de vladen van ongezuurde dingen, uit de korf, werden gelegd op de handpalmen van Aharon en diens zonen en heen en weer werden bewogen en daarna werden verbrand op het brandoffer uit de eerste ram; dat de borst, nadat zij was bewogen en de linker schenkel, voor Aharon en diens zonen waren en dat dit vlees, gekookt in een heilige plaats en het in de korf overgebleven brood, aan de deur van de tent der samenkomst door hen werden gegeten. Dit was het proces van de vulling van de hand.

Wat echter de afzonderlijke dingen betekenden, zal vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer in wat nu volgt worden gezegd.

De Goddelijke macht van de Heer, die werd uitgebeeld door de vulling van de hand van Aharon en van diens zonen, is de Goddelijke macht van het menselijk geslacht te zaligen en de macht van het menselijk geslacht te zaligen, is de macht over de hemel en over de hellen; want door die macht van de Heer en niet door een andere, wordt de mens gezaligd.

Al het goede immers dat van de liefde is en al het ware dat van het geloof is, vloeit door de hemelen vanuit de Heer in.

Deze dingen kunnen niet invloeden tenzij de hellen worden verwijderd, want uit de hellen is al het boze en vandaar al het valse.

De mens wordt door de verwijdering van de boosheden en vandaar van de valsheden uit de hellen en dan door de invloeiing van het goede van de liefde en van het ware van het geloof door de hemel, uit de Heer, gezaligd.

Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, de hellen heeft onderworpen en de hemelen in de orde heeft hersteld en voor Zich de Goddelijke macht daarover heeft verkregen, zie de nrs. 9486, 9715, 9809, 9937 en de aanhalingen in nr. 9528.

Het is deze macht van de Heer, die werd uitgebeeld door de vulling van de hand van de priesters, want met het priesterschap werd het gehele werk van de zaliging van de Heer aangeduid, nr. 9809.

Dat de Heer die macht heeft, leert Hijzelf met openlijke woorden, bij Mattheüs:

‘Mij is gegeven alle mogendheid in de hemelen en op aarde’, (Mattheüs 28:18) en bij Lukas: *‘Jezus zei tot de zeventig, die zeiden dat de demonen hun gehoorzaamden: Zie, Ik geef ulieden de mogendheid van op de slangen en op de scorpioenen te treden en over alle mogendheid van de vijand, zodat niets hoegenaamd u zal schaden; alle dingen zijn Mij en van Mijn Vader overgegeven’*, (Lukas 10:19,22).

Hiermee wordt de mogendheid van de Heer over de hellen beschreven.

De demonen zijn degenen die in de hellen zijn, de slangen en de scorpioenen zijn de boosheden en de valsheden van het boze; op die treden, is die vernietigen.

De hellen worden ook verstaan onder de vijand, over wie zij de mogendheid zouden hebben.

Dat de Heer voor Zich die mogendheid heeft verkregen toen Hij in de wereld was, staat vast bij Jesaja: *‘Wie is Deze, Die van Edom komt, voorttrekkende in de veelheid van Zijn sterkte, groot om te verlossen; Mijn arm heeft Mij heil beschikt; daarom is Hij hun tot een Heiland geworden’*, (Jesaja 43:1-10).

Dat die woorden worden gezegd over de Heer is in de Kerk bekend; evenzo de andere teksten bij dezelfde: *‘Zijn arm heeft Hem heil beschikt en Zijn gerechtigheid heeft Hem opgewekt; vandaar heeft Hij aangetrokken de gerechtigheid zoals een pantser en de helm des heils op Zijn hoofd; en de Verlosser is tot Zion gekomen’*, (Jesaja 59:16-21).

En bij David: *‘Het gezegde van Jehovah tot Mijn Heer: Zit aan Mijn rechter totdat Ik uw vijanden zal hebben gezet tot een voetbank van Uw voeten; de scepter van Uw sterkte zal Jehovah uit Zion zenden; heers in het midden van de vijanden; de Heer is aan Uw rechter’*, (Psalm 110:1)

Dat deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de Heer, leert de Heer zelf bij (Mattheüs 22:43).

Daar wordt Zijn heerschappij over de hellen beschreven met zitten aan de rechter, want met de rechter wordt de macht aangeduid die het Goddelijk Ware heeft vanuit het Goddelijk Goede; de hellen en daaruit de boosheden en de valsheden zijn de vijanden die tot een voetbank van Zijn voeten zouden worden gesteld en eveneens de vijanden in wie Hij in hun midden zou heersen.

Dat de rechter van Jehovah de Goddelijke Macht is, blijkt uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Mozes: *‘Uw rechter, Jehovah, verbreekt de vijand’*, (Exodus 15:6).

Bij David: *‘God, Gij geeft mij het schild des heils en Uw rechter ondersteunt mij’*, (Psalm 18:36).

Bij dezelfde: *‘Hun arm heeft hen niet gered, maar Uw rechter en Uw arm en het licht van Uw aangezichten’*, (Psalm 44:4).

Er wordt gezegd Uw rechter en Uw arm en het licht van de aangezichten, omdat de rechter de macht is, de arm de sterkte is en het licht van de aangezichten het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede.

Dat de arm de sterkte is, zie de nrs. 4932, 4934, 4935, 7205; dat het licht het Goddelijk Ware is, nrs. 9548, 9684; en dat de aangezichten van Jehovah het Goddelijk Goede zijn, nrs. 222, 5585, 9306.

Bij dezelfde: *'Uw rechter ondersteunt mij'*, (Psalm 63:9).

Bij dezelfde: *'Jehovah, Gij hebt een arm met kracht, sterk is Uw hand; Uw rechter zal worden verhoogd'*, (Psalm 89:14).

Bij Jesaja: **'Jehovah heeft gezworen bij Zijn rechter, bij de arm van Zijn sterkte'**, (Jesaja 62:8).

En bij David: *'Jehovah, Uw hand zij voor de Man van Uw rechter; voor de Zoon des Mensen die Gij U gesterkt hebt; dan zullen wij niet terugtreden van U'*, (Psalm 80:18,19).

Hieruit kan nu vaststaan, wat er wordt verstaan onder de woorden van de Heer bij Mattheüs: *'Jezus zei: Van nu aan zult gij zien de Zoon des mensen, zittende aan de rechterzijden van de macht'*, (Mattheüs 26:64); en bij Lukas: *'Van nu aan zal de Zoon des mensen zijn gezeten aan de rechterzijden van de kracht Gods'*, (Lukas 22:69).

Dat de Zoon des mensen de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie nr. 9807; maar dat de rechter de Goddelijke Macht is, staat vast uit wat hier nu is getoond.

Daarom wordt er eveneens gezegd de rechter van de macht en de rechter van de kracht.

Hieruit blijkt nu, wat er werd uitgebeeld door de zalving van Aharon en van diens zonen en wat door de vulling van hun hand, namelijk door de zalving het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde in de Heer, nr. 9954; en door de vulling van de hand, het Goddelijk Ware en de Goddelijke Macht daaruit.

Dat het Goddelijk Goede alle macht heeft door het Goddelijk Ware en dat de Heer alleen die heeft, zie de eerder aangehaalde plaatsen.

Daarom wordt eveneens de Heer in het Woord van het Oude Testament genoemd: Held, Krijgsman en eveneens Jehovah Zebaoth of der Heirscharen.

10020. Vers 10-14. *En gij zult doen naderen de var vóór de tent der samenkomst; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de var. En gij zult slachten de var vóór Jehovah, aan de deur van de tent der samenkomst. En gij zult nemen van het bloed van de var en geven op de hoornen van het altaar met uw vinger; en al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament van het altaar. En gij zult nemen al het vet bedekkende de darmen en het net over de lever en de twee nieren en het vet dat op die is en gij zult verbranden op het altaar. En het vlees van de var en zijn vel en zijn mest, zult gij verbranden met vuur buiten het kamp; zonde dit.*

En gij zult doen naderen de var, betekent de staat van de toevoeging van de natuurlijke of uiterlijke mens, zodanig als hij in zijn kindertijd is; vóór de tent der samenkomst, betekent tot de zuivering, de opneming van het ware uit de hemel en de verbinding ervan met het goede; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de var, betekent het uitbeeldende van de opneming van het goede en het ware in de natuurlijke of uiterlijke mens. En gij zult slachten de var vóór Jehovah, betekent de voorbereiding tot de zuivering van het goede en het ware uit het Goddelijke in de uiterlijke of natuurlijke mens; aan de deur van de tent der samenkomst, betekent opdat er de verbinding van die zal zijn; en gij zult nemen van het bloed van de var, betekent het Goddelijk Ware aangepast in de natuurlijke of uiterlijke mens; en geven op de hoornen van het altaar met uw vinger, betekent de Goddelijk macht van de Heer uit het eigene; en al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament van het altaar, betekent het Goddelijk Ware geheel in het zinlijke, dat het laatste is van het leven van de mens.

En gij zult nemen al het vet, betekent het aangepaste goede; bedekkende de darmen, betekent dat is aangepast aan de laatste of laagste dingen; en het net over de lever, betekent het

innerlijk goede van de uiterlijk of natuurlijke mens; en de twee nieren en het vet op die, betekent het innerlijk ware van de uiterlijke of natuurlijke mens en het goede van dat ware. En gij zult verbranden op het altaar, betekent vanuit de Goddelijke Liefde van de Heer; en het vlees van de var, betekent het boze van de vorige liefden daar; en zijn vel, betekent het valse in de laatste dingen; en zijn mest, betekent de overige onreine dingen; zult gij verbranden met vuur buiten het kamp, betekent dat die dingen naar de hel moeten worden verwezen en moeten worden verteerd door de boosheden van de zelfliefde; zonde dit, betekent zo gezuiverd van de boosheden.

10021. En gij zult doen naderen de var; dat dit betekent de staat van de aanplooiing van de natuurlijke of uiterlijke mens, zodanig als hij is in zijn kindertijd, staat vast uit de betekenis van doen naderen, dus de aanwezigheid en de verbinding, nrs. 9378, 9997, 10001 en eveneens de aanplooiing, nr 8439 tot de zuivering en tot de opneming van het goede en het ware uit het Goddelijke, want met dit slachtoffer en met de slachtoffers in het algemeen, wordt dit aangeduid.

En uit de betekenis van de var, namelijk het goede van de naastenliefde en van de onschuld in de natuurlijke of uiterlijke mens, nr. 9391; dus de uiterlijke of natuurlijke mens zodanig als hij in zijn kindertijd is, want dan is hij in het goede van de onschuld.

Als hij in die staat is, is hij ook in de staat van de aanplooiing tot de zuivering en tot de opneming van het goede en het ware uit het Goddelijke.

Aangezien er nu over deze dingen in de innerlijke zin wordt gehandeld, moet het worden gezegd hoe het hiermee is gesteld.

Wanneer de mens wordt wederverwekt, wat plaatsvindt wanneer hij in leeftijd is gevorderd, dan wordt hij eerst binnengeleid in de staat van de onschuld, maar in de staat van de uiterlijke onschuld, bijna zodanig als die van de kleine kinderen; de onschuld van dezen is een uiterlijke onschuld, die woont in de onwetendheid.

Deze staat is het vlak van het nieuwe leven wanneer de mens wordt wederverwekt; de mens is dan ook zoals een klein kind, want wanneer hij wordt wederverwekt, wordt hij opnieuw ontvangen, geboren, wordt een klein kind en groeit op, wat plaatsvindt door het ware dat aan het goede wordt ingeplant en voor zoveel als hij dan in het echte goede komt, voor zoveel komt hij in het goede van de innerlijke onschuld en die onschuld woont in de wijsheid.

En omdat de wederverwekking van de mens het beeld is van de verheerlijking van de Heer, zo is het duidelijk, dat de Heer Zich zo heeft verheerlijkt, dat wil zeggen, Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt.

Er wordt immers in de innerlijke zin in dit hoofdstuk gehandeld over de verheerlijking van de Heer, nr. 9985, maar omdat de verheerlijking van de Heer ten aanzien van Zijn Menselijke het verstand te boven gaat, wordt die daarom, opdat die enigermate wordt begrepen, ontvouwd door iets dat daarop gelijkt of door het beeld ervan.

Deze woorden zijn vooruit gezonden, opdat men zal weten wat er wordt verstaan onder de zuivering en onder de opneming van het ware en het goede en onder de verbinding ervan, die met de slachtoffers in het algemeen en hier met de slachtoffers van de inwijding van Aharon en van diens zonen in het priesterschap in het bijzonder, worden aangeduid.

Dat de wederverwekking van de mens het beeld is van de verheerlijking van de Heer, zie de nrs. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688.

Dat de onschuld van de kleine kinderen een uiterlijke onschuld is en woont in de onwetendheid, nrs. 2305, 2306, 3494, 3504, 4563, 4797, 5608, 9301.

Dat de mens die wordt wederverwekt, opnieuw wordt ontvangen, geboren, een klein kind en een jongeling wordt en opgroeit, nr. 3203.

Dat de onschuld van het kleine kind het grondvlak is, nrs. 2780, 3183, 3994, 4797, 5608, 7840.

Dat de erkenissen van het ware en het goede worden ingeplant aan de onschuld van de kindertijd, zoals aan hun vlak, nrs. 1616, 2299, 3504, 4797.

Dat de onschuld van de wederverwekte mens de innerlijke onschuld is en woont in de wijsheid, nrs. 1616, 3495, 3994, 4797, 5608, 9301, 9939.

Het verschil tussen de uiterlijke onschuld die van de kleine kinderen is en de innerlijke onschuld, die van de wijze mens is, nrs. 2280, 4563, 9301.

Dat het hiermee als volgt is gesteld, kan vaststaan uit de opvoeding en de wederverwekking van de kleine kinderen in het andere leven, nrs. 2289 tot 2309.

Dat al het goede van de Kerk en van de hemel in zich heeft de onschuld en dat zonder dat goede het goede niet het goede is, nrs. 2736, 2780, 6013, 7840, 7887, 9262.

Wat de onschuld is, nrs. 3994, 4001, 4797, 5236, 6107, 6765, 7902, 9262, 9936.

10022. Vóór de tent der samenkomst; dat dit betekent tot de zuivering, de opneming van het ware uit de hemel en de verbinding ervan met het goede, staat vast uit de uitbeelding van de tent der samenkomst, namelijk de hemel waar de Heer is, nrs. 9457, 9481, 9485.

Dat de zuivering, de inplanting van het ware en de verbinding ervan met het goede hier eveneens wordt aangeduid, is omdat de var daarheen werd gebracht om geslachtofferd te worden en met de slachtoffers wordt zowel de zuivering, als de inplanting van het ware en het goede en de verbinding ervan aangeduid.

Dat door de slachtoffers de zuiveringen van de boosheden en de valsheden en de verzoeningen waren uitgebeeld, zie de nrs. 9990, 9991, en dat door de plaats vóór de tent, die de deur ervan wordt genoemd, wordt uitgebeeld de verbinding van het ware en het goede, die het hemels huwelijk wordt genoemd, nr. 10001.

Vandaar nu is het, dat met ‘gij zult doen naderen de var vóór de tent der samenkomst’, wordt aangeduid de aanplooiing van de uiterlijke of natuurlijke mens, zodanig als hij in zijn kindertijd is, tot diens zuivering van de boosheden en de valsheden en zo tot de opneming van het ware uit de hemel en de verbinding ervan met het goede.

Omdat er over de brandoffers en de slachtoffers wordt gehandeld in wat nu in dit hoofdstuk volgt, zal worden gezegd wat door die dingen in het algemeen werd uitgebeeld.

Door de brandoffers en de slachtoffers werd in het algemeen uitgebeeld de zuivering van de boosheden en de valsheden en omdat de zuivering werd uitgebeeld, werd ook de inplanting van het goede en het ware uit de Heer uitgebeeld en eveneens de verbinding ervan.

Want wanneer de mens is gezuiverd van de boosheden en de valsheden, wat plaatsvindt door de verwijdering ervan, dan vloeit het goede en het ware uit de Heer in en voor zoveel als het goede en het ware in die staat invloeiën, voor zoveel worden zij ingeplant en voor zoveel worden zij verbonden.

De Heer immers is voortdurend aanwezig met het goede en het ware bij ieder mens, maar Hij wordt niet opgenomen, dan alleen voor zoveel als de boosheden en de valsheden worden verwijderd, dus voor zoveel als de mens daarvan wordt gezuiverd.

De verbinding van het ware en het goede is de wederverwekking.

Daaruit kan vaststaan wat er door de brandoffers en de slachtoffers in het algemeen werd uitgebeeld; wat echter in het bijzonder werd uitgebeeld, staat vast uit de dieren van diverse soort, die werden geslachtofferd.

Omdat die drie dingen: namelijk de zuivering van de boosheden en de valsheden, de inplanting van het ware en het goede en de verbinding ervan, werden uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers, wordt daarmee ook elke eredienst vanuit het ware van het geloof en het goede van de liefde aangeduid, nrs. 6905, 8680, 8936; want elke eredienst heeft ten doel, dat de mens van de boosheden en de valsheden wordt gezuiverd, dus dat aan hem de goedheden en waarheden uit de Heer worden ingeplant en hij zo wordt wederverwekt, wat plaatsvindt door de verbinding ervan.

De verbinding ervan is de hemel of het rijk van de Heer bij de mens.

10023. En leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de var; dat dit betekent het uitbeeldende van de opneming van het goede en het ware in de natuurlijke of uiterlijke mens, staat vast uit de betekenis van de hand opleggen, namelijk vergemeenschappen dat wat het zijne is, met de ander.

Dat het ook de opneming is, is omdat datgene wat wordt vergemeenschap, door de ander wordt opgenomen; uit de betekenis van het hoofd, dus het geheel, nr. 10011 en uit de betekenis van de var, namelijk het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de uiterlijke of natuurlijke mens, nrs. 9391, 10021.

Dat met de hand opleggen de vergemeenschatting en de opneming wordt aangeduid, is omdat met de hand de macht wordt aangeduid; en omdat deze het actieve van het leven is, wordt met de hand ook al wat bij de mens is aangeduid, dus de gehele mens voor zover als hij in de handeling is, zie nr. 10019 en met de oplegging de vergemeenschatting ten opzichte van degene die oplegt en de opneming ten opzichte van hem of van dat op wie of waarop wordt opgelegd.

Daaruit blijkt, wat er werd aangeduid met de oplegging van de hand bij de Ouden, namelijk de vergemeenschatting en de overdracht van die zaak waarover wordt gehandeld en eveneens de opneming door de ander, hetzij die zaak de macht was, hetzij de gehoorzaamheid, hetzij de zegening, hetzij de betuiging.

Dat met de handoplegging de macht werd aangeduid, staat vast uit deze volgende plaatsen, bij Mozes: *‘Jehovah zei tot Mozes, dat hij de hand zou leggen op Jozua en hem zou stellen vóór Eleazar de priester, vóór de algehele vergadering en zo van zijn heerlijkheid op hem zou geven en de gehele vergadering hem zou gehoorzamen’*, (Numeri 27:18-20).

Dat met de hand opleggen hier wordt aangeduid de vergemeenschatting en de overdracht van de macht die Mozes had en de opneming ervan door Jozua, is duidelijk; vandaar wordt er gezegd dat hij zo van zijn heerlijkheid op hem zou geven.

Bij dezelfde: *‘Wanneer de Levieten zouden worden gezuiverd en hun de bediening van het priesterschap onder Aharon zou worden toegewezen, was het bevolen dat een tweetal varren met een spijsoffer zouden worden aangebracht en dat Aharon de Levieten zou aanbrengen vóór Jehovah en dat de zonen Israëls hun handen zouden leggen op de Levieten en dat de Levieten hun handen zouden leggen op het hoofd van de varren, waarvan er een zou worden geofferd tot een slachtoffer, de andere tot een brandoffer; en dat de Levieten zo zouden worden afgescheiden uit het midden van de zonen Israëls en van Jehovah zouden zijn’*, (Numeri 8:7-14).

Dat de zonen Israëls hun handen zouden leggen op de Levieten, betekende de overdracht van de macht om te bedienen voor hen en de opneming door de Levieten, dus de scheiding; en dat de Levieten de handen zouden leggen op het hoofd van de varren, betekende de overdracht van die macht aan Jehovah, dat wil zeggen, aan de Heer.

Daarom wordt er gezegd, dat zij zo zouden worden afgescheiden uit het midden van de zonen Israëls en van Jehovah zouden zijn.

Bij dezelfde: *‘Nadat de zonen Israëls hun zonden zullen hebben beleden, dan zal Aharon beide zijn handen op het hoofd van de levende bok Asasel leggen en op hem belijden al de ongerechtigheden van de zonen Israëls en al hun zonden en hij zal die geven op het hoofd van de bok en hem in de woestijn zenden’*, (Leviticus 16:21).

Dat de oplegging van de handen op de bok de vergemeenschatting en de overdracht van alle ongerechtigheden en zonden van de zonen Israëls heeft betekend en de opneming door de bok is duidelijk.

De woestijn, waarheen de bok zou worden gezonden, is de hel.

‘Dat de getuigen en allen die hoorden hun handen zouden leggen op hem die zou worden gestenigd’, (Leviticus 24:14), betekende zo de vergemeenschapte en overgedragen betuiging, na de opneming waarvan hij aan de dood was overgeleverd.

Bij dezelfde: *‘De mens die van de kudde van grootvee of van de kudde van kleinvee een brandoffer tot een gave aan Jehovah brengt, zal de hand leggen op het hoofd van het brandoffer; dan zal het met welbehagen van hem worden opgenomen, om hem te verzoenen’*, (Leviticus 1:2-4); evenzo *‘zou de priester doen, indien deze zal hebben gezondigd; eender de ouderen; eender de gehele vergadering; en verder de vorst, indien deze zal hebben gezondigd; en eender welke ziel dan ook, indien zij zullen hebben gezondigd’*, (Leviticus 4:4,15,24,29).

Met de oplegging van hun hand op het brandoffer en op het slachtoffer, werd aangeduid het al van de eredienst van degene die offerde, namelijk de erkenning van de zonden, de belijdenis en daarvandaan de zuivering, de inplanting van het goede en het ware en dus de verbinding met de Heer.

Deze dingen vonden plaats door de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming.

Onder de overdracht en de opneming wordt datgene verstaan wat wordt aangeduid met het dragen van de ongerechtigheden, nrs. 9937, 9938.

Aangezien de vergemeenschappingen, de overdrachten en de opnemingen werden aangeduid met het opleggen van de handen, kan men weten wat met het opleggen van de handen wordt aangeduid bij Mattheüs: *‘Een overste kwam tot Jezus en hij zei: Mijn dochter is zojuist gestorven; maar komende, leg Uw hand op haar, dan zal zij leven.*

Jezus binnengegaan zijnde, greep haar hand en het meisje stond op’, (Mattheüs 9:18,18,25).

Bij Markus: *‘Jezus legde de hand op de ogen van de blinde en hij was hersteld’*, (Markus 8:25).

Bij dezelfde: *‘Zij brachten een dove tot Jezus, opdat Hij de hand op hem zou leggen; Hij, hem van het volk genomen hebbende, stak Zijn vinger in diens oren en raakte diens tong aan en zijn gehoorgangen werden geopend’*, (Markus 7:32,33,35).

Bij Lukas: *‘Een vrouw die vanwege een geest van de krankheid ingekromd was geworden; Jezus legde haar de handen op en Hij genas haar’*, (Lukas 13:11,13).

Bij Markus: **‘Jezus legde de hand op de zielen en Hij genas’**, (Markus 6:5).

Hier wordt met de handoplegging door de Heer en eveneens met de aanraking, de vergemeenschapping en de opneming van de Goddelijke kracht aangeduid; dat die worden aangeduid, staat klaarblijkelijk vast bij Markus: *‘Een zekere vrouw kwam van achteren en raakte het kleed van Jezus aan, zeggende: Indien ik maar Zijn bekleedsel zal hebben aangeraakt, zal ik genezen worden; en zij was terstond genezen van de plaag; en Jezus bekende in Zichzelf dat kracht van Hem was uitgegaan’*, (Markus 5:27-30).

Bij Lukas: *‘Een vrouw die het kleed van Jezus had aangeraakt, was genezen; Jezus zei: Iemand heeft Mij aangeraakt; Ik heb immers bekend dat kracht van Mij is uitgegaan’*, (Lukas 8:44,46).

Bij dezelfde: *‘De algehele schare, zij zochten Jezus aan te raken, omdat kracht van Hem uitging en allen genas’*, (Lukas 6:19).

Daaruit blijkt wat er wordt aangeduid met het aanraken met de hand of de vinger; en eveneens wat bij dezelfde: *‘Jezus, toetredende, raakte de baar aan waarop de dode lag en de dragers stonden stil; toen zei Hij: Jongeling, Ik zeg u: Sta op. En de dode zat overeind en begon te spreken’*, (Lukas 7:14,15).

Wat met de handoplegging op de knapen en de kleine kinderen; op de knapen, bij Mattheüs: *‘Tot Jezus werden knapen gebracht, opdat Hij de handen op hen zou leggen.*

Jezus zei: Laat de knapen en verhindert hen niet tot Mij te komen; voor zulken is het koninkrijk der hemelen; en Hij legde de handen op hen’, (Mattheüs 19:13-15); en op de

kleine kinderen, bij Markus: ‘Jezus nam de kleine kinderen op de armen en Hij legde de handen op hen en Hij zegende hen’, (Markus 10:16).

Met de handoplegging op de knapen en op de kleine kinderen wordt ook hier aangeduid de vergemeenschatting en de opneming van de Goddelijke kracht, waardoor de genezing van de innerlijke dingen plaatsvindt, dus de zaliging.

Dat met de aanraking die met de handen plaatsvindt, zulke dingen worden aangeduid, ontleent de oorsprong aan de uitbeeldingen in het andere leven; zij die daar in een niet gelijke staat van leven zijn, verschijnen op een afstand van elkaar verwijderd; degenen echter die in een gelijke staat van leven zijn, verschijnen vergezelschap; en zij die elkaar daar wederzijds aanraken, vergemeenschatting de staat van hun leven met de ander.

Indien dit door de handen plaatsvindt, dan wordt het al van het leven vergemeenschat, omdat met de hand, zoals eerder is gezegd, krachtens de overeenstemming, de macht wordt aangeduid, die het actieve van het leven is, dus al wat bij iemand is.

Zulke uitbeeldingen bestaan in het leven van de geesten, maar zij vinden plaats door de invloeiing uit de hemel, waar alleen de vergezelschattingen worden doorvat ten aanzien van de aandoeningen van het goede en het ware.

10024. En gij zult slachten de var vóór Jehovah, dat dit betekent de voorbereiding tot de zuivering van het goede en het ware uit de Heer in de uiterlijke of natuurlijke mens, staat vast uit de betekenis van slachten, wanneer over de dieren wordt gehandeld die tot een brandoffer of tot een slachtoffer werden geofferd, dus de voorbereiding tot de dingen die door de brandoffers en de slachtoffers worden uitgebeeld.

Dat die rituelen waren: de zuivering van het boze en het valse, de inplanting van het goede en het ware en de verbinding ervan, zie nr. 10022; en omdat die dingen uit het Goddelijke zijn, wordt er daarom gezegd: vóór Jehovah; en uit de betekenis van de var, dus de zuivering van de uiterlijke of natuurlijke mens, nr. 9990.

Vandaar is het, dat met slachten, wanneer over de brandoffers en de slachtoffers wordt gehandeld, in het Woord al datgene wordt aangeduid wat met het brandoffer en het slachtoffer zelf wordt aangeduid, aangezien dit alles dan wordt verstaan.

10025. Aan de deur van de tent der samenkomst; dat dit betekent opdat er daarvan de verbinding zal zijn, staat vast uit de betekenis van de deur van de tent der samenkomst, namelijk de verbinding van het ware en het goede, die het hemels goede wordt genoemd, nr. 10001.

Omdat dit met de deur van de tent der samenkomst wordt aangeduid, was het daarom ingesteld dat ‘indien het elders zou plaatsvinden, het bloed zou worden toegerekend en de ziel zou worden uitgeroeid uit de volken’, (Leviticus 17:3.4.8.9); de oorzaak hiervan is, dat dan niet werd uitgebeeld de verbinding van het goede en het ware, dus niet het hemels huwelijk, maar de verbinding van het boze en het valse, dus het helse huwelijk.

10026. En gij zult nemen van het bloed van de var; dat dit betekent het Goddelijk Ware aangepast aan de natuurlijke of uiterlijke mens, staat vast uit de betekenis van het bloed, namelijk het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer, waarover hierna; en uit de betekenis van de var, namelijk het natuurlijke van de mens dat moet worden gezuiverd en waaraan het ware en het goede moet worden ingeplant, nr. 9990.

Dat hier eerst over het bloed wordt gesproken en dat dit moest worden gegeven op de hoornen van het altaar en het overige ervan uitgegoten aan het fundament ervan, is omdat met het bloed in het Woord wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer en door dit ware vindt alle zuivering plaats, want het ware leert de mens wat het goede is en hoe hij zal leven en wanneer de mens dit weet, dan pas kan de

aandoening van de liefde van het goede worden ingeplant en dan pas kan hij worden wederverwekt.

De erkenning immers zal voorafgaan, voordat de mens het geloof kan hebben en het leven van het geloof leven, dat het leven van het goede is.

Dat alle zuivering van de boosheden en de valsheden plaatsvindt door de waarheden van het geloof en dus alle wederverwekking, zie nr. 9959.

Degenen die de innerlijke zin van het Woord niet kennen, dus die niet weten, dat met het bloed het Goddelijk Ware wordt aangeduid en hierdoor door de Heer de zuivering plaatsvindt, geloven dat de mens wordt gezuiverd door het bloed van de Heer, waaronder zij Zijn lijden aan het kruis verstaan.

Maar laten zij weten, dat niemand door het kruislijden van de Heer, dus door Zijn bloed, wordt gezuiverd, maar door het leven volgens Zijn geboden, zoals Hijzelf in vele plaatsen leert.

Het lijden aan het kruis was het laatste van de verzoeking van de Heer waardoor Hij ten volle Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zoals Hij eveneens Zelf zegt bij Lukas: *‘Moest de Christus dit niet lijden en in Zijn heerlijkheid binnengaan’*, (Lukas 24:26).

De Heer is immers in de wereld gekomen opdat Hij de hellen zou onderwerpen en alle dingen in de orde zou herstellen, ook in de hemelen, wat is gebeurd door de in Zich toegelaten verzoeken.

Het kruislijden is het laatste van Zijn verzoeking geweest, waardoor Hij volledig de hellen heeft overwonnen en de hemelen in de orde heeft geschikt en tegelijk Zijn Menselijke heeft verheerlijkt; en indien Hij dit niet zo zou hebben gedaan, zou niemand van de mensen zalig hebben kunnen worden.

Zie hierover de dingen die overvloedig zijn getoond in de nrs. 9528, 9715, 9937, 10019; en dat met het bloed van de Heer wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, nrs. 4735, 6978, 6378, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393.

10027. En geven op de hoornen van het altaar met uw vinger; dat dit de Goddelijke macht van de Heer uit het eigene betekent, staat vast uit de betekenis van de hoornen van het altaar, namelijk de macht van het ware vanuit het goede.

Dat de hoornen de macht zijn, zie de nrs. 9081, 9719, 9720, 9721 en dat het altaar het uitbeeldende is van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede of het uitbeeldende van het Goddelijk Goede in de Heer, nrs. 9388, 9389, 9714, 9964; en uit de betekenis van de vinger, dus de macht, nr. 7430.

Dat het is uit de eigen macht of uit het eigene, is omdat dit door Mozes werd gedaan en door Mozes wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Ware, nrs. 9372, 9806; daarom wordt er gezegd: met uw vinger.

Dat het bloed eerst zou worden gegeven op de hoornen van het altaar, had als oorzaak, dat de macht zelf van het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede zou worden uitgebeeld; want door de macht van het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede vinden alle dingen plaats en zonder die niets, zie ook nr. 10019.

10028. En al het bloed zult gij uitgieten aan het fundament van het altaar; dat dit betekent het Goddelijk Ware geheel in het zinlijke, dat het laatste van het leven van de mens is, staat vast uit de betekenis van het bloed, namelijk het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede van de Heer, nr. 10026; en uit de betekenis van het fundament van het altaar, dus het zinlijke, dat het laatste is van het leven van de mens.

Dat het fundament van het altaar dit is, komt omdat het altaar het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer was, en daarom betekent het fundament dat wat het laatste

van het leven in het menselijke is en het laatste van het leven in het menselijke is dat wat het uiterlijk zinlijke wordt genoemd, dit wordt hier verstaan.

Dat het altaar het voornaamste uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer is geweest, zie de nrs. 9388, 9389, 9714, 9964.

Dat het fundament het laatste ervan is, is duidelijk; dat dit bij de mens het uiterlijk zinlijke is en hoedanig dit is, zie de nrs. 9212, 9216, 9996.

Hoe het hiermee is gesteld, moet in het kort worden gezegd: wanneer de mens wordt gezuiverd, dan worden allereerst zulke waarheden aangeleerd, die door de zinlijke mens kunnen worden begrepen; het zijn zodanige waarheden als er in de zin van de letter van het Woord zijn.

Daarna worden de innerlijke waarheden aangeleerd, zodanig als die zijn die vanuit het Woord worden verzameld door hen die in de verlichting zijn; dezen immers verzamelen de innerlijke zin ervan uit verschillende plaatsen, waar de letterlijke zin daar wordt ontvouwd.

Uit deze dingen, wanneer die worden gekend, worden daarna nog innerlijker waarheden door de verlichte mens geput, die met de vorige dingen van de Kerk tot leer van dienst zijn, deze tot leer voor hen die de mensen van de uiterlijke Kerk zijn.

Dezen en eerdergenoemden, indien zij volgens die waarheden hebben geleefd, worden in de hemel onder de engelen verheven en daar doordrenkt van de wijsheid van de engelen, die is uit nog innerlijker waarheden en tenslotte uit de binnenste in de derde hemel.

Deze waarheden houden met de vorige in hun orde stil in de laatste dingen, die van het uiterlijk zinlijke zijn en zijn daar tezamen.

Daaruit blijkt, dat alle innerlijke waarheden tezamen zijn in de waarheden van de letterlijke zin van het Woord, want deze waarheden zijn, zoals eerder is gezegd, de laatste.

Dat in dit laatste alle innerlijke dingen zich in volgorde neerleggen en daar tezamen zijn, zie de nrs. 9828, 9836.

Hieruit blijkt, wat daaronder wordt verstaan dat het Goddelijk Ware geheel in het zinlijke is, wat daarmee wordt aangeduid dat al het bloed zou worden uitgegoten aan het fundament van het altaar.

10029. En gij zult nemen al het vet; dat dit het aangepaste goede betekent, staat vast uit de betekenis van het vet of van de vettigheid, dus het goede, nr. 5943.

Er wordt gezegd het aangepaste goede, omdat hier wordt gehandeld over de zuivering van de uiterlijke of natuurlijke mens en over de inplanting van het ware en het goede en zo over de verbinding ervan daar, want het zijn deze dingen, die worden aangeduid met de slachtoffers en met de brandoffers.

Daarom wordt onder het vet van de var hier het aan de natuurlijke of uiterlijke mens aangepaste goede verstaan en dat met het ware daar kan worden verbonden, want het ware zal aan zijn goede zijn aangepast en het goede aan zijn ware.

De oorzaak hiervan is dat zij één zullen zijn.

Men moet ook weten, dat het ware en het goede in de natuurlijke of uiterlijke mens verschilt van het ware en het goede in de innerlijke mens, zoals het uiterlijke en het innerlijke, of zoals het lagere en het hogere, of wat hetzelfde is, zoals het latere en het eerdere.

Het ware in het natuurlijke is het wetenschappelijke en het goede daar is de verkwikking ervan, beide te doorvatten voor de mens als hij in de wereld is, want dan verschijnt het wanneer erover wordt gedacht.

Maar het ware in de innerlijke mens is niet een verschijnend wetenschappelijke, maar het is het ware dat is ingeplant aan zijn verstandelijk deel; het goede is ook daar niet te doorvatten, omdat het is ingeplant aan zijn wilsdeel, het een en het ander aan het innerlijk leven van de mens, waarin het ware van het geloof is en het goede is van de liefde.

Zo'n verschil is er van het ware en het goede in de innerlijke of geestelijke mens en van het ware en het goede in de uiterlijke of natuurlijke mens.

De inplanting en de verbinding ervan wordt aangeduid met het slachtoffer uit de var, de inplanting en de verbinding echter van het eerdergenoemde wordt aangeduid met het brandoffer uit de ram, waarover in wat volgt in dit hoofdstuk.

Hieruit blijkt wat er wordt verstaan onder het aangepaste goede, dat wordt aangeduid met het vet van de var.

10030. Bedekkende de darmen; dat dit betekent, dat is aangepast aan de laatste of laagste dingen, staat vast uit de betekenis van de darmen, dus de laatste of de laagste dingen.

Dat de darmen dit zijn, is omdat zij de laatste en de laagste dingen zijn van de innerlijke ingewanden van de mens, niet alleen ten aanzien van de ligging, maar ook ten aanzien van het nut.

Ten aanzien van de ligging zijn zij beneden de maag, waarvan zij een aanhangsel zijn en ten aanzien van het nut nemen zij het laatste de dingen op die bij de mens zijn verteerd.

Boven de darmen zijn, zoals bekend, de maag, de lever, de alvleesklier, de milt en nog hoger het hart en de long en nog hoger het hoofd.

Ook is het bekend dat deze hogere delen hun vuiligheden en afval in de darmen storten en ze door die afvoeren, deels door de maag, deels door de leidingen uit de lever, die de leverbuizen worden genoemd en ook de galbuizen, deels door de leidingen uit de alvleesklier; welke leidingen met de overige de uitgangen hebben in de twaalfvingerige darm.

Vandaar nu blijkt het, waarom met de darmen de laatste of de laagste dingen worden aangeduid.

Dat met de ingewanden die bij de mens zijn, zulke dingen worden aangeduid die van de geestelijke wereld zijn, kan vaststaan uit wat eerder overvloedig is getoond aan het einde van de verscheidene hoofdstukken, waar is gehandeld over de overeenstemming van de Grootste Mens, die de hemel is, met alle dingen bij de mens.

Wat in het bijzonder overeenstemt met de darmen, zie nr. 5392 tot 5396.

Omdat in wat nu volgt melding wordt gemaakt van sommige ingewanden van het lichaam, zoals van: het darmvet, de lever, de nieren, de benen, de borst, de schouder, het hoofd en over de ordening ervan in de slachtoffers wordt gehandeld, moet hier daarom eerst worden getoond, dat met de leden van de mens in het algemeen zulke dingen worden aangeduid die in de Grootste Mens zijn, dat wil zeggen, in de hemel.

Hier alleen door die waarmee het standbeeld van Nebukadnezar bij Daniël wordt beschreven: *'Zijn hoofd was zoals zuiver goud, de borst en de armen zilver, de buik en de zijde brons, de benen ijzer en de voeten deels ijzer en deels leem'*, (Daniël 2:32,33).

Wie niet weet dat het Woord van de Heer geestelijk is, gelooft dat die dingen zijn gezegd ten aanzien van de koninkrijken op aarde, maar in het Woord wordt niet gehandeld over de koninkrijken van de aarde, maar over het rijk Gods, dus over de hemel en de Kerk.

Dat die worden beschreven met zulke beelden die op aarde zijn en in de rijken ervan, heeft als oorzaak dat de wereldse en aardse dingen overeenstemmen met die welke in de hemel zijn.

De algehele natuur immers en de algehele wereld is het uitbeeldende theater van het rijk van de Heer, zie nr. 9280; en het zijn de aardse en de wereldse dingen die de mens het eerst vat. Daaruit kan vaststaan, dat met het door Nebukadnezar in een droom geziene standbeeld niet wereldse, maar hemelse dingen worden aangeduid.

Maar wat in het bijzonder wordt aangeduid met het hoofd, met de borst, met de buik en de zijde, met de benen en met de voeten, kan men weten vanuit de overeenstemming ervan, dus vanuit de innerlijke zin van het Woord.

Uit de overeenstemming weet men, dat met het hoofd de eerste staat van de Kerk wordt aangeduid, met de borst en de armen de tweede, met de buik en de zijde de derde en met de benen de vierde en met de voeten de laatste.

Omdat de eerste staat van de Kerk de staat is geweest van het goede van de liefde tot de Heer, wordt er gezegd dat het hoofd uit goud was en omdat de tweede staat is geweest van het ware vanuit dat goede, wordt er gezegd dat de borst en de armen waren uit zilver en omdat de derde staat is geweest het goede van de liefde en het ware ervan in de uiterlijke of natuurlijke mens, wordt er gezegd dat de buik en de zijde waren uit brons en omdat de vierde staat het ware van het geloof is geweest, wordt er gezegd dat de benen uit ijzer waren en omdat de laatste staat is geweest het ware dat van het geloof wordt genoemd, zonder het goede, wordt er gezegd dat de voeten deels uit ijzer en deels uit leem waren.

En omdat de laatste staat van de Kerk zodanig was, wordt er gezegd *‘dat van de Rots een Steen was afgehouden die alle dingen verbrijzelde en verstrooide, dermate dat de wind ze wegdroeg en er geen plaats voor dezelve werd gevonden’*, (vers 34, 35).

Daarmee wordt aangeduid, dat het goede van de liefde tot de Heer, het goede van de liefde jegens de naaste en het goede van het geloof geheel en al waren verstrooid en wel dermate dat men niet wist wat zij zijn, maar slechts iets over de waarheden van het geloof zonder het goede, of met een goede dat niet werkelijk goed is, dus dat niet samenhangt met de waarheden van het geloof.

Dit goede is een uiterlijk goede zonder het innerlijke, zodanig als het goede is van de verdienste, het goede ter wille van zichzelf en ter wille van de wereld, dus ter wille van het gewin, de eer en de roem en ter wille van de vriendschappen daardoor of ter wille van de gunstverlening en eveneens alleen vanwege de vrees voor de wet en niet ter wille van het goede van de naastenliefde, dus het goede van de medeburger, het goede van het menselijke gezelschap, het goede van het vaderland en het goede van de Kerk; zulke goedheden zoals nu zijn genoemd, worden aangeduid met het leem of het slijk.

Het ware waarmee dat goede niet samenhangt, is het ijzer; daarom wordt er gezegd: *‘Het ijzer dat gij hebt gezien vermengd met leem van slijk, zij zullen zich vermengen door het zaad des mensen, maar zij zullen niet samenkleven, het ene met het andere, gelijk als ijzer niet met leem wordt vermengd’*, (vers 43).

Het zaad des mensen is het ware van het geloof uit het eigene, dus het ware dat vervalst is en verechtreukt door aanvoeging aan boosheden vanwege het op zichzelf en op de wereld gerichte oogmerk.

Hieruit blijkt dat met de ledematen van de mens, vanaf zijn hoofd tot aan zijn voetzool, zulke dingen worden aangeduid die van de Kerk zijn.

Dat in het algemeen het hoofd het hemels goede betekent, namelijk het goede van de liefde tot de Heer; de borst het geestelijk goede, namelijk het goede van de liefde jegens de naaste en dat de voeten het natuurlijk goede betekenen, dus het goede en het ware van het geloof, zie de nrs. 9913, 9914.

Dat ook eendere dingen worden aangeduid met het goud, het zilver, het brons en het ijzer, nr. 5658.

Wat echter in het bijzonder met het hoofd wordt aangeduid zie de nrs. 4938, 4939, 5328, 9913, 9914; wat met het goud, nrs. 113, 1551, 1552, 5658, 9510, 9881; wat met de borst nrs. 4938, 4939, 5328, 6436, 9113, 9114; wat met het zilver, nrs. 1551, 5658, 6914, 6917.

Daaruit blijkt wat er wordt aangeduid met de buik en met de zijde, die beneden de borst zijn; wat echter met het brons, nrs. 425, 1551; wat met de voeten, nrs. 2162, 3147, 3761, 4938-4952; wat met het ijzer, nrs. 425, 426; en wat met het leem of het slijk, nrs. 1300, 6669.

Hieruit nu kan men weten, dat met de leden of de ingewanden van de mens zulke dingen worden aangeduid, die daarmee overeenstemmen in de Grootste Mens of in de hemel, welke dingen alle betrekking hebben op het goede van de liefde en op het ware van het geloof.

De dingen die hiermee overeenstemmen, stemmen ook overeen met dezelfde dingen in de Kerk, want de hemel van de Heer op aarde is de Kerk.

Dat er een overeenstemming is van de mens en van alle dingen bij de mens met de Grootste Mens, dus de hemel, zie daarvoor de dingen die uit de ondervinding zelf aan het einde van verscheidene hoofdstukken zijn getoond, nrs. 3624-3649, 3741-3751, 3883-3896, 4039-4051, 4218-4228, 4318-4331, 4403-4421, 4527-4533, 4622-4633, 4652-4660, 4791-4805, 4931-4953, 5050-5061, 5171-5189, 5377-5396, 5552-5573, 5711-5727, 5846-5866, 5976-5993, 6053-6058, 6189-6215, 6307-6326, 6466-6495.

En wat overeenstemming is, nrs. 2987-3003, 3213-3227, 3337-3352, 3472-3485.

10031. En het net over de lever; dat dit betekent het innerlijk goede van de uiterlijke of natuurlijke mens, staat vast uit de betekenis van het net dat over de lever is, namelijk het innerlijk goede van de uiterlijke of natuurlijke mens.

Dat het net dit goede is, is omdat het geheel en al vet is en met het vet wordt het goede aangeduid, nr. 10029.

Dat dit het innerlijk goede is, is omdat dit vet hoger of innerlijker in het lichaam is dan het vet dat de darmen bedekt, waarover hiervoor.

Met de lever wordt ook de innerlijke zuivering aangeduid, want de lever zuivert het bloed, de darmen echter de substanties waaruit het bloed is.

Dat dit het goede van de uiterlijke of natuurlijke mens is, is omdat met de var waarin dat net was, het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de uiterlijke of natuurlijke mens wordt aangeduid, nr. 9990.

In andere plaatsen wordt met de lever, het uiterlijk goede van de onschuld aangeduid, zodanig als de kleine kinderen dit hebben, de oorzaak hiervan is dat kleine kinderen, voordat de overige ingewanden ten volle tot hun nut zijn geformeerd, wat plaatsvindt wanneer zij nog embryo's zijn, door de lever worden gevoed.

Alle voedingssappen immers worden daarheen toegevoerd door de moederkoek en de navel uit de baarmoeder van de moeder; dit sap stemt overeen met het goede van de onschuld.

Dat dit goede met de lever wordt aangeduid, staat vast bij Jeremia: *'Mijn ogen zijn verteerd door tranen, mijn ingewanden zijn beroerd; mijn lever is ter aarde uitgegoten, over de verbreking van de dochter van mijn volk; het kleine kind en de zuigeling bezwijkt op de straten; zij zeggen tot hun moeders: Waar is koren en wijn'*, (Klaagliederen 2:11,12).

Daar wordt de smart van de verwoeste Kerk beschreven; de smart om het verloren ware wordt daarmee aangeduid dat de ogen door de tranen zijn verteerd; de smart om het verloren ware van de onschuld daarmee dat de ingewanden zijn beroerd; en de smart om het verloren goede van de onschuld daarmee dat de lever ter aarde is uitgegoten.

Daarom wordt er gezegd: het kleine kind en de zuigeling bezwijkt op de straten en zij zeggen tot hun moeders: Waar is koren en wijn.

De dochter van het volk van wie de verbreking de smart is, is de Kerk, nrs. 2362, 3963, 6729; de ogen zijn de dingen die van het innerlijk gezicht zijn, dus de waarheden van het geloof, nrs. 4526, 4528, 9051.

De ingewanden zijn de waarheden van de onschuld, nr. 3294; de lever is het goede van de onschuld, want de kleine kinderen en de zuigelingen die bezwijken op de straten, zijn degenen die in het goede van de onschuld zijn, nrs. 430, 3183, 4563, 5608; het koren en de wijn, waarvan zij tot de moeders zeggen: Waar zijn zij, zijn het goede van het ware en het ware van het goede: het koren het goede van het ware, nr. 5959 en de wijn het ware van het goede, nrs. 1071, 1798.

10032. En de twee nieren en het vet op die; dat dit betekent het innerlijk ware van de uiterlijke of natuurlijke mens en het goede van dat ware, staat vast uit de betekenis van de nieren, namelijk de innerlijke waarheden, waarover hierna.

En uit de betekenis van het vet, namelijk het goede, nr. 10029, dat dit het goede van dat ware is, is omdat het vet op de nieren was.

Er wordt gezegd het goede van dat ware, omdat elk goede zijn ware heeft en elk ware zijn goede.

Er zijn ontelbare geslachten van het goede en ieder geslacht van het goede heeft een ware dat van hetzelfde geslacht is; want in de algehele hemel zijn goedheden en waarheden, die het leven daar maken en overal zijn die verschillend.

Hoedanig goede het is, dat met het vet op de nieren wordt aangeduid, staat vast uit de waarheden die met de nieren worden aangeduid.

Met de nieren worden de uitvorsende, zuiverende en kastijdende waarheden aangeduid; die betekenis ontleent de oorzaak aan haar functie.

Daaruit blijkt, wat er met de nieren wordt aangeduid in deze volgende plaatsen: *'Jehovah beproeft de nieren en het hart'*, (Jeremia 20:12).

Bij David: *'Gij beproeft de harten en de nieren, gerechte God'*, (Psalm 7:10).

Bij dezelfde: *'O Jehovah, doorvors mijn nieren en mijn hart'*, (Psalm 26:2).

Bij dezelfde: *'Jehovah, Gij bezit mijn nieren'*, (Psalm 139:13).

Bij Johannes: *'Ik ben het, Die de nieren en het hart onderzoekt'*, (Openbaring 2:23).

De nieren onderzoeken en beproeven, is de waarheden van het geloof doorvorsen; en het hart onderzoeken en beproeven is de goedheden van de liefde doorvorsen, want het hart is het goede van de liefde, nrs. 3883-3896, 7542, 9050.

Dat de waarheden van het geloof met de nieren worden aangeduid, blijkt duidelijk bij David: *'Jehovah, zie, waarheid verlangt Gij in de nieren'*, (Psalm 51:8).

Dat met de nieren het innerlijk ware en de doorvorsing ervan wordt aangeduid, is omdat met de urineleiders en de urineblaas, die van de nieren uitgaan, het uiterlijk ware en de doorvorsing ervan wordt aangeduid, en tevens de kastijding, nrs. 5381-5384.

10033. Omdat in dit hoofdstuk wordt gehandeld over het slachtoffer en het brandoffer, waardoor Aharon en diens zonen in het priesterschap zouden worden ingewijd, zal nog in het kort worden gesproken over het bloed en over het vet.

Dat al het bloed van het slachtoffer en het brandoffer aan het altaar zou worden uitgegoten en dat al het vet op het altaar zou worden verbrand, staat vast uit de inzettingen en de wetten ten aanzien van de brandoffers en de slachtoffers in Leviticus.

Dat dit zo plaatsvond, had als oorzaak dat het bloed het Goddelijk Ware betekende en het vet het Goddelijk Goede.

Dat het bloed dit heeft betekent, staat vast uit wat over het bloed is getoond, nrs. 4735, 6978, 6378, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393; en dat het vet het Goddelijk Goede heeft betekent, staat vast uit wat in nr. 5943 is getoond.

Dat met het bloed het Goddelijk Ware wordt aangeduid, staat duidelijk vast bij Ezechiël: *'Vergadert u van de omtrek over Mijn slachtoffer, dat Ik voor u slachtoffer, een groot Slachtoffer op de bergen Israëls, opdat gij vlees eet en bloed drinkt; het vlees der sterken zult gij eten en het bloed van de vorsten der aarde zult gij drinken; gij zult vet eten tot verzadiging toe en bloed drinken tot dronkenschap toe van Mijn slachtoffer, dat Ik voor u zal slachtofferen; gij zult verzadigd worden over Mijn tafel, met paard, met wagen, met de sterke en met alle man des krijgs; zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën'*, (Ezechiël 39:17-22).

Dat daar niet bloed onder het bloed wordt verstaan, kan eenieder zien, want er wordt gezegd dat zij bloed van de vorsten der aarde zouden drinken en tot dronkenschap toe; en eveneens dat zij vet zouden eten tot verzadiging toe; en daarna dat zij zouden worden verzadigd met paard en met wagen.

Daaruit blijkt, dat er onder het bloed iets anders dan bloed wordt verstaan en onder de vorsten der aarde iets anders dan vorsten der aarde en verder ook iets anders onder het vet en ook onder het paard en de wagen, dan vet, paard en wagen.

Wat er echter wordt aangeduid, kan men niet weten dan alleen door de innerlijke zin: deze leert dat het bloed het Goddelijk Ware is, de vorsten der aarde de belangrijkste waarheden van de Kerk; het vet het Goddelijk Goede, het paard de innerlijke zin van het Woord en de wagen de leer zelf daaruit.

Dat het bloed het Goddelijk Ware is, staat vast uit de eerder aangehaalde plaatsen: dat de vorsten der aarde de belangrijkste waarheden zijn, nr. 5044; dat de aarde de Kerk is, nr. 9325; dat het paard de innerlijke zin van het Woord is, nrs. 2760-2762 en dat de wagen de leer is, nrs. 5321, 8215.

Hieruit blijkt nu wat er wordt aangeduid met de woorden van de Heer bij Johannes:

‘Jezus zei: Tenzij gij het vlees van de Zoon des mensen zult hebben gegeten en Zijn bloed zult hebben gedronken, zult gij het leven niet in uzelf hebben.

Die Mijn vlees nuttigt en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven en Ik zal hem wederopwekken ten uiterste dage; want Mijn vlees is waarlijk spijs en Mijn bloed is waarlijk drank; die Mijn vlees nuttigt en Mijn bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem’, (Johannes 6:53-56).

Dat het vlees het Goddelijk Goede is, zie de nrs. 3813, 7850, 9127.

Dat de Zoon des mensen, Wiens vlees zij zouden eten en Wiens bloed zij zouden drinken, de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede, nr. 9807.

Dat echter het vet of de vettigheid het Goddelijk Goede is, staat vast bij Jesaja: *‘Maken zal Jehovah alle volken op deze berg een maaltijd van vettigheden’, (Jesaja 25:6).*

Bij dezelfde: *‘Let op Mij en eet het goede en uw ziel worde verlustigd in vettigheid’, (Jesaja 55:2).*

Bij Jeremia: **‘Ik zal de ziel van de priesters vervullen met vettigheid en Mijn volk, met Mijn goede zullen zij worden verzadigd’, (Jeremia 31:14).**

Hieruit kan vaststaan, waarom alle vet van het slachtoffer op het altaar zou worden verbrand en waarom alle bloed aan de zijde ervan zou worden uitgegoten.

Omdat het bloed en het vet die Goddelijke dingen betekenden, was het daarom het Israëlitische volk geheel en al verboden om het vet en bloed te eten, zoals vaststaat bij Mozes: *‘Een inzetting der eeuwigheid tot uw geslachten: Geen vet en geen bloed zult gij eten’, (Leviticus 3:17).*

Bij dezelfde: *‘Geen vet, hetzij van een os, hetzij van een schaap, hetzij van een geit, zult gij eten; al wie zal gegeten hebben het vet van een beest van hetwelk aan Jehovah een vuuroffer werd geofferd, die etende ziel zal uit haar volken worden uitgeroeid’, (Leviticus 7:23,25).*

Bij dezelfde: *‘Al wie enig bloed zal hebben gegeten, Ik zal Mijn aangezichten geven tegen de bloed etende ziel en zal haar uit het midden van haar volk uitroeien’, (Leviticus 17:10-14; Deuteronomium 12:16,23-25).*

Dat het zo streng verboden is geweest bloed en vet te eten, had als oorzaak dat daardoor werd uitgebeeld de ontwijding van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede.

De Israëlitische en Joods natie immers was in de uiterlijke dingen gescheiden van de innerlijke, dus waren zij in geen Goddelijk Ware en in geen Goddelijk Goede ten aanzien van het geloof en de liefde, maar zij waren in een uiterlijke eredienst zonder de innerlijke.

Zij waren immers meer dan de andere natiën in de eigenliefde en in de liefde van de wereld, dus in de daaruit opwellende boosheden, zoals de verachting van anderen, vijandschap, haat, wraak, woede en wreedheid.

Vandaar was het ook, dat aan hen de innerlijke waarheden niet waren onthuld; indien die immers waren onthuld, dan zouden zij wel niet anders hebben gekund dan die ontwijden.

Dat die natie zodanig is geweest, zie daarvoor de nrs. 9320, 9380; dan zouden zij de ontwijding hebben uitgebeeld, indien zij bloed en het vet hadden gegeten; want alles wat bij hen was ingesteld, was uitbeeldend voor de innerlijke dingen van de Kerk en van de hemel. Hieruit blijkt opnieuw, wat daarmee wordt aangeduid dat zij het vet zouden eten tot verzadiging toe en bloed zouden drinken, het bloed van de vorsten der aarde, tot dronkenschap toe, bij (Ezechiël 39:17-22), waarover eerder, namelijk dat wanneer de innerlijke dingen waren geopend, dan aan degenen die in de innerlijke dingen waren, dat wil zeggen, in het geloof aan en in de liefde tot de Heer, het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede zou worden toegeëigend, wat bij de natiën plaatsvond toen de Heer in de wereld was gekomen, daarom wordt daar ook gezegd: ‘Zo zal Ik Mijn heerlijkheid onder de natiën geven’; met de heerlijkheid wordt het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer aangeduid, zodanig als het in de hemel is, nr. 9429 en met de natiën worden aangeduid allen die in het goede zijn, nrs. 1259, 1260, 1416, 1849, 4574, 6005, 8771, 9256.

Deze dingen bevestigt de Heer Zelf, wanneer Hij zegt dat ‘Zijn vlees waarlijk spijs was en Zijn bloed waarlijk drank was’ en dat ‘wie Zijn vlees zou eten en Zijn bloed zou drinken, in Hem blijft en Hij in hem’, (Johannes 6:55,56); en eveneens dat Hij het Heilig Avondmaal heeft ingesteld, ‘waarin zij Zijn vlees zouden eten en Zijn bloed zouden drinken’, (Mattheüs 26:26-28, waarmee de toe-eigening wordt aangeduid van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit Hem; en de toe-eigening van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit de Heer kan er niet zijn dan alleen bij hen die het Goddelijke van de Heer erkennen, want dit is het eerste en het wezenlijke zelf van alle dingen die van het geloof zijn in de Kerk.

De hemel kan immers niet aan anderen worden ontsloten, omdat de gehele hemel in dat geloof, dus kan het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer, dat daar onder het bloed wordt verstaan, niet aan anderen worden vergemeenschap.

Laat dus eenieder die binnen de Kerk is, zich daarvoor wachten dat hij de Heer loochent en eveneens het Goddelijke van Hem, want voor die ontkenning wordt de hemel gesloten en de hel geopend.

Zulke mensen zijn immers gescheiden van de hemel, waar het Goddelijke van de Heer in het al van alle dingen is, want dit maakt de hemel en wanneer de hemel is gesloten, is weliswaar de wetenschap van de waarheden van het geloof uit het Woord en uit de leer van de Kerk mogelijk, maar nooit het geloof dat echt geloof is, want het geloof dat echt geloof is, komt van boven, dat wil zeggen, door de hemel uit de Heer.

Dat de Heer zo sprak, namelijk dat Hij het Goddelijk Goede uit Hem voortgaande Zijn vlees heeft genoemd en het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede voortgaande Zijn bloed heeft genoemd, had als oorzaak dat het Woord, dat uit Hem is, het Goddelijke was dat de algehele hemel vervult.

Zo’n woord zal door overeenstemmingen zijn, dus uitbeeldend en aanduidend in alle en de afzonderlijke dingen; zo immers en niet anders verbindt het de mensen van de Kerk met de engelen in de hemelen.

Want wanneer de mensen het Woord doorvatten volgens de letter, doorvatten de engelen dit volgens de innerlijke zin, dus voor het vlees van de Heer het Goddelijk Goede en voor Zijn bloed het Goddelijk Ware, beide uit de Heer; daarvandaan vloeit het Heilige in, door de Heer.

10034. En gij zult verbranden op het altaar, dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde van de Heer, staat vast uit de betekenis van verbranden, dus de ontbranding van de Goddelijke Liefde en uit de betekenis van het altaar, dus het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede van de liefde, nrs. 9388, 9389, 9714.

Dat verbranden is de ontbranding van de Goddelijke Liefde, is omdat met het vuur op het altaar de Goddelijke Liefde werd aangeduid, nr. 6832.

10035. En het vlees van de var; dat dit het boze van de vorige liefden daar betekent, staat vast uit de betekenis van het vlees, namelijk het goede van de liefde en in de tegengestelde zin het boze van de liefde, waarover hierna; en uit de betekenis van de var, namelijk het uiterlijke of het natuurlijke, waarover eerder.

Met de var immers en het kalf wordt in de goede zin het uiterlijke of natuurlijke van de mens aangeduid ten aanzien van het goede van de onschuld en van de naastenliefde, maar in de tegengestelde zin het uiterlijke of het natuurlijke van de mens ten aanzien van het boze dat in strijd is met het goede van de onschuld en van de naastenliefde, want de meest dingen in het Woord hebben ook een tegengestelde zin.

Dat het vlees van de var hier het boze van de vorige liefden in de uiterlijke of natuurlijke mens betekent, is omdat met het vlees het wilsdeel of het eigene wordt aangeduid; want dat wat van de wil is, is het eigene.

En omdat met het vlees het wilsdeel of het eigene wordt aangeduid, wordt daarom daarmee eveneens het goede van de liefde of het boze van de liefde aangeduid.

Er zijn immers twee vermogens bij de mens, die het verstand en de wil worden genoemd; tot het verstand behoren de waarheden of de valsheden en tot de wil de goedheden of de boosheden.

Zo behoren tot de dingen van het verstand de dingen die van het geloof zijn en tot de wil de dingen die van de liefde zijn; want de dingen die van de liefde zijn, worden als goedheden doorvat en de dingen die van het geloof zijn, worden als waarheden doorvat; ook zijn de valsheden van het geloof en zijn de boosheden van de liefde, bij degenen die in de valsheden en de boosheden zijn.

Daaruit kan vaststaan wat er wordt verstaan onder het wilsdeel dat het eigene is, dat wordt aangeduid met het vlees in de ene en de andere zin.

Verder moet men weten dat al het eigene van de wil van de mens het boze is, omdat de mens uit zich niet dan alleen zichzelf en de wereld liefheeft en indien ook de naaste, dan is het ter wille van zichzelf; daarom moet hij worden wederverwekt en door de wederverwekking een nieuwe wil ontvangen.

Maar de wil die hij door de wederverwekking ontvangt, is niet van de mens, maar is van de Heer bij de mens.

Wanneer deze wil of dit wilsdeel onder het vlees wordt verstaan, dan betekent het vlees het goede van de liefde, zie ook wat hierover eerder is getoond ten aanzien van het vlees en het eigene, namelijk dat het Vlees het Eigene van de Heer betekent, dus het Goddelijk Goede en vandaar al het goede van de liefde bij de wederverwekte mens, nrs. 3831, 7850, 9127; en dat het in de tegengestelde zin betekent het wilsdeel van het eigene van de mens, dus het boze van de liefde, nrs. 999, 3813, 8409.

Dat het Eigene van de Heer het Goddelijk Goede is en vandaar het goede van de liefde tot Hem en jegens de naaste, aangezien het Eigene van de Heer dat is wat het leven van de hemel geeft aan de mens wanneer hij wordt wederverwekt, nrs. 1023, 1044, 1937, 1947, 3812, 5660, 5786, 8480; en dat het eigene van de mens niet anders dan alleen het boze is, nrs. 210, 215, 694, 874-876, 987, 1047, 3812, 4328, 5660, 5786, 8480, 8497.

Dat met het vlees van deze var het boze van de liefde wordt aangeduid, staat vast uit de dingen die in dit vers volgen, namelijk dat het vlees, het vel en de mest buiten het kamp zouden worden verbrand, omdat zij zonde waren.

Wat echter daarmee werd uitgebeeld dat het vlees van het slachtoffer zou worden gegeten door de priester en door het volk in de heilige plaats, zal men hierna in nr. 10040 zien.

10036. En zijn vel; dat dit het valse in de laatste dingen betekent, staat vast uit de betekenis van het vel of de huid, namelijk het ware in de laatste dingen en in de tegengestelde zin het valse daar.

Dat de huid of het vel dit betekent, is vanwege de overeenstemming.

Zij immers die betrekking hebben op de huid in de Grootste Mens of in de hemel, zijn degenen die in de waarheden van het geloof zijn en dus niet in het overeenstemmende goede; en dezen zijn aan de drempel tot de hemel, nrs. 5552 tot 5559.

Vandaar wordt met de huid of het vel in de abstracte zin het ware aangeduid in de laatste dingen, nrs. 3540, 8980; dat daarmee hier het valse in de laatste dingen wordt aangeduid, is omdat met het vlees het boze van de liefde wordt aangeduid, nr. 10035.

Wanneer het vlees het boze van de liefde betekent, dan betekent het vel ervan het valse van het geloof daaruit.

10037. En zijn mest; dat dit de overige onreine dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de mest, namelijk het onreine.

Dat de mest het onreine betekent, dus het boze en het valse, want deze zijn in de geestelijke zin de onreine dingen, is omdat al het onnuttige en verbruikte van de spijs in de mest en in de drek heengaat; en de spijs in de geestelijke zin is het ware en het goede van het geloof en van de liefde, nrs. 4792, 5147, 5293, 5340, 5342, 5576, 5915, 8562, 9003.

Vandaar ook is het, dat de mest, de drek en het uitwerpsel overeenstemmen met de boosheden die in de hel zijn, die ook in het Woord de latrine wordt genoemd.

Over die overeenstemming zie de nrs. 954, 2755, 4948, 5394, 5395, 7161.

Vandaar nu is het, dat zulke dingen in het Woord de helse dingen betekenen, zoals kan vaststaan uit de tekst, bij Jesaja: *‘De overgelatene in Zion en de overige in Jeruzalem, zal heilig worden geheten, een elk die geschreven is ten leven in Jeruzalem; wanneer de Heer zal hebben afgewassen de drek van de dochters van Zion en de bloeden van Jeruzalem zal hebben afgespoeld’*, (Jesaja 4:3,4); met Zion en Jeruzalem wordt de Kerk aangeduid: met Zion de Kerk bij hen die in het goede van de liefde zijn en met Jeruzalem de Kerk bij hen die in de waarheden vanuit dat goede zijn.

De drek van de dochters van Zion wassen, is degenen in de Kerk die in het goede van de liefde zijn, zuiveren van de boosheden en de bloeden van Jeruzalem wassen, is degenen die daar in de waarheden zijn, zuiveren van de valsheden van het boze.

Bij Jeremia: *‘Zij zullen de beenderen van de koningen van Juda en de beenderen van zijn vorsten en de beenderen van de priesters en de beenderen van de profeten, uithalen en ze uitspreiden voor de zon en de maan en voor het gehele heir van de hemelen, die zij hebben liefgehad en die zij hebben gediend; zij zullen niet worden verzameld, noch begraven; tot drek op de aangezichten van de aarde zullen zij zijn’*, (Jeremia 8:1,2).

Hier wordt de staat beschreven van hen die de goedheden en de waarheden van de Kerk hebben ontwijfd, welke staat ook in die tijd werd uitgebeeld door het weghalen van de beenderen uit de graven.

De beenderen die uit de graven werden weggehaald van de koningen en de vorsten betekenen de ontwijfde waarheden; de beenderen van de priesters en de profeten betekenen de ontwijfde goedheden.

Uitgespreid worden voor de zon, de maan en al het heir van de hemelen, betekent de verwijdering, weg van al het goede en het ware.

Niet verzameld en begraven worden, betekent niet de wederopstanding tot het leven; drek op de aangezichten van de aarde zijn, betekent dat er niet dan alleen het helse is.

Bij dezelfde: *‘Met doden van boosaardige ziekten zullen zij sterven, zodat zij niet zullen worden beklagd, noch begraven, tot drek op de aangezichten van de aarde zullen zij worden’*, (Jeremia 16:4; 25:33); met drek op de aangezichten van de aarde, wordt iets eenders als eerder aangeduid.

In de Klaagliederen: *‘Zij die lekkernijen aten, zijn verwoest in de straten; zij die zijn opgevoed op purper, hebben de mesthopen omhelsd’*, (Klaagliederen 4:5); zij die lekkernijen aten, zijn zij die het Woord hebben en daaruit de erkentissen van het ware; opgevoed op

purper, zijn zij die in de erkenningen van het goede zijn; de mesthopen omhelzen, is in plaats ervan de valsheden aanleren en verkiezen.

Bij Maleachi: *'Indien gij niet zult hebben gehoord en indien gij het niet ter harte zult hebben genomen, zo zal Ik de vervloeking onder ulieden zenden en Ik zal drek op uw aangezichten strooien, de drek van uw feesten'*, (Maleachi 2:2,3); drek op de aangezichten strooien, is de innerlijke dingen van het leven bezoedelen met de valsheden van het boze; de drek van de feesten, is de heilige dingen van de eredienst bezoedelen.

Bij Ezechiël: *'Het werd de profeet bevolen, dat hij een gerstekoek zou maken met drek van menselijke afgang, omdat zo de zonen Israëls hun onrein brood eten; maar hij zei: Ach Heer Jehovih, mijn ziel is niet bevlekt geweest; niet is in mijn mond het vlees van de gruwel gekomen.*

Toen antwoordde Hij: Ik geef u het uitwerpsel van de os voor de drek van de mens, opdat gij uw brood daarmee maakt.

Want Ik zal maken dat het hun ontbreekt aan brood en aan water en dat zij verlaten worden, de man en zijn broeder en zij versmachten vanwege hun ongerechtigheid', (Ezechiël 4:9-17).

Daarmee werd uitgebeeld hoedanig het goede en het ware van de Kerk van de Joodse natie was; de gerstekoek met drek van de afgang van de mens, betekent het innerlijk goede van de Kerk bezoedeld door de boosheden van de zelfliefde.

De koek met de uitwerpselen van de os, betekent het uiterlijk goede van de Kerk, bezoedeld door de boosheden van die liefde ervan.

Omdat de dingen die met de koek worden aangeduid, wordt er gezegd dat het hun aan brood en water zou gaan ontbreken en dat zij zouden worden verlaten; het brood en het water is het goede en het ware; daaraan gebrek hebben en verlaten worden, is beroofd worden.

Omdat die zaken werden aangeduid met de mest, de drek en het uitwerpsel, is duidelijk wat er hiermee wordt aangeduid bij Mozes: *'Er zal ruimte zijn buiten het kamp, waar gij buiten zult uitgaan en gij zult een schopje hebben waarmee gij uw uitwerpsel zult bedekken, want Jehovah God is wandelende in het midden van uw kamp, dat uw kamp heilig zij en Hij niet in u de naaktheid van enige zaak zie en omkere van achter u'*, (Deuteronomium 23:13-15).

Dit werd bevolen omdat het onreine door de drek werd uitgebeeld; door het kamp immers, waar de zonen Israëls waren, werd de hemel en de Kerk uitgebeeld waar de Heer aanwezig is door het geloof en de liefde; en daarom werd door de plaats buiten het kamp datgene uitgebeeld waar niet de Kerk en de hemel was, dus waar de Heer niet aanwezig was door het geloof en de liefde.

Daarom wordt er gezegd, dat Jehovah wandelende is in het midden van het kamp, dat het kamp heilig zij en Hij niet de naaktheid van enige zaak zie en omkere; de naaktheid is het onreine uit de boosheden en de valsheden.

Dat het kamp daar de hemel en de Kerk heeft betekend, waar de Heer is, zal men zien in wat nu volgt.

10038. Zult gij verbranden met vuur buiten het kamp; dat dit betekent dat die dingen naar de hel moeten worden verwezen en moeten worden verteerd door de boosheden van de zelfliefde, staat vast uit de betekenis van met vuur verbranden, dus verteren door de boosheden van de zelfliefde.

Met verbranden immers wordt verteren aangeduid en met het vuur het boze van de zelfliefde. Dat dit wordt aangeduid met verbranden en met het vuur, zie de nrs. 1297, 5071, 5215, 6314, 6832, 7324, 7575, 9141, 9434; en uit de betekenis van het kamp, namelijk de hemel en de Kerk en in de tegengestelde zin waar niet de hemel en de Kerk is, dus de hel, waarover hierna.

Dat met vuur verbrand worden is verteerd worden door de boosheden van de zelfliefde, is omdat die liefde alle goedheden en waarheden van het geloof verteert.

Dat de zelfliefdede dat doet, is nauwelijks iemand heden ten dage bekend en vandaar ook niet dat die liefde de hel bij de mens is en dat die wordt verstaan onder het helse vuur.

Er zijn immers twee vuren van het leven bij de mens: het ene is de zelfliefdede en het andere is de liefde tot God.

Degenen die in de zelfliefdede zijn, kunnen niet in de liefde tot God zijn, aangezien zij tegengesteld zijn.

Dat zij tegengesteld zijn, is omdat de zelfliefdede alle boosheden voortbrengt, namelijk de verachting van anderen bij zichzelf vergeleken, de vijandschap tegen hen die niet begunstigen en tenslotte haatgevoelens, wraaknemingen, woestheid en wreedheid; deze boosheden weerstaan geheel en al de Goddelijke invloeiing, dus blussen zij de goedheden en de waarheden van het geloof en de naastenliefde volledig uit, want deze zijn het die invloeien uit de Heer.

Dat de liefde van eenieder het vuur van zijn leven is, kan iedereen weten die daarover nadenkt; want zonder de liefde is er geen leven en hoedanig de liefde is, zodanig is het leven en vandaar dat de zelfliefdede de boosheden van elk geslacht voortbrengt en dat zij die voor zoveel voortbrengt als die tot einddoel worden beschouwd, dat wil zeggen, voor zoveel als de zelfliefdede regeert.

Het ergste geslacht van de zelfliefdede is de liefde van heersen ter wille van zich, dat wil zeggen, alleen ter wille van de eer en ter wille van het gewin.

Degenen die in deze liefde zijn, kunnen weliswaar het geloof en de naastenliefde belijden, maar zij doen dit met de mond en niet met het hart; ja zelfs beschouwen de ergste van hen de dingen die van het geloof en van de naastenliefde zijn, dus de heilige dingen van de Kerk, als middelen tot hun einddoelen.

Maar over de zelfliefdede en de geslachten ervan en over de daaruit opwellende boosheden en over de staat van zulke personen in het andere leven, moet vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, in het bijzonder worden gesproken.

Deze dingen zijn gezegd, opdat men zal weten, wat is: verbrand worden met vuur buiten het kamp.

Dat het kamp waar de zonen Israëls legerden, de hemel en de Kerk heeft uitgebeeld en dat vandaar buiten het kamp is, waar niet de hemel en de Kerk is, dus de hel, kan vaststaan uit wat in het Woord daarover, dus over het kamp en over de legering van de zonen Israëls in de woestijn wordt vermeld, zoals bij Mozes: *‘De zonen Israëls zullen zich legeren, de man bij zijn kamp en de man bij zijn banier, naar hun heiren.*

En de Levieten zullen zich legeren rondom het habitakel der getuigenis, opdat er geen ontsteking zij over de vergadering van de zonen Israëls’, (Numeri 1:52,53; 2:2).

Verder: *‘de stammen van Juda, Issaschar en Zebulon legerden zich aan het oosten; de stammen van Ruben, Simeon en Gad aan de middag; de stammen van Efraïm, Menasse en Benjamin aan het westen en de stammen van Dan, Aser en Naftali aan het noorden; de Levieten echter in het midden van het kamp’*, (Numeri 2:1; 10:1).

Dat hun legeringen zo waren geordend, was opdat zij de hemel en de Kerk zouden uitbeelden, nr. 9320; door de stammen ook, volgens de wijze waarop zij zich legerden, werden alle goedheden en waarheden van de hemel en van de Kerk in een samenvatting uitgebeeld, nrs. 3858, 3926, 3939, 4060, 6335, 6337, 6397, 6640, 7836, 7891, 7996, 7997.

Vandaar is het dat er wordt gezegd, dat *‘Jehovah woont in het midden van het kamp’*, (Numeri 5:3) en dat *‘Hij in het midden ervan wandelt en het daarom heilig zal zijn’*, (Deuteronomium 23:15).

En in de profetische uitspraak van Bileam: *‘Toen hij Israël zag wonen naar de stammen, zei hij: Hoe goed zijn Uw tabernakels, o Jakob en uw habitakels, Israël’*, (Numeri 24:2,3,5).

Omdat door het kamp de hemel en de Kerk werd uitgebeeld, zo volgt dat met buiten het kamp was aangeduid waar niet de hemel en niet de Kerk was, dus de hel, daarom werd alle

onreinheid en eveneens elke schuldige daarheen gezonden, zoals ook kan vaststaan uit het volgende: *‘Gij zult uit het kamp wegzenden elke melaatse en elke aan de vloed lijdende, elke onreine van een ziel, van de manlijke tot de vrouwelijke, buiten uit het kamp zult gij hen zenden, opdat zij het kamp niet bevleken, in welks midden Jehovah woont’*, (Numeri 5:2,3; Leviticus 13:45,46).

‘Een man die niet rein is door een toeval des nachts, zal buiten uit het kamp uitgaan en ook niet komen in het midden van het kamp, wanneer hij zich met wateren zal hebben gewassen en de zon zal zijn ondergegaan, zal hij binnentreden in het kamp.

Gij zult een ruimte hebben buiten het kamp, waarheen gij buiten zult uitgaan en met een schopje zult gij uw uitwerpsel bedekken, omdat Jehovah wandelt in het midden van het kamp; daarom zal het kamp heilig zijn’, (Deuteronomium 23:10-15) en *‘dat zij zouden worden gestenigd buiten het kamp’*, (Leviticus 24:14; Numeri 15:35,36).

Hieruit staat nu vast, dat met ‘gij zult verbranden met vuur het vlees, het vel en de mest van de var buiten het kamp’, wordt aangeduid, dat de boosheden die hiermee worden aangeduid, naar de hel moeten worden verwezen.

Iets eenders als door het kamp en door buiten het kamp wordt uitgebeeld, werd ook uitgebeeld door het land Kanaän en door de landen daar rond omheen, nadat dit land onder de zonen Israëls in erfenissen was verdeeld.

Vandaar is het, dat met het land Kanaän en eenvoudig met land in het Woord, de hemel en de Kerk wordt aangeduid en met de zonen Israëls zij die in de hemel en in de Kerk zijn.

Dat met het land de hemel en de Kerk wordt aangeduid, zie daarvoor nr. 9325; en dat met de zonen Israëls degenen worden aangeduid die daar zijn, nr. 9340.

10039. Zonde dit; dat dit betekent zo gezuiverd van de boosheden en de valsheden, staat vast uit de betekenis van de zonde, wanneer daaronder het slachtoffer wordt verstaan, namelijk de zuivering van de boosheden en de valsheden.

In de oorspronkelijke taal immers wordt onder de zonde, waar over de slachtoffers wordt gehandeld, het slachtoffer voor de zonde verstaan en met het slachtoffer wordt aangeduid de zuivering van de boosheden en de valsheden, nrs. 9990, 9991.

Dat het slachtoffer voor de zonde in het Woord de zonde wordt genoemd, zie (Leviticus 4:3,8,14,20,21,24,25,29,33,34; 5:6,8,9; 6:10,18,19,23) en elders.

10040. Omdat het vlees van de var met het vel en zijn mest, buiten het kamp met vuur zou worden verbrand, kan vaststaan dat met het vlees niet het goede van de liefde, maar het boze van de liefde werd aangeduid, volgens die teksten die over zijn vlees in nr. 10035 zijn gezegd en over het kamp nu in nr. 10038.

Dat het echter was toegestaan het vlees van het slachtoffer te eten, zoals kan vaststaan uit de plaatsen die volgen, had als oorzaak, dat die natie, als zij in de eredienst was, in het uiterlijke zonder het innerlijke was, zie de nrs. 9320, 9380; en het uiterlijke zonder het innerlijke is in het geheel niet heilig, omdat dan slecht het gebaar handelt en de mond spreekt, maar het hart en de ziel afwezig is.

Niettemin werd het uiterlijke zonder het innerlijke heilig genoemd, omdat het de heilige innerlijke dingen uitbeeldde.

Heilige innerlijke dingen zijn alle dingen die van de liefde en van het geloof uit de Heer in en tot Hem zijn.

Omdat die natie zodanig was, was het haar niet geoorloofd het bloed en het vet te eten, aangezien met het bloed het Goddelijk Ware werd aangeduid dat van het geloof is en met het vet het Goddelijk Goede dat van de liefde is, beide uit de Heer, zie nr. 10033; maar het was hun wel veroorloofd, het vlees van het slachtoffer te eten, omdat met dit het eigene van de mens werd uitgebeeld, nr. 10035; en het eigene van die natie was, de uiterlijke dingen als heilig te vereren en de innerlijke dingen geheel en al voor niets te achten en deze eredienst

was, afgezien van het uitbeeldende, dat heilig was, afgodisch, zie de nrs. 4281, 4311; ook was het vlees, uitbeeldend genomen, niets anders, wanneer het bloed ervan het Goddelijk Ware uitbeeldde en het vet het Goddelijk Goede, nr. 10033; want dan beeldde het vlees een zeker iets zonder leven en ziel uit, dat dood wordt genoemd, zodanig als het uiterlijke zonder het innerlijke is, volgens de woorden bij Mozes: ‘Niet zult gij eten het bloed, omdat het bloed de ziel is; niet zult gij eten de ziel met het vlees’, (Deuteronomium 12:23).

Een bijna eendere eredienst is er bij de natie van de katholieke godsdienst, zoals deze wordt genoemd, namelijk een uiterlijke zonder een innerlijke.

Het wordt immers niet aan het gewone volk gegeven om de innerlijke dingen van het Woord te weten, omdat het aan hen wordt ontzegd het Woord te lezen; daarom is het eveneens vanuit de Goddelijke Voorzienigheid van de Heer gebeurd, dat in het Heilig Avondmaal het Brood wordt gegeven dat het Vlees is en niet de Wijn die het Bloed is; en toch is het bloed dat wat het vlees levend maakt, zoals de Wijn het Brood.

Want zoals het Brood zonder Wijn geen voeding geeft aan het lichaam, zo geeft ook het goede van de liefde, dat wordt aangeduid met het Brood en met het Vlees, zonder het ware van het geloof, dat wordt aangeduid met de Wijn en met het Bloed, geen voeding aan de ziel. Vanuit de Goddelijke Voorzienigheid van de Heer is het daar ook gebeurd, dat de priester de wijn zou drinken, omdat daarmee wordt aangeduid de voeding van de ziel door het Goddelijk Ware zonder het goede van de liefde, dus het uiterlijk heilige zonder het innerlijk heilige. Dat dit heeft plaatsgevonden vanuit de Goddelijke voorzienigheid, weten zij niet, de oorzaak hiervan is dat zij afgodisch de uiterlijke dingen aanbidden en zo de innerlijke dingen niet vatten; daarom, indien dit anders was, niet anders dan de Joden, de heilige dingen zouden hebben ontwijfd.

Met de wijn uitdrinken alleen wordt ook aangeduid alleen het Goddelijk Ware weten en niet het gewone volk, tenzij voor zoveel en zodanig als zij het willen; zoals dat daar ook plaatsvindt.

Dat in het Heilig Avondmaal het Vlees en het Brood zijn het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van de Heer jegens het menselijk geslacht en de wederzijdse liefde van de mens tot de Heer en dat het Bloed en de Wijn zijn het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer, dus het Ware van het geloof uit de Heer in de Heer, zie de nrs. 3464, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976, 6135, 6789, 6377, 7850, 9127.

Wat het vlees van de slachtoffers betreft, wanneer dit zou worden uitgebracht buiten het kamp en met vuur verband, zie (Leviticus 4:11,12,21; en wanneer en door wie het zou worden gegeten, (Leviticus 6:19; 7:6,15-19; 19:5,6; Deuteronomium 12:7,17,18,27; 27:6,7). 10041. Vers 15-18. En de ene ram zult gij nemen en leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de ram. En slachten zullen zij de ram en nemen zijn bloed en sprengen op het altaar rondom. En de ram zult gij snijden in zijn stukken en gij zult wassen zijn darmen en zijn poten en geven op zijn stukken en op zijn hoofd. En gij zult branden met de ganse ram op het altaar, een brandoffer dit voor Jehovah, een reuk van rust, een vuuroffer voor Jehovah dit.

En de ene ram zult gij nemen, betekent het goede van de onschuld in de innerlijke mens; en leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen, betekent de vergemeenschapping van de macht; op het hoofd van de ram, betekent met het geheel; en slachten zult gij de ram, betekent de voorbereiding tot de zuivering van de innerlijke mens; en nemen zijn bloed, betekent het Goddelijk Ware; en sprengen op het altaar rondom, betekent de verbinding met het Goddelijk Goede; en de ram zult gij snijden in zijn stukken, betekent de innerlijke dingen onderscheiden ordenen; en wassen de darmen, betekent de zuivering van de laagste dingen; en zijn poten, betekent de zuivering van de uiterlijke dingen die van de natuurlijke mens zijn; en geven op zijn stukken en op zijn hoofd, betekent de ordening van de uiterlijke dingen onder de innerlijke en onder de binnenste; en gij zult branden met de ganse ram op het altaar,

betekent het innerlijke van het Goddelijk Menselijke van de Heer verenigd met het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde, dat in Hem is; een brandoffer dit voor Jehovah, betekent de verheerlijking van het Menselijke van de Heer; een reuk van rust, betekent de doorvatting van de vrede; een vuuroffer voor Jehovah dit, betekent alle dingen uit de Goddelijke Liefde.

10042. En de ene ram zult gij nemen; dat dit het goede van de onschuld in de innerlijke mens betekent, staat vast uit de betekenis van de ram, namelijk het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de innerlijke mens, waarover hierna.

Aangezien in dit hoofdstuk wordt gehandeld over de slachtoffers en de brandoffers uit de rammen en de lammeren, zal er worden gezegd wat er was aangeduid met de dieren in het algemeen, die in de slachtoffers en de brandoffers werden geofferd.

De dieren waren: ossen, varren, geitenbokken, rammen, geiten en bokjes; en mannetjeslammeren, vrouwtjeslammeren en vrouwtjesjongen van geiten.

Degene die niet weet, wat die dieren betekenen, kan nooit weten, wat de slachtoffers en de brandoffers daaruit in het bijzonder betekenen.

Men moet weten dat alle dieren die op aarde zijn, zulke dingen betekenen die bij de mens zijn en in het algemeen betrekking hebben op de aandoeningen die van zijn wil zijn en op zijn denken dat van het verstand is, dus op de goede en de ware dingen, want de goedheden zijn van de wil en de waarheden zijn van het verstand; en omdat zij betrekking hebben op de goedheden en de waarheden, hebben zij ook betrekking op de liefde en op het geloof; want alle dingen die van de liefde zijn, worden goede dingen genoemd en alle dingen die van het geloof zijn, worden waarheden genoemd.

Dat de dieren van verschillende soort zulke dingen betekenen, ontleent de oorzaak aan de uitbeeldingen in het andere leven.

Daar verschijnen dieren van verschillende geslachten en van ontelbare soorten.

Zulke dieren zijn daar schijnbaarheden geheel en al naar het levende, overeenstemmend met de aandoeningen en het denken welke bij de engelen en de geesten zijn.

Dat dit zo is, kan ook vaststaan uit de profetische visioenen hier en daar in het Woord.

Alle dingen immers die door de profeten werden gezien, zijn zulke gestalten die voor de engelen in de hemelen verschijnen.

Vandaar is het dat de dieren zo vaak in het Woord worden vermeld en dat met de afzonderlijke iets wordt aangeduid dat betrekking heeft op zulke dingen die bij de mens zijn, waarover eerder.

De mens is ook niets anders dan een dier ten aanzien van zijn uitwendige mens, maar hij wordt daarvan onderscheiden door de innerlijke mens en wel hierin dat deze en gene kan worden verheven naar de hemel en tot God en vandaar het geloof en de liefde kan opnemen. Vandaar is het dat dieren bij de slachtoffers en de brandoffers werden aangewend.

Wie deze dingen niet weet, kan geenszins weten waarom het bevolen was nu eens varren, rammen, mannetjeslammeren te offeren, dan weer ossen, geiten en vrouwtjeslammeren, dan weer bokken, bokjes en vrouwtjesjongen van geiten; tot wat zouden zulke dingen anders dienen?

Dat de dieren in het Woord de goedheden en de boosheden bij de mens betekenen, en tevens de waarheden en de valsheden, zie de nrs. 142, 143, 246, 714, 715, 776, 1823, 2179, 2180, 2781, 3218, 3519, 5198, 7523, 7872, 9090; en dat zij daarom bij de slachtoffers werden aangewend, nrs. 1823, 2180, 2805, 2807, 2830.

Wat echter de slachtoffers en de brandoffers daaruit betekenen, zo moet men weten:

1. Dat de uitbeeldende eredienst bij de Joodse en de Israëlitische natie voornamelijk heeft bestaan in slachtoffers en brandoffers.

2. Dat de slachtoffers en de brandoffers in het algemeen hebben betekend de wederverwekking van de mens door de waarheden van het geloof en de goedheden van de liefde uit de Heer en in de hoogste zin de verheerlijking van het Menselijke van de Heer.

3. Dat het al van de eredienst was uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers volgens de verschillen ervan, dus met alle verscheidenheid; en dat daarom verschillende geslachten van dieren waren bevolen.

Maar nu afzonderlijk hierover:

I. Dat de uitbeeldende eredienst bij de Joodse en de Israëlitische natie voornamelijk heeft bestaan in brandoffers en slachtoffers, staat hieruit vast dat zij werden aangewend voor elke zonde en voor elke schuld; en verder voor elke wijding en elke inwijding; en bovendien iedere dag, iedere sabbat, iedere nieuwe maan en op elk feest en dat daarom het altaar het heiligste van alle dingen was en de overige dingen van de eredienst bij die natie hingen daarvan af.

Daarom wordt er bij Daniël, waar gehandeld wordt over de afschaffing van de uitbeeldende eredienst, gezegd, dat zal ophouden het slachtoffer en de offerande, (Daniël 9:27) en dat zal worden verwijderd het gedurig offer, (Daniël 8:10-13; 11:31; 12:11).

Met het gedurig offer wordt in het bijzonder aangeduid het slachtofferen dat dagelijks plaatsvond en in het algemeen alle eredienst.

Zie wat hierover eerder is getoond, namelijk dat de slachtoffers in het algemeen de gehele uitbeeldende eredienst betekenden, nrs. 923, 2165, 6905, 8680, 8936.

Dat het altaar het voornaamste uitbeeldende van de Heer en vandaar van de eredienst is geweest, nrs. 2777, 2811, 8935, 8940, 9388, 9389, 9714, 9964.

Dat de Ouden vóór Eber niets ten aanzien van slachtoffers hebben geweten, nr. 2180; dat vanaf Eber, dus bij de Hebreeuwse natie en vandaar bij de nakomelingen van Jakob, de slachtoffers waren ingesteld en waarom, nrs. 1128, 1343, 2180, 2818; dat de slachtoffers niet waren bevolen, maar toegelaten, nr. 2180.

II. Dat de slachtoffers en de brandoffers in het algemeen hebben betekend de wederverwekking van de mens door de waarheden van het geloof en door de goedheden van de liefde in de Heer uit de Heer, staat hieruit vast dat alle dingen van de eredienst betrekking hebben op de zuivering van de boosheden en de valsheden, op de inplanting van het ware en het goede en op de verbinding ervan, dus op de wederverwekking, want door die drie wordt de mens wederverwekt.

Vandaar is het, dat de slachtoffers en de brandoffers voor elke zonde en voor elke schuld werden geofferd en wanneer zij waren geofferd, wordt er gezegd dat zij verzoend was en dat zij zal worden vergeven, (Leviticus 4:20,26,31,35; 5:6,10,13,16,18,26; 7:7; 10:17; 14:18,19; 15:30,31; 16:6,34; 17:11); de vergeving van de zonden, de ontzondiging, de verzoening en de verlossing, zijn ook niets anders dan de zuivering van de boosheden en de valsheden, de inplanting van het goede en het ware en de verbinding ervan, dus de wederverwekking, nrs. 9076, 9452-9454, 9937, 9938.

Het gehele proces van de wederverwekking wordt ook beschreven met de afzonderlijke rituelen van ieder slachtoffer en brandoffer en het wordt geopenbaard wanneer de uitbeeldingen door de innerlijke zin worden onthuld, nr. 10022 [II bis].

Dat de slachtoffers en de brandoffers in de hoogste zin de verheerlijking van het Menselijke van de Heer betekenen, is omdat alle rituelen van de eredienst die waren ingesteld bij de Israëlitische en de Joodse natie enig en alleen de Heer betroffen, dus voornamelijk de slachtoffers en de brandoffers, waardoor in het algemeen alles van de eredienst werd uitgebeeld, zoals eerder is getoond.

Ook is de wederverwekking van de mens nergens anders vandaan dan uit de Heer, nrs. 9506, 9715, 9486, 9487, 9809, 10019, daarom wordt waar in het Woord wordt gehandeld over de wederverwekking van de mens, in de hoogste zin gehandeld over de verheerlijking van het

Menselijke van de Heer; want de wederverwekking van de mens is het beeld van de verheerlijking van de Heer, nrs. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688.

Het Menselijke verheerlijken is dit Goddelijk maken; de mens wederverwekken echter, is hem hemels maken, zodat in hem het Goddelijke van de Heer kan wonen.

III. Dat alles van de eredienst was uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers volgens de verschillende dingen ervan, dus met alle verscheidenheid; en dat daarom verschillende geslachten van dieren waren bevolen.

Dit staat uit verschillende dingen vast, waarvoor de slachtoffers en de brandoffers waren, namelijk voor de zonden door dwaling en voor de zonden niet door dwaling, voor elke overtreding en onreinheid, hetzij bij de priester, hetzij bij de gehele vergadering, hetzij bij de vorst, hetzij bij enige ziel; voor de reiniging van melaatsheid, voor de zuivering na de baring, voor de wijding van het altaar, van de tent der samenkomst en van alle dingen daarin; voor de reiniging van deze zelfde dingen wanneer Aharon eenmaal per jaar binnenschreed in het Heilige der Heiligen; voor de inwijding van Aharon en diens zonen in het priesterschap, voor de wijding van de Nazireeërs en in het algemeen op de drie feesten, bij de afzonderlijke nieuwe manen, sabbatten en dagen 's morgens en tussen de avonden, behalve de gelofte-offers en de vrijwillige offergaven.

Omdat de slachtoffers en de brandoffers voor zoveel verschillende zaken werden uitgevoerd en daardoor de verschillende dingen van de eredienst werden uitgebeeld, waren ook verschillende geslachten van dieren die zouden worden geofferd bevolen, namelijk: varren, ossen en bokken, rammen, geiten en geitenbokjes; mannetjes-lammeren, vrouwtjes-lammeren en vrouwtjesjongen van geiten en door de slachtoffers en de brandoffers van de var, de os en de bok, werd de zuivering en de wederverwekking van de uiterlijke of natuurlijke mens uitgebeeld.

Door die van de ram, de geit en het geitenbokje werd de zuivering en de wederverwekking van de innerlijke of geestelijke mens uitgebeeld en door die van het mannetjeslam, het vrouwtjeslam en het vrouwtjesjong van de geiten werd de zuivering of de wederverwekking van de binnenste of hemelse mens uitgebeeld.

Dat het drie dingen zijn die bij de mens op elkaar volgen: het hemelse, het geestelijke en het natuurlijke, zie de nrs. 9992, 10005, 10017.

Dat de mens moet worden wederverwekt ten aanzien van de innerlijke dingen en ten aanzien van zijn uiterlijke dingen, opdat hij zal worden wederverwekt, zie daarvoor nr. 9325.

Wat echter in het bijzonder wordt aangeduid met het slachtoffer en het brandoffer van de ram, waarover in dit hoofdstuk wordt gehandeld, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar de slachtoffers en de brandoffers van de ram worden beschreven en waar de ram wordt genoemd.

Daaruit blijkt, dat met de ram wordt aangeduid het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de innerlijke mens en met het slachtoffer en het brandoffer daarvan de zuivering en de wederverwekking van de innerlijke mens, dus de inplanting van het goede van de onschuld en van de naastenliefde daar.

Dat dit met de ram wordt aangeduid, staat vast uit deze volgende plaatsen; bij Jesaja: *'Al de kudden van kleinvee van Arabië zullen tot u worden vergaderd, de rammen van Nebajoth zullen u bedienen, zij zullen tot welbehagen opklimmen op Mijn altaar'*, (Jesaja 60:7); daar wordt gehandeld over de Heer en over de hemel en Zijn Kerk; de kudden van kleinvee van Arabië zijn alle goede dingen van de innerlijke mens; de rammen van Nebajoth zijn de goedheden van de onschuld en van de naastenliefde daar; dat de kudden van kleinvee de goedheden van de innerlijke mens zijn, zie de nrs. 8937, 9135.

Dat Arabië is waar het goede is, nr. 3268; dat Nebajoth degenen zijn die daarin zijn, dus in die goedheden, nrs. 3268, 3686, 3688.

Bij Ezechiël: *‘Arabië en alle vorsten van Kedar, waren de kooplieden van uw hand, door stukken kleinvee en rammen en bokken’*, (Ezechiël 27:21); daar wordt over Tyrus gehandeld, waarmee de Kerk wordt aangeduid waar de erkenningen van het goede en het ware zijn, nr. 1201; de kooplieden zijn degenen die ze hebben en vergemeenschappen, nrs. 2967, 4453; de stukken vee zijn de goedheden van de liefde, de rammen zijn de goedheden van de naastenliefde en de bokken de goedheden van het geloof.

In het Woord wordt gesproken van kudde van kleinvee, kleinvee en stukken kleinvee, die in de oorspronkelijke taal worden onderscheiden door hun namen.

Met de kudde van kleinvee worden in het algemeen de innerlijke dingen aangeduid, met de stukken kleinvee dezelfde dingen in het bijzonder en met het kleinvee de binnenste dingen in het bijzonder; met de kudde van grootvee echter de uiterlijke dingen.

Bij Jeremia: *‘Ik zal hen doen neerdalen zoals het kleinvee om te slachten, zoals de rammen met de bokken’*, (Jeremia 51:41); met het kleinvee, de rammen en de bokken worden hier eendere dingen aangeduid.

Bij Ezechiël: *‘Zo zei de Heer Jehovih: Zie, Ik ben richtende tussen de stukken kleinvee en de stukken kleinvee en tussen de rammen en tussen de bokken’*, (Ezechiël 34:17).

Tussen de stukken kleinvee en de stukken kleinvee, staat voor: tussen degenen die in de innerlijke dingen van het goede en van het ware zijn en tussen hen die in de waarheden van het geloof zonder de naastenliefde zijn.

De rammen betekenen hier iets eenders als de schapen, want de rammen zijn de mannetjes van de schapen; dat de schapen degenen zijn die in de naastenliefde en het geloof daaruit zijn, zie de nrs. 4169, 4809; en dat de bokken degenen zijn die in de waarheden van het geloof worden genoemd, zonder de naastenliefde, nrs. 4169, 4769.

Eendere dingen met de ram en de bok worden aangeduid bij (Daniël 8:1); en eendere dingen met de bokken en de schapen bij (Mattheüs 25:32).

Bij Mozes: *‘Indien een ziel zal hebben gezondigd door dwaling, zo zal hij zijn schuld tot Jehovah brengen, een volkomen ram uit de kudde’*, (Leviticus 5:15,18,25).

Met de slachtoffers van de ram wordt de zuivering van de innerlijke mens aangeduid en de inplanting van het goede van de onschuld daar; want de zonde door dwaling is een zonde uit onwetendheid waarin onschuld is en de onschuld van de onwetendheid is van de innerlijke mens.

Bij dezelfde: *‘Dat zij bij de nieuwe manen zouden offeren twee varren, één ram en zeven lammeren en daarna een geitenbok.*

Evenzo op de afzonderlijke paasdagen en evenzo op de dag der eerstelingen’, (Numeri 28:11,15,19,22,27); dit was opdat zou worden uitgebeeld de zuivering van de gehele mens, zowel van de uiterlijke als de innerlijke en de binnenste; door het slachtoffer en het brandoffer van de varren de zuivering van de uiterlijke mens en door die van de ram de zuivering van de innerlijke en door die van de lammeren de zuivering van de binnenste mens; en omdat de zuivering werd uitgebeeld, werd ook de inplanting van het goede van de onschuld uitgebeeld, want de var is het goede van de onschuld in de uiterlijke mens, de ram dit in de innerlijke mens en het lam dit in de binnenste, zoals eerder is gezegd.

Dat het laatste ervan de bok was, was omdat met de bok het ware van het geloof in de uiterlijke mens wordt aangeduid en het ware van het geloof is daar het laatste, nr. 9959.

Omdat de goedheden en de waarheden bij de mens in deze orde op elkaar volgen, waren daarom eveneens de geschenken van de vorsten van Israël, wanneer het altaar en de tent der samenkomst werden gezalfd: een var, een ram en een lam tot de brandoffers en een geitenbok tot het slachtoffer, (Numeri 7:15-17, 21-23. 27-29,33) e.v.

Hieruit kan nu vaststaan dat de ram het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de innerlijke mens betekent.

10043. En leggen zullen Aharon en zijn zonen hun handen; dat dit de vergemeenschapping van de macht betekent, staat vast uit de betekenis van de handen opleggen, dus de vergemeenschapping van de macht, nr. 10023.

10044. Op het hoofd van de ram; dat dit betekent met het geheel, staat vast uit de betekenis van het hoofd, namelijk de gehele mens, dus het geheel, nr. 10011.

Dat het hoofd het geheel is, heeft als oorzaak dat het het hoogste is en daarin het binnenste van de mens; en uit het hoogste gaan alle dingen voort die beneden zijn, zoals ook vanuit het binnenste alle dingen voortgaan die buiten zijn, want deze zijn daaruit

Het binnenste bij de mens is zijn wil en verstand; deze zijn in de beginselen in het hoofd, de dingen die daaruit voortgaan, zijn de daden, die de uitwerkingen zijn van de innerlijke dingen in het lichaam.

Daarom, wanneer gezegd wordt wil en verstand, de gehele mens wordt verstaan, want daardoor is de mens een mens.

De daden van het lichaam trekken ook hun hoedanigheden vanuit de wil; vandaar is het dat de mens niet wordt beschouwd naar de daden van zijn lichaam of de werken, maar naar de wil daarin.

Omdat dit zo is, wordt onder de ziel in het Woord de gehele mens verstaan en wordt de mens de ziel genoemd, zoals in (Leviticus 4:27; 5:1,4,17,21; 17:10,15) en elders.

Er zijn twee dingen die het geheel vormen, namelijk het hoogste en het laagste; dat het ook het laagste of het laatste is, komt omdat in het laatste alle innerlijke dingen stilhouden, van het eerste of het hoogste af en daar zijn zij tezamen, nrs. 9828, 9836.

Vandaar is het dat het hoogste door het laatste alle innerlijke dingen, die tussenliggend zijn, in het verband en in de vorm samenhoudt, opdat zij zich tot één einddoel zullen richten, nr. 9828.

Dat het laatste ook het geheel betekent, staat vast uit verscheidene teksten in het Woord, zoals dat de gehele mens vlees wordt genoemd, (Genesis 6:12; Numeri 16:22, 27:16; Jesaja 40:5; Zacharia 2:17) en elders.

Omdat de laatste dingen ook alle dingen of het geheel betekenen, worden daarom het hoofdhaar, het haar, de baard, die de laatste dingen zijn die uitgroeien bij de mens, daarvoor genomen, eveneens de voeten, ja zelfs de tenen en de vingers van de handen.

Dat het hoofdhaar, het haar en de baard daarvoor worden genomen, bij Jesaja: *‘Te dien dage zal de Heer met een scheermes door de koning van Assur het hoofd scheren, de haren der voeten en ook de baard’*, (Jesaja 7:20).

De koning van Assur is de redenering, zodanig als van degenen die daardoor de Goddelijke dingen vernietigen, nr. 1186.

Het hoofd, de haren van de voeten en de baard scheren, is de laatste dingen wegnemen, want wanneer deze zijn weggenomen, vloeien de innerlijke dingen weg en vergaan

Daarom was het ook de priester verboden om het hoofd te scheren, (Leviticus 21:10); eveneens de Nazireeër, van wie het hoofdhaar het Nazireaat Gods werd genoemd, (Numeri 6) en de nrs. 6437, 9407, en wordt verstaan onder de kruin van de Nazireeër der broederen, (Genesis 49:25,26; Deuteronomium 33:16).

Vandaar wordt het eveneens gezegd dat de haren van het hoofd alle geteld zijn, (Mattheüs 10:30); waarmee wordt aangeduid dat alle en de afzonderlijke dingen in de mens het zijn; en verder *‘dat niet een haar van het hoofd zal vergaan’*, (Lukas 21:18).

Dat ook de voeten, de tenen en de vingers van de handen alle dingen, dus het geheel betekenen, staat vast bij Johannes: *‘Petrus zei: Heer, Gij zult niet slechts mijn voeten wassen, maar ook de handen en het hoofd.’*

Jezus zei tot hem: Die gewassen is, heeft niet van node dan dat hij ten aanzien van de voeten wordt gewassen, en hij is geheel rein’, (Johannes 13:9,10).

De voeten zijn het natuurlijke, dat het laatste is, nrs. 2162, 3147, 4938-4952, 9406.

En in de volgende dingen van dit hoofdstuk: ‘Van het bloed des rams zult gij geven op het oorlapje van Aharon en op de duim van de rechterhand en op de grote teen van de rechervoet’, vers 20; wat betekent op alle en de afzonderlijke dingen, die worden aangeduid met het oor, de hand en de voet.

Omdat het hoogste en het laagste, of wat hetzelfde is, het eerste en het laatste, eveneens alle en de afzonderlijke dingen of het geheel met de delen, betekenen, wordt daarom de Almacht en de Alwetendheid van de Heer daarmee beschreven dat Hij is ‘*de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde, de Alfa en de Omega*’, (Openbaring 1:8; 21:6; 22:13; Jesaja 41:4).

Dat alle dingen in het verband worden samengehouden en tezamen staan uit het Eerste of het Hoogste door de Laatste of de Laagste dingen, wordt als volgt beschreven bij Jesaja:

‘Ik de Eerste en Ik de Laatste; ook heeft Mijn hand de aarde gegrondvest en Mijn rechter heeft de hemel met de palm afgemeten; Ik ben ze samenroepende, zij staan tezamen’, (Jesaja 48:12,13); de hand en de rechter van Jehovah of van de Heer, is de Almacht; de aarde die Hij heeft gegrondvest, is het laatste; de hemel die Hij heeft uitgespannen, is dat wat tussen het Eerste en het Laatste is; ze samenroepen, opdat zij tezamen staan, is alle innerlijke dingen door het laatste in het verband en in de vorm samenhouden, opdat zij tot één einddoel schouwen.

Dat ene einddoel dat zij beogen, is Hij Die de Eerste en de Laatste is; dat Deze de Heer is, staat vast bij Jesaja: ‘*Zo zei Jehovah; de Koning van Israël en zijn Verlosser, Ik de Eerste en Ik de Laatste*’, (Jesaja 44:6).

De Koning van Israël is de Heer, (Johannes 18:37); dat Hij de Verlosser is, is duidelijk.

In de Openbaring: ‘*Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest en is herleefd*’, (Openbaring 2:8).

Dat het Eerste alle dingen in het verband samenhoudt door het Laatste, kan vaststaan uit het Woord en uit de Mens; het Woord in de laatste zin is de letter ervan en het Woord in het eerste is de Heer en het Woord in de innerlijke dingen is de innerlijke zin ervan, die in de hemelen wordt doorvat en maakt dat zij die daar zijn, tot het ene einddoel schouwen, dat de Heer is; over deze verborgenheid zie de nrs. 9360, 9824.

Wat de mens betreft: de mens in laatsten is de Kerk op aarde; de Mens in het Eerste is de Heer; de mens in de innerlijke dingen is de hemel; want de Kerk en de hemel is voor de Heer zoals één Mens; daarom wordt de hemel de Grootste Mens genoemd, hierover is aan het einde van verscheidene hoofdstukken gehandeld, zie nr. 10030.

Er is een doorlopend verband en volgens het verband een invloeiing van alle dingen uit de Heer door de hemelen tot de Kerk op aarde.

Onder de hemelen worden verstaan de engelen die daar zijn, onder de Kerk de mensen die ware mensen van de Kerk zijn en onder de Mens in het Eerste de Heer ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke.

Dat uit het Eerste door het Laatste alle dingen in het verband worden samengehouden en tezamen staan, wordt verstaan onder de eerder aangevoerde woorden van de Heer, bij Jesaja: ‘*Ik de Eerste en Ik de Laatste; ook heeft Mijn hand de aarde gegrondvest en Mijn rechter heeft de hemel met de palm afgemeten; zie Ik ben ze samenroepende, zij staan tezamen*’, (Jesaja 48:12,13).

Dat onder de aarde in het Woord de Kerk wordt verstaan, is ook met vele voorbeelden getoond; zie nr. 9325.

Men kan een voorstelling van deze zaak krijgen uit het laatste en het binnenste bij de mens; het laatste van hem is de huid, het binnenste is het hart; de tussenliggende of de innerlijke dingen zijn de ingewanden; van het hart tot aan de huid door de ingewanden heen is een doorlopend verband door de bloedvaten; deze gaan immers voort uit het hart en vinden hun

grens in de huid; dat de huid het laatste is dat de innerlijke dingen in het verband samenhoudt, is duidelijk, want wanneer de huid is weggenomen, vervloeien de innerlijke dingen.

Hieruit kan men zien, vanwaar het is, dat zoals het Hoogste of het Binnenste alle en de afzonderlijke dingen betekenen, dus eveneens het laagste of het laatste die betekenen.

Hieruit blijkt ook de verborgenheid waarom de Heer ook ten aanzien van de laatste dingen Zijn Menselijke heeft verheerlijkt; de laatste dingen worden beenderen en vlees genoemd; daarom zei de Heer tot Zijn discipelen, die meenden een Geest te zien: *'Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het ben; betast Mij en ziet, want een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals gij Mij ziet hebben'*, (Lukas 24:37,39).

Dat het Goddelijke Zelf het Eerste in Hem is geweest, is bekend, want Hij was uit Jehovah ontvangen en dat wat uit de vader wordt ontvangen, is het eerste van de mens; dat de Heer ook de laatste dingen van Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, blijkt uit Zijn woorden daar en eveneens hieruit dat Hij niets van Zijn Menselijke in het graf heeft achtergelaten.

Dat de innerlijke dingen stilhouden en rusten in de laatste dingen en daar tezamen zijn en dat de laatste dingen de innerlijke in het verband samenhouden, ook in de geestelijke, zie de nrs. 9216, 9828; en dat daarom de heiligheid in de laatste dingen is, nr. 9824 en dat in de laatste dingen de onthullingen en de antwoorden zijn, nr. 9905.

10045. En slachten zult gij de ram; dat dit de voorbereiding tot de zuivering van de innerlijke mens betekent, staat vast uit de betekenis van slachten, wanneer over het slachtoffer of het brandoffer wordt gehandeld, dus de voorbereiding tot de zuivering, nr. 10024; en uit de betekenis van de ram, namelijk ten aanzien van de innerlijke mens, nr. 10042.

10046. En nemen zijn bloed; dit betekent het Goddelijk Ware, nrs. 10026, 10003; dat alle zuivering van de boosheden en de valsheden en alle wederverwekking plaatsvindt door het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, zie hierover nr. 9959.

10047. En sprengen op het altaar rondom; dat dit de verbinding met het Goddelijk Goede betekent, staat vast uit de betekenis van het bloed, dat zou worden gesprengd op het altaar rondom, dus het Goddelijk Ware, nrs. 10026, 10003; en uit de uitbeelding van het altaar, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nrs. 9388, 9389, 9714, 9964.

Daaruit blijkt dat het bloed sprengen op het altaar rondom is: het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede verenigen in de Heer.

Hiermee is het als volgt gesteld: het is eerder gezegd dat in dit hoofdstuk wordt gehandeld over de verheerlijking van het Menselijke van de Heer en in de uitbeeldende zin over de wederverwekking van de mens uit de Heer.

Met betrekking tot de verheerlijking van het Menselijke van de Heer, deze vond plaats door de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede.

Het Goddelijk Goede dat Jehovah is, was in de Heer zoals de ziel uit de vader in de mens, want Hij was ontvangen van Jehovah en Hij heeft Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt door Goddelijke middelen, vooral door de worstelingen in de verzoeken en voor zoveel als Hij heeft verenigd, voor zoveel heeft Hij verheerlijkt, dat wil zeggen, Goddelijk gemaakt.

Het is deze vereniging, die met het sprengen van het bloed rondom het altaar in de hoogste zin wordt aangeduid.

Dat de Heer toen Hij in de wereld was, Zijn Menselijke het Goddelijk Ware heeft gemaakt en dit heeft verenigd met het Goddelijk Goede, dat in Hem was en zo Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zie de nrs. 9199, 9315; en dat Jehovah Zijn Vader het Goddelijk Goede is, dat in Hem was in nr. 9194.

Zoals de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zo verwekt Hij eveneens de mens weder; de Heer immers vloeit bij de mens in met het goede door de ziel, dus langs de innerlijke weg en met het ware door het gehoor en het gezicht, dus langs de uitwendige weg; en voor zoveel als de mens aflaat van de boosheden, voor zoveel verbindt de Heer het goede met het ware en het goede wordt van de liefde jegens de naaste en van de liefde tot God en het ware wordt van het geloof.

Op die wijze schept de Heer een nieuw mens of verwekt Hij hem weder, want de wederverwekking van de mens, zoals eerder is gezegd, vindt plaats door de zuivering van de boosheden en de valsheden, door de inplanting van het ware en het goede en door de verbinding ervan.

Het is de wederverwekking van de mens en in de hoogste zin de verheerlijking van het Menselijke van de Heer, die waren uitgebeeld door de slachtoffers en de brandoffers, nr. 10022.

Men moet weten dat bij de brandoffers het bloed werd gesprengd op het altaar rondom; evenzo bij de dankslachtoffers; maar bij de slachtoffers voor schuld en voor zonde werd het bloed gesprengd aan het fundament van het altaar.

Met het sprengen van het bloed op het altaar rondom werd uitgebeeld de vereniging van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede op elke wijze, zowel in de innerlijke als in de uiterlijke mens; en met het sprengen van het bloed aan het fundament van het altaar werd uitgebeeld de vereniging van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede alleen in de uiterlijke mens.

Bij de wederverwekte mens vindt de verbinding plaats in de uiterlijke mens, volgens de woorden van de Heer bij Johannes: ‘Die gewassen is, heeft niet van node dan dat hij ten aanzien van de voeten wordt gewassen en hij is gans rein’, (Johannes 12:9,10).

De wassing betekent de zuivering en de wederverwekking, nrs. 3147, 9089; dus betekent de gewassen mens de gezuiverde en de wederverwekte; en de voeten betekenen het natuurlijke of het uiterlijke en uitwendige van de mens, nrs. 2162, 3147, 4938-4952, 9406.

Dat bij de brandoffers het bloed werd gesprengd op het altaar rondom, (Leviticus 1:5,11); ook bij de dankslachtoffers, (Leviticus 3:2,8,13); en dat bij de slachtoffers voor schuld en zonde het bloed werd gesprengd aan het fundament van het altaar, (Leviticus 4:7,18,25,30,34; 5:9).

10048. En de ram zult gij snijden in zijn stukken; dat dit betekent de innerlijke dingen onderscheiden te ordenen, staat vast uit de betekenis van de ram, namelijk het goede van de onschuld en van de naastenliefde in de innerlijke mens, nr. 10042, hier de voorbereiding tot de zuivering ervan, wat met het brandoffer wordt aangeduid; en uit de betekenis van in stukken snijden, namelijk de ordening van de innerlijke dingen daar.

Dat de voorbereiding tot de ordening van de innerlijke dingen wordt aangeduid met het snijden in stukken, brokken, leden en delen, komt omdat de ordening daarmee wordt beschreven dat de darmen en de poten zouden worden gegeven op de stukken en op het hoofd en met de darmen worden de laagste dingen aangeduid, die de uiterlijke zinlijke dingen worden genoemd; met de poten de naastgelegen hogere dingen, die de natuurlijke worden genoemd; dus worden door de stukken die nog hoger waren, de innerlijke dingen aangeduid en met het hoofd de binnenste.

Dat met de darmen, de poten en het hoofd zulke dingen worden aangeduid, zal vaststaan uit wat volgt.

Dat met de ingewanden en de leden van de mens zulke dingen in de orde worden aangeduid, zie nr. 10030.

Omdat in de uitbeeldende zin onder de slachtoffers en de brandoffers de wederverwekking van de mens wordt verstaan, zal het in het kort worden gezegd hoe het met de ordening daarin is gesteld.

Bij degenen die worden wederverwekt, worden de innerlijke dingen en de uiterlijke door de Heer geordend voor alle volgende staten en wel dermate dat de tegenwoordige dingen de toekomstige insluiten en de toekomstige dingen, wanneer die tegenwoordig worden, evenzo, en dit tot in het eeuwige.

De Heer immers voorziet alle dingen en Hij voorziet in alle dingen en het vooruitzien en de voorzienigheid van Hem is tot in het eeuwige, dus zijn zij eeuwig.

Het Goddelijke immers, dat alleen van Hem is, is in Zich oneindig en het oneindige ten opzichte van de duur is het eeuwige.

Vandaar is het dat al wat de Heer beschikt en ordent, eeuwig is; dit gebeurt met degenen die de Heer wederverwekt.

De wederverwekking van de mens zet in de wereld in en houdt aan tot in het eeuwige; de mens immers wordt, wanneer hij een engel wordt, steeds vervolmaakt.

Er zijn in de mens uiterlijke, innerlijke en binnenste dingen; en al die dingen worden tegelijk en opeenvolgend geschikt en geordend voor de opneming van de volgende dingen tot in het eeuwige.

Maar het zal, vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, in wat volgt worden gezegd in welke orde de uiterlijke, de innerlijke en de binnenste dingen en andersom, worden wederverwekt,

10049. En wassen de darmen; dat dit betekent de zuivering van de laagste dingen, staat vast uit de betekenis van wassen, dus zuiveren, nrs. 3147, 5954, 9098; de zuivering die door de wassing werd uitgebeeld, is de zuivering van de boosheden en de valsheden, want deze zijn de vuiligheden in de geestelijke zin en uit de betekenis van de darmen, namelijk de laagste dingen, zie nr. 10030.

Dat er wordt gezegd dat de darmen en de poten moesten worden gewassen, komt omdat daarmee de laagste en de natuurlijke dingen worden aangeduid en de laagste en de natuurlijke dingen zijn meer dan de innerlijke dingen bevuild met boosheden en valsheden.

Die zijn immers in de wereld en de zinlijke dingen die de laagste zijn, staan in de wereld uit en nemen daarom rechtstreeks de dingen op die in de wereld zijn en de dingen die zij opnemen zijn de verkwikkingen van de eigenliefde en de liefde van de wereld, met de verkwikkingen van de zinnen en de begoochelingen ervan.

De innerlijke dingen echter niet zo, want deze zijn niet in de wereld, maar in de hemel en de dingen die van de wereld zijn, kunnen niet binnentreden in de dingen die van de hemel zijn; er bestaat immers geen fysieke invloeiing, maar de dingen die van de hemel zijn, kunnen binnentreden in de dingen die van de wereld zijn bij de mens.

Daarom wordt, zodra de uiterlijke mens zich wil binnenlaten in de innerlijke, wat gebeurt door redeneringen vanuit de liefden van zich en van de wereld en uit de begoochelingen van de zinnen, de innerlijke mens gesloten.

Zo treft de Heer voorziening en daarom vindt de zuivering plaats van de innerlijke mens, wanneer de mens wordt wederverwekt, in de hemel uit de Heer.

Vandaar is het, dat de mens, wanneer hij in de wereld is, niet doorvat wat er in zijn innerlijke mens wordt voltrokken, wanneer hij wordt wederverwekt.

Deze dingen zijn het die worden verstaan onder de woorden van de Heer bij Johannes: ‘De geest blaast waar hij wil en gij hoort zijn stem, doch gij weet niet, vanwaar hij komt en waarheen hij gaat; zo is een elk die is verwekt uit de geest’, (Johannes 3:8); de geest is het leven van de naastenliefde door het geloof.

10050. En de poten; dat dit betekent de zuivering van de uiterlijke dingen die van de natuurlijke mens zijn, staat vast uit de betekenis van de poten wassen, namelijk de zuivering van de natuurlijke mens.

Dat wassen zuiveren is, zie nr. 10049; en uit de betekenis van de poten, namelijk de uiterlijke dingen die van de natuurlijke mens zijn.

Dat de benen of de poten die dingen betekenen, is omdat tegelijk de voeten worden verstaan, want de poten van de dieren zijn er vier en zij hangen met de voeten samen en de voeten betekenen, krachtens de overeenstemming, het natuurlijke of het uiterlijke van de mens, nrs. 2162, 3147, 3761, 4938-4952.

Iets eenders wordt met de poten of de benen aangeduid bij Amos: *‘Zoals een herder uit de mond van de leeuw redt twee poten of een stukje van een oor, alzo zullen de zonen Israëls worden gered die in Samaria wonen, in de hoek van het bed en aan het uiteinde der sponde’*, (Amos 3:12).

Met de leeuw worden hier degenen aangeduid die de Kerk verwoesten; met de poten of de benen het uiterlijke ervan, dat ook van de natuurlijke mens is; met het oorlapje het waarnemingsvermogen ervan; met hen die in Samaria wonen, degenen die in de uiterlijke eredienst zijn; de hoek van het bed en het uiteinde van de sponde, is het laagst natuurlijke, dus het uiterlijk zinlijke en het ware en het goede ervan.

Met de benen, waar wordt gehandeld over het standbeeld van Nebukadnezar bij Daniël: *‘Dat zijn hoofd was van zuiver goud, de borst en de armen van zilver, de buik en de zijden van brons, de benen van ijzer en de voeten deels van ijzer, deels van leem’*, (Daniël 2:32,33). Hier wordt het ware van het geloof in de uiterlijke of natuurlijke mens aangeduid, wat ook het ijzer is, zie nr. 10030; dat de benen hier worden onderscheiden van de voeten heeft als oorzaak dat het met de benen bij de mens anders is gesteld als bij de dieren.

10051. En geven op zijn stukken en op zijn hoofd; dat dit betekent de ordening van de uiterlijke dingen onder de innerlijke en de binnenste, staat vast uit de betekenis van de stukken, namelijk de innerlijke dingen, nr. 10048; en uit de betekenis van het hoofd, dus het binnenste, nrs. 5328, 6436, 9656, 9913, 9914; en uit de betekenis van de darmen en de poten, die daarop zouden worden gegeven, dus de uiterste en de uiterlijke dingen, zie nr. 10030 en dat de poten de uiterlijke dingen zijn, nr. 10050; en uit de betekenis van deze erop geven, dus ordenen.

Dat het is de uiterlijke dingen ordenen onder de innerlijke en niet daarop, volgens de zin van de letter, komt omdat het altaar en het vuur op het altaar de hoogste of binnenste dingen zijn; het altaar immers beeldt het Goddelijk Menselijke van de Heer uit ten aanzien van het Goddelijk Goede en het vuur de Goddelijke Liefde Zelf.

Daarom waren de dingen die uit de ram en het brandoffer het vuur van het altaar het dichtst nabij waren, de hogere of de innerlijke dingen en de dingen die daarop hun plaats hadden, omdat die verder van het vuur van het altaar verwijderd waren, de lagere of de uiterlijke dingen.

In de innerlijke zin immers worden die dingen als hogere of innerlijke dingen beschouwd die het hoogste het dichtst nabij zijn en als lagere de uiterlijke dingen die daarvan verder zijn verwijderd, anders dan in de zin van de letter.

Of men zegt de hogere en de lagere dingen, dan wel de innerlijke en de uiterlijke, is hetzelfde, want dat wat hoger is, is innerlijk en dat wat lager is uiterlijk, nrs. 2148, 3084, 4599, 5146, 8325.

Daaruit nu blijkt, dat met ‘gij zult geven de darmen en de poten op de stukken en op het hoofd’, wordt aangeduid dat de uiterste of de uiterlijke dingen moeten worden geordend onder de innerlijke en de binnenste dingen.

Dat het altaar het uitbeeldende is geweest van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie de nrs. 921, 2777, 2811, 9388, 9389, 9714, 9964 en dat het vuur van het altaar de Goddelijke Liefde van hem is, nr. 6832.

10052. En gij zult branden met de ganse ram op het altaar; dat dit betekent het innerlijke van het Goddelijk Menselijke van de Heer verenigd met het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde, dat in Hem is, staat vast uit de betekenis van branden, namelijk verenigen met het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde, waarover hierna.

Uit de betekenis van de ram, namelijk het innerlijke bij de mens, dus in de hoogste zin het innerlijke van het Goddelijk Menselijke van de Heer, nr. 10042; en uit de betekenis van het altaar, namelijk het voornaamste uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede van Hem, waarover nr. 10051.

Men moet weten, dat bij ieder mens een innerlijke en een uiterlijke is, die worden genoemd zijn innerlijke en uiterlijke mens en dat de mens wanneer hij wordt wederverwekt, zowel ten aanzien van het innerlijke als ten aanzien van het uiterlijke wordt wederverwekt en dat de wederverwekking de verbinding is van het goede en het ware in het ene en het andere.

Evenzo in de Heer ten aanzien van Zijn Menselijke; maar ten aanzien van Zijn Menselijke kan niet worden gezegd dat het is wederverwekt, maar dat het is verheerlijkt, want het binnenste van Hem, dat bij de mens de ziel uit de vader wordt genoemd, was het Goddelijke Zelf; het was immers ontvangen uit Jehovah.

Het Goddelijke Zelf is het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde; en omdat de Heer met Dit Zijn Menselijke heeft verenigd en zo ook Zijn Menselijke Goddelijk heeft gemaakt, kan daarom niet worden gezegd dat het Menselijke van Hem is wederverwekt, maar dat het is verheerlijkt, want verheerlijken is Goddelijk maken, zie nr. 10053.

De verheerlijking van de Innerlijke Mens van Hem of van het Innerlijk Menselijke van Hem, wordt beschreven met de uitbeeldingen in de brandoffers uit de rammen en uit de lammeren.

Dat branden op het altaar met de gehele ram, is het verenigen van het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde met het Innerlijke van het Menselijke van Hem, komt omdat het altaar het uitbeeldende was van het Goddelijk Menselijke van de Heer en het vuur op het altaar, waarmee het brandoffer werd verbrand, het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde betekende, zoals kan vaststaan wat in nr. 10051 is vermeld en omdat de ram, die het brandoffer was en werd verbrand, het innerlijke bij de mens betekent, dus het Innerlijke van het Menselijke van de Heer, nr. 10042.

Hieruit blijkt dat met ‘gij zult branden met de gehele ram op het altaar tot een brandoffer’, wordt aangeduid het Innerlijke van het Menselijke van de Heer verenigd met het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde, dat in Hem is.

10053. Een brandoffer dit voor Jehovah; dat dit betekent de verheerlijking van het Menselijke van de Heer, staat vast uit de uitbeelding van het brandoffer, dus de verheerlijking van het Menselijke van de Heer.

Er waren bij de Joodse natie slachtoffers en brandoffers: de slachtoffers betekenden de zuivering van de boosheden en de valsheden en de inplanting van het ware; de brandoffers betekenden de verbinding van het ware met het goede, dus de volledige wederverwekking en in de hoogste zin, waarin over de Heer wordt gehandeld, betekenden de slachtoffers de uitwerping van de boosheden en de valsheden uit Zijn Menselijke dat uit de moeder was en de inplanting van het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede dat in Hem was en de brandoffers betekenden de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede en onder die vereniging wordt de verheerlijking verstaan.

De Heer heeft immers toen Hij in de wereld was, Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt, dus één met Jehovah.

Het ‘Zijn’ van Zijn leven was datgene wat bij de mens de ziel uit de vader wordt genoemd en dit was het Goddelijk Goede Zelf of de Goddelijke Liefde, zie ook hierover de nrs. 9194, 9315, 9528; en dat de Heer geheel het menselijke dat uit de moeder was geweest, heeft uitgedreven, dermate dat Hij tenslotte niet haar zoon was, nr. 9315; en dat de Zoon des

mensen, die de Heer Zichzelf heeft genoemd, niet is de zoon van Maria, maar het Goddelijk Ware, nr. 9807.

Dat de verheerlijking, waar over de Heer wordt gehandeld, de vereniging is van Zijn Menselijke met het Goddelijke Zelf dat in Hem was, dus met Jehovah Zijn Vader, door welke vereniging Hij Zijn Menselijke Zelf ook het Goddelijk Goede heeft gemaakt, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar de heerlijkheid en de verheerlijking worden genoemd wanneer die van de Heer of van Jehovah worden gezegd, zoals bij Jesaja: *‘De heerlijkheid van Jehovah zal worden onthuld; en zij zullen zien alle vlees tegelijk, omdat de mond van de Heer heeft gesproken’*, (Jesaja 40:5).

Bij dezelfde: *‘Jehovah heeft u geroepen in gerechtigheid om de blinde ogen te openen, om uit de kerker uit te leiden de gebondene; Ik Jehovah, dit Mijn Naam en Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven’*, (Jesaja 62:6-8).

En bij dezelfde: *‘Over U zal opgaan Jehovah en Zijn heerlijkheid zal over u worden gezien; de natiën zullen tot Uw licht wandelen’*, (Jesaja 60:2,3).

In die plaatsen wordt over de Heer gehandeld en onder de heerlijkheid van Jehovah wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, want het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer is de heerlijkheid van Jehovah, nr. 9429.

Dat het Goddelijk Ware nergens anders vandaan is, leert de Heer bij Johannes: *‘Gij hebt nooit de stem van de Vader gehoord, noch Zijn gedaante gezien’*, (Johannes 5:37).

En omdat het de Heer is, is het Jehovah Zelf, want Hij zegt: *‘Ik Jehovah, dit Mijn Naam en Mijn heerlijkheid zal Ik aan geen ander geven’*.

Vandaar is het eveneens, dat de Heer de Koning der heerlijkheid wordt genoemd, bij David: *‘Heft uw hoofden op, gij poorten en verheft u, gij deuren der wereld en de Koning der heerlijkheid zal binnenschrijven.*

Wie is deze Koning der heerlijkheid; Jehovah sterk en een held, Jehovah een held des krijgs’, (Psalm 24:7-19).

Hier wordt de Heer Koning der heerlijkheid genoemd krachtens het Goddelijk Ware, waaruit Hij heeft gestreden, heeft overwonnen en de hellen heeft onderworpen.

Dat dit heeft plaatsgevonden vanuit Zijn Menselijke, toen Hij in de wereld was, zie de nrs. 9715, 9809, 10019.

Vandaar is het, dat Hij wordt genoemd Jehovah sterk en held des krijgs; en eveneens held bij Jesaja: *‘Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, Zijn Naam God, Held, Vader der eeuwigheid’*, (Jesaja 9:5).

Dat de heerlijkheid van Jehovah is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware voortgaande uit Zijn Goddelijk Goede, hetgeen Jehovah of de Vader is, leert de Heer Zelf bij Johannes: *‘Het Woord is Vlees geworden en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, zoals de heerlijkheid van de Eniggeborene uit de Vader’*, (Johannes 1:14).

Dat de Heer daar wordt verstaan onder het Woord dat Vlees is geworden, is duidelijk.

Het Woord is het Goddelijk Ware en eveneens de heerlijkheid.

Bij Mattheüs: *‘De Zoon des Mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader’*, (Mattheüs 16:27) en bij Lukas: *‘Jezus zei tot de discipelen: Moest de Christus dit niet lijden en binnengaan in Zijn heerlijkheid’*, (Lukas 24:26); binnengaan in Zijn heerlijkheid is verenigd worden met het Goddelijk Goede dat in Hem was, dus met Jehovah of Zijn Vader.

Daaruit blijkt wat verheerlijkt worden is in deze plaatsen bij Johannes: *‘De Heilige Geest was nog niet, omdat Jezus nog niet was verheerlijkt’*, (Johannes 7:39).

Bij dezelfde: *‘Deze dingen wisten de discipelen van Jezus niet, maar toen Jezus was verheerlijkt, toen werden zij indachtig.*

Jezus zei: De ure is gekomen dat de Zoon des Mensen zal worden verheerlijkt.

En Hij zei: Vader, verheerlijk Uw Naam; een stem ging van de hemel uit: en Ik heb verheerlijkt en Ik zal wederom verheerlijken’, (Johannes 12:16,23,27,28).

En bij dezelfde: *‘Nadat Judas was uitgegaan, zei Jezus: Nu is de Zoon des Mensen verheerlijkt en God zal Hem verheerlijken in Zichzelf en terstond zal Hij Hem verheerlijken’*, (Johannes 13:31,32).

Daaruit blijkt, dat de vereniging van de Heer ten aanzien van het Menselijke met het Goddelijke Zelf dat in Hem was en Jehovah de Vader wordt genoemd, de verheerlijking is, want er wordt gezegd, dat God Hem zal verheerlijken in Zichzelf.

Ook blijkt dat die vereniging volledig is geworden door het kruislijden, dat het laatste van de verzoeken is geweest.

Dat de Heer door de worstelingen met de hellen, die de verzoeken zijn, Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zie daarvoor de nrs. 9528, 9937.

Dat sinds de Heer is verheerlijkt, het Goddelijk Ware voortgaat uit Hem, leert Hijzelf bij Johannes: *‘De Heilige Geest was nog niet, omdat Jezus nog niet was verheerlijkt’*, (Johannes 7:39); en bij dezelfde: *‘De Parakleet, de Geest der waarheid, die Ik u zal zenden, zal niet spreken uit Zichzelf; Die zal Mij verheerlijken, omdat Hij uit het Mijne zal ontvangen en het u zal verkondigen.*

Alle dingen, welke dan ook, die de Vader heeft, zijn de Mijne’, (Johannes 16:13-15,28).

De Geest der waarheid is het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, nr. 9818.

De vereniging van het Menselijke met het Goddelijke in Hem, wordt ook hier beschreven daarmee, dat alle dingen die de Vader heeft, van Hem zijn; en elders *‘dat de Vader en Hij één zijn’* en *‘dat de Vader in Hem is en Hij in de Vader’*, (Johannes 10:30; 14:10,11); zie ook nr. 3704.

Dat de verheerlijking of vereniging dus zo wederkerig is geweest, leert de Heer ook bij Johannes: *‘Vader, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U zal verheerlijken’*, (Johannes 17:1).

De Vader is het Goddelijke Zelf in Hem en de Zoon is het Goddelijk Menselijke.

Dat de Vader het Goddelijk Goede is dat in de Heer was, nrs. 2921, 6303, 8865 en dat de Heer is het Goddelijke Zelf of Jehovah onder de Menselijke vorm, zie nr. 9315.

10054. Een reuk van rust; dat dit de doorvatting van de vrede is, staat vast uit de betekenis van de reuk, namelijk de doorvatting, nrs. 3577, 4624-4634, 4748; en uit de betekenis van de rust, namelijk de vrede.

Wat de Goddelijke vrede in de hemelen is, zie de nrs. 92,93, 2780, 5662, 8455, 8665, 8722; dat de vrede in de hoogste zin de Heer is en het Goddelijk voortgaande uit Hem, aandoende het goede in de hemelen vanuit het binnenste, nrs. 3780, 8517.

Dat het brandoffer een reuk van rust voor Jehovah wordt genoemd, is omdat door het brandoffer werd uitgebeeld de vereniging van het Goddelijk Menselijke van de Heer met het Goddelijke Zelf, nr. 10053; en door die vereniging was de vrede in de hemelen verkregen.

Alle hellen immers waren door de Heer toen Hij in de wereld was, onderworpen en alle hemelen in de orde teruggebracht, nrs. 9715, 9809, 9937, 10019.

Daaruit blijkt, vanwaar het is, dat het brandoffer een reuk van rust voor Jehovah wordt genoemd, zoals meermalen elders, waar gehandeld wordt over de brandoffers en het spijsoffer, zoals in (Leviticus 1:9,13,17; 2:2,9,12; 3:5; 4:31; 6:8,14; 8:28; 23:13,18; Numeri 15:3,7,13; 28:6,8,13; 29:2,6,13).

10055. Een vuuroffer voor Jehovah dit; dat dit betekent alle dingen uit de Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van het vuuroffer voor Jehovah, namelijk dat het is uit de Goddelijke Liefde, want het vuur in het Woord betekent de liefde in de ene en de andere zin en wanneer over Jehovah of de Heer wordt gehandeld, betekent het de Goddelijke Liefde.

Dat het vuur de liefde is in de ene en de andere zin, zie de nrs. 4906, 5215, 6314, 7324; en dat het in de hoogste zin, waarin over Jehovah of de Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Liefde is, nrs. 6832, 6834, 6849.

Het brandoffer wordt het vuuroffer voor Jehovah geheten, omdat het Goddelijke het Menselijke heeft aangenomen en vanuit het Menselijke heeft gestreden tegen de hellen en die heeft onderworpen en tegelijk met dit Menselijke met het Goddelijke heeft verenigd om het menselijk geslacht te zaligen, uit zuivere liefde.

Dat die vereniging met het brandoffer wordt aangeduid, zie de nrs. 10042, 10053.

10056. vers 19-35. *En nemen zult gij de tweede ram en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de ram. En slachten zult gij de ram en nemen van zijn bloed en geven op het oorlapje van Aharon en op het rechteroorlapje van zijn zonen en op de duim van hun rechterhand en op de grote teen van hun rechtervoet en sprengen zult gij het bloed op het altaar rondom. En nemen zult gij van het bloed dat op het altaar is en van de olie der zalving en sprengen op Aharon en op zijn klederen en op zijn zonen met hem en heilig hij, en zijn klederen en zijn zonen en de klederen van zijn zonen met hem. En nemen zult gij van de ram het vet en de staart en het vet dat de darmen bedekt en het net van de lever en de twee nieren en het vet dat daarop is en de rechterschenkel, omdat een ram van de vullingen die. En één broodbol en één koek van brood van olie en één vlade, uit de korf van de ongezuurde dingen, die vóór Jehovah zijn. En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon en op de handpalmen van zijn zonen en gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah. En nemen zult gij ze van hun hand en branden op het altaar boven het brandoffer, tot een reuk van rust vóór Jehovah, een vuuroffer dit voor Jehovah.*

En nemen zult gij de borst van de ram der vullingen, die voor Aharon is en bewegen die ter beweging vóór Jehovah en zij zal zijn u tot aandeel. En heiligen zult gij de borst der beweging en de schenkel der opheffing, die is bewogen en die is opgeheven van de ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon en van hetgeen voor zijn zonen is. En het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls, omdat een opheffing deze en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, van hun vredeslactoffers, hun opheffing voor Jehovah. En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn, zullen zijn voor zijn zonen na hem, om te zalven in dezelve en om te vullen in dezelve hun hand. Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen, die zal binnengaan in de tent der samenkomst om te bedienen in het heilige. En de ram der vullingen zult gij nemen en gij zult koken zijn vlees in een heilige plaats. En eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van de ram en het brood dat in de korf is, aan de deur van de tent der samenkomst. En eten zullen zij die dingen in weke ontzondigd is, om te vullen hun hand, om hen te heiligen; en een vreemde zal niet eten, omdat het heilige die. En indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen en van het brood, tot aan de morgen en verbranden zult gij het overgeblevene met vuur, het zal niet worden gegeten, omdat het heilige dit. En gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus, volgens alles wat Ik u heb geboden; zeven dagen zult gij vullen hun hand.

En nemen zult gij de tweede ram, betekent de volgende staat, namelijk die van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen; en leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de ram, betekent de vergemeenschapping van de macht met het geheel.

En slachten zult gij de ram, betekent de voorbereiding; en nemen van zijn bloed, betekent het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen; en op de duim van hun rechterhand, betekent het verstandelijke daaruit in de middelste hemel en op de grote teen van hun rechtervoet, betekent het verstandelijke in de laatste hemel; en

sprengen zult gij het bloed op het altaar rondom, betekent de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede; en nemen zult gij van het bloed dat op het altaar is, betekent het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in de Heer; en van de olie der zalving, betekent het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde dat in de Heer is; en sprengen op Aharon en op zijn klederen, betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware in het Goddelijk Menselijke van de Heer in de hogere hemelen; en op zijn zonen en op de klederen van zijn zonen, betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware in het Goddelijk Menselijke van de Heer in de lagere hemelen; en heilig hij en zijn klederen en zijn zonen en de klederen van zijn zonen, betekent dus alle Goddelijke dingen in de hemelen.

En nemen zult gij van de ram het vet, betekent het goede in de hemelen; en de staart, betekent al het ware daar; het vet bedekkende de darmen, betekent het goede in de laatste dingen; en het net van de lever, betekent het gezuiverde innerlijk goede van de natuurlijke mens; en de twee nieren en het vet dat daarop zit, betekent het gezuiverde innerlijk ware van de natuurlijke mens en het goede ervan; en de rechter schenkel, betekent het binnenste goede; omdat een ram der vullingen die, betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede.

En één broodbol, betekent het binnenst hemels goede uit de Heer; en één koek van brood van olie, betekent het middelst hemels goede; en één vlade, betekent het laatste hemels goede; uit de korf van de ongezuurde dingen, betekent die tezamen zijn in het zinlijke; die vóór Jehovah zijn, betekent uit het Goddelijk Goede van de Heer.

En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon en op de handpalmen van zijn zonen, betekent de erkenning in de hemelen dat die dingen zijn van de Heer en uit Hem; en gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah, betekent daarvandaan het Goddelijk Leven; en nemen zult gij ze van hun hand en branden op het altaar boven het brandoffer, betekent de vereniging met het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde; een reuk van rust vóór Jehovah, betekent de doorvatting van de vrede; een vuuroffer dit voor Jehovah, betekent uit de Goddelijke Liefde; en nemen zult gij de borst, betekent het Goddelijk Geestelijke in de hemelen en de toe-eigening daarvan; van de ram der vullingen, die voor Aharon is, betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware vanuit Zijn Goddelijk Goede; en bewegen die ter beweging vóór Jehovah, betekent de levendmaking; en zij zal u zijn tot aandeel, betekent de vergemeenschapping met hen die in de Goddelijke waarheden zijn; en heiligen zult gij de borst van de beweging, betekent het Goddelijk Geestelijke in de hemel en in de Kerk erkend.

En de schenkel der opheffing, betekent het Goddelijk Hemelse, dat van de Heer alleen is, in de hemel en in de Kerk doorvat; die is bewogen en die is opgeheven, betekent dat wat is erkend en wat is doorvat; van de ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon en van hetgeen voor zijn zonen is, betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede; en het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls, betekent de wet van de orde in de uitbeeldende Kerk ten aanzien van het Goddelijk Goede van de Heer en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware.

Omdat een opheffing deze, betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede en van het daaruit voortgaande Goddelijk Ware; en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, van hun vredeslachtoffers; een opheffing die voor Jehovah, betekent de opneming in de hemelen en in de Kerk en de erkenning dat het van de Heer alleen is.

En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn, betekent het Goddelijk Geestelijke dat rechtstreeks voortgaat vanuit het Goddelijk Hemelse; zullen zijn voor zijn zonen na hem, betekent in het natuurlijke achtereenvolgens; om te zalven in dezelve, betekent om uit te beelden de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede; en om te vullen in dezelve hun hand,

betekent het uitbeeldende van het Goddelijk ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen.

Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen, betekent de volledige erkenning en opneming; die zal binnengaan in de tent der samenkomst om te bedienen in het heilige, betekent in elke eredienst in de hemel en in de Kerk.

En de ram der vullingen zult gij nemen, betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede en het vergemeenschappende en ontvangende ervan daar; en koken zult gij zijn vlees in een heilige plaats, betekent de voorbereiding van het goede tot het nut van het leven door de waarheden van de leer in de verlichting uit de Heer; en eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van de ram, betekent de toe-eigening van het geestelijk goede uit de Heer; en het brood dat in de korf is, betekent de toe-eigening van het hemels goede uit de Heer; aan de deur van de tent der samenkomst, betekent om in de hemel binnen te treden; en eten zullen zij die dingen waarin ontzondigd is, betekent de toe-eigening van het goede bij hen die zijn gezuiverd van de boosheden en van de valsheden daaruit.

Om te vullen hun hand, betekent om het Goddelijk Ware op te nemen; om hen te heiligen, betekent opdat zij zijn in de waarheden uit het goede vanuit de Heer; en een vreemde zal niet eten, betekent geen toe-eigening bij hen die de Heer niet erkennen; omdat heilig die, betekent omdat zij Goddelijke dingen zijn; en indien er overgebleven zal zijn van het vlees der vullingen en van het brood tot aan de morgen, betekent de geestelijke en de hemelse goedheden, die niet zijn verbonden tot de nieuwe staat; en verbranden zult gij het overgeblevene met vuur, betekent de verstrooiing ervan; het zal niet worden gegeten, betekent het zal niet worden toegeëigend; omdat het heilige dit, betekent het Goddelijke waarmee het niet zal worden verbonden, omdat daaruit het profane is; en gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus, betekent dit uitbeeldende van de verheerlijking van de Heer en van Zijn invloeiing in de hemelen en in de Kerk; volgens alles wat Ik u heb geboden, betekent volgens de wetten van de Goddelijke orde; zeven dagen zult gij vullen hun hand, betekent het uitbeeldende van de volledige macht van de Heer in de hemelen door de invloeiing uit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van Zijn Menselijke.

10057. En nemen zult gij de tweede ram; dat dit betekent de volgende stat, namelijk die van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen, staat vast uit wat eerder is gezegd en wat hierna volgt.

In de voorafgaande dingen is gehandeld over de slachtoffers van de var en over het brandoffer van de eerste ram.

In het volgende wordt gehandeld over de tweede ram en over de vulling van de hand erdoor; en tenslotte over het slachtoffer van de var en over het dagelijks brandoffer van lammeren. Wie die uit een enigmatische verlichte reden denkt, kan niet zien, dat in die afzonderlijke dingen hemelse verborgenheden schuilen, want waartoe zouden anders de slachtoffers en de brandoffers met zoveel rituelen hebben gediend: zoals dat het altaar zou worden overstromd met bloed en dat bloed zou worden gegeven op het oorlapje, op de duim van de hand en op de grote teen van de voet van Aharon en van diens zonen en eveneens op hun klederen.

En dat bij het slachtoffer het vet van de darmen, van de lever en van de nieren, met de nieren zelf, zouden worden verbrand op het altaar en het overige zou worden verbrand met vuur buiten het kamp of zouden worden gegeten; en dat bij het brandoffer de darmen en de poten die op de stukken en op het hoofd waren gelegd, zouden worden verbrand.

Verder, dat de dingen die van de tweede ram waren eerst op de handpalmen van Aharon en van diens zonen zouden worden bewogen en dat enkele delen ervan zouden worden gegeten. Laat hij die wil, het overwegen, of zulke dingen niet aardse dingen van geen enkel belang zouden zijn geweest, indien zij niet heilige verborgenheden hadden behelsd; en indien zij

heilige verborgenheden behelzen, zullen het voorzeker zulke dingen zijn die van de hemel en van de Kerk zijn en die in de hoogste zin van de Heer zijn, want deze alleen zijn heilig, omdat zij Goddelijk zijn.

Indien er het geloof is, dat het Woord heilig is en uit het Goddelijke ten aanzien van alle en de afzonderlijke dingen geïnspireerd, zo zal er ook het geloof zijn, dat alle en de afzonderlijke dingen, die ten aanzien van de slachtoffers en de brandoffers zijn ingesteld, van binnen in zich zulke zaken omvatten en samenhouden.

Wat zij echter in zich omvatten en samenhouden, kan men geenszins weten op aarde, tenzij men weet wat met zulke dingen wordt aangeduid in de hemelen.

Wat er echter wordt aangeduid, leert alleen de innerlijke zin van het Woord, aangezien die de overeenstemmingen loswikkelt.

Alle dingen immers die in de natuurlijke wereld zijn, stemmen overeen met de dingen die in de geestelijke wereld zijn, de oorzaak hiervan is dat de natuurlijke wereld vanuit de geestelijke ontstaat en blijft bestaan.

Wat echter de brandoffers en de slachtoffers behelzen die in dit hoofdstuk worden beschreven, zal volgens de loswikkeling van de overeenstemmingen door de innerlijke zin in een reeks worden gezegd.

In de hoogste zin, waarin alle heilige Goddelijke dingen zijn, wordt gehandeld over de verheerlijking van het Menselijke van de Heer en in de uitbeeldende zin over de wederverwekking van de mens.

Het proces zelf van de verheerlijking van het Menselijke van de Heer en van de wederverwekking van de mens, wordt ten volle beschreven met de zaken die werden bevolen ten aanzien van de slachtoffers en de brandoffers; dit proces mag worden uiteengezet, opdat het zal worden begrepen door zulke dingen die in het verstand kunnen vallen.

Het is bekend dat de dingen die gezien worden door de ogen en gehoord door de oren van binnen bij de mens worden ontwaard en als het ware uit de wereld door de ogen en door de oren heen overgaan in het denken, dus in het verstand, want het denken is van het verstand; en indien het zulke dingen zijn die worden geliefd, dan gaan zij daaruit over in de wil en daarna uit de wil langs de verstandelijke weg in de spraak van de mond en eveneens in de daad van het lichaam; zodanig is de kringloop van de dingen uit de wereld door de natuurlijke mens in zijn geestelijke mens en uit deze weer opnieuw in de wereld.

Maar men moet weten dat die kringloop wordt ingesteld vanuit de wil die het binnenste van het leven van de mens is en dat hij daar inzet en van daar wordt volvoerd; en de wil van de mens die in het goede is, wordt vanuit de hemel door de Heer geregeerd, hoewel het anders schijnt.

Er is immers een invloeding vanuit de geestelijke wereld in de natuurlijke, dus door de innerlijke mens in diens uiterlijke, maar niet omgekeerd.

De innerlijke mens immers is in de hemel en de uiterlijke in de wereld.

Omdat deze kringloop de kringloop van het leven van de mens is, wordt daarom de mens wanneer hij wordt wederverwekt, volgens deze zelfde kringloop wederverwekt en wanneer hij is wederverwekt, leeft en handelt hij volgens deze zelfde kringloop; daarom, wanneer de mens wordt wederverwekt, door het gehoor en het gezicht heen de waarheden worden ingeboezemd die van het geloof zullen zijn en deze worden ingeplant aan het geheugen van zijn natuurlijke mens; uit dat geheugen worden zij opgetrokken in het denken dat van het verstand is en de dingen die worden geliefd, worden van de wil en voor zoveel als die van de wil worden, voor zoveel worden ze van het leven, want de wil van de mens in diens leven zelf; en voor zoveel als zij van het leven worden, voor zoveel worden ze van de aandoening, dus van de naastenliefde in de wil en van het geloof in het verstand.

Daarna spreekt en handelt de mens vanuit dat leven, dat het leven van de naastenliefde en van het geloof is: uit de naastenliefde, die van de wil is, gaat de spraak van de mond uit en

eveneens de daad van het lichaam, beide langs de verstandelijke weg, dus langs de weg van het geloof.

Hieruit staat vast, dat de kringloop van de wederverwekking van de mens eender is aan de kringloop van zijn leven in het algemeen en dat die evenzo wordt ingesteld in de wil door de invloeiing vanuit de hemel uit de Heer.

Daaruit blijkt eveneens dat er voor de mens die wordt wederverwekt, twee staten zijn: de eerste wanneer de waarheden van het geloof worden ingeplant en met het goede van de naastenliefde worden verbonden, de tweede wanneer hij vanuit het goede van de naastenliefde door de waarheden van het geloof spreekt en volgens die handelt; zodat de eerste staat is uit de wereld door de natuurlijke mens in de geestelijke, dus in de hemel en de tweede vanuit de hemel door de geestelijke mens in de natuurlijke, dus in de wereld.

Dit is de kringloop van de wederverwekking van de mens en vandaar is het de kringloop van zijn geestelijk leven; over dit tweetal staten van de mens die wordt wederverwekt, zie nr. 9274.

Uit wat eerder is gezegd kan men enig idee vormen ten aanzien van de verheerlijking van het Menselijke van de Heer, want zoals de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, zo verwekt Hij de mens opnieuw; daarom, zoals eerder enige malen is gezegd, is de wederverwekking van de mens het beeld van de verheerlijking van de Heer.

Daaruit blijkt dat de eerste staat van Zijn verheerlijking is geweest: Zijn Menselijke het Goddelijk Ware te maken en dat te verenigen met het Goddelijk Goede dat in Hem was en dat de tweede staat is geweest: vanuit het Goddelijk Goede handelen door het Goddelijk Ware, want door het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer worden de hemel en de Kerk grondvest en daardoor worden allen die in de Kerk zijn, wederverwekt.

Deze dingen worden beschreven met de slachtoffers en de brandoffers en de rituelen ervan, waarover in dit hoofdstuk wordt gehandeld.

Met het slachtoffer van de var en met het brandoffer van de eerste ram, de eerste staat; en met de vullingen van de hand uit de tweede ram de tweede staat en tenslotte wordt met het slachtoffer van de var en met het brandoffer het continue ervan aangeduid.

Men moet weten, dat bij de mens die wordt wederverwekt, de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit, aanhoudend voortduurt, want voor zoveel als de mens van de boosheden en de valsheden wordt gezuiverd, voor zoveel worden de waarheden ingeplant die van het geloof zijn en worden deze verbonden met het goede dat van de naastenliefde is en voor zoveel handelt de mens daarop vanuit het goede van de naastenliefde.

De zuivering van de boosheden en de valsheden bij de mens, is niet de bevrijding ervan, maar het is de verwijdering ervan, zie de nrs. 868, 887, 894, 929, 1581, 2269, 2406, 4564, 8206, 8393, 8988, 9014, 9333, 9446-9451, 9938.

Maar bij de Heer is het niet een verwijdering geweest, maar een uitwerpen van de dingen die Hij aan de moeder ontleende, dus de volledige bevrijding daarvan en wel dermate dat Hij niet langer de zoon van Maria was, zie nr. 9315.

Deze tekst is vooruit gezonden, opdat men zal weten wat er wordt aangeduid met de vulling van de hand uit de tweede ram, waarover nu in wat volgt.

10058. En leggen zal Aharon en zijn zonen hun handen op het hoofd van de ram; dat dit betekent de vergemeenschapping van de macht met het geheel, staat vast uit de betekenis van de hand opleggen, namelijk de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming van de macht, nr. 10023; uit de betekenis van het hoofd, namelijk het geheel met de delen, nr. 10011; dus alle en de afzonderlijke dingen die door deze tweede ram worden uitgebeeld.

10059. En slachten zult gij de ram; dat dit de voorbereiding betekent, staat vast uit de betekenis van slachten, wanneer er wordt gehandeld over het slachtoffer en het brandoffer, dus de voorbereiding, nr. 10024.

10060. En nemen van zijn bloed; dat dit betekent het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer, in de hemelen, staat vast uit de betekenis van het bloede, wanneer over het slachtoffer en het brandoffer wordt gehandeld, namelijk het Goddelijk Ware waarover de nrs. 10026, 10033; hier het Goddelijke Ware voorgaande uit het Goddelijk Goede van het Goddelijk Menselijke van de Heer, vergemeenschap en opgenomen in de hemelen, want hierover wordt hierna gehandeld.

Eerder, in nr. 10057 is gezegd, dat er voor de mens die wordt wederverwekt, twee staten zijn; de eerste: wanneer het ware wordt ingeplant en dit met het goede wordt verbonden en de tweede: wanneer de mens in het goede is en vanuit het goede handelt.

Wanneer hij in deze staat is, dan gaan de waarheden bij hem voort uit het goede, want hij beschouwt die vanuit het goede en spreekt hij ze en handelt ernaar.

Dan is in de afzonderlijke dingen het goede zoals de ziel in de mens, of zoals het hart in het lichaam, wat ook wordt waargenomen en doorvat door de wijze mens uit de gesprekken en uit de daden van hen die in het goede zijn.

Uit dit idee van de wederverwekking van de mens kan men enigermate denken over de verheerlijking van het Menselijke van de Heer, want op gelijke wijze waarop de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, verwekt Hij ook de mens weder, nrs. 3138, 3212, 3296, 3490, 4402, 5688.

De eerste staat immers van de verheerlijking van Zijn Menselijke is geweest de inplanting van het Goddelijk Ware en de vereniging ervan met het Goddelijk Goede; vandaar heeft de Heer toen Hij in de wereld was, Zijn Menselijke het Goddelijk Ware gemaakt en eveneens maakt Hij door de vereniging met het Goddelijk Goede dat in Hem was, dit het Goddelijk Goede, zie hierover nrs. 9199, 9315.

De tweede staat van Zijn verheerlijking is, dat uit het Goddelijk Goede voortgaat het Goddelijk Ware, namelijk Zijn Goddelijke in de hemelen.

De eerste staat van de verheerlijking van het Menselijke van de Heer wordt in de innerlijke zin beschreven met dingen die zijn gezegd ten aanzien van het slachtoffer van de var en over het brandoffer van de eerste ram, zie de verzen 10 tot 18 in dit hoofdstuk.

De tweede staat echter wordt beschreven met de dingen die nu volgen over de tweede ram, die de ram der vullingen wordt genoemd.

Daaruit blijkt, dat met het bloed hier wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer en vergemeenschap en opgenomen in de hemelen.

10061. En geven op het oorlapje van Aharon en op het rechteroorlapje van zijn zonen; dat dit betekent al de doorvatting van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen, staat vast uit de betekenis van het bloed dat op het oorlapje werd gegeven, namelijk het Goddelijk Ware in de hemelen en in de Kerk voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer, nr. 10060; uit de betekenis van het oor, namelijk de doorvatting, nr. 9397; hier de doorvatting van het Goddelijk Ware in de hemelen en in de Kerk, want al de doorvatting daar is daarvan.

In het bijzonder wordt hier de doorvatting in het hemelse rijk verstaan, want daar wordt het ware doorvat uit het goede, zie nr. 9277.

Uit de betekenis van het oorlapje, dat het uiterste van het oor is, dus het geheel of alles, want evenals met het eerste of het hoogste het geheel of alles wordt aangeduid, zo eveneens met het laatste of het uiterste, zie nr. 10044; en uit de betekenis van het rechteroor, namelijk de doorvatting van het ware uit het goede.

Dat het rechteroor dit is, heeft als oorzaak dat de dingen die aan de rechterzijde van de mens zijn, overeenstemmen met het goede waaruit de waarheden zijn en de dingen die aan de linkerzijde zijn, overeenstemmen met de waarheden waardoor het goede is, nrs. 9604, 9736; dus in de grote hersenen, dus in het aangezicht en in de zinsorganen daar en dus in de borst en in de lenden en dus in de voeten.

Wie deze verborgenheid niet weet, kan geenszins weten, waarom het was geboden dat bloed zou worden gegeven op het lapje van het rechteroor, op de duim van de rechterhand en op de grote teen van de rechervoet van Aharon en van diens zonen; en dat van deze ram behalve het vet de rechterschenkel zou worden verbrand op het altaar, waarover in de volgende verzen 22 en 25 van dit hoofdstuk.

Evenzo dat *'bloed van het slachtoffer zou worden gegeven op het lapje van het rechteroor van degene die moet worden gereinigd van melaatsheid en op de duim van de rechterhand en op de grote teen van zijn rechervoet; en dat de priester uit de log zou gieten op zijn linkerhandpalm en de rechtervinger in de olie zou dopen die op de linkerhandpalm was en die met zijn rechtervinger zevenmaal zou sprengen vóór Jehovah'*, (Leviticus 14:14-18,25-28).

Ook kan men niet weten wat het betekent, dat de Heer tot de discipelen zei toen zij visten *'dat zij het net zouden werpen aan de rechterzijde van het schip en dat zij, toen zij het wierpen, zoveel vingen dat zij het net vanwege de menigte van de vissen niet vermochten te trekken'*, (Johannes 21:6).

Hierdoor werd uitgebeeld, dat vanuit het goede handelen en onderwijzen, is besluiten tot ontelbare dingen die van het ware zijn, maar niet omgekeerd.

Zij die in de waarheden vanuit het goede zijn, worden ook verstaan onder de schapen die aan de rechterzijden staan; maar zij die in de waarheden zijn en niet vanuit het goede, worden verstaan onder de bokken die aan de linkerzijden zijn, (Mattheüs 25:31).

Onder de rechter worden ook degenen verstaan die in het licht van het ware zijn vanuit het goede: *'De hemelen zijn van U en de aarde is van U, het wereldrond en zijn volheid hebt Gij gegrond, het noorden en de rechter hebt Gij geschapen'*, (Psalm 89:12,13).

Met de hemelen, de aarde en het wereldrond wordt de Kerk aangeduid, nr. 9325; met de volheid al het ware en het goede, die de Kerk maken; met het noorden degenen daar die in een duistere staat zijn ten aanzien van het ware, nr. 3708; en met de rechter, zij die in het licht van het ware zijn vanuit het goede, dus iets eenders als met de middag, nr. 9642.

Daaruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met zitten aan de rechterzijden, waar over de Heer wordt gehandeld, (Psalm 110:1,5; Mattheüs 26:63,64; Markus 12:36, 14:61,62; Lukas 20:42,43), namelijk de Goddelijke macht door het Goddelijk Ware voortgaande vanuit Zijn Goddelijk Goede, nrs. 3387, 4592, 4933, 7518, 8281, 9133.

Aangezien de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelde zin hebben, heeft ook de rechter en de linker dit en in deze zin betekent de rechter het boze waaruit het valse is en de linker het valse waardoor het boze is, zoals bij Zacharia: *'Wee de herder van niets verlatende de kudde van kleinvee; het zwaard over zijn arm en over zijn rechteroog; zijn arm zal verdorrende verdorren en zijn recheroog zal al verdonkerende verdonkeren'*, (Zacharia 11:17); de arm staat daar voor de macht van het ware die wordt aangewend om het boze te bevestigen, van welke macht, omdat die van geen waarde is, wordt gezegd dat zij al verdorrende zal verdorren en het recheroog is de wetenschap van het goede dat wordt aangewend om het valse te bevestigen, van welke wetenschap, omdat die van geen waarde is, wordt gezegd dat zij al verdonkerende zal verdonkeren.

De herder is degene die de waarheden onderwijst en door die tot het goede leidt, nrs. 343, 3795, 6044, vandaar is *'de herder van niets'* hij die leert en tot het boze leidt; de arm is de macht die is van het ware vanuit het goede, nrs. 4931-4937, 7205; maar de arm van de herder van niets is geen macht; het oog is het verstand en de doorvatting van het ware, nrs. 4403-

4421, 4523-4534, 9051; maar het rechteroog van de herder van niets, is de wetenschap van het goede zonder het verstand en de doorvatting ervan, omdat zij tot het valse wordt aangewend; de donkerheid is het valse vanuit het boze, nr. 7711.

Bij Mattheüs: *'Jesus zei: Indien uw rechteroog u zal geërgerd hebben, ruk het uit en werp het van u en indien uw rechterhand u zal geërgerd hebben, houw haar af en werp haar van u; het is u beter, dat een van uw leden vergaat en niet uw gehele lichaam in de gehenna wordt geworpen'*, (Mattheüs 5:29,30); het rechteroog is het verstand en het geloof van het valse vanuit het boze en de rechterhand is het valse zelf uit het boze; eenieder kan weten dat hier onder het oog niet het oog wordt verstaan en onder de rechterhand niet de rechterhand en dat het oog dat ergernis geeft niet moet worden uitgerukt en de hand die ergernis geeft niet moet worden afgehouden, want daardoor zou de mens niets van heil geworden.

Bij Johannes: *'Het beest gaf aan allen een merkteken op de rechterhand of op hun voorhoofden'*, (Openbaring 13:16); de rechterhand is hier het valse vanuit het boze en het voorhoofd is de liefde van het boze waaruit het valse is; dat het voorhoofd de hemelse liefde is en vandaar in de tegengesteld zin de helse liefde, zie nr. 9936.

10062. En op de duim van hun rechterhand; dat dit het verstandelijke daaruit in de middelste hemel betekent, staat vast uit de betekenis van de duim van de hand, namelijk de macht van het goede door het ware, of het ware in zijn macht vanuit het goede en vandaar het verstandelijke, waarover hierna.

Dat dit het verstandelijke in de middelste hemel is, komt omdat met het bloed, dat werd gegeven op de duim van de hand, wordt aangeduid het Goddelijk ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen, nr. 10060; hier dus het verstandelijke daaruit; want met het bloed op het rechtoorlapje wordt de doorvatting in de binnenste hemel aangeduid; vandaar wordt met het bloed op de duim van de rechterhand het verstandelijke in de middelste hemel aangeduid en wordt met de grote teen van de rechtervoet het verstandelijke in de laatste hemel aangeduid; want de dingen die van de binnenste hemel zijn, worden aangeduid met het hoofd en de dingen die van de middelste hemel zijn, worden aangeduid met het lichaam en met de dingen die van het lichaam zijn, hier dus het verstandelijke met de rechterhand en de dingen die van de laatste hemel zijn, worden aangeduid met de voeten en met de dingen die van de voeten zijn.

Dat er zo'n overeenstemming is van de hemelen met de mens, zie nr. 10030 en in de aangehaalde plaatsen daar.

In de binnenste hemel is ook de doorvatting van het ware vanuit het goede; in de middelste hemel echter is niet de doorvatting van het ware, maar het verstandelijke ervan, evenzo in de laatste hemel, zie de nrs. 9277, 9596, 9684.

Dat de duim van de rechterhand het ware vanuit het goede in zijn macht betekent en vandaar het verstandelijke in de middelste hemel, verschijnt weliswaar als iets dat te laag en te onbelangrijk is om de hemel aan te duiden, want men kan zich afvragen: waarvandaan heeft de duim zo'n grote en een zodanige betekenis?

Maar men moet weten, dat het laatste of het uiterste van enig lid hetzelfde betekent als het gehele lid en de hand de volledige macht van het lichaam en het lichaam heeft de macht door de arm en de hand.

Dat het laatste of het uiterste het al en het geheel betekent, eender als het eerste als het hoogste, zie nr. 10044.

Dat de handen de macht betekenen en dat alle macht is van het ware vanuit het goede, zie nr. 10019 en dat de rechterhand de macht van het ware uit het goede betekent en de linkerhand het ware waardoor het goede is, nr. 10061.

Dat het het verstandelijke is dat wordt verstaan, is omdat het verstandelijke is gevormd vanuit de waarheden; alles van de wil echter is gevormd vanuit het goede, want alle dingen in de

wereld en in de hemel hebben betrekking op het ware en op het goede en het verstandelijke van de mens is gegeven voor de waarheden en de wil voor de goedheden; daarom wordt, omdat met de hand het ware in zijn macht wordt aangeduid, ook het verstand aangeduid. Omdat de duim van de hand, eender als de hand, de macht betekende die van het ware uit het goede is, was het daarom in de oude tijden bij de natiën en eveneens bij het Israëlitische volk in gebruik *'om hun vijanden de duimen van de handen en de grote tenen van de voeten af te houwen'*, (Richteren 1:6,7), waardoor het wegnemen van alle macht werd uitgebeeld. In de duim is ook de voornaamste macht van de hand, want wanneer die is afgehouden, heeft de hand niet langer kracht in de oorlog.

Evenals de duim betekenen ook de vingers de macht, zoals bij David: *'Jehovah leert mijn handen de gevechten en mijn vingers de oorlog'*, (Psalm 144:1).

Bij dezelfde: *'Wanneer ik de hemelen aanschouw, het werk van Uw vingers'*, (Psalm 8:4).

Bij Lukas: *'Jezus zei: Indien Ik door de vinger Gods de demonen uitwierp, zo is dan het koninkrijk Gods tot u gekomen'*, (Lukas 11:20).

10063. En op de grote teen van hun rechtervoet; dat dit het verstandelijke in de laatste hemel betekent, staat vast uit wat eerder in nr. 10062 is gezegd en getoond.

10064. En sprengen zult gij het bloed op het altaar rondom; dat dit betekent de vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van het bloed, wanneer over het slachtoffer en het brandoffer wordt gehandeld, dus het Goddelijk Ware, nrs. 10026, 10033; en uit de betekenis van het altaar, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9964; wanneer er wordt gezegd het Goddelijk Goede, dan wordt ook de Goddelijke Liefde verstaan, want al het goede is van de liefde; alles wat immers wordt geliefd, wordt doorvat als het goede en wordt vandaar eveneens het goede genoemd.

Al het ware echter is van het geloof, want alles wat wordt geloofd, wordt aangemerkt als het ware en eveneens het ware genoemd.

Daaruit volgt, dat de dingen die het verstand van de mens vormen, van het geloof zijn en de dingen die de wil vormen van de liefde zijn; want het verstand van de mens is bestemd om de waarheden op te nemen die van het geloof zijn en zijn wil is bestemd om de goedheden op te nemen die van de liefde zijn.

Het verstand van de mens is dus zodanig als de waarheden zijn die het verstand vormen en zoals het geloof ervan is; en de wil van de mens is zodanig als de goedheden zijn die de wil maken en als de liefde ervan is

In de tegengestelde zin is er de liefde van het boze en het geloof van het valse, vandaar ook een wil en een verstand, maar het verstand is zodanig als het valse is dat het vormt en zoals het geloof van het valse is; en de wil is zodanig zoals het boze is dat dit maakt en zoals de liefde van het boze is.

Dat de wil van het boze en het verstand van het valse uit de hel zijn en dat zij de hel bij de mens zijn, is duidelijk, omdat zij zijn tegengesteld aan het verstand van het ware en aan de wil van het goede, die zijn vanuit de hemel uit de Heer en zo de hemel bij de mens maken.

10065. En nemen zult gij van het bloed dat op het altaar is, dat dit betekent het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede in de Heer, staat vast uit de betekenis van het bloed op het altaar, dus het Goddelijk Ware verenigd met het Goddelijk Goede, nr. 10064. Hoe het hiermee is gesteld zal worden in wat hierna volgt.

10066. Ontbreekt xxx

10067. En sprengen op Aharon en op zijn klederen; dat dit betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware [in het Goddelijk Menselijke van de Heer] in de hogere hemelen, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9806, wat het Goddelijk Goede van de Heer in het hemels rijk is, zie nr. 9946, of wat hetzelfde is, in de hogere hemelen; en uit de betekenis van de klederen van Aharon, dus het uitbeeldende van het geestelijk rijk van de Heer toegevoegd aan Zijn hemels rijk, nr. 9814; en uit de betekenis van sprengen daarop, dus verenigen, want dat wat werd gesprengd en gegoten op iemand, beeldde de vereniging uit, zoals ook eerder, namelijk dat het bloed zou worden gesprengd op het altaar rondom, nr. 10064.

Dat het het Goddelijk Menselijke van de Heer in de hemelen is dat wordt verstaan, is omdat hier en in wat hierna volgt wordt gehandeld over het Goddelijke van de Heer in de hemelen en over Zijn vereniging met de engelen daar, dus over de tweede staat van Zijn verheerlijking van het Menselijke van de Heer, zie nr. 10057; daarom wordt hier door Aharon de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede in het hemels rijk en door zijn klederen het Goddelijk Ware in het geestelijk rijk toegevoegd aan het hemels rijk, dus ten aanzien van beide in de hogere hemelen.

Dat het het Goddelijk Menselijke is, waaruit die dingen zijn, is omdat er geen ander Goddelijke in de hemelen dan het Goddelijk Menselijke van de Heer wordt erkend en vereerd, want het Goddelijke dat de Heer Zijn Vader heeft genoemd, was het Goddelijke in Hem.

Dat er in de hemelen geen ander Goddelijke dan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke wordt erkend en vereerd, kan vaststaan uit de woorden van de Heer meermalen bij de evangelisten, zoals deze: *'Alle dingen zijn Mij gegeven door de Vader'*, (Mattheüs 11:27; Lukas 10:22).

'De Vader heeft alle dingen gegeven in de hand van de Zoon', (Johannes 3:34,350).

'De Vader heeft de Zoon de mogendheid gegeven over alle vlees', (Johannes 17:2).

'Zonder Mij kunt gij niet wat ook doen', (Johannes 15:5).

'Vader, al Mijn dingen zijn de Uwe en al Uw dingen zijn de Mijne', (Johannes 17:10).

'Mij is gegeven alle mogendheid in de hemelen en op aarde', (Mattheüs 28:18).

Jezus zei tot Petrus: *'Ik zal u geven de sleutelen der hemelen; en al wat gij zult hebben gebonden op de aarde, zal gebonden zijn in de hemelen; en al wat gij zult hebben ontbonden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen'*, (Mattheüs 16:19).

Dat dit zo is, kan ook hieruit blijken, dat niemand door het geloof en de liefde kan worden verbonden met het Goddelijke Zelf zonder het Goddelijk Menselijke.

Het Goddelijke Zelf immers, dat de Vader wordt genoemd, kan niet worden gedacht, omdat het onbegrijpelijk is; en dat wat niet kan worden gedacht, valt niet in het geloof, dus ook niet in de liefde, terwijl toch het voornaamste van alle dingen van de eredienst is in God geloven en Hem liefhebben boven alle dingen.

Dat het Goddelijke Zelf, dat de Vader is, onbegrijpelijk is, leert de Heer ook bij Johannes: *'Niemand heeft ooit God gezien; de Enigverwekte Zoon, Die in de schoot van de Vader is, heeft Hem verklaard'*, (Johannes 1:18).

Bij dezelfde: *'Gij hebt noch de stem van de Vader ooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien'*, (Johannes 5:37).

Dat het Goddelijke Zelf, dat de Vader is, begrijpelijk is in de Heer door Zijn Goddelijk Menselijke, bij Johannes: *'Die Mij ziet, ziet Hem die Mij heeft gezonden'*, (Johannes 12:45).

Bij dezelfde: *'Indien gij Mij hebt gekend, hebt gij ook Mijn Vader gekend en van nu aan hebt gij Hem gekend en hebt gij Hem gezien; die Mij ziet, ziet de Vader'*, (Johannes 14:6-11).

En bij Mattheüs: *'Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader en niemand kent de Zoon dan de Vader, noch kent wie ook de Vader dan de Zoon en hij aan wie de Zoon het zal hebben willen onthullen'*, (Mattheüs 11:27; Lukas 10:22).

Dat er ook wordt gezegd, dat niemand de Zoon kent dan de Vader, is omdat onder de Zoon het Goddelijk Ware wordt verstaan en onder de Vader het Goddelijk Goede, beide in de Heer. Het ene kan niet worden gekend dan door het andere; daarom zegt de Heer eerst dat alle dingen Hem zijn overgegeven van de Vader en daarna dat Hij Hem kent aan wie de Zoon het wil onthullen.

Dat de Zoon het Goddelijk Ware is en de Vader het Goddelijk Goede, het ene en het andere uit de Heer, zie de nrs. 2803, 2813, 3704, 7499, 8328, 8897, 9807.

Hieruit nu blijkt, dat het Goddelijke in de hemelen het Goddelijk Menselijke van de Heer is. Nu zal worden gezegd, wat daardoor werd uitgebeeld, dat het bloed van de tweede ram op het altaar rondom zou worden gesprengd, opdat van dat bloed en van de olie der zalving zou worden genomen en zou worden gesprengd op Aharon en op diens klederen.

Dat zij de vereniging hebben betekend van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede en van het Goddelijk Goede met het Goddelijk Ware, in het Goddelijk Menselijke van de Heer, blijkt uit wat eerder is gezegd en getoond in de nrs. 10064-10067.

Maar de verborgenheid die hierin schuilt, is nog niet geopenbaard: die verborgenheid is de volgende, dat er een wederkerige vereniging is geweest van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, dus van het Goddelijke Zelf, dat de Vader wordt genoemd en van het Goddelijk Ware, dat de Zoon wordt genoemd.

De vereniging van het Goddelijk Ware met het Goddelijk Goede, wordt aangeduid met het sprengen van het bloed op het altaar, nr. 10064; deze vereniging wordt aangeduid met het bloed op het altaar, waarvan het zou worden genomen, nr. 10065; en met de olie der zalving, waarmee het Goddelijk Goede wordt aangeduid, nr. 10066.

Vandaar wordt de wederkerige vereniging van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede in het Goddelijk Menselijke van de Heer, aangeduid met het sprengen van het bloed en tegelijk van de olie der zalving op Aharon en op diens klederen, nr. 10067.

Dat de vereniging wederkerig is geweest, staat klaarblijkelijk vast uit de woorden van de Heer in deze volgende plaatsen: bij Johannes: *'De Vader en Ik zijn één; indien gij Mij dus niet gelooft, gelooft de werken, opdat gij bekent en gelooft, dat de Vader in Mij is en Ik in de Vader ben'*, (Johannes 10:30,38).

Bij dezelfde: *'Gelooft gij niet dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is; gelooft Mij, dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is'*, (Johannes 14:6-11).

Bij dezelfde: *'Jezus zei: Vader, de ure is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkje.'*

Al Mijn dingen zijn Uwe en al Uw dingen zijn Mijne', (Johannes 17:10,11).

Bij dezelfde: *'Nu is de Zoon des Mensen verheerlijkt en God is verheerlijkt in Hem en God zal Hem in Zichzelf verheerlijken'*, (Johannes 13:31,32).

Hieruit kan vaststaan dat het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde, dat de Vader is, verenigd is met het Goddelijk Ware, dat de Zoon is, wederkerig in de Heer en vandaar dat Zijn Menselijke Zelf het Goddelijk Goede is.

Iets eenders wordt ook daarmee aangeduid *'dat Hij is uitgegaan van de Vader en is gekomen in de wereld en dat Hij tot de Vader gaat'*, (Johannes 16:27-29).

En *'dat alle dingen van de Vader van Hem zijn'*, (Johannes 16:15).

En dat *'de Vader en Hijzelf één zijn'*, (Johannes 10:30).

Maar deze dingen kunnen beter worden begrepen aan de hand van de wederkerige verbinding van het goede en het ware bij de mens die wordt wederverwekt uit de Heer, want zoals eerder is gezegd, de Heer verwekt de mens weder, zoals Hijzelf Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, nr. 10057.

Wanneer de Heer de mens wederverwekt, dan boezemt Hij het ware dat van het geloof zal zijn, in het verstandelijke van de mens in en het goede dat van de liefde zal zijn, in het wilsdeel van hem en daarin verbindt Hij die en wanneer zij verbonden zijn, dan heeft het

ware dat van het geloof is, zijn leven vanuit het goede dat van de liefde is en het goede dat van de liefde is, heeft zijn hoedanigheid vanuit het ware dat van het geloof is.

Deze verbinding wordt wederkerig voltrokken door het goede en zij wordt het hemels huwelijk genoemd en zij is de hemel bij de mens.

In die hemel woont de Heer als in het Zijne, want al het goede van de liefde is uit Hem en eveneens alle verbinding van het ware met het goede.

In enig eigene van de mens kan de Heer niet wonen, omdat dit boos is.

Deze wederkerige verbinding is het die wordt verstaan onder de woorden van de Heer bij Johannes: *'In die dag zult gij bekennen dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u'*, (Johannes 14:20).

En bij dezelfde: *'Al Mijn dingen zijn van U en Uw dingen zijn van Mij, maar Ik ben verheerlijkt in hen, opdat zij allen één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij en Ik in hen en opdat zij in Ons één zijn'*, (Johannes 17:10,21,22).

De wederkerige verbinding wordt zo beschreven, maar toch wordt niet verstaan dat de mens zich met de Heer verbindt, maar dat de Heer met Zich verbindt de mens die aflaat van de boosheden, want van de boosheden aflaten, is aan de beschikking van de mens overgelaten en wanneer hij aflaat, dan vindt de wederkerige verbinding plaats dat van het geloof is en van het goede dat van de liefde is uit de Heer en geheel en al niet uit de mens.

Want dat de mens uit zich niets van het goede kan doen en zo uit zich niets van het ware kan opnemen in het goede, is in de Kerk bekend.

Dit bevestigt de Heer ook bij Johannes: *'Blijft in Mij en Ik in u; die in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen'*, (Johannes 15:4,5).

Deze wederkerige verbinding kan worden toegelicht met de verbinding van het verstand en de wil bij de mens; zijn verstand wordt gevormd uit waarheden en zijn wil uit goedheden en de waarheden zijn van het geloof bij hem en de goedheden zijn van de liefde.

De mens put de waarheden uit het aanhoren door het gehoor en uit het lezen door het gezichtsvermogen en hij legt die weg in het geheugen.

Die waarheden zijn òf van de burgerlijke staat of van de zedelijke staat, en worden wetenschappelijke dingen genoemd.

De liefde van de mens, die van zijn wil is, schouwt door het verstand binnen in die dingen daar en zij kiest daaruit die zaken die met de liefde samenstemmen en die welke zij uitkiest, haalt zij naar zich toe en verbindt die met zich en daardoor versterkt zij zich van dag tot dag. De zo door de liefde levend gemaakte waarheden maken zijn verstandelijke en de goedheden zelf die van de liefde zijn, maken zijn wil.

De goedheden van de liefde zijn als vuren daar en de waarheden in de omtrekken rondom die door de liefde levend zijn gemaakt, zijn zoals het licht uit dat vuur.

Zoals de waarheden bij graden door dat vuur worden ontstoken, evenzo wordt daarbij het verlangen ontstoken om zich wederkerig te verbinden; vandaar de wederkerige verbinding die bij voortduur aanhoudt.

Hieruit staat vast dat het goede dat van de liefde is het verbindende zelf is, maar niet het ware dat van het geloof is, tenzij voor zoveel als dit uit het goede van de liefde in zich heeft.

Of men zegt, de liefde dan wel het goede, het is hetzelfde, want al het goede is van de liefde en dat wat van de liefde is, wordt het goede genoemd en eveneens, of men zegt de liefde dan wel de wil, is ook hetzelfde, want dat wat de mens liefheeft, dat wil hij.

Men moet weten, dat de dingen die van de burgerlijke en de zedelijke staat zijn, waarover nu is gesproken, zich verbinden in de uiterlijke mens; maar dat de dingen die van de geestelijke staat zijn, waarover eerder, zich verbinden in de innerlijke mens en daarna door de innerlijke in de uiterlijke; want de dingen die van de geestelijke staat zijn, zijn de waarheden van het geloof in en de goedheden van de liefde tot de Heer en het eeuwige leven betreffen, hebben gemeenschap met de hemelen en zij openen de innerlijke mens en in welke mate en hoedanig

zij openen, in die mate en zodanig worden de waarheden die van het geloof zijn, opgenomen in het goede dat van de liefde is tot de Heer en jegens de naaste, uit de Heer.

Daaruit blijkt, dat degenen slechts uiterlijke mensen zijn, die zich niet tevens doordrenken van de dingen die van de geestelijke staat zijn en dat degenen louter zinlijk zijn die deze dingen ontkennen, hoe inzichtsvol zij ook schijnen te spreken.

10068. En op zijn zonen en op de klederen van zijn zonen; dat dit betekent de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke van de Heer in de lagere hemelen, staat hieruit vast, dat wanneer met het sprengen van het bloed van het altaar en van de olie der zalving op Aharon wordt aangeduid de wederkerige vereniging van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Menselijke van de Heer in de hogere hemelen, nr. 10067, met eendere dingen op de zonen van Aharon en op hun klederen wordt aangeduid een zodanige vereniging in de lagere hemelen.

Want het Goddelijke van de Heer in de lagere hemelen wordt uitgebeeld door de zonen van Aharon, wanneer het Goddelijke van de Heer in de hogere hemelen wordt uitgebeeld door Aharon zelf.

De oorzaak dat dit zo is, is dat de lagere hemelen worden geboren uit de hogere, zoals de zonen uit de vader, nrs. 9468, 9473, 7004, 9680, 9683, 9780.

Men moet weten, dat onder de hogere hemelen het hemels rijk van de Heer wordt verstaan en onder de lagere hemelen Zijn geestelijk rijk.

Dat de hemelen in twee rijken zijn onderscheiden, is meermalen gezegd en getoond.

In het ene en het andere rijk is het Goddelijke van de Heer eender, maar ten aanzien van de opneming door de engelen daar is het niet eender.

10069. En heilig hij en zijn klederen en zijn zonen en de klederen van zijn zonen; dat dit betekent alle Goddelijke dingen in de hemelen, staat vast uit de betekenis van heilig, namelijk dat wat voortgaat uit de Heer, aangezien Hij alleen heilig is, nrs. 9229, 9479, 9680, 9818, 9820, 9956, 9988, dus het Goddelijke.

En omdat door Aharon en diens klederen en door diens zonen en door de klederen van hen, de heilige of de Goddelijke dingen in de hemelen werden uitgebeeld, nrs. 10067, 10068, worden daarom daarmee alle Goddelijke dingen in de hemelen aangeduid.

Dat Aharon, diens zonen en hun klederen heilig werden genoemd omdat die de heilige Goddelijke dingen uitbeeldden, staat vast; eenieder immers die het naar behoren overweegt, kan weten, dat niet het bloed van de ram, noch de olie der zalving iemand kan heiligen; want bloed en olie zijn dode zaken en kunnen daarom niet de innerlijke dingen van de mens aandoen.

De innerlijke dingen zelf van de mens worden alleen aangedaan vanuit de waarheden van het geloof en vanuit het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer, dus vanuit de Goddelijke dingen en deze zijn het die heiligen, omdat deze alleen heilig zijn.

10070. En nemen zult gij van de ram het vet; dat dit het goede in de hemelen betekent, staat vast uit de betekenis van het vet, namelijk het goede, nr. 10033; dat het is in de hemelen, is omdat met de vulling van de hand uit de tweede ram, wordt aangeduid het Goddelijk voortgaande uit de Heer in de hemelen, nr. 10057.

10071. En de staart; dat dit al het ware daar betekent, staat vast uit de betekenis van de staart van de ram, dus het ware.

Dat de staart het ware is, is omdat deze het laatste is en in de laatste dingen is het ware, nr. 6952.

De staart is ook het laatste van de hersenen; deze worden immers voortgezet in het ruggenmerg, dat ook zijn grens vindt in de staart, die zo het laatste aanhangsel ervan is; daarom wordt er gezegd dat in de slachtoffers *'de staart zou worden verwijderd dicht aan de ruggengraat'*, (Leviticus 3:9).

Dat de staart het ware in de laatste dingen betekent en in de tegengestelde zin het valse, staat vast uit deze plaatsen, bij Jesaja: *'Jehovah zal uit Israël afhouden het hoofd en de staart; de grijsaard en de geëerde is het hoofd, de profeet echter, de leraar der leugen, is de staart'*, (Jesaja 9:13,14).

Het hoofd en de staart afhouden, is in de geestelijke zin het goede en het ware afhouden; er wordt immers over de Kerk gehandeld en wanneer die is verwoest, betekent het hoofd het boze en de staart het valse.

Dat het hoofd het goede is, zie de nrs. 4938, 4939, 5328, 9913, 9914; evenzo de grijsaard, nrs. 6524, 9404; dat de profeet degene is die het ware leert, dus abstract genomen het ware, nrs. 2534, 7269.

In de tegengestelde zin is daarom het hoofd het boze, evenzo de grijsaard en de geëerde die het hoofd maken en de staart is het valse, evenzo de profeet, daarom wordt hij de profeet der leugen genoemd; de leugen immers is het valse.

Bij dezelfde: *'Er zal voor Egypte geen werk zijn dat het hoofd en de staart mag maken'*, (Jesaja 19:15).

Egypte staat voor degenen die door redeneren vanuit wetenschappen willen binnentreden in de waarheden en de goedheden van het geloof en niet uit de onthullingen, dus niet vanuit het geloof van deze dingen, nrs. 1164, 1165, 1186.

Geen werk dat het hoofd en de staart maakt, staat daarvoor dat zij noch het goede, noch het ware hebben.

Dat de staart het ware in de laatste dingen is, blijkt uit de betekenis ervan in de tegengestelde zin, waarin de staart het valse is, bij Johannes: *'De sprinkhanen hadden staarten de schorpioenen gelijk en er waren angels in hun staarten en hun mogendheid was de mensen te beschadigen'* (Openbaring 9:10); staarten de schorpioenen gelijk en angels in de staarten, zijn de bedreven redeneringen vanuit valsheden, waardoor zij overreden en zo beschadigen; en daarom wordt er gezegd dat hun mogendheid is de mensen te beschadigen.

Dat ook de sprinkhaan het valse in de uiterste dingen is, zie nr. 7643.

Bij dezelfde: *'De staarten van de paarden waren aan de slangen gelijk, hebbende hoofden en door die beschadigen zijn'*, (Openbaring 9:9).

De staarten aan de slangen gelijk, staan ook hier voor de redeneringen vanuit valsheden, waardoor zij beschadigen.

Bij dezelfde: *'De staart van de draak trok het derde deel van de sterren van de hemel en wierp ze ter aarde'*, (Openbaring 12:3,4).

De staart van de draak staat voor de vervalste waarheden, vooral voor de aanwending tot boosheden; de sterren zijn de erkentnissen van het ware en het goede, die worden vervalst; ter aarde werpen, is vernietigen.

10072. Het vet bedekkende de darmen; dat dit het goede in de laatste dingen betekent, staat vast uit de betekenis van het vet, namelijk het goede, nr. 10033; en uit de betekenis van de darmen, dus de laatste dingen en de laagste, nrs. 10030, 10049.

10073. En het net van de lever; dat dit het gezuiverde innerlijk goede van de natuurlijke mens betekent, staat vast uit de betekenis van het net van de lever, namelijk het innerlijk goede van de uiterlijke of natuurlijke mens, nr. 10031.

Dat dit het gezuiverde goede is, is omdat de lever een zuiveringsorgaan is, nr. 10031; en omdat met de nieren het gezuiverd ware wordt aangeduid, nr. 10032; vandaar wordt er ook gezegd, dat dit net nabij de nieren zal worden verwijderd, (Leviticus 3:4,10,15).

10074. En de twee nieren en het vet dat daarop is; dat dit het gezuiverde innerlijk ware van de natuurlijke mens en het goede ervan betekent, staat vast uit de betekenis van de nieren, namelijk het innerlijk ware van de uiterlijke of natuurlijke mens; en uit de betekenis van het vet dat daarop is, dus het goede ervan, nr. 10032.

Dat dit het gezuiverd ware is, dat met de nieren wordt aangeduid, is omdat de nieren bloedzuiverende organen zijn, nr. 10032 en het bloed is het ware, nrs. 9393, 10026.

10075. En de rechterschenkel; dat dit het binnenste goede betekent, staat vast uit de betekenis van de rechterschenkel, namelijk het binnenste goede.

Dat de rechterschenkel het binnenste goede betekent, komt omdat de schenkels van de dieren hetzelfde betekenen als de lenden en de dijnen bij de mens en de lenden en de dijnen bij de mens betekenen de echtelijke liefde en vandaar het goede van de hemelse liefde.

Dit goede is van de binnenste hemel, nrs. 3021, 4277, 4280, 4575, 5050-5062, 9961 en de rechterlende en de rechterdij het binnenste goede daar; want de dingen die aan de rechterzijde van de mens zijn, betekenen vanwege de overeenstemming het goede waaruit het ware is en de dingen die aan de linkerzijde zijn, het ware waardoor het goede is.

Vandaar betekenen de dingen die in het midden zijn de verbinding van het ene en het andere of van het goede en het ware.

Daaruit kan eveneens vaststaan, dat de schenkels de achterdelen van het dier zijn waar de geslachtsdelen ervan zijn, maar niet de vooraan gelegen delen, want deze worden de borst genoemd.

Omdat de rechterschenkel het binnenste goede of het hemels goede betekent, wordt deze daarom, wanneer hij uit het slachtoffer is opgeheven en aan Aharon wordt gegeven, de zalving van hem genoemd, bij Mozes: *‘De rechterschenkel zult gij tot een opheffing van de priester geven aan uw dankoffers; de borst der beweging en de schenkel der opheffing heb Ik genomen van met de zonen Israëls van hun dankoffers en Ik heb ze gegeven aan Aharon de priester en aan zijn zonen tot een inzetting der eeuw; deze de zalving van Aharon en de zalving van zijn zonen, van de vuuroffers voor Jehovah’*, (Exodus 7:32,34,35).

De borst en de schenkel worden de zalving genoemd, vanwege de uitbeeldingen van het geestelijk goede en het hemels goede, want de borst betekent vanwege de overeenstemming het geestelijk goede, dus het goede van de middelste of tweede hemel en de rechterschenkel betekent het hemels goede, namelijk het goede van de binnenste of derde hemel en de zalving is de uitbeelding van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nrs. 9954, 10019.

Ook werden de borst en de rechterschenkel aan Aharon gegeven uit de slachtoffers van de eerstgeboorten van de os, van het schaap en van de geit.

Dat de rechterschenkel het binnenste goede betekent, blijkt ook hieruit, dat hij in de laatste plaats wordt genoemd; het eerste wordt immers genoemd: de staart en de darmen, daarna het net van de lever en de nieren en tenslotte de rechterschenkel.

De dingen die in de eerste plaats worden genoemd, zijn het meest uitwendig en dus uiterlijk, die welke in de tweede plaats worden genoemd zijn innerlijk en dat wat in de laatste plaats wordt genoemd, is het binnenste.

10076. Omdat een ram der vullingen die; dat dit betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, staat vast uit de betekenis van de ram, dus het innerlijke van de mens ten aanzien van het goede van de onschuld en van de

naasteliefde, nr. 9991, want alle dieren betekenen iets van de aandoening of van de neiging bij de mens, nr. 9280.

Vandaar is het dat degenen die in de naasteliefde en de onschuld zijn, schapen en lammeren worden genoemd.

De ram dus, die een mannetjesschaap is, betekent het goede van de naasteliefde en van de onschuld in de innerlijke mens en in de hoogste zin hetzelfde in het innerlijke van het Menselijke van de Heer; want dat wat in de innerlijke zin iets van de mens betekent, dus iets van de Kerk of van de hemel bij de mens, betekent in de hoogste zin iets zodanigs bij uitstek bij de Heer toen Hij in de wereld was.

Alle dingen van het Woord ook handelen in de binnenste zin over de Heer; daarvandaan is het heilige van het Woord; en uit de betekenis van de vulling van de hand, namelijk het uitbeeldende van het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen en het vergemeenschappende ervan met de engelen daar en het opnemende door hen.

Want, zoals eerder is getoond, evenals bij de mens die wordt wederverwekt, een tweetal staten is: de eerste wanneer de waarheden die van het geloof zijn, worden ingeplant aan het goede dat van de liefde is en worden verbonden en de tweede, wanneer hij vanuit het goede van de liefde handelt, evenzo was het op uitnemende wijze het geval in de Heer.

De eerste staat van de verheerlijking van Zijn Menselijke was, dit het Goddelijk Ware maken en verbinden met het Goddelijk Goede dat in Hem was en de Vader werd genoemd; en zo het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde worden, dat Jehovah is.

De tweede staat van Zijn verheerlijking was, vanuit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde handelen, wat gebeurt door het Goddelijk Ware voortgaande vanuit dat Goede.

Wat betreft de mens, hij wordt in de eerste staat doordrenkt van de dingen die van het geloof zullen zijn en naarmate hij van die dingen uit het goede wordt doordrenkt, dat wil zeggen, door het goede uit de Heer, naar die mate wordt zijn verstandelijke gevormd.

Wanneer die waarheden, die van het verstandelijke zijn, zijn ingeplant aan en verbonden met het goede, dan komt hij in de tweede staat, die is, dat hij vanuit het goede door de ware dingen handelt.

Daaruit blijkt, hoedanig de tweede staat is van de mens die wordt wederverwekt, namelijk dat het is denken en handelen vanuit het goede of wat hetzelfde is, uit de liefde, of wat ook hetzelfde is, vanuit de wil; want dat wat de mens wil, heeft hij lief en dat wat hij liefheeft, noemt hij het goede.

Maar de mens is dan pas in de tweede staat, wanneer hij geheel en al van hoofd tot hiel zodanig is als zijn liefde is, dus zodanig als zijn wil en het verstand daaruit is; wie kan ooit geloven dat de gehele mens gelijk is aan zijn wil en gelijk aan zijn verstand daaruit, dus gelijk aan zijn goede en het ware daaruit of gelijk aan zijn boze en het valse daaruit, want het goede of het boze vormen de wil en het ware of het valse vormen het verstand.

Deze verborgenheid weten alle engelen in de hemelen.

Dat echter de mens dit niet weet, komt omdat hij zijn ziel niet erkent en vandaar ook geen erkenning heeft dat het lichaam wordt gevormd tot de gelijkenis ervan en dat vandaar de gehele mens zodanig is als zijn ziel is.

Dat dit zo is, staat klaarblijkelijk vast uit de geesten en engelen in het andere leven; zij allen zijn menselijke vormen en wel zodanige vormen als hun aandoeningen zijn van de liefde en van het geloof en dit wel zodanig dat zij die in het goede van de liefde en van de naasteliefde zijn ‘liefden en naasteliefden in vorm’ kunnen worden genoemd; en omgekeerd dat zij die in de boosheden zijn van de liefden van zich en van de wereld, dus in gevoelens van haat en eendere dingen ‘haten in vorm’ zijn.

Dat dit zo is, kan ook vaststaan uit deze drie dingen die in de gehele natuur in orde op elkaar volgen: dus uitwerking, oorzaak en doel.

De uitwerking heeft alle hoedanigheid van vanuit de oorzaak, want de uitwerking is niets anders dan de oorzaak in de uiterlijke vorm, aangezien de oorzaak, wanneer zij uitwerking wordt, zich met zulke dingen bekleedt die in de uiterlijke dingen zijn, opdat zij in de lagere sfeer kunnen verschijnen, die de sfeer der uitwerkingen is.

Evenzo is het gesteld met de oorzaak van de oorzaak, die in de hogere sferen de eindoorzaak wordt genoemd of het einddoel; dit is het al in de oorzaak opdat zij de oorzaak ter wille van iets zal zijn, want een oorzaak die niet ter wille van iets is, kan niet een oorzaak worden genoemd, want waartoe zou zij anders zijn?

Het ‘ter wille van iets’ is het doel, dat het eerste in de oorzaak is en eveneens het laatste ervan.

Daaruit blijkt, dat het doel als het ware de ziel van de oorzaak is en als het ware het leven ervan, dus ook de ziel en het leven van de uitwerking.

Indien immers in de oorzaak en in de uitwerking niet datgene is wat het doel voortbrengt, is dit niet iets, omdat het niet ter wille van iets is, dus is het zoals iets doods zonder ziel of leven en zoiets vergaat, zoals een lichaam wanneer de ziel daarvan terugtreedt.

Evenzo is het gesteld bij de mens, zijn ziel zelf is zijn wil; de naastgelegen oorzaak waardoor deze de uitwerking voortbrengt, is zijn verstand en de uitwerking die wordt voortgebracht, is in het lichaam, dus van het lichaam.

Dat dit zo is, blijkt duidelijk hieruit, dat datgene wat de mens wil en vandaar denkt, zich op overeenkomstige wijze in de uitwerking in het lichaam vertoont, dus wanneer hij spreekt en wanneer hij handelt.

Hieruit blijkt opnieuw, dat zodanig als de wil van de mens is, de gehele mens is.

Of men zegt de wil ofwel het doel, dan wel de liefde, dan wel het goede, het is hetzelfde, want al datgene wordt als doel beoogd en geliefd en goed genoemd, wat de mens wil, het is eveneens zo of men zegt het verstand, dan wel de oorzaak van het doel, dan wel het geloof, dan wel het ware, want dat wat de mens vanuit de wil verstaat of denkt, dat heeft hij als oorzaak en gelooft hij en noemt hij waar.

Wanneer men deze dingen aanvoelt, kan men weten, hoedanig de mens, die wordt wederverwekt, is in zijn eerste staat en hoedanig in de tweede.

Hieruit kan men enig idee hebben daaromtrent, hoe het moet worden verstaan, dat de Heer toen Hij in de wereld was en Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dit eerst het Goddelijk Ware heeft gemaakt en bij graden het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde en dat Hij daarna vanuit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde handelt in de hemel en in de wereld en aan die het leven geeft, wat plaatsvindt door het Goddelijk Ware dat voortgaat uit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van Zijn Goddelijk Menselijke, want daaruit zijn de hemelen ontstaan en daaruit ontstaan zij voortdurend, dat wil zeggen, blijven zij bestaan; of wat hetzelfde is, daaruit zijn de hemelen geschapen, dat wil zeggen, in stand gehouden, want de instandhouding is een voortdurende schepping, zoals het blijven bestaan een voortdurend ontstaan is.

Zulke dingen behelzen ook deze woorden bij Johannes: *‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord.*

Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is; en het Woord is Vlees geworden’, (Johannes 1:1,3,14).

Het Woord is het Goddelijk Ware, de eerste staat wordt daarmee beschreven dat in den beginne het Woord was en het Woord bij God was en God het Woord was; de tweede staat daarmee dat alle dingen door Hetzelve zijn gemaakt en dat zonder Hetzelve niets gemaakt is dat is gemaakt.

Evenzo was het gesteld toen de Heer in de wereld kwam en de hemelen in de orde herstelde en als het ware opnieuw schiep.

Dat de Heer daar onder het Woord wordt verstaan, staat vast, want er wordt gezegd dat het Woord Vlees is geworden.

Het vergemeenschappende en het opnemende van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde van Zijn Goddelijk Menselijke, is dat wat wordt verstaan onder de vulling van de hand en wordt beschreven met de uitbeeldingen hier ten aanzien van de tweede ram.

Omdat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede door Aharon wordt uitgebeeld, nr. 9806, wordt daarom de verheerlijking van de Heer ten aanzien van Zijn Menselijke in het proces van de inwijding van Aharon en van zijn zonen op uitbeeldende wijze beschreven.

De eerste staat van de verheerlijking wordt beschreven met de dingen die worden gezegd over het slachtoffer uit de var en over het brandoffer uit de eerste ram en de tweede staat van de verheerlijking wordt beschreven met de dingen die worden gezegd ten aanzien van de tweede ram, die de ram der vullingen wordt genoemd.

De eerste staat wordt de zalving genoemd en de tweede staat de vulling van de hand.

Vandaar werden, toen Aharon en diens zonen door de zalving en door de vulling van de hand waren ingewijd in het priesterschap, zij gezalfden werden genoemd en degenen van wie hij de handen heeft gevuld, zoals bij Mozes: 'De hogepriester, op wiens hoofd de olie der zalving is gegoten en hij heeft zijn hand gevuld om de klederen aan te trekken, zal zijn hoofd niet scheren en zijn klederen niet scheuren', (Exodus 21:10).

Hieruit blijkt eveneens, dat de vulling van de hand het uitbeeldende is van de vergemeenschapping en de opneming van het Goddelijk Ware, dat voortgaat vanuit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen, want er wordt gezegd 'hij heeft zijn hand gevuld', en niet 'de met de hand gevulde', en eveneens 'hij heeft de hand gevuld om de klederen aan te trekken'.

Door Aharon immers en door de zalving van hem wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede en door zijn klederen iets eenders als door de vulling van de hand, namelijk het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer; dat dit door de klederen wordt uitgebeeld, zie nr. 9814.

De verstrooiing ervan wordt aangeduid met die verscheuren en de verstrooiing van het Goddelijk Goede in de hemelen, met het hoofd scheren.

Omdat de invloeiing en de vergemeenschapping van het Goddelijk Ware uit de Heer en de opneming ervan in de hemelen wordt aangeduid met de vulling van de hand, wordt daarom hiermee ook de zuivering aangeduid van de boosheden en de valsheden, want voor zoveel als de mens of de engel daarvan wordt gezuiverd, neemt hij het Goddelijk Ware uit de Heer op. In die zin wordt de hand vullen verstaan onder deze dingen bij Mozes: '*De zonen van Levi sloegen van het volk drieduizend mannen en Mozes zei: Vult uw hand heden voor Jehovah, om te geven heden over u een zegen*', (Exodus 32:29,29).

Gezegd worden is in de geestelijke zin begiftigd worden met het goede van de liefde en van het geloof, dus het Goddelijk voortgaande uit de Heer opnemen, nrs. 2846, 3017, 3406, 4981, 6091, 6099, 8939.

Er wordt ook gezegd 'vullen achter Jehovah' en daarmee wordt aangeduid doen volgens het Goddelijk Ware, dus wordt eveneens het opnemende ervan daarmee aangeduid, bij Mozes: '*Een andere geest was met Kaleb en hij vulde achter Jehovah*', (Numeri 14:24;

Deuteronomium 1:36) en elders: '*Jehovah zwoer, al zeggende: Indien de mensen, van de zoon van twintig jaren en daarboven, het land zien dat Ik Abraham, Izaäk en Jakob heb gezworen, omdat zij niet hebben gevuld achter Mij, behalve Kaleb en Jozua, die hebben gevuld achter Jehovah*' (Numeri 32:11,12).

10077. En één broodbol; dat dit het binnenst hemels goede uit de Heer betekent, staat vast uit de betekenis van het brood, dus het hemels goede, nrs. 2165, 2177, 3478, 9545.

Het hemels goede is het goede van de liefde tot de Heer; dit goede wordt, omdat dit het goede van het hemels rijk is daarom het hemels goede genoemd.

10078. En één koek van olie; dat dit het middelst hemels goede betekent, staat vast uit de betekenis van de koek van olie, dus het middelst hemels goede, nr. 9993.

10079. En één vlade; dat dit het laatste hemels goede betekent, staat vast uit de betekenis van de vlade, namelijk het hemels goede in de uiterlijke mens, nr. 9994, dus het laatste.

In de hemelen zijn twee onderscheiden rijken: het ene wordt het hemels rijk genoemd, het andere het geestelijk rijk.

Beide rijken zijn in drieën verdeeld; beide rijken hebben het binnenste, het middelste en het laatste.

Het binnenste goede van het hemels rijk wordt aangeduid met het brood, het middelste goede met de koeken en het laatste goede met de vladen, nr. 9993.

Er wordt gezegd dat zij zouden nemen één broodbol en één koek en één vlade en dat die, nadat zij bewogen waren, zouden worden gebrand op het brandoffer en dat Aharon en diens zonen het overschot van het brood in de korf zouden eten aan de deur van de tent der samenkomst.

Hiermee werd het vergemeenschappende van het goede van de liefde uit de Heer en het opnemende ervan in de hogere hemelen of in het hemels rijk aangeduid.

Het vergemeenschappende met die broden, die na bewogen te zijn, op het brandoffer werden gebrand en het opnemende ervan met de broden die werden gegeten.

Er wordt gezegd één broodbol, één koek en één vlade, omdat het Goddelijk Goede in Zich één is.

Nu zal ook worden gezegd, waarom het was ingesteld, dat niet alleen het vet van de ram en zijn rechterschenkel zou worden gebrand op het altaar, maar ook de broden, die het spijsoffer werden genoemd, terwijl toch met het vet en met de schenkel evenzeer het goede wordt aangeduid als met de broden of de spijsoffers.

Indien men de oorzaak niet weet, waarom dit zo plaatsvond, kan het schijnen als iets overbodigs.

Maar de oorzaak was dat de slachtoffers en de brandoffers niet bevolen zijn geweest, maar toegelaten en dat er dus geen welbehagen daarin is geweest in de hemelen, daarom werden ook spijsoffers aangewend, die broden waren en eveneens drankoffers uit wijn, waarin een welbehagen was.

Want het brood betekent al het hemels goede en de wijn al het ware ervan.

Vandaar is het ook dat de slachtoffers en de brandoffers brood werden genoemd en eveneens de spijsoffers of de geschenken, want in de oorspronkelijke taal zijn de spijsoffers geschenken.

Zie over deze dingen die eerder zijn getoond, namelijk dat de slachtoffers en de brandoffers door Eber het eerste zijn ingesteld en dat zij van daar zijn overgegaan op de nakomelingen van Jakob, nrs. 1128, 1343, 2818, 4874, 5702.

Dat de slachtoffers en de brandoffers niet waren bevolen, maar toegelaten, nr. 2180; dat de slachtoffers en de brandoffers brood werden genoemd, nr. 2165; dat het brood het hemels goede is en de wijn het ware ervan, nrs. 276, 680, 2165, 2177, 3735, 4217, 4735, 4976, 5915, 6118, 6377, 8410, 9323, 9545; evenzo het spijsoffer en het drankoffer, nr. 4581.

Daaruit blijkt, dat ook om die oorzaak de brandoffers en de slachtoffers door de Heer werden afgeschafte en het brood en de wijn werden behouden.

Maar men moet weten dat het vlees van het slachtoffer en het brandoffer in het bijzonder het geestelijk goede heeft betekend, maar het brood van het spijsoffer het hemels goede en dat daarom niet alleen het vlees, maar ook het brood werd geofferd.

10080. Uit de korf van de ongezuurde dingen; dat dit betekent die tezamen zijn in het zinlijke, staat vast uit de betekenis van de korf waarin de broden lagen, waarmee de goedheden worden aangeduid, namelijk het uiterlijk zinlijke, waarin die dingen tezamen zijn, nr. 9996 en uit de betekenis van de ongezuurde dingen, namelijk de dingen die zijn gezuiverd, nr. 9992.

10081. Die vóór Jehovah zijn; dat dit betekent uit het Goddelijk Goede van de Heer, staat vast hieruit dat Jehovah in het Woord de Heer is, Die Jehovah wordt genoemd vanwege het Goddelijk Goede en God vanwege het Goddelijk Ware.

Dat al die dingen die hier over de tweede ram worden gezegd en de vullingen van de hand worden genoemd, betekenen het Goddelijk van de Heer in de hemelen voortgaande uit het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde, blijkt uit wat eerder is getoond.

Dat Jehovah in het Woord de Heer is, zie nr. 9373 en dat de Heer Jehovah wordt genoemd, waar wordt gehandeld over het Goddelijk Goede en God waar wordt gehandeld over het Goddelijk Ware, nrs. 2769, 2807, 2822, 4402, 6303, 9167.

10082. En leggen zult gij alle dingen op de handpalmen van Aharon en op de handpalmen van zijn zonen; dat dit betekent de erkenning in de hemelen dat die dingen zijn van de Heer en uit de Heer, staat vast uit de betekenis van alle dingen die uit de ram waren, zoals: het vet, de nieren en de rechterschenkel en van alle dingen die in de korf waren, zoals: het brood, de koek en de vlade, te weten de Goddelijke goedheden en de Goddelijke waarheden, die van de Heer zijn omdat die uit de Heer zijn, nrs. 10070 tot 10080; en uit de betekenis van de handpalmen, namelijk de dingen die vanuit de eigen macht zijn, dus het eigene, waarover hierna.

Uit de uitbeelding van Aharon en diens zonen, te weten de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, nrs. 9806, 9807, 10017.

Dat de handpalmen de dingen zijn die uit de eigen macht zijn en dat vandaar ‘gelegd worden op de handpalmen’, de erkenning is dat al die dingen van de Heer en uit de Heer zijn, is omdat de palmen tot de handen behoren en met de handen wordt de macht aangeduid en daar iets opleggen is toekennen, dus erkennen, want er volgt, dat zij daarop zouden worden bewogen, waarmee het leven daarvandaan uit het Goddelijke wordt aangeduid en het leven uit het Goddelijke wordt gegeven door het geloof, waarvan het eerste de erkenning is. Omdat met de handen de macht wordt aangeduid, volgt dat met de handpalmen de volle macht wordt aangeduid, aangezien de palmen ten volle aangrijpen.

Vandaar wordt, wanneer van de palmen wordt gesproken met betrekking tot de Heer en tot het Goddelijk Ware voortgaande vanuit Zijn Goddelijk Goede, zoals hier, de Almacht aangeduid.

Daaruit blijkt, dat met leggen op de palmen van Aharon en van diens zonen, de erkenning van de almacht van de Heer wordt aangeduid, dus dat alle dingen van Hem zijn, omdat alle dingen uit Hem in de hemelen zijn.

Dat de hand de macht is, zie de nrs. 4931-4937, 5327, 5328, 6947, 7188, 7189, 7518.

Dat de hand en de rechter, wanneer over de Heer wordt gesproken, de almacht is, nrs. 3387, 4592, 4933, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281, 9133; en dat het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer alle macht heeft, nrs. 6948, 8200, 9410, 9639, 10019.

10083. En gij zult ze bewegen ter beweging vóór Jehovah; dat dit betekent daarvandaan het Goddelijk leven, staat vast uit de betekenis van bewegen ter beweging, namelijk levend maken, dus het leven; en omdat er wordt gezegd ‘van vóór Jehovah’, wordt het Goddelijk Leven aangeduid.

Dat bewegen ter beweging is levend maken of het Goddelijk Leven geven, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar gesproken wordt van bewegen ter beweging, zoals bij Mozes: *‘Wanneer gij zult aanbrenge een garf [schoof] der eerstelingen van uw oogst tot de priester, zo zal hij de garf bewegen vóór Jehovah tot uw welbehagen; des anderen daags na de sabbat zal de priester die brengen’*, (Leviticus 23:10,11).

Met de oogst wordt aangeduid de staat van het ware van het geloof uit het goede, dus de staat van het goede, nr. 9295, met de garf der eerstelingen wordt de staat ervan in het gezamenlijke aangeduid; vandaar wordt met ‘bewogen worden door de priester’ aangeduid, levend gemaakt worden om de zegen op te nemen.

Alle zegen immers zal het leven uit het Goddelijke in zich hebben, opdat het een zegen zal zijn.

Bij dezelfde: *‘Aharon zal bewegen de Levieten ter beweging vóór Jehovah van met de zonen Israëls, opdat zij zijn om te bedienen de bediening van Jehovah.*

Gij zult stellen de Levieten vóór Aharon en vóór zijn zonen en gij zult bewegen hen ter beweging voor Jehovah; daarna zullen komen de Levieten om te bedienen in de tent der samenkomst en gij zult hen zuiveren en gij zult bewegen hen ter beweging.

En wanneer de Levieten gezuiverd waren en Aharon bewoog hen ter beweging vóór Jehovah en hij verzoende hen om hen te zuiveren’, (Numeri 8:11,13,15,21).

Wat bewegen ter beweging is, kan uit het volgende vaststaan, namelijk dat het is levend maken door de erkenning, die het eerste is van het leven vanuit het Goddelijke bij de mens; de erkenning gaat weliswaar aan de erkenning vooraf, maar aan de erkenning of de kennis is niets aan het Goddelijk Leven in, voordat zij erkenning is en daarna geloof.

De Levieten beeldden de waarheden die het goede bedienden en Aharon beeldde uit het goede dat zij bedienden; daarom werden de Levieten bewogen, dat wil zeggen, de waarheden werden levend gemaakt; daarom wordt er ook gezegd, dat zij moeten worden gezuiverd, want aan de waarheden zal het leven uit het Goddelijke in zijn, opdat die het goede bedienen en dat leven vloeit pas in door de erkenning.

Iets eenders wordt aangeduid met de beweging van het goud, bij Mozes: *‘De mannen kwamen met de vrouwen en zij brachten een haak, een neusring, goud, een gordel, alle vaten van goud, alle man die bewoog een beweging van goud voor Jehovah’*, (Exodus 35:22).

Bewegen een beweging van goud voor Jehovah is levend maken door de erkenning, dat het van Jehovah, dat wil zeggen, van de Heer was.

Dat bewegen ter beweging zulke dingen betekent, is vanwege de overeenstemming, want alle beweging stemt overeen met een staat van het denken, vandaar betekenen de voortgangen, de reizen en eendere dingen die van de beweging zijn in het Woord staten van het leven, zie de nrs. 3335, 4882, 5493, 5605, 8103, 8417, 8420, 8557.

Bij Johannes: *‘Aan het badwater van Bethesda lag een grote menigte zieken en een engel daalde op een bepaald moment neer tot het badwater en beroerde het water; die dan het eerst inging na de beroering van het water, die werd gezond, van wat ziekte hij ook bevangen was’*, (Johannes 5:2-7); met het water beroeren [of bewegen], werd hier eveneens de levendmaking door de erkenning en het geloof aangeduid, dus eveneens de zuivering door de waarheden.

Dat de beweging de staat van het leven betekent, zie de nrs. 2837, 3356, 3387, 4321, 4882, 5605, 7381, 9440, 9967; en dat de wateren de waarheden van het geloof zijn, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 8568, 9323.

Dat alle zuiveringen plaatsvinden door de waarheden van het geloof, nrs. 2799, 5954, 7044, 7918, 9088; en dat de genezingen het herstel van het geestelijk leven hebben uitgebeeld, nrs. 8365, 9031.

Aangezien met de beweging op de handpalmen van Aharon wordt aangeduid de levendmaking door de erkenning van de Heer en dat uit Hem alle dingen zijn, zal daarom over die erkenning en het geloof daaruit in het kort iets worden gezegd.

De Heer heeft vaak gezegd, wanneer de zieken worden genezen, dat zij geloof zouden hebben en dat hun volgens het geloof zou geschieden, zoals in (Mattheüs 8:10-13; 9:2,22,27-29; 13:57,58; 15; 28: 21:21,22,31,32; Markus 5:34,36; 10:49,52; Lukas 7:9,48-50; 8:48; 17:19; 18:42,43).

De oorzaak was dat het eerste van alle dingen is, erkennen dat de Heer de Heiland van de wereld is, want zonder die erkenning kan niemand iets van het ware en het goede uit de hemel opnemen, dus ook niet het geloof en omdat dit van alle dingen het eerste en het meest wezenlijke is, vroeg de Heer daarom, opdat Hij zou worden erkend toen Hij in de wereld was gekomen, wanneer Hij zieken genas, ten aanzien van het geloof; en zij die geloof hadden, werden genezen.

Het geloof was dit, dat Hijzelf was de Zoon van God, Die in de wereld zou komen en dat Hij de mogendheid had van te genezen en te zaligen.

Alle genezingen van ziekten door de Heer, toen Hij in de wereld was, betekenden ook de genezingen van het geestelijk leven, dus de dingen die van de zaliging zijn, nrs. 8364, 9086, 9031.

Omdat de erkenning van de Heer het eerste is van alle dingen van het geestelijk leven en het meest wezenlijke van de Kerk en omdat zonder dit niemand iets van het ware van het geloof en van het goede van de liefde kan opnemen uit de hemel, zegt daarom de Heer ook vaak, dat wie in Hem gelooft, het eeuwige leven heeft en dat wie niet gelooft, niet heeft, zoals in (Johannes 1:1,4,12,13; 3:14-16,36; 5:39,40; 6:28-30,34,35,40,47,48; 7:37,38; 8:24; 11:25,26, 20:30,31).

Maar Hij leert ook tegelijk dat degenen geloof in Hem hebben, die leven volgens Zijn geboden, zodat het leven daaruit het geloof binnengaat.

Deze dingen zijn gezegd, om het toe te lichten en te bevestigen dat de erkenning van de Heer en dat uit Hem alle zaliging is, het eerste is van het leven uit het Goddelijke bij de mens; dit eerste van het leven wordt aangeduid met de bewegingen op de handpalmen van Aharon.

10084. En nemen zult gij ze van hun hand en branden op het altaar boven het brandoffer; dat dit betekent de vereniging met het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van nemen van hun hand, namelijk de staat na de erkenning, want wanneer met de beweging op de handpalmen van Aharon en van diens zonen de erkenning wordt aangeduid waardoor het Goddelijk leven is, zo wordt daarmee met het nemen van hun hand de staat na de erkenning aangeduid, dus de staat van de verbinding met het goede, dat wordt aangeduid met branden op het altaar boven het brandoffer; met branden op het altaar immers wordt aangeduid verbonden worden met het goede, nr. 10052 en met het brandoffer wordt de verbinding zelf aangeduid en beschreven.

10085. Een reuk van rust vóór Jehovah' dat dit de doorvatting van de vrede betekent, staat vast uit de betekenis van de reuk van rust wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot Jehovah of de Heer, namelijk de doorvatting van de vrede, nr. 10054.

10086. Een vuuroffer dit voor Jehovah; dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde, staat vast uit de betekenis van het vuuroffer voor Jehovah, namelijk de Goddelijke Liefde, nr. 10055.

10087. En nemen zult gij de borst; dat dit betekent het Goddelijk geestelijke in de hemelen en de toe-eigening daar, staat vast uit de betekenis van de borst, namelijk het goede van de naastenliefde en in de hoogste zin het Goddelijk Geestelijke, waarover hierna.

Dat het de toe-eigening ervan is in de hemelen, is omdat in wat nu volgt wordt gehandeld over het vlees van de ram en over het brood uit de korf, die niet werden gebrand op het altaar,

maar aan Mozes, Aharon en diens zonen, ten deel vielen en werden gegeten, waarmee de toe-eigening wordt aangeduid; het proces daarvan wordt beschreven in wat nu volgt.

Dat met de borst het goede van de naastenliefde wordt aangeduid en in de hoogste zin het Goddelijk Geestelijke, is vanwege de overeenstemming.

Het hoofd van de mens immers stemt overeen met het goede van de liefde tot de Heer, dit goede is het goede van de binnenste hemel en wordt het Goddelijk Hemelse genoemd.

De borst echter stemt overeen met het goede van de naastenliefde, dat het goede van de middelste of tweede hemel is en dit wordt het Goddelijk Geestelijke genoemd en de voeten stemmen overeen met het goede van het geloof, dus met het goede van de gehoorzaamheid, dat het goede van de laatste hemel is en het Goddelijk Natuurlijke wordt genoemd.

Zie over deze overeenstemmingen nr. 10030.

Omdat de borst vanwege de overeenstemming het goede van de naastenliefde is en het goede van de naastenliefde is vanuit het willen het goede doen, was daarom Johannes, die dat goede uitbeelde, gelegen aan de borst of in de schoot van de Heer. (Johannes 13:22,23,25).

Hiermee wordt aangeduid, dat dit wordt geliefd door de Heer, want liggen aan de borst en in de schoot is liefhebben.

Wie dit weet, kan ook weten wat deze woorden van de Heer tot Petrus en Johannes betekenen: *‘Jezus zei tot Simon Petrus: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Hij zei: Ja Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zei: Weid Mijn lammeren. Hij zei wederom tot hem: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Hij zei: Ja Heer, Gij weet dat ik U liefheb. Hij zei: Weid Mijn schapen. Hij zei ten derde male: Simon Jona, hebt gij Mij lief? Petrus werd bedroefd; daarom zei hij tot Hem: Heer, Gij kent alle dingen. Gij kent het dat ik U liefheb. Jezus zei tot hem: Weid Mijn schapen. Voorwaar zeg Ik u: Toen gij jonger waart, gordde gij uzelf en wandelde gij waarheen gij wilde. Wanneer gij echter oud zijt, zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt. Toen Hij deze dingen had gezegd, zei Hij: Volg Mij. Petrus, omgekeerd zijnde, zag de discipel die Jezus liefhad, volgende, die ook in het avondmaal gelegen had op Zijn borst. Deze ziende, zei Petrus: Heer, wat zal deze? Jezus zei tot hem: Indien Ik wil dat hij zal blijven totdat Ik kome, wat gaat het u aan. Volg Mij’*, (Johannes 21:15-22).

Wat deze woorden betekenen kan niemand weten dan alleen door de innerlijke zin, die leert dat de twaalf discipelen van de Heer alle dingen van het geloof en van de liefde in een samenvatting hebben uitgebeeld, gelijkwijs als de twaalf stammen van Israël en dat Petrus het geloof heeft uitgebeeld, Jakobus de naastenliefde en Johannes de werken of de goedheden van de naastenliefde.

Dat de twaalf discipelen van de Heer alle dingen van het geloof en van de liefde in een samenvatting hebben uitgebeeld, zie de nrs. 3488, 3858, 6397; evenzo de twaalf stammen van Israël, nrs. 3858, 3926, 4060, 6335, 6640; dat Petrus het geloof heeft uitgebeeld, Jakobus de naastenliefde en Johannes de werken van de naastenliefde, zie de voorrede tot de hoofdstukken 18 en 22 van Genesis en de nrs. 3750, 4738, 6344; en dat de rots, zoals Petrus eveneens wordt genoemd, de Heer is ten aanzien van het geloof, nr. 8581.

Omdat het geloof zonder de naastenliefde niet de Heer liefheeft en niettemin zulke dingen kan leren die van het geloof en van de liefde zijn en die van de Heer zijn, zei de Heer daarom driemaal: Hebt gij Mij lief? En wijd Mijn lammeren en wijd Mijn schapen.

Daarom zegt de Heer: *‘Toen gij jonger waart, gordde gij uzelf en wandelde gij waarheen gij wilde. Wanneer gij echter oud zijt, zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt’*.

Hiermee wordt aangeduid dat het geloof in zijn aanvang in het goede van de onschuld is zoals een klein kind, maar dat het geloof, wanneer het in zijn ondergang is, dat dus is aan het einde van de Kerk, niet langer in dat goede zou zijn, noch in het goede van de naastenliefde en dat dan het boze en het valse zouden leiden.

Dit werd aangeduid met de woorden: wanneer gij oud zult zijn, zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt; dus van vrij, slaafs geworden.

Gorden is de waarheden weten en ontwaren vanuit het licht van het goede, nr. 9952; wandelen is volgens die leven, nrs. 8417, 8420, vandaar is zichzelf gorden en wandelen waarheen men wil, vanuit het vrije handelen en uit het vrije handelen, vanuit de aandoening van het ware uit het goede, nrs. 2870-2893, 9585-9591; en het is geleid worden door de Heer, nrs. 9096, 9586, 9589, 9590, 9591.

Maar gegord worden door een ander en geleid worden waarheen men niet wil, is slaafs zijn en slaafs zijn is handelen vanuit het boze, dus geleid worden door de hel, nrs. 9096, 9586, 9589, 9590, 9591.

Dat de lammeren waarvan de Heer het eerst spreekt, degenen zijn die in het goede van de onschuld zijn, zie nr. 3994; dat de schapen, waarvan de Heer in de tweede en de derde plaats spreekt, degenen zijn die in het goede van de naastenliefde en daaruit in het geloof zijn, nrs. 4169, 4809 en dat 'drie' een gehele periode van het begin tot het einde is, nrs. 2788, 4495, 7715, 9198.

Daarom zei Hij, omdat Hij over de Kerk vanaf haar aanvang tot aan haar ondergang tot Petrus sprak, driemaal: Hebt gij Mij lief?

Dat echter Johannes de Heer volgde, betekende dat degenen die in het goede van de naastenliefde zijn, de Heer volgen en door de Heer worden geliefd en ook niet terugtreden. Maar dat degenen die in het afgescheiden geloof zijn, niet alleen de Heer niet volgen, maar ook daarover verontwaardigd zijn, zoals daar Petrus, om nog te zwijgen over meer verborgenheden die in deze woorden zijn gelegen.

Hieruit blijkt ook dat *'liggen aan de borst en in de schoot van de Heer'* is, door Hem geliefd worden en dat dit wordt gezegd van hen die in de goedheden van de naastenliefde zijn; eender als *'in de schoot dragen'*, (Jesaja 40:10,11) en *'in de schoot nederliggen'*, (2 Samuël 12:3).

10088. Van de ram der vullingen, die voor Aharon is; dat dit betekent het uitbeeldende van de Goddelijk Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware uit Zijn Goddelijk Goede en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, zie nr. 10076.

10089. En bewegen die ter beweging vóór Jehovah, dat dit de levendmaking betekent, staat vast uit de betekenis van bewegen ter beweging vóór Jehovah, namelijk de levendmaking door de erkenning van de Heer en dat Hij alle mogendheid in de hemelen en op aarde heeft, nr. 10083.

Dat het eerste van de Kerk is de Heer erkennen, is bekend; de leer van de Kerk immers leert, dat er zonder de Heer geen heil is.

Dat Hijzelf alle mogendheid heeft, leert het Woord in vele plaatsen en de Heer Zelf met deze woorden: *'Alle dingen zijn Mij overgegeven door de Vader'*, (Mattheüs 11:27; Lukas 10:22; *'De Vader heeft alle dingen gegeven in de hand van de Zoon'*, (Johannes 3:34,35).

'De Vader heeft de Zoon de mogendheid van alle vlees gegeven', (Johannes 17:2).

'Zonder Mij kunt gij ook niet wat ook doen', (Johannes 15:5).

'Mij is gegeven alle mogendheid in de hemel en op aarde', (Mattheüs 28:18).

'Jezus zei tot Petrus: Gij zijt de rots; Ik zal u de sleutels van het koninkrijk der hemelen geven en al wat gij zult hebben gebonden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn en al wat gij zult hebben ontbonden op de aarde, zal ontbonden zijn in de hemelen', (Mattheüs 16:19).

Dat onder Petrus daar het geloof uit de Heer wordt verstaan, dus de Heer ten aanzien van het geloof, Die alle mogendheid heeft, zie de voorrede tot hoofdstuk 22 van Genesis en de nrs.

4738, 6344; en dat de rots, zoals hij daar wordt genoemd, de Heer is ten aanzien van het geloof, nr. 8581.

10090. En zij zal u zijn tot aandeel; dat dit betekent de vergemeenschapping met hen die in de Goddelijke waarheden zijn, staat vast uit de uitbeelding van Mozes, voor wie de borst tot aandeel zou zijn, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, dus het Goddelijk Ware dat uit de Heer is, nrs. 6752, 7010, 7014, 9372; en uit de betekenis van tot aandeel zijn, namelijk de vergemeenschapping, want de dingen die aan Mozes, Aharon, diens zonen en het volk werden gegeven van de slachtoffers, betekenden de vergemeenschapping van het heilige Goddelijke met hen.

Alle vergemeenschapping vindt plaats volgens het hoedanige van degene die opneemt; dus volgens het hoedanige van de uitbeelding bij hen die opnamen.

Dat de borst aan Mozes tot aandeel was gegeven en de schenkel aan Aharon, waarover hierna, had als oorzaak, dat hier wordt gehandeld over de vergemeenschapping en over de toe-eigening van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede uit de Heer in de hemel en in de Kerk.

Het zijn twee dingen die daar worden opgenomen, namelijk het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede, beide uit de Heer: het Goddelijk Ware door degenen die in het geestelijk rijk van de Heer zijn en het Goddelijk Goede door hen die in het hemels rijk van de Heer zijn, zie de nrs. 9277, 9684.

Daarom was de borst aan Mozes gegeven tot aandeel en de schenkel aan Aharon; met de borst immers wordt het Goddelijk Ware in het geestelijk rijk van de Heer aangeduid, nr. 10087 en met de schenkel het Goddelijk Goede in het hemels rijk, nr. 10075.

Eveneens met de broden in de korf, die ook aan Aharon ten deel vielen, nr. 10077.

Dat Mozes de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk ware, is eerder getoond; en dat Aharon, toen hij was ingewijd in het priesterschap, de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede heeft uitgebeeld, zie nr. 9806.

Dat aan Mozes de borst als aandeel te beurt viel, staat vast in Leviticus, waar ook wordt gehandeld over de inwijding van Aharon en van diens zonen, in het priesterschap: *‘Mozes nam de borst en bewoog die ter beweging vóór Jehovah, van de ram der vullingen en zij was voor Mozes tot aandeel, gelijk als Jehovah aan Mozes had geboden’*, (Leviticus 8:29).

10091. En heiligen zult gij de borst der beweging; dat dit betekent het Goddelijk Geestelijke in de hemel en in de Kerk erkend, staat vast uit de betekenis van heiligen, namelijk de Heer uitbeelden en de heilige dingen die uit Hem zijn, nrs. 9956, 9988; uit de betekenis van de borst, nr. 10087; en uit de betekenis van de beweging, namelijk de levendmaking door de erkenning, nrs. 10083, 10089.

Het Goddelijk Geestelijke is het Goddelijk Ware in de middelste hemel of tweede hemel, welke hemel ook het geestelijk rijk wordt genoemd.

10092. En de schenkel der heffing; dat dit betekent het Goddelijk Hemelse dat van de Heer alleen is en doorvat wordt in de hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de schenkel, namelijk het Goddelijk Hemelse in de hemel en in de Kerk, nr. 10075.

En uit de betekenis van de opheffing, namelijk dat wat gegeven is en is opgenomen, waarover hierna.

Het Goddelijk Hemelse is het Goddelijk Goede uit de Heer in de binnenste hemel opgenomen; deze hemel wordt ook het hemels rijk genoemd.

Vandaar wordt het Goddelijk Goede opgenomen in de binnenste hemel het hemels goede genoemd.

10093. Die is bewogen en die is opgeheven; dat dit betekent wat is erkend en wat is doorvat, staat vast uit de betekenis van bewogen, wanneer dit wordt gezegd van de borst, dus levend gemaakt door de erkenning, nr. 10091; en uit de betekenis van opgeheven, namelijk het Goddelijk Hemelse, dat van de Heer alleen is en in de hemel en de Kerk wordt doorvat, waarover hierna.

Hoe het hiermee is gesteld, zal in het kort worden gezegd.

Er zijn twee rijken waaruit de hemelen zijn: het hemelse en het geestelijke.

Het Goddelijk Ware wordt in het geestelijk rijk erkend, maar in het hemels rijk wordt het doorvat.

De oorzaak dat dit zo is, is dat het Goddelijk Ware in het geestelijk rijk wordt opgenomen in het verstandelijk deel, maar in het hemels rijk in het wilsdeel.

Dat wat in het verstandelijk deel wordt opgenomen, wordt erkend genoemd en dat wat in het wilsdeel wordt opgenomen, wordt doorvat genoemd.

Dat eerstgenoemden ook alleen de erkenning van het Goddelijk Ware hebben en laatstgenoemden ook de doorvatting ervan, zie daarvoor de teksten die over beide rijken overvloedig zijn getoond in de nrs. 9277, 9596, 9684.

Wat betreft de opheffing: opheffing wordt datgene genoemd wat van Jehovah of van de Heer was en aan Aharon wordt gegeven ter wille van de uitbeelding; en omdat Aharon de Heer uitbeeldde ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9806, beeldde datgene wat werd opgeheven van de slachtoffers en aan Aharon werd gegeven, het Goddelijke vanuit de Heer en wordt eveneens de zalving genoemd, bij Mozes: *‘De borst der beweging en de schenkel der opheffing heb Ik genomen van met de zonen Israëls van hun dankoffers en heb die gegeven aan Aharon de priester en aan zijn zonen, tot een inzetting der eeuwigheid van met de zonen Israëls; deze de zalving van Aharon en de zalving van zijn zonen, van de vuuroffers van Jehovah, ten dage als Ik hen deed naderen om te bedienen het priesterschap voor Jehovah’*, (Leviticus 7:34,35).

Dat er wordt gezegd de zalving, is omdat de zalving de inwijding is om de Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Goede, zie de nrs. 9954, 10019.

Ook elders bij dezelfde: *‘Jehovah sprak tot Aharon: Zie Ik heb u gegeven de wacht van Mijn opheffingen, ten aanzien van alle heilige dingen van de zonen Israëls heb Ik ze u gegeven voor een zalving en aan uw zonen.*

Aan u de opheffing van de gave ten aanzien van alle beweging van de zonen Israëls, alle vet der zuivere olie en alle vet van most en van koren, van de eerstelingen en ten aanzien van alle eerstelingen die zij Jehovah zullen geven, zullen van u zijn; ten aanzien van al het verbannene; alle opening van de baarmoeder ten aanzien van alle vlees, welke zij Jehovah zullen brengen, uit de eerstgeborenen van een os, van een schaap en van een geit, het vlees zal van u zijn, zoals de borst der beweging en zoals de rechterschenkel; alle opheffing van de heilige dingen.

Gij zult geen deel en erfenis hebben in het land, omdat Jehovah het deel en de erfenis voor u is en verder alle opheffing van de tienden en van de gaven, welke zijn gegeven aan de Levieten’, (Numeri 18:8,11-20,28,29).

Hieruit blijkt wat de opheffingen zijn, namelijk dat zo alle dingen werden genoemd die van Jehovah, dat wil zeggen, van de Heer zijn.

En omdat de Levieten uitbeeldden de Goddelijke waarheden in de hemel en in de Kerk van dienst was aan het Goddelijk Goede, werden die ook aan Aharon gegeven in de plaats van alle eerstgeborenen, die van Jehovah, dat wil zeggen, van de Heer waren, over wie het volgende bij Mozes: *‘Ik heb de Levieten genomen uit het midden van de zonen Israëls, in plaats van alle eerstgeborene, de opening van de baarmoeder, van de zonen Israëls, opdat de Levieten van Mij zijn, omdat al het eerstgeborene van Mij is en omdat de Levieten aan Mij*

zijn gegeven, heb Ik hen als gaven gegeven aan Aharon en aan zijn zonen, (Numeri 3:12,13; 8:16-18).

Opheffingen worden de gaven genoemd die aan Jehovah, dat wil zeggen, aan de Heer, werden gegeven van met de zonen Israëls; maar er wordt verstaan dat zij zijn van Jehovah, niet krachtens enige gave, maar krachtens het bezit, aangezien al het heilige of Goddelijke bij de mens, niet is van de mens, maar van de Heer bij Hem.

Dat al het goede en het ware, dus al het heilig Goddelijke is uit de Heer God en niets uit de mens, is in de Kerk bekend.

Daaruit blijkt, dat het vanwege de schijn is, dat het door de mens gegeven wordt genoemd, daarom wordt er ook in het gelijk daaropvolgende gezegd: ‘Omdat een opheffing deze en een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls, een opheffing die voor Jehovah’, waarmee wordt aangeduid dat de opheffing door de zonen Israëls een opheffing van Jehovah is, dus het door hen gegevene, een door de Heer gegevene is.

Daaruit blijkt wat de opheffing is.

10094. Van de ram der vullingen, van hetgeen voor Aharon en van hetgeen voor zijn zonen; dat dit betekent het uitbeeldende van de Goddelijk Macht van de Heer in de hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede, staat vast uit wat eerder in nr. 10076 is getoond.

10095. En het zal zijn voor Aharon en voor zijn zonen tot een inzetting der eeuw van met de zonen Israëls; dat dit betekent de wet van de orde in de uitbeeldende Kerk ten aanzien van het Goddelijk Goede van de Heer en het daaruit voortgaande Ware, nrs. 9806, 9807, 10068.

Uit de betekenis van de inzetting der eeuw, namelijk de wet van de Goddelijke orde, nrs. 7884, 7995, 8357 en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, namelijk de Kerk, nrs. 4286, 6426, 6637, 9340.

Dat het de uitbeeldende Kerk is, is omdat bij de zonen Israëls die Kerk was ingesteld, zie nr. 9320.

10096. Omdat een opheffing deze; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Goede en van het daaruit voortgaande Goddelijk Ware, staat vast uit wat eerder in nr. 10093 is getoond.

10097. En een opheffing zal het zijn van met de zonen Israëls van hun vredeslachtoffers, een opheffing die voor Jehovah.

Dat dit betekent de opneming in de hemelen en in de Kerk en de erkenning dat het van de Heer alleen is, staat ook vast uit wat eerder in nr. 10093 is getoond.

Er wordt gezegd van de vredeslachtoffers, omdat daarmee de eredienst wordt aangeduid die vanuit het vrije plaatsvindt.

De vrede- of de dankslachtoffers immers waren vrijwillige slachtoffers en hetgeen vrijwillig is, is vanuit het vrije van de mens.

Vrij wordt dat genoemd wat uit liefde gebeurt, dus wat vanuit de wil is, want wat de mens liefheeft, dat wil hij.

De Heer vloeit bij de mens in zijn liefde in, dus in zijn wil en maakt dat wat de mens opneemt, in het vrije zal zijn en dat wat hij in het vrije opneemt, wordt ook het vrije en hij heeft het lief, dus wordt het van zijn leven.

Daaruit blijkt wat de eredienst uit het vrije is, dat wordt aangeduid met de vredeslachtoffers of de vrijwillige offers, dus eveneens wat de opheffing daaruit is, namelijk dat het is van de Heer alleen.

Dat de slachtoffers elke eredienst in het algemeen aanduiden, zie de nrs. 6905, 8936, 10042 en dat datgene het vrije is van de mens, wat van zijn liefde is, nrs. 2870-2893, 3158, 4031, 7439, 9096, 9585-9591.

10098. En de klederen der heiligheid die voor Aharon zijn; dat dit betekent het Goddelijk Geestelijke dat rechtstreeks voortgaat uit het Goddelijk Hemelse, staat vast uit de betekenis van de klederen van Aharon, namelijk het uitbeeldende van het geestelijk rijk van de Heer toegevoegd aan Zijn hemels rijk, nr. 9814.

Dus eveneens het Goddelijk Geestelijke, want het geestelijk rijk van de Heer ontstaat vanuit Zijn Goddelijke daar, dat het Goddelijk Geestelijke wordt genoemd.

De algehele hemel is ook niets anders dan het Goddelijke van de Heer; de engelen immers die daar zijn, weten, erkennen, geloven en doorvatten, dat al het goede van het geloof en al het goede van de liefde, welke de hemel maken, uit de Heer zijn en niets uit henzelf.

Die klederen worden de klederen der heiligheid genoemd, omdat zij uitbeeldden de heilige Goddelijke dingen die uit de Heer zijn.

Dat alleen de Heer heilig is en dat al het heilige uit Hem is en dat alle heiliging Hem heeft uitgebeeld, zie de nrs. 9229, 9680, 9818, 9820, 9956, 9988; en dat de hemel vandaar het heiligdom wordt genoemd, nr. 9479.

10099. Zullen zijn voor zijn zonen na hem; dat dit betekent achtereenvolgens in het natuurlijke, staat vast uit de betekenis van de zonen van Aharon, namelijk de dingen die voortgaan uit het Goddelijk Goede, zoals uit een vader nr. 980, 10068; en uit de betekenis van na hem, dus achtereenvolgens of in de opeenvolgende orde.

Wanneer de dingen die worden gezegd van de klederen van Aharon, waardoor het Goddelijk Geestelijke was uitgebeeld, nr. 10098, wordt daarom daarmee dat zij zullen zijn voor zijn zonen na hem, het Goddelijk Geestelijke in het natuurlijke achtereenvolgens aangeduid.

Het zijn immers drie dingen die in de hemel op elkaar volgen en deze moeten, opdat zij duidelijk onderscheiden worden opgevat, met hun namen worden genoemd, dus het hemelse, het geestelijke en het natuurlijke.

Deze drie gaan in orde voort, het ene uit het andere en door de invloeiing van het ene in het andere achtereenvolgens, zijn zij aaneengeschakeld en maken zij zo één.

Het Goddelijke van de Heer in de hemelen wordt vanwege het verschil in opneming met die namen zo genoemd.

Omdat hier wordt gehandeld over de tweede ram en die de ram der vullingen wordt genoemd en met de vulling van de hand de inwijding ter uitbeelding van het Goddelijke van de Heer in de hemelen wordt aangeduid en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, nr. 10019, wordt daarom, opdat eveneens de opneming ervan in het natuurlijke wordt

beschreven, hier nu gehandeld over het opeenvolgende aantrekken van de klederen van Aharon door diens zonen na hem, waaronder wordt verstaan, het opeenvolgende van deze zaak in de hemelen, die met de vulling van de hand wordt aangeduid.

Daaruit blijkt, dat deze dingen in de innerlijke zin als één stuk samenhangen, hoewel in de zin van de letter de reeks van de dingen, die de ram betreft, hier onderbroken schijnt.

Omdat hier wordt gehandeld over de opeenvolgende dingen in de hemel, zal ook worden gezegd wat het opeenvolgende is.

De meesten onder de geleerden heden ten dage hebben geen ander idee ten aanzien van de opeenvolgende dingen dan zoals ten aanzien van het continue of zoals ten aanzien van het samenhangende door het continue; omdat zij die idee hebben ten aanzien van de opeenvolging van de dingen, kunnen zij daarom niet begrijpen hoedanig onderscheid er is tussen de uiterlijke en de innerlijke dingen van de mens, dus ook niet tussen het lichaam en tussen de geest van de mens.

Daarom kunnen zij geenszins verstaan, wanneer zij over die dingen denken vanuit die ideeën, dat de geest van de mens ook onder de menselijke vorm kan leven na de verstrooiing of de dood van het lichaam.

Maar de opeenvolgende dingen gedragen zich niet continu, maar discreet of onderscheiden, dat wil zeggen, onderscheiden volgens de graden.

De innerlijke dingen immers zijn geheel en al onderscheiden van de uiterlijke en wel dermate dat de uiterlijke dingen kunnen worden afgescheiden, terwijl toch de innerlijke dingen in hun leven blijven voortbestaan.

Vandaar is het, dat de mens van het lichaam kan worden afgeleid en kan denken in zijn geest of dat hij, volgens de door de Ouden gebruikte spreekwijzen, van de zinlijke dingen kan worden afgeleid en verheven naar de innerlijke dingen.

De Ouden hebben ook geweten, dat wanneer de mens wordt afgeleid van de zinlijke dingen die van het lichaam zijn, hij daaraan onttrokken of verheven wordt in het licht van zijn geest, dus in het licht van de hemel.

Vandaar hebben de oude geleerden eveneens geweten, dat zij na de verstrooiing van het lichaam het innerlijk leven zouden leven, dat zij hun geest noemden; en omdat zij dit leven tot het menselijke leven zelf maakten, wisten zij vandaar ook, dat zij onder de menselijke vorm zouden leven.

Zo'n idee hadden zij ten aanzien van de ziel van de mens en omdat dat leven verwant was aan het Goddelijk Leven, doorvatten zij vandaar dat hun ziel onsterfelijk was.

Zij wisten immers, dat dat deel van de mens dat verwant was aan het Goddelijk Leven en dus daarmee verbonden, geenszins zou kunnen sterven.

Maar deze idee ten aanzien van de ziel en ten aanzien van de geest van de mens verdween na die oude tijden, met als oorzaak, de onjuiste idee van de opeenvolgende dingen, zoals eerder is gezegd.

Vandaar is het eveneens, dat degenen die vanuit de huidige geleerdheid denken, niet weten dat er het geestelijke is en dat dit is onderscheiden van het natuurlijke, want zij die een idee hebben over de opeenvolgende dingen zoals over het continue, kunnen het geestelijke niet anders vatten, dan zoals een zuiverder natuurlijke, terwijl zij toch van elkaar gescheiden zijn zoals het vroegere en het latere, dus zoals dat wat verwekt en zoals dat wat wordt verwekt.

Vandaar is het, dat door zulke geleerden het onderscheid niet wordt gevat tussen de innerlijke of geestelijke mens en de uiterlijke of natuurlijke mens; dus ook niet tussen het innerlijk denken en de innerlijke wil van de mens en tussen zijn uiterlijk denken en de uiterlijke wil; vandaar kunnen zij eveneens iets vatten ten aanzien van het geloof en de liefde, ten aanzien van de hemel en de hel en ten aanzien van het leven van de mens na de lichamelijke dood.

Maar degenen die een juist en helder onderscheiden idee hebben ten aanzien van de opeenvolgende dingen, kunnen ook op enige wijze begrijpen dat bij de mens die wordt wederverwekt, de innerlijke dingen achtereenvolgens worden geopend en dat zij, naarmate zij worden geopend, ook worden verheven in het innerlijk licht en leven en het Goddelijke meer nabij en dat die opening en vandaar de verheffing plaatsvindt door de Goddelijke waarheden, die de opnemende vaten zijn van het goede van de liefde uit het Goddelijke.

Het is het goede van de liefde dat de mens rechtstreeks verbindt met het Goddelijke, want de liefde is een geestelijke verbinding.

Daaruit volgt dat de mens zo steeds innerlijker en innerlijker geopend en verheven kan worden, naar gelang hij in het goede van de liefde uit het Goddelijke is en dat er andersom geen opening en vandaar geen verheffing is bij de mens die de Goddelijke waarheden niet opneemt, wat gebeurt als hij in het boze is.

Maar over deze opeenvolgende orde en over de verborgenheden ervan, zal elders, vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, vollediger worden gesproken.

10100. Om te zalven in dezelve; dat dit betekent om de Heer uit te beelden ten aanzien van het Goddelijk Goede, staat vast uit de betekenis van de zalving, namelijk de inwijding om uit te beelden de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nrs. 9954, 10019, hier, door degenen die het Goddelijke van de Heer in het natuurlijke opnemen; want daarmee dat de klederen van Aharon zullen zijn voor diens zonen na hem, wordt het Goddelijk Geestelijke van de Heer in het natuurlijke aangeduid, nrs. 10098, 10099.

10101. En om te vullen in dezelve hun hand; dat dit betekent het uitbeeldende van het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen, staat vast uit de betekenis van de vulling van de hand, namelijk de inwijding om uit te beelden het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer en het vergemeenschappende en het opnemende ervan in de hemelen.

10102. Zeven dagen zal dezelve aantrekken de priester na hem van zijn zonen; dat dit de volledige erkenning en opneming betekent, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, namelijk de volle staat, nrs. 6508, 9228, dus het volledige; en uit de betekenis van de klederen aantrekken na Aharon, van zijn zonen, dus uitbeelden de opneming van het Goddelijk Geestelijke in het natuurlijke, nrs. 10098, 10099.

10103. Die zal binnengaan in de tent der samenkomst om te bedienen in het heilige; dat dit betekent in elke eredienst in de hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de tent der samenkomst, dus het uitbeeldende van de hemel en de Kerk, nrs. 9457, 9481, 9485; en uit de betekenis van daar binnentreden om te bedienen in het heilige, dus de eredienst, nrs. 9963, 9964.

10104. En de ram der vullingen zult gij nemen; dat dit betekent het uitbeeldende van de Goddelijke Macht in de hemelen door het Goddelijk Ware uit het Goddelijk Goede en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, zie nr. 10076.

10105. En koken zult gij zijn vlees in een heilige plaats; dat dit betekent de voorbereiding van het goede tot het nut van het leven door de waarheden van de leer in de verlichting uit de Heer, staat vast uit de betekenis van koken, dus voorbereiden tot het nut van het leven door de waarheden van de leer.

Uit de betekenis van het vlees, namelijk het goede, nrs. 7850, 9127 en uit de betekenis in een heilige plaats, te weten uit de Goddelijke verlichting; want de heilige plaats is waar het Goddelijke van de Heer aanwezig is, dus in verband met de waarheden van de leer, waar de Goddelijke verlichting is, want waar het Goddelijke van de Heer aanwezig is, daar is verlichting.

Dat het vlees van het slachtoffer koken is het goede voorbereiden tot het nut van het leven door de waarheden van de leer, is omdat het vlees, waarmee het goede wordt aangeduid, zo wordt voorbereid tot het nut van het lichaam, vandaar in de geestelijke zin, tot het nut van het leven.

Dat de voorbereiding plaatsvindt door de waarheden van de leer, is duidelijk, aangezien deze het nut leren.

Met de wateren immers, waarin het koken plaatsvindt, worden de waarheden aangeduid, zie de nrs. 2702, 3058, 3424, 5668, 9323.

Er wordt gezegd door de waarheden van de leer in de verlichting uit de Heer, aangezien de waarheden uit het Woord tot leer moeten worden samengevoegd, opdat zij het nut van dienst zijn, wat zal plaatsvinden door degenen die in de verlichting zijn uit de Heer en diegenen zijn in de verlichting, wanneer zij het Woord lezen, die in de aandoening van het ware zijn, ter

wille van het ware en ter wille van het goede van het leven en niet degenen die daarin zijn ter wille van de eigen roem, de faam of het gewin als einddoelen.

Dat er in elk geval leer vanuit het Woord zal zijn, opdat het Woord zal worden verstaan, zie de nrs. 9025, 9409, 9410, 9424, 9430 en zij die leer uit het Woord verzamelen, zullen in de verlichting uit de Heer zijn, nrs. 9382, 9424.

Dat koken in wateren is de waarheden in een leer opstellen en zo voorbereiden tot het nut van het leven, schijnt op het eerste gezicht ongerijmd en vergezocht, maar dat dit niettemin zo is, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord, waar gesproken wordt van koken in wateren en eveneens waar de pot wordt genoemd waarin het koken plaatsvindt, zoals in het tweede boek der Koningen: *‘Elisa keerde weder tot Gilgal, toen er honger in het land was; toen de zonen van de profeten vóór hem zaten, zei hij tot zijn knaap: Zet de grote pot toe en kook moes voor de zonen van de profeten.*

Er ging een uit in het veld om moeskruiden te verzamelen en hij vond een wilde wijnstok en verzamelde daarvan kolokwinten en sneed ze in de moespot.

Toen zij aten van het moes, riepen zij: De dood is in de pot, man Gods.

En daarom zei hij dat zij zouden nemen meel dat hij in de pot wierp; en hij zei: Giet uit voor het volk, opdat zij eten. Toen was er niets kwaads in de pot’, (2 Koningen 4:38-42).

Dit wonder behelst, evenals de overige in het Woord, de heilige dingen van de Kerk, die onthuld worden door de innerlijke zin.

Hieruit weet men, dat Elisa de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, eveneens als Elias.

Dat de zonen van de profeten degenen zijn die de waarheden uit het Woord leren; dat de pot die op bevel van Elisa werd toegezet, de leer daaruit is; dat de wilde wijnstok en de kolokwinten daarvandaan de valsheden zijn, wat de dood in de pot is; het meel dat hij in de pot wierp, is het ware vanuit het goede en omdat de leer ten gevolge van dit ware wordt verbeterd, gebeurde het dat er niets kwaads in de pot was.

Vandaar blijkt het eveneens dat koken in de pot is tot een leer samenbrengen en zo voorbereiden tot nut.

Dat alle wonderen in het Woord heilige dingen van de Kerk insluiten, zie de nrs. 7337, 8364, 9086.

Dat Elisa de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, nr. 2762 en dat de profeten degenen zijn die de waarheden leren, dus los van de personen de waarheden van de leer, nrs. 2534, 7269.

Dat de wijnstok het ware van de Kerk is en de druiven het goede ervan, nrs. 5113, 5117, 9277; vandaar zijn de wilde wijnstok en de kolokwinten de valsheden en de boosheden.

Dat het meel het echte ware uit het geloof vanuit het goede is, nr. 9995; dat het moes dat zij kookten, een samenraapsel van leringen is, zodanig als die van de Joden was, nr. 3316.

Daaruit kan men opmaken, wat koken is en wat de pot.

Bij Ezechiël: *‘Gebruik een gelijkenis tegen het huis der wederspanningheid: Zet een pot toe, zet toe en giet daarin ook wateren, door stukken te verzamelen daarin, alle goede stuk en de dij en de schouder, vul met de keur der beenderen en laten de beenderen gekookt worden in het midden ervan.*

Zo zei de Heer Jehovih: Wee de stad der bloeden, de pot welks schuim in haar is en welks schuim niet uitgaat van haar’, (Ezechiël 24:3-6).

Hier wordt het Woord beschreven zodanig als het is ten aanzien van de leer, namelijk dat daar de Goddelijke waarheden uit het Goddelijk Goede zijn; en daarna wordt de leer vanuit het Woord beschreven, zodanig als die was bij de Joodse natie, namelijk vol van onreinheden en valsheden.

De pot is de leer; de dij, de schouder en de keur der beenderen, zijn de Goddelijke waarheden uit het Goddelijk Goede in de opeenvolgende orde.

De stad der bloeden is de Joodse natie ten opzichte van het ware van de leer bij hen, dus los van de natie of de persoon is het de leer die het goede vernietigt.

Het schuim in haar is het uiterlijke dat de vuile liefden begunstigt en waardoor, wanneer het niet wordt verwijderd, het ware wordt bevuild.

Daaruit blijkt eveneens dat de pot de leer is en koken is het voorbereiden tot het nut.

Bij dezelfde: *‘De geest zei tot mij: Zoon des mensen, deze mannen denken de ongerechtigheid en raden een raad der boosheid in de stad, zeggende: Het is niet nabij huizen te bouwen, zijzelf de pot en wij het vlees’*, ((Ezechiël 11:2,5,7).

Hier staat eveneens de pot voor de leer van het valse uit het boze; er wordt immers gezegd de stad waar de ongerechtigheid wordt gedacht en een raad der boosheid wordt geraden; dat de stad ook de leer is, zie de nrs. 402, 2712, 2943, 3216, 4492, 4493; hier zo’n leer.

Bij Jeremia: *‘Wat ziet gij. Ik zei: Een ziedende pot zie ik, welks aangezicht is naar het noorden. Jehovah zei: Uit het noorden zal het boze worden geopend over alle bewoners des lands’*, (Jeremia 1:13,14).

De ziedende pot staat ook hier voor de leer van het valse uit het boze; het noorden is de duistere staat ten aanzien van het ware van het geloof en eveneens de donkerheid vanwege de valsheden, nr. 3708.

Daaruit blijkt wat dit profetische visioen insluit.

Bij Zacharia: *‘Te dien dage zal elke pot in Jeruzalem en in Juda een heiligheid zijn voor Jehovah Zebaoth en komen zullen alle slachtofferenden en ervan nemen en er in koken’*, (Zacharia 14:21).

Hier betekent de pot de leer van de naastenliefde en van het geloof, dus de leer van het ware vanuit het goede.

Jeruzalem is de Kerk van de Heer; de slachtofferenden zijn degenen die in de Goddelijke eredienst zijn.

Daaruit blijkt, dat koken in de potten, is voorbereiden tot het nut van het geestelijk leven.

Bij Mozes: *‘Alle aarden vat waarin wordt gekookt het vlees des slachtoffers van de schuld en de zonde, zal worden gebroken; maar indien het is gekookt geweest in een vat van brons, zo zal het geschuurd en in de wateren gedompeld worden’*, (Leviticus 6:28).

Het aarden vat waarin het koken plaatsvindt, is het valse dat niet samenhangt met het goede; het vat van brons is het leerstellige waarin het goede is, het koken van het vlees van de slachtoffers van de schuld en de zonde daarin, is de voorbereiding tot de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit.

Daaruit blijkt, wat daardoor was uitgebeeld dat het aarden vat gebroken zou worden en dat het vat van brons zou worden geschuurd en in de wateren gedompeld.

10106. En eten zal Aharon en zijn zonen het vlees van de ram; dat dit betekent de toe-eigening van het geestelijk goede bij hen die in de innerlijke dingen zijn uit de Heer, staat vast uit de betekenis van eten, namelijk de toe-eigening, nrs.3168, 3513, 3596, 4745; uit de uitbeelding van Aharon en van diens zonen, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, nrs. 9806, 9807, 10068, hier in de hemelen, omdat er wordt gehandeld over de vulling van de hand, waarmee het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar wordt aangeduid; uit de betekenis van het vlees van de ram, namelijk het goede van de innerlijke mens of het goede in de innerlijke dingen.

Dat het vlees het goede is, zie de nrs. 3813, 7850, 9127 en dat de ram het goede van de onschuld en van de naastenliefde is in de innerlijke mens, nrs. 9991, 10042.

Er wordt gezegd de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware in de hemelen en het vergemeenschappende en het opnemende ervan daar, aangezien de Heer boven de hemelen is.

Hij is immers de Zon van de hemel; Hij verschijnt ook daadwerkelijk aan hen die in de hemel zijn als Zon, al het licht van de hemelen is ook daarvandaan.

Door het Licht en de Warmte daaruit, is Hij aanwezig in de hemelen en wel dermate aanwezig alsof Hij geheel en al daar is, want Hij vult de hemelen en maakt die.

Het Licht uit Hem als Zon voortgaande, is in zijn wezen het Goddelijk Ware en de wijsheid en het inzicht daaruit die de engelen hebben; en de warmte uit Hem als Zon voortgaande is het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde daar.

Het is de vergemeenschapping en de opneming van dit Goddelijk Goede en van dat Goddelijk Ware in de hemelen, dat wordt aangeduid met de vulling van de hand.

Dat de Heer de Zon van de hemel is en dat daarvandaan het Licht en de Warmte in de hemelen is, waaruit de engelen het leven, dat wil zeggen, de wijsheid en de liefde hebben, zie de nrs. 3636, 3643, 4321, 5097, 7078, 7083, 7171, 7173, 7270, 8644, 8812.

10107. En het brood dat in de korf is; dat dit betekent de toe-eigening van het hemels goede uit de Heer, staat vast uit de betekenis van eten, hier het brood, dus de toe-eigening, zoals eerder in nr. 10106; uit de betekenis van het brood, namelijk het goede van de liefde en van de naastenliefde, nrs. 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4217, 4735, 4976, 5915, 6118, 9323, 9545; en uit de betekenis van de korf, namelijk het uiterlijk zinlijke, nr. 9996.

Daaruit blijkt dat met eten het brood dat in de korf is, wordt aangeduid de toe-eigening van het goede uit de Heer in de uiterlijke dingen.

De broden die in de korf waren, waren de ongezuurde broden, de ongezuurde koeken en de ongezuurde vladen en daarmee worden zowel de innerlijke als de uiterlijke gezuiverde goedheden aangeduid, nrs. 9992-9994.

Wanneer er dus wordt gezegd het brood in de korf, worden al die dingen in het uiterlijk zinlijke aangeduid en het uiterlijk zinlijke is het laatste van het leven van de mens, dat alle innerlijke dingen in zich tegelijk samenhoudt.

Dat het uiterlijk zinlijke het laatste van het leven van de mens is, zie de nrs. 5077, 5081, 5094, 5125, 5128, 5767, 6183, 6311, 6313, 6318, 6564, 7645, 9212, 9216, 9730, 9996 en dat het alle innerlijke dingen samenhoudt, omdat het het laatste is, nrs. 6451, 6465, 9216, 9828, 9836, 10044.

10108. Aan de deur van de tent der samenkomst; dat dit betekent om in de hemel binnen te treden, staat vast uit de betekenis van de deur, namelijk de ingang, nrs. 2145, 2152, 2356, 2385 en de binnenleiding ervan, nr. 8989 en uit de uitbeelding van de tent der samenkomst, dus de hemel waar de Heer is, nrs. 9457, 9481, 9485, 9963.

10109. En eten zullen zij die dingen waarin ontzondigd is; dat dit betekent de toe-eigening van het goede bij hen die zijn gezuiverd van de boosheden en van de valsheden daaruit, staat vast uit de betekenis van eten, namelijk toe-eigenen, nr. 10106 en uit de betekenis van ontzondigd, namelijk gezuiverd van de boosheden en de valsheden daaruit, nr. 9506.

Er wordt gezegd, gezuiverd van de boosheden en de valsheden daaruit, omdat er valsheden en ook waarheden bestaan bij degenen die in het goede zijn.

De valsheden bij hen die in het boze zijn, zijn de valsheden van het boze en de waarheden bij hen zijn de vervalste waarheden, die dood zijn; maar de valsheden bij hen die in het goede zijn worden aangenomen als waarheden, want zij worden verzacht door het goede en aangewend tot goede nutten en de waarheden bij hen, zijn de waarheden van het goede, die levend zijn.

Over het ene en het andere geslacht van het valse en het ware, zie datgene wat getoond is in de nrs. 2243, 2408, 2863, 4736, 4822, 6359, 7272, 7437, 7574, 7577, 8051, 8137, 8138, 8149, 8298, 8311, 8318, 9258, 9298.

Omdat met eten de heilige dingen waarin ontzondigd is, de toe-eigening van het goede wordt aangeduid bij hen die zijn gezuiverd van de boosheden en de valsheden daaruit, was het daarom streng verboden, dat enig onrein mens van die dingen zou eten, want met de onreinheid wordt aangeduid de bevuiling door boosheden en de valsheden daaruit.

Met deze zaak is het immers als volgt gesteld: zolang de mens in de boosheden en de valsheden daaruit is, kan hem geenszins het goede worden toegeëigend; het boze immers klimt uit de hel op en het goede daalt uit de hemel neer.

Waar de hel is kan de hemel niet zijn, zij zijn immers lijnrecht aan elkaar tegenovergesteld. Opdat dus de hemel, dat wil zeggen, het goede uit de hemel, een plaats zal hebben, moet de hel worden verwijderd, dus, het boze uit de hel.

Daaruit kan vaststaan, dat de mens geenszins het goede kan worden toegeëigend zolang hij in het boze is; onder de toe-eigening van het goede wordt de inplanting van het goede in de wil verstaan, want van het goede kan niet worden gezegd dat het de mens is toegeëigend, voordat het van zijn wil wordt; de wil immers van de mens is de mens zelf en zijn verstand is voor zoveel mens, voor zoveel als het vanuit de wil heeft.

Dat wat immers van de wil is, is van de liefde van de mens en vandaar van zijn leven; want wat de mens wil, heeft hij lief en noemt hij goed en eveneens voelt hij het, wanneer hij daarnaar handelt, als goed.

Anders is het gesteld met de dingen die van het verstand zijn en niet tegelijk van de wil. Men moet ook weten dat onder de toe-eigening van het goede bij de mens slechts het vermogen van het goede uit de Heer op te nemen wordt verstaan, met welk vermogen hij wordt begiftigd door de wederverwekking.

Vandaar is het goede bij de mens niet van de mens, maar het is van de Heer bij hem en hij wordt daarin gehouden voor zoveel als hij zich van de boosheden laat afhouden.

Aangezien het goede niet kan worden toegeëigend, dat wil zeggen, vergemeenschap kan worden aan de mens zolang hij in het boze is, was het daarom verboden dat een onrein mens het vlees van het slachtoffer en het brood zou eten, want met het eten ervan werd de toe-eigening van het goede aangeduid, zoals eerder is gezegd.

Dat het de onreine mens op straffe des doods was ontzegd te eten van de geheiligde dingen, staat vast bij Mozes: *‘Elke reine zal het vlees eten; de ziel die het vlees van de slachtoffers zal hebben gegeten terwijl de onreinheid op haar is, die zal uit haar volken worden uitgeroeid. De ziel die enig onreine zal hebben aangerood, de onreinheid des mensen of het onreine beest, of enig onrein kruipend ding en zal hebben gegeten van het vlees van het slachtoffer, die zal uit de volken worden uitgeroeid’*, (Leviticus 7:18-21).

Al die uiterlijke en uitwendige onreinheden beeldden de innerlijke onreinheden uit, die de boosheden zijn bij de mens en zulke boosheden die van zijn wil zijn, door het daadwerkelijke leven toegeëigend.

Dit wordt elders nog uitvoeriger beschreven bij Mozes: *‘Iedere man van het zaad van Aharon, die melaats is of aan een vloed lijdt, zal van de heilige dingen niet eten totdat hij gereinigd is; die iets onreins van ziel zal hebben aangerood, een man uit wie een bijligging des zaads zal zijn uitgegaan of een man die enig kruipend ding zal hebben aangerood waarvan hij mag bezoedeld zijn of een mens waarvan hijzelf mag bezoedeld zijn naar al zijn onreinheid, de ziel die dat zal hebben aangerood zal onrein zijn tot de avond en hij zal niet eten van de heilige dingen.*

Maar wanneer hij zijn vlees met wateren zal hebben gewassen en de zon zal zijn ondergegaan, zal hij rein zijn en daarna zal hij van de heilige dingen eten, omdat dit zijn brood is.

Geen vreemde zal het heilige eten; een bijwoner des priesters en een dagloner zal het heilige niet eten.

Indien een priester een ziel zal hebben gekocht met de koop van zijn zilver, die kan daarvan eten; en de geborene van zijn huis, dezen zullen van zijn brood eten.

Wanneer des priesters dochter aan een vreemde man zal zijn getrouwd, zo zal zij van de opheffing van de heilige dingen niet eten; maar indien des priesters dochter een weduwe zal geworden zijn of een verstotene en zij geen zaad zal hebben, dermate dat zij zal zijn wedergekeerd tot haars vaders huis als in haar jeugd, zo zal zij van het brood van haar vader eten', (Leviticus 22:1-16).

Dat al die dingen aanduidend zijn voor de innerlijke dingen, blijkt duidelijk, dus dat zij behelzen de vergemeenschapping en de toe-eigening van de heilige dingen met hen die in de staat van opnemen zijn.

Dat geen vreemde zou eten, betekende dat degenen niet zouden eten die niet de Heer erkennen binnen de Kerk, dus die niet in de waarheden en de goedheden zijn van de Kerk; niet de bijwoner en de dagloner, betekende evenzo zij die in het natuurlijk goede zijn zonder het goede van het geloof, noch zij die het goede doen ter wille van het loon.

Dat de met zilver gekochten en de geborenen des huizes zouden eten, betekende hen die bekeerd zijn vanuit het geloof en de liefde; dat de dochter van de priester die met een vreemde man is getrouwd, niet zou eten, betekende dat de heilige dingen van de Kerk niet konden worden toegeëigend aan het goede dat niet is verbonden met de waarheden van de Kerk.

Dat echter de weduwe en de verstotene, indien zij geen zaad had, zou eten, betekende de toe-eigening van het goede nadat die dingen zijn verwijderd die niet van de Kerk zijn, indien niet uit de verbinding ervan iets uitbroed of geboren was dat van het geloof is geworden.

Dat dit hiermee wordt aangeduid, blijkt uit de innerlijke zin van de afzonderlijke dingen.

Dat de erfboze dingen de toe-eigening van het goede niet verhinderen, wordt ook beschreven bij Mozes: *'Alle man uit het zaad van Aharon, in wie een gebrek is, zal niet toetreden om te offeren het brood Gods; een man blind, kreupel, te kort of te lang, hij die een breuk des voets of der hand heeft, die gebocheld is, gekneusd, troebel van oog, schurftig, vol wratten of gekneusd aan de zaadbal, om het brood van zijn God te offeren zal hij niet toetreden; maar het brood van de heiligen der heiligen en van de heilige dingen zal hij eten', (Leviticus 21:17-23).*

Hiermee, worden, zoals eerder is gezegd, de erfboze dingen aangeduid en met de afzonderlijke dingen iets specifiek.

Dat dezen niet het brood zouden offeren en toetreden tot het altaar, als priesters, had als oorzaak, dat die gebreken of boosheden zo zichtbaar waren voor het volk en de dingen die zichtbaar waren, vielen in een vorm van uitbeelding, maar niet de dingen die verscholen waren.

Want hoewel de priester, de Leviet of het volk, onrein waren ten aanzien van de innerlijke dingen, werden zij toch rein genoemd en eveneens voor geheiligd gehouden, als zij slechts uiterlijk gewassen en rein verschenen.

10110. Om te vullen hun hand; dat dit betekent om het Goddelijk Ware op te nemen, staat vast uit de betekenis van de hand vullen, namelijk de Heer uitbeelden ten aanzien van het Goddelijk Ware en het vergemeenschappende en het ontvangende ervan daar, nr. 10076. Er wordt gezegd dat zij zullen eten de heilige dingen waarin ontzondigd is om te vullen hun hand en dat daarmee de toe-eigening van het goede wordt aangeduid bij hen die gezuiverd zijn van de boosheden en van de valsheden daaruit, dus om het Goddelijk Ware op te nemen. Hiermee is het als volgt gesteld: het eerste wat de mens wordt toegeëigend van alle dingen, is het goede en geleidelijk het ware.

De oorzaak dat dit zo is, is dat het goede de grond is en het ware het zaad; dus neemt op eendere wijze het goede het ware tot zich en verbindt het met zich, omdat het dit liefheeft

zoals een ouder; er is immers een hemelse echtelijke staat tussen het goede en het ware en het is het goede dat het leven maakt bij de mens, aangezien het goede van de wil is en de wil van de mens, de mens zelf is.

Het ware echter maakt niet het leven bij de mens, tenzij voor zoveel het dit aan het goede ontleent, aangezien het ware van het verstand is, en het verstand zonder de wil niet de mens zelf is; het is slechts de ingang tot de mens, want door het verstand kan men binnentreden. De mens kan worden vergeleken met een huis, waarin verscheidene kamers zijn, waarvan de ene leidt tot de andere.

Degenen die in waarheden zijn alleen ten aanzien van het verstand, zijn niet in enige kamer van het huis, maar slechts in de voorhof; voor zoveel echter als het ware door het verstand in de wil binnentreedt, treedt hij in de kamers binnen en woont in het huis.

Ook in het Woord wordt de mens met een huis vergeleken en het ware dat van het verstand alleen is, wordt met een voorhof vergeleken, maar het ware dat ook van de wil is geworden en daar het goede wordt, wordt met een kamer vergeleken waar wordt gewoond en met de slaapkamer zelf.

Dat het goede het allereerste is wat uit de Heer aan de mens wordt toegeëigend, staat vast uit de kindertijd en uit de eerste knapenjaren van hem.

Dat hij dan heeft het goede van de onschuld en het goede van de liefde jegens de ouders en jegens de verzorgster en het goede van de naastenliefde jegens zijn vriendjes, is bekend; dit goede vloeit bij hen in uit de Heer, opdat het bij het voortschrijden van de leeftijd van dienst zal zijn als het eerste van het leven van de Heer bij de mens en zo het vlak om de waarheden op te nemen; dit goede wordt ook bij de mens bewaard wanneer hij opgroeit, indien hij het niet vernietigt door een leven van het boze en door het geloof van het valse daaruit.

Wanneer er wordt gezegd het goede, dan wordt verstaan de liefde jegens de naaste en de liefde tot de Heer, want al datgene wat van de liefde en van de naastenliefde is, is het goede.

Dat het goede op de eerste plaats is en het ware op de tweede, bij hen die worden wederverwekt, hoewel het anders schijnt, zie de nrs. 3325, 3494, 3539, 3548, 3556, 3563, 3570, 4925, 4926, 4928, 4930, 6256, 6269, 6272, 6273.

10111. Om hen te heiligen; dat dit betekent opdat zij zullen zijn in de waarheden vanuit het goede uit de Heer, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, namelijk de Heer uitbeelden en de heilige dingen die uit Hem zijn, nrs. 9956, 9988, dus in de geestelijke zin, geleid worden door de Heer, aangezien de Heer alleen heilig is en al het heilige uit Hem voortgaat, nrs. 8806, 9229, 9479, 9688, 9818, 9820.

Daaruit blijkt dat de waarheden door het goede uit de Heer opnemen, dus het geloof door de liefde uit Hem tot hem, is geheiligd worden.

Niet dat de mens uit zich daarom heilig is, maar de Heer bij Hem; het geloof immers en de liefde zijn de Heer bij de mens, omdat zij aanhoudend uit hem zijn.

10112. En een vreemde zal niet eten; dat dit betekent geen toe-eigening van het goede bij hen die de Heer niet erkennen, staat vast uit de betekenis van de vreemde en de buitenlander, namelijk zij die buiten de Kerk zijn, nrs. 2049, 2115, 7996 en van diegenen wordt gezegd dat zij buiten de Kerk zijn, die de Heer niet erkennen en bij de Israëlitische natie zij die niet Jehovah als hun God erkennen en zich niet lieten onderrichten in de rituelen van de Kerk. Zij die erkennen en zich lieten onderrichten, werden vreemdelingen genoemd en deze hadden hetzelfde recht als de ingeborenen, nrs. 8007, 8013, 9196; en uit de betekenis van eten, namelijk het toe-eigenen van het goede, nr. 10109.

Dat er geen toe-eigening is bij hen die de Heer niet erkennen, komt omdat zijn God erkennen het eerste van de godsdienst is en bij de christenen de Heer erkennen het eerste van de Kerk

is, want zonder die erkenning bestaat er geen vergemeenschapping, dus ook geen geloof, dus ook geen liefde.

Vandaar is het eerste van de leer in de christelijke Kerk dat er zonder de Heer geen heil is; alles wat immers de mens waar noemt en gelooft en alles wat hij goed noemt en liefheeft, kan niet het ware en het goede worden genoemd, tenzij het uit het Goddelijke is, dus tenzij het uit de Heer is, want dat de mens uit zichzelf niet kan geloven en het goede doen, maar dat al het ware en al het goede van boven komt, is bekend.

Daaruit blijkt duidelijk, dat zij die de Heer niet erkennen, binnen de Kerk, geen geloof kunnen hebben, dus ook geen liefde tot God en dezen kunnen dus niet gezaligd worden. Dit werd bij de Israëlitische natie daardoor uitgebeeld, dat zij Jehovah als hun God zouden erkennen en dat hun eredienst aangenomen en heilig genoemd zou worden en dat zij dan geheiligd waren, onverschillig hoedanig zij ten aanzien van de innerlijke dingen waren. De uitbeeldingen immers waren alleen uiterlijk en bij die natie was het genoeg om in de uiterlijke dingen te zijn, zie nr. 9320.

Diegenen dus van hen die Jehovah niet erkenden, maar een andere god, hoezeer zij ook op eendere wijze offerden en op eendere wijze vereerden, waren toch verworpen uit de Kerk, zoals zij de Baäl vereerden en andere goden.

Daaruit kan vaststaan, hoedanig het lot is in het andere leven van hen die binnen de Kerk zijn geboren en toch in hun hart de Heer ontkennen, onverschillig hoedanig zij zijn in het zedelijk leven.

Door verscheidene ondervindingen is het ook te weten gegeven, dat die niet kunnen worden gezaligd; dit leert de Heer ook openlijk bij Johannes: *‘Wie gelooft in de Zoon, heeft het eeuwige leven; wie echter de Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem’*, (Johannes 3:36).

Wat betreft de natiën buiten de Kerk betreft, zij die krachtens hun godsdienstige in enige vorm van liefde jegens hun naaste hebben geleefd en in enige vorm van liefde tot God de Schepper van het heelal onder een menselijke vorm, worden in het andere leven door de Heer aangenomen en gezaligd; want zij erkennen, wanneer zij door de engelen zijn onderricht, de Heer en geloven in Hem en hebben Hem lief, zie de nrs. 2589 -2604.

10113. Omdat heilig die; dat dit betekent omdat dit Goddelijke dingen zijn, staat vast uit de betekenis van de heilige dingen, namelijk de dingen die uit de Heer zijn, nrs. 10111, dus de Goddelijke dingen.

10114. En indien er overgebleven zal zijn van het vlees van de vullingen en van het brood tot aan de morgen; dat dit betekent de geestelijke en de hemelse goedheden, die niet zijn verbonden tot de nieuwe staat, staat vast uit de betekenis van het overgeblevene van het vlees en van het brood, namelijk dat wat niet is toegeëigend, want met eten wordt aangeduid toegeëigend worden, nr. 10109; dus wordt met dat wat niet is gegeten, datgene aangeduid wat niet is toegeëigend.

Uit de betekenis van het vlees, dus het goede, nrs. 7850, 9127; uit de betekenis van de vullingen, namelijk het opnemende, waarover de nrs. 10076, 10110; vandaar wordt met het vlees der vullingen, de opneming van het ware in het goede aangeduid, dus de verbinding ervan; hier echter de niet-opneming en de niet-verbinding, omdat het overgeblevene ervan wordt verstaan.

Uit de betekenis van het brood, namelijk het hemels goede, dat het binnenste goede is, nr. 10077; en uit de betekenis van de morgen, namelijk de nieuwe staat, nrs. 8211, 8427. Hieruit blijkt, dat met het overgeblevene van het vlees der vullingen en van het brood tot aan de morgen, worden aangeduid de geestelijke en de hemelse goedheden, die niet zijn verbonden tot de nieuwe staat; met het vlees van de slachtoffers immers wordt het geestelijk

goede aangeduid, namelijk het goede van de liefde jegens de naaste en met het brood daar het hemels goede, te weten het goede van de liefde tot de Heer.

Wat er verder wordt verstaan onder de niet-verbinding tot de nieuwe staat, zal in het kort worden gezegd: de nieuwe staat is elke staat van de verbinding van het goede en het ware, die er is wanneer de mens die wordt wederverwekt, vanuit het goede handelt, dus uit de aandoening die van de liefde is en niet als eerder vanuit het ware, dus alleen vanuit gehoorzaamheid.

De nieuwe staat is er ook wanneer degenen die in de hemel zijn, in het goede van de liefde zijn, deze staat wordt daar de morgen genoemd, want de staten van de liefde en van het geloof daar worden gevarieerd zoals op aarde: de middag, de avond, de schemering en de morgen.

En eveneens is de nieuwe staat er, wanneer een oude Kerk ophoudt en een nieuwe inzet; al deze nieuwe staten worden in het Woord aangeduid met de morgen.

Over die afzonderlijke staten is hier en daar gehandeld in de onthullingen tot Genesis en tot Exodus.

Eendere dingen worden daarmee aangeduid, dat *'niets zou worden overgelaten van het vlees van het stuk paasvee tot aan de morgen en dat het overschot ervan met vuur zou worden verbrand'*, (Exodus 12:10) en verder daarmee dat *'het vet van het feest niet zal vernachten tot aan de morgen'*, (Exodus 23:18).

Eendere dingen worden ook daarmee aangeduid, dat *'het overschot van het vlees van het dankslachtoffer ook zou worden gegeten op de volgende dag, maar verbrand op de derde dag'*, (Leviticus 7:16-18; 19:6,7); met de derde dag wordt ook de nieuwe staat aangeduid, zie de nrs. 4901, 5123, 5159.

Dat dit zo was toegestaan, had als oorzaak, dat de dankslachtoffers gelofte-offers en vrijwillige offers waren en dus niet ter wille van de zuivering en de heiliging, zoals de overige, maar om te eten in de heilige plaats en om te betuigen de vreugde des harten vanwege de Goddelijke eredienst; en het samen eten dat zij heilig noemden, verblijden hen meer dan de overige eredienst.

Eendere dingen worden ook daarmee aangeduid dat zij niet van het manna zouden overlaten tot aan de morgen, waarover bij Mozes: *'Mozes zei: De man late niet van het manna over tot aan de morgen; maar zij gehoorzaamden Mozes niet, want zij maakten een verschot ervan tot aan de morgen en het bracht wormen voort en verrotte'*, (Exodus 16:19,20).

10115. En verbranden zult gij het overgeblevene met vuur; dat dit de verstrooiing ervan betekent, staat vast uit de betekenis van het overgeblevene van het vlees en van het brood, namelijk dat wat niet is toegeëigend, nr. 10114; en uit de betekenis van verbranden met vuur, te weten verstrooien, hier door de liefden die van het eigene van de mens zijn, dus door de boosheden die van die liefden zijn; met het vuur wordt immers de liefde in de ene en de andere zin aangeduid, hier de eigenliefde, dus de liefde van zich.

Dat die liefde met het vuur wordt aangeduid, zie de nrs. 1297, 2446, 5071, 5215, 6314, 6832, 7575; en dat het eigene van de mens niets dan het boze is, nrs. 210, 215, 694, 874, 876, 987, 1023, 1044, 3812, 5660.

Dat de eigenliefde hier wordt aangeduid, komt omdat met het overgeblevene tot de morgen datgene wordt aangeduid wat niet is verbonden met het goede, nr. 10114 en dat wat niet kan worden verbonden, is niet uit het Goddelijke, maar uit het eigene; dat dit onrein was, dus boos, staat vast bij. Mozes: *'Wie eet, het tot de morgen overgeblevene, zal zijn ongerechtigheid dragen en de ziel zal uit haar volken worden uitgeroeid'*, (Leviticus 19:7,8); bij dezelfde: *'Indien al etende gegeten wordt van het vlees van het dankslachtoffer op de derde dag, zo zal hij die dat heeft geofferd, niet behagen, ook zal het hem niet worden toegerekend; het zal een gruwel zijn en de ziel die daarvan gegeten zal hebben, zal haar*

ongerechtigheid dragen’, (Leviticus 7:16-18); evenzo hieruit dat *‘het overgeblevene van het manna wormen voortbracht en verrotte*’, (Exodus 16:20).

10116. Het zal niet worden gegeten; dat dit betekent, het zal niet worden toegeëigend, staat vast uit de betekenis van eten, namelijk toe-eigenen, nr. 10106.

10117. Omdat het heilige dit; dat dit betekent het Goddelijke waarmee het niet zal worden verbonden, omdat daaruit het profane is, staat vast uit de betekenis van het heilige, dus het Goddelijke, nr. 10111.

Dat het daarmee niet wordt verbonden, is omdat met het overgeblevene van het vlees en het brood datgene wordt aangeduid wat niet is verbonden, nr. 10114, dus eveneens wat niet moet worden verbonden; dat dit het eigene van de mens is, dat niets dan het boze is, zie nr. 10115 en het Goddelijke verbinden met het eigene van de mens, dus met het boze, is ontwijden, nrs. 6348, 9298.

Vandaar wordt er gezegd *‘wie zal hebben gegeten het overgeblevene tot de morgen, het heilige van Jehovah ontwijdt hij, en dat die ziel uit de volken zal worden uitgeroeid*’, (Leviticus 19:7,8); en eveneens *‘dat het vlees van het slachtoffer, dat de ene of de andere onreine zaak zal hebben aangeroerd, met vuur zou worden verbrand*’, (Leviticus 7:19).

Hieruit blijkt nu dat de ontwijding van het heilige wordt aangeduid met het vlees en het brood van het slachtoffer eten op de volgende dag.

10118. En gij zult doen aan Aharon en aan zijn zonen aldus; dat dit betekent dit uitbeeldende van de verheerlijking van de Heer en aan Zijn invloeiing in de hemelen en in de Kerk, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, te weten de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9809 en uit de uitbeelding van diens zonen, namelijk de Heer ten aanzien van het geestelijk Goddelijk Goede, nr. 10068 en uit de betekenis van aldus doen, dat wil zeggen, hen zalven en hun hand vullen en zo inwijden in het priesterschap, en dat zij zo de Heer uitbeelden ten aanzien van de verheerlijking van Zijn Menselijke en de invloeiing daaruit in de hemelen en in de Kerk.

Want de zalving was uitbeeldend voor de verheerlijking van Zijn Menselijke en de vulling van de hand was uitbeeldend voor Zijn invloeiing daaruit in de hemelen en in de Kerk. Dat de zalving het Goddelijk Goede van de Heer in Zijn Goddelijk Menselijke heeft uitgebeeld, zie nr. 9954, dus de verheerlijking, welke is de vereniging van het Goddelijk Menselijke met het Goddelijke Zelf, dat de Vader wordt genoemd, nr. 10053; en dat de vulling van de hand heeft uitgebeeld de Goddelijke Macht van de Heer door het Goddelijk Ware in de hemelen en in de Kerk en het vergemeenschappende en het ontvankelijke ervan daar, nr. 10019, dus de invloeiing ervan.

10119. Volgens alles wat Ik u heb geboden; dat dit betekent volgens de wetten van de Goddelijke Orde, staat vast uit de betekenis van gebieden, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, dat wil zeggen, over de Heer, namelijk volgens de wetten van de Goddelijke Orde, want al wat de Heer gebiedt, is volgens de Goddelijk Orde, dus volgens de wetten ervan, want het Goddelijk Ware voortgaande uit het Goddelijk Goede van de Heer in de hemelen, dus de Heer daar, is de Orde zelf.

Daarom is alles wat de Heer gebiedt, de wet van de orde; dat de wetten van de orde de Goddelijke ware dingen van de Heer zijn, zie de nrs. 1728, 2447, 2258, 5703, 7995, 8512, 8700, 8988.

10120. Zeven dagen zult gij vullen hun hand; dat dit het uitbeeldende is van de volledige macht in de hemelen van de Heer door de invloeiing uit het Goddelijk Goede van de

Goddelijke Liefde van Zijn Goddelijk Menselijke, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, namelijk de volle staat of het volledige, nrs. 6508, 9228; en uit de betekenis van de hand vullen, namelijk het uitbeeldende van de Goddelijke Macht van de Heer in de hemelen en het vergemeenschappende en het opnemende daar, nr. 10019; en omdat dit plaatsvindt door de invloeiing uit het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde uit Zijn Goddelijk Menselijke, wordt daarom ook dit aangeduid.

10121. *Vers 36-46. En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen en gij zult reinigen van zonde op het altaar in uw verzoenen op hetzelfde en zalven zult gij dat om te heiligen dat. Zeven dagen zult gij verzoenen op het altaar en heiligen dat en het altaar zal een heilige der heiligen zijn; al wie het altaar aanroert, zal worden geheiligd. En dit is het wat gij zult doen op het altaar; lammeren, zonen van een jaar, twee des daags, geduriglijk. Het ene lam zult gij maken in de morgen en het andere lam zult gij maken tussen de avonden. En een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin en een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn voor het eerste lam. Het tweede lam zult gij maken tussen de avonden, volgens het morgenspijsoffer en volgens het drankoffer ervan, zult gij maken voor hetzelfde, tot een reuk van rust, een vuuroffer voor Jehovah. En een brandoffer geduriglijk in uw geslachten aan de deur van de tent der samenkomst vóór Jehovah, waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken met u aldaar. En Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls en het zal worden geheiligd in Mijn heerlijkheid. En Ik zal heiligen de tent der samenkomst en het altaar en Aharon en zijn zonen zal Ik heiligen om Mij het priesterschap te bedienen. En Ik zal wonen in het midden van de zonen Israëls en Ik zal hun tot een God. En zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God, Die hen heeft uitgeleid uit het land van Egypte, tot Mijn wonen in het midden van hen; Ik Jehovah hun God.*

En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen, betekent de aanhoudende verwijdering van de boosheden en de valsheden daaruit in de natuurlijke mens door het goede van de onschuld uit de Heer; en gij zult reinigen van zonde op het altaar, betekent de zuivering van de boosheden in de hemel en in de Kerk; in uw verzoenen op het altaar, betekent zo het vermogen van op te nemen het goede uit de Heer; en zalven zult gij dat, betekent de inwijding om uit te beelden het Goddelijk Goede van de Liefde uit de Heer in de hemel en in de Kerk; om te heiligen dat, betekent zo de Heer daar; zeven dagen zult gij verzoenen op het altaar, betekent het volle ten aanzien van de invloeiing in de hemel en in de Kerk; en heiligen dat, betekent om de Heer op te nemen; en het altaar zal een heilige der heiligen zijn, betekent het hemels rijk, waar de Heer in het goede van de liefde aanwezig is; al wie het altaar aanroert, zal worden geheiligd, betekent eenieder die het Goddelijke van de Heer opneemt; en dit is het wat gij zult doen op het altaar, betekent wat in het algemeen de opneming van de Heer in de hemel en in de Kerk betreft; lammeren, zonen van een jaar, twee des daags, betekent het goede van de onschuld in elke staat; geduriglijk, betekent in elke Goddelijke eredienst; het ene lam zult gij maken in de morgen, betekent de verwijdering van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer in de staat van de liefde en van het licht daaruit in de innerlijke mens; en het andere lam zult gij maken tussen de avonden, betekent iets eenders in de staat van het licht en van de liefde in de uiterlijke mens; en een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin, betekent het geestelijk goede uit het hemelse, zoveel als voor de verbinding voldoende is; en een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn, betekent het geestelijk ware zoveel als voor de verbinding genoeg is; voor het eerste lam, betekent dit in de innerlijke mens; en het tweede lam zult gij maken tussen de avonden, betekent de verwijdering van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer in de staat van de liefde en van het licht daaruit in de uiterlijke mens; volgens het morgenspijsoffer en volgens het drankoffer ervan zult gij

ervoor maken, betekent het geestelijk goede uit het hemelse en het ware ervan, zoveel als voor de verbinding voldoende is; tot een reuk van rust, betekent het opnemende van de vrede; een vuuroffer voor Jehovah, betekent vanuit de Goddelijke Liefde van de Heer; een brandoffer geduriglijk, betekent alle Goddelijke eredienst in het algemeen; in uw geslachten, betekent voortdurend in de Kerk; aan de deur van de tent, betekent de verbinding van het goede en het ware; vóór Jehovah, betekent uit de Hee; waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken met u aldaar, betekent Zijn tegenwoordigheid en invloeiing; en Ik zal samenkomen daar met de zonen Israëls, betekent de tegenwoordigheid van de Heer in de Kerk; en het zal worden geheiligd in Mijn heerlijkheid, betekent het ontvankelijke voor het Goddelijk Ware uit de Heer; en Ik zal heiligen de tent der samenkomst, betekent het ontvankelijke voor de Heer in de lagere hemelen; en het altaar, betekent het ontvankelijke voor het Goddelijke uit de Heer in de hogere hemelen; en Aharon en zijn zonen om Mij het priesterschap te bedienen, betekent het uitbeeldende van de Heer in die beide hemelen ten aanzien van het werk van de zaliging; en Ik zal wonen in het midden van de zonen Israëls, betekent de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing door het goede in de hemel en in de Kerk; en Ik zal zijn hun tot een God, betekent de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing in het ware in de Kerk; en zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God, betekent de doorvatting daarvan dat uit de Heer al het goede en al het ware is; Die heeft uitgeleid hen uit het land van Egypte, betekent de zaliging uit de hel door de Heer; tot Mijn wonen in het midden van hen, betekent het Goddelijke van de Heer, dat het al in alle dingen van de hemel en van de Kerk is; Ik Jehovah hun God, betekent uit Wie al het goede van de liefde en al het ware van het geloof is.

10122. En een var der zonde zult gij maken des daags op de verzoeningen; dat dit betekent de aanhoudende verwijdering van de boosheden en de valsheden daaruit in de natuurlijke mens door het goede van de onschuld uit de Heer, staat vast uit de betekenis van de var, namelijk het goede van de onschuld in de natuurlijke mens, nrs. 9391, 9990.

Uit de betekenis van de zonde, namelijk de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit, want onder de zonde wordt het slachtoffer van de zonde verstaan, nr. 10039 en met het slachtoffer van de zonde wordt de zuivering van de boosheden en de valsheden aangeduid, nrs. 9938, 9990, 10022, 10053.

Dat er wordt gezegd de verwijdering van de boosheden en van de valsheden daaruit, heeft als oorzaak dat de boosheden en de valsheden bij de mens niet worden uitgeworpen, maar alleen verwijderd, zie nr. 10057.

Uit de betekenis van des daags of van iedere dag, dus aanhoudend en uit de betekenis van de verzoeningen, namelijk de opneming van het goede van de liefde en van het geloof uit de Heer, na de verwijdering van de boosheden en de valsheden daaruit, nr. 9506.

Er wordt gezegd de verwijdering van de boosheden en van de valsheden daaruit, aangezien alle valse dingen zijn uit het boze, daarom wordt voor zoveel als het boze wordt verwijderd, voor zoveel de valsheden worden verwijderd.

Hiermee is het als volgt gesteld: alle dingen in de hemel hebben betrekking op het goede en op het ware daaruit; maar alle dingen in de hel hebben betrekking op het boze en het valse daaruit; vandaar evenzo in de mens; alle dingen bij hem die uit de hemel zijn, hebben betrekking op het goede en het ware, maar alle dingen die bij hem uit de hel zijn, hebben betrekking op het boze en het valse, of wat hetzelfde is, alle dingen die uit de Heer bij de mens zijn, hebben betrekking op het goede en het ware, maar alle dingen die uit de mens zelf zijn, hebben betrekking op het boze en het valse.

Omdat het die dingen zijn, waarop alles in het heelal betrekking heeft en de mens de ontvanger ervan is, zijn er daarom bij de mens twee dingen die dit opnemen: het ene wordt de wil genoemd en het andere het verstand.

De wil is de ontvanger van het goede of het boze en het verstand is de ontvanger van het ware of het valse.

De wil die uit de Heer is, die ook de nieuwe wil wordt genoemd, is de ontvanger van het goede; maar het verstand dat uit de Heer is, dat ook het nieuwe verstand wordt genoemd, is de ontvanger van het ware; maar de wil die vanuit het eigene van de mens is en eveneens de oude wil wordt genoemd, is de ontvanger van het boze en het verstand dat uit het eigene en eveneens het oude verstand wordt genoemd, is de ontvanger van het valse.

In dit verstand en in deze wil wordt de mens geboren uit de ouders, maar in het eerstgenoemde verstand en wil wordt de mens geboren uit de Heer, wat plaatsvindt wanneer hij wordt wederverwekt, want wanneer de mens wordt wederverwekt, wordt hij ontvangen en opnieuw geboren.

De mens is zo geschapen, dat wil en verstand één maken, dus dat die twee samen één mens samenstellen.

De mens is immers het verstand gegeven opdat hij het ware kan verstaan, maar met het doel dat het aan de wil wordt ingeplant en het goede wordt en voor zoveel als het van de wil wordt, voor zoveel is het in de mens en is dit het Zijn van zijn leven.

Het verstand echter is uiterlijk en ontstaat daaruit, want dat wat de mens wil heeft hij lief en dat wat hij liefheeft, voelt hij als verkwikkelijk en noemt dit daarom dan het goede.

Het verstand begunstigt dat en bevestigt het door redenen en deze noemt hij waarheden, vandaar is het dat de wil en het verstand werkelijk één maken; maar dit verschijnt anders, zoals gebeurt, wanneer de mens het ware verstaat en toch het boze wil; niettemin verstaat deze mens, wanneer hij aan zichzelf is overgelaten en uit zich denkt, geheel zoals hij wil, dat wil zeggen, zoals hij liefheeft.

Dat de mens die het boze wil, toch het ware kan spreken en ook het goede doen, is vanwege huichelarij, waaraan het ware en het goede als middelen van dienst zijn.

Zo'n mens stort zich, indien hem die middelen worden afgenomen en hij in het vrije wordt gelaten, in de boosheden naar de lusten van de wil en hij verdedigt ze door zijn verstandelijk vermogen.

Dit blijkt vooral uit degenen in het andere leven; daar komt eenieder in een staat die eender is aan zijn wil en dan storten degenen die geen nieuwe wil uit de Heer hebben, zich in boosheden van elk geslacht en denken zulke dingen die de boosheden begunstigen, hoezeer zij ook in de wereld geheel anders gesproken en anders gedaan hebben.

De wet immers van de Goddelijke Orde is, dat de wil en het verstand één gemoed zullen maken, dus één mens, dus dat de gehele mens of in de hemel, of in de hel zal zijn en niet tussen het ene en het andere zal hangen, dat wil zeggen, dat het oog niet zal schouwen tot de dingen die van de hemel zijn en het hart tot de dingen die van de hel zijn.

Onder het hart wordt de wil verstaan en onder het oog het verstand.

10123. En gij zult reinigen van zonde op het altaar; dat dit de zuivering betekent van de boosheden in de hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van reinigen, dus zuiveren; uit de betekenis van de zonde, namelijk het boze, want al het boze uit de mens wordt zonde genoemd; en uit de betekenis van het altaar, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en van Zijn eredienst, nrs. 9714, 9964; hier ten aanzien van het Goddelijk Goede in de hemel en in de Kerk.

Omdat er in voortzetting nog wordt gehandeld over de invloeiing, de aanwezigheid en de opneming daar, is het vandaar dat ook met het altaar wordt aangeduid de hemel en de Kerk ten aanzien van de opneming van het Goddelijk Goede van de Heer daar.

Het is immers het Goddelijke van de Heer dat de hemel en de Kerk maakt, aangezien de Heer daar woont in Zijn Eigene en niet in het eigene van de mens.

Vandaar is het eveneens dat met het altaar ook wordt aangeduid de mens zelf in wie de hemel is of in wie de Kerk is, dus in wie de Heer is; en los van de persoon, is het altaar het goede zelf, dat uit de Heer is bij de engelen van de hemel en bij de mensen van de Kerk.

In deze beide zinnen wordt van het altaar gesproken bij Johannes: *'Mij werd een riet gegeven, een stok gelijk en een engel stond daarbij en hij zei: Meet de tempel Gods en het altaar en hen die daarin aanbidden'*, (Openbaring 11:1); daar zijn de tempel Gods en het altaar de hemel en de Kerk: de tempel is de geestelijke Kerk en het altaar is de hemelse Kerk.

Metten is de hoeveelheid en de hoedanigheid van het ware en het goede leren kennen, daarom wordt er niet alleen gezegd: meet de tempel en het altaar, maar ook hen die daarin aanbidden. Dat de tempel de geestelijke Kerk is, zie nr. 3720 en dat metten is leren kennen de staat van de zaak ten aanzien van het ware en het goede, nr. 9603.

Bij dezelfde: *'Ik hoorde een andere engel uit het altaar zeggen: Heer God almachtig, waar en gerecht zijn Uw gerichtten'*, (Openbaring 16:7); uit het altaar is uit de binnenste hemel, waar het hemels goede regeert.

Het hemels goede is het goede van de liefde tot de Heer.

Bij Jeremia: *'Verlaten heeft de Heer Zijn altaar, verafschuwd is Zijn heiligdom'*, (Klaagliederen 2:7).

Het altaar en het heiligdom verlaten, is het al van de Kerk: het altaar het al van de Kerk ten aanzien van het goede en het heiligdom het al van de Kerk ten aanzien van het ware.

10124. In uw verzoenen daarop; dat dit betekent zo het vermogen van op te nemen het goede uit de Heer, staat vast uit de betekenis van verzoenen op het altaar, namelijk na de verwijdering van de boosheden en de valsheden daaruit, de inplanting van het goede uit de Heer en de opneming ervan door de mens van de Kerk en door de engel van de hemel, nr. 9506; want met het altaar wordt, zoals eerder in nr. 10123 is getoond, aangeduid de hemel en de Kerk, ten aanzien van de opneming van het goede uit de Heer.

Omdat met het altaar wordt aangeduid de hemel en de Kerk, waar het hemels goede regeert, dus het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer, zal het in het kort worden gezegd, hoe het is gesteld met de opneming van het goede in het hemels rijk.

Dat de hemel in twee rijken is onderscheiden, waarvan het ene het hemels rijk wordt genoemd en het andere het geestelijk rijk, is meermalen eerder gezegd.

In het ene en het andere rijk wordt het goede ingeplant door het ware, maar bij hen die in het geestelijk rijk zijn, wordt het goede door het ware in het wilsdeel ingeplant.

De inplanting van het goede door het ware bij hen die in het geestelijk rijk zijn, vindt op een andere wijze plaats dan bij hen die in het hemels rijk zijn.

Bij hen die in het geestelijk rijk zijn, wordt het ware ingeplant in de uiterlijke of natuurlijke mens en daar wordt het eerst wetenschap en voor zoveel als de mens erdoor wordt aangedaan en er volgens dat naar wordt geleefd, wordt het opgeroepen in het verstandelijke en wordt dit het geloof en tegelijk de liefde jegens de naaste.

Deze naastenliefde maakt zijn nieuwe wil uit en het geloof het nieuwe verstandelijke en beide samen het geweten.

Maar bij hen die in het hemels rijk zijn, wordt het ware niet wetenschap, noch geloof, noch geweten, maar het wordt de opneming in het goede van de liefde en voor zoveel als er volgens dat wordt geleefd, wordt het de doorvatting, die groeit en wordt vervolmaakt bij hen volgens de liefde.

Dit vindt dagelijks plaats zonder dat zij het weten, bijna zoals bij de kleine kinderen; dat het plaatsvindt zonder dat zij het weten, is omdat het niet als wetenschap in het geheugen blijft hangen, noch als iets van het verstand in het denken ophoudt, maar terstond overgaat in de wil en van het leven wordt; daarom zien dezen het ware niet, maar doorvatten het en zij

doorvatten het in die mate en zodanig als zij in het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer zijn.

Vandaar is het verschil tussen hen groot.

En omdat zij het ware vanuit het goede doorvatten, bevestigen zij het daarom nooit door redenen, maar wanneer er sprake is van de waarheden, zeggen zij slechts, ja, ja of nee, nee; dezen zijn het die door de Heer worden verstaan bij Mattheüs: *'Laat uw rede zijn ja, ja, nee, nee, wat buiten deze is, is uit het boze'*, (Mattheüs 5:36,37).

Want redeneren over de waarheden of die wel zo zijn, is niet uit het goede, aangezien het ware dan niet wordt doorvat, maar slechts wordt geloofd op gezag en vandaar uit een bevestiging door zichzelf.

Dat wat de mens gelooft op gezag, is van anderen in zich en niet het zijne en dat wat men vandaar alleen gelooft uit bevestiging, verschijnt na de bevestiging als waar, al zou het vals zijn.

Dit kan duidelijk vaststaan uit het geloof van iedere godsdienstige stroming en uit de verscheidenheid ervan over het gehele wereldrond.

Daaruit blijkt welk en hoedanig verschil er is tussen hen die in het hemels rijk van de Heer zijn en tussen hen die in Zijn geestelijk rijk zijn; de oorzaak van deze verschillen is dat eerstgenoemden de waarheden van de Kerk terstond in het goedheden verkeren door hun leven, terwijl laatstgenoemden in hun waarheden blijven en het geloof boven het leven verkiezen.

Zij die de waarheden van de Kerk terstond in goedheden verkeren door hun leven, dus die uit het hemels rijk zijn, worden door de Heer beschreven bij (Markus 4:26-29) en meermalen elders.

Over het verschil van het hemels rijk en het geestelijk rijk, zie ook nr. 9277.

10125. En zalven zult gij dat; dat dit betekent de inwijding om uit te beelden het Goddelijk Goede van de Liefde uit de Heer in de hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de zalving, namelijk de inwijding om uit te beelden de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijk Liefde vanuit Zijn Goddelijk Menselijke, nrs. 9474, 9954, 10019, hier uit de Heer in de hemel en in de Kerk, want er wordt over Zijn invloeiing en over Zijn opneming daar gehandeld.

Al wat de Heer uitbeeldt, beeldt ook Hem uit bij de mensen van de Kerk en bij de engelen van de hemel, dus de hemel en de Kerk, aangezien de mensen in wie de Kerk is, de Kerk in het algemeen samenstellen en de engelen in wie de hemel is, de hemel in het algemeen samenstellen.

Ook stellen de mensen in zich beschouwd niet de Kerk samen, maar de Heer bij hen; dus stellen ook niet de engelen in zich beschouwd de hemel samen, maar de Heer bij hen, want de Heer woont niet in enig eigene van de mens en de engel, maar in het Zijne bij hen.

Vandaar is het, dat er, wanneer er gezegd wordt de Kerk en de hemel, verstaan wordt het Goddelijke van de Heer bij hen die daar zijn.

Hieruit blijkt, hoe het moet worden begrepen, dat de Heer het Al is in alle dingen van de hemel en van de Kerk en dat de Heer Zelf de hemel en de Kerk is.

Dit blijkt ook uit het in de christelijke wereld bekende en aanvaarde leerstellige, dat al het goede van het geloof en van de liefde is uit God en niets uit de mens en dat al wat uit de mens als uit hemzelf is, niet het goede is; vandaar is het eveneens dat niemand verdienste heeft, noch gerechtigheid uit het eigene.

Deze dingen zijn gezegd, opdat men zal weten wat de Heer in de hemel en in de Kerk is, dus wat de hemel en de Kerk en vandaar wat het uitbeeldende van Hem door het altaar en de zalving ervan, waarover hier wordt gehandeld.

Alle dingen werden gezalfd die de Heer zouden uitbeelden en de Goddelijke dingen die uit de Heer zijn, zoals: het altaar, de tent der samenkomst, de tafels die daarin waren, de kandelaar, de ark, Aharon zelf, diens zonen en hun klederen; en wanneer zij gezalfd waren, werden zij heilig genoemd; niet dat de olie iets van heiligheid aanbracht, maar omdat zij zo de Goddelijke dingen uit de Heer zouden uitbeelden, die alleen heilig zijn.

De oorzaak dat de olie tot dit nut werd aangewend, was dat de olie het goede van de liefde betekende en het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde is het Goddelijke Zelf; het is immers het Zijn Zelf van alle dingen, dus om dat uit te beelden, vond de inwijding door olie plaats.

Het Goddelijke Zelf, dat het Zijn van alle dingen is, is in de Heer alleen geweest.

Hij was immers uit Jehovah ontvangen en elk mens heeft uit zijn vader het ‘zijn’ van zijn leven, dat de ziel van hem wordt genoemd.

Daaruit blijkt dat het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde is geweest in het Menselijke van de Heer, zoals de ziel van de vader in de zoon en omdat bij de mens niets leeft dan zijn ziel, want het lichaam zonder de ziel leeft niet en omdat alles van het lichaam wordt voortgebracht vanuit de ziel, dus tot een evenbeeld, opdat de ziel in een staat zou zijn die evenwaardig is gemaakt en aangepast aan de functies in de laatste dingen van de orde, die in de wereld zijn, zo volgt daaruit, dat het Zijn Zelf in het Menselijke van de Heer Jehovah is geweest, namelijk het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde en dat wat het ‘Zijn’ van het leven is, maakt alles wat daaruit ontstaat tot zijn gelijkenis; zo maakte de Heer vanuit Zijn Goddelijke Zelf dat in Hem was, dus dat van Hem was, Zijn Menselijke het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde.

Ook wordt in de geloofsbelijdenis van Athanasius, waar het in de christelijke wereld aanvaarde geloof wordt gegeven, gezegd: *‘Zoals het lichaam en de ziel één mens is, aldus is het Goddelijke en het Menselijke in de Heer één Christus’*.

Wie dus het éénzijn van de ziel in het lichaam en het evenbeeld van eerstgenoemde in laatstgenoemde kent, kan enigermate het éénzijn kennen van het Goddelijke en het Menselijke in de Heer en het evenbeeld van het ene in het andere en daaruit kan hij weten dat het Goddelijke dat de Vader wordt genoemd en het Menselijke dat de Zoon wordt genoemd, één waren en de een in de ander, dat wil zeggen, de Vader in Hem en Hij in de Vader, volgens de woorden van de Heer bij, (Johannes 10:30; 14:10,11).

Maar omdat men heden niet weet wat de ziel is en nauwelijks dat die uit de vader is en dat het lichaam het evenbeeld ervan is en dat die twee één zijn zoals het eerdere en het latere ofwel zoals het ‘zijn’ en het daaruit ‘ontstaande’, heeft daarom de mens het Goddelijke gescheiden van het Menselijke in de Heer en in twee naturen onderscheiden en vandaar geen ander idee ten aanzien van het menselijke van de Heer opgevat dan zoals ten aanzien van het menselijke van de mens.

Toch is de ziel van de mens uit zijn vader eindig en heeft het boze in zich vanuit het erfelijke; maar de ziel van de Heer was, omdat zij uit Jehovah was, oneindig en alleen het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde en vandaar was Zijn Menselijke na de verheerlijking niet zoals het menselijke van de mens.

De oorzaak hiervan was dat de Heer geheel Zijn verheerlijkte, dat wil zeggen, door Hem Goddelijk gemaakte Menselijke, opgenomen in de hemel en niets daarvan in het graf achtergelaten, anders dan met de mens plaatsvindt.

Dat de Heer Zijn Lichaam heeft verheerlijkt, tot aan de laatste dingen ervan toe, die de beenderen en het vlees zijn, heeft de Heer ook geopenbaard aan de discipelen, door te zeggen: *‘Ziet Mijn handen en Mijn voeten, dat Ik het Zelf ben, betast Mij en ziet, want een geest heeft geen vlees en beenderen zoals gij Mij ziet hebben’*, (Lukas 24:39) en *‘trad Hij binnen door de gesloten deuren en nadat Hij Zich had geopenbaard, werd Hij onzichtbaar’*, (Johannes 20:19; Lukas 24:31).

Deze dingen zijn gezegd opdat men zal weten dat alleen de Heer ten aanzien van Zijn Menselijke de Gezalvde van Jehovah is geweest, maar niet gezalvd met olie, maar met het Goddelijk Goede Zelf van de Goddelijke Liefde, dat met de olie wordt aangeduid en dat door de zalving werd uitgebeeld, zie nr. 9954.

10126. Om te heiligen dat; dat dit betekent zo de Heer daar, staat vast uit de betekenis van heiligen, namelijk de Heer uitbeelden en de heilige dingen die uit Hem zijn, dus Zijn tegenwoordigheid in de hemel en in de Kerk, nr. 10111.

Dat wat wordt uitgebeeld, wordt in de innerlijke zin aangeduid.

Het Woord in de letter bestaat uit dingen die uitbeeldend zijn voor hemelse en geestelijke dingen die van de hemel en van de Kerk zijn en daarom betekenen zij die in de innerlijke zin. Vandaar kan het Woord van de Heer als het ware de hemel in de laatste dingen worden genoemd, want in de laatste dingen van de hemel is alles wat wordt gezien en gehoord, uitbeeldend voor zulke dingen die worden gesproken en gedacht door de engelen in de hogere hemelen en deze dingen hebben betrekking op de waarheden van het geloof en de goedheden van de liefde.

De oorzaak dat er in de laatste dingen van de hemel zulke uitbeeldingen zijn, is, dat zij die in de laatste dingen van de hemel zijn, niet de innerlijke betekenis van de wijsheid van de engelen vatten, maar alleen zulke dingen die worden uitgebeeld.

Het is ook volgens de Goddelijke Orde dat de hogere dingen wanneer die omlaaggliden in de lagere, in eerdere dingen worden verkeerd en zich zo voor de uitwendige zinnen vertonen, dus aangepast aan het bevattingsvermogen van eenieder.

Vandaar komt het, dat het Woord in de laatste dingen, dat wil zeggen, in de letterlijke zin, uitbeeldend en vandaar aanduidend is voor de hemelse en de geestelijke dingen die in de hogere hemelen zijn en dat het zich daardoor eveneens aangepast aan het bevattingsvermogen van de mens vertoont; zo is het ook aan de hemelen van dienst als basis en fundament.

10127. Zeven dagen zult gij verzoenen op het altaar; dat dit betekent het volle ten aanzien van de invloeiing in de hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, namelijk het volle, waarover hierna en uit de betekenis van verzoenen, namelijk de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit, waarover eveneens hierna; en uit de betekenis van het altaar, namelijk het uitbeeldende van het Goddelijk Menselijke van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nrs. 9388, 9389, 9714, 9964, hier in de hemel en in de Kerk, nr. 10123.

Dat het slachtoffer van een var om het altaar te verzoenen en te heiligen, zeven dagen zou plaatsvinden, was omdat zeven dagen een volledige periode, groter en kleiner, van begin tot einde betekenden, eveneens de week; vandaar ook betekenen zeven dagen het volle.

Het getal drie betekent ook een volledige periode van begin tot einde en vandaar eveneens het volle, maar met dit verschil, dat van zeven wordt gesproken waar over een heilig iets wordt gehandeld en van drie wanneer over onverschillig welk onderwerp wordt gehandeld.

Men moet weten dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, wat in het andere leven overbekend is.

Daar worden soms papieren vol getallen, uit de hemel tot de geesten die beneden zijn, neergelaten en degenen onder de geesten die uit de Heer de invloeiing opnemen, weten daarvandaan de betekenissen die worden aangeduid, in een ononderbroken reeks, alsof het met letters was geschreven.

Het is ook mij ettelijke malen gegeven zulke papieren te zien en het werd eveneens gezegd dat sommigen van de oudsten, die ten aanzien van hun innerlijke dingen in het samenzijn met de engelen waren geweest, de dingen van hun Kerk en de hemelse verborgenheden in getallen wikkelden en als een gedachtenis voor henzelf weglegden.

Daaruit kan vaststaan, dat alle getallen in het Woord aanduidend zijn voor dingen, want in het Woord is er niet één woordje dat niet aanduidt; het is immers niet alleen geschreven voor de mensen, maar tegelijk ook voor de engelen in de hemelen.

Vandaar is het Woord het Goddelijk voorgaande door alle hemelen.

Dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie de nrs. 575, 1963, 1988, 2075, 2252, 3252, 4264, 4495, 4670, 5265, 6175, 9659; dat zeven in het Woord heilige dingen behelst, nrs. 395, 433, 716, 881, 5265, 5268, en dat het een volledige periode betekent van begin tot einde, dus een volle staat, nrs. 6508, 9228, evenzo de week, nrs. 2044, 3845 en ook het getal drie, nrs. 2788, 4495, 4901, 5123, 5159, 7715, 9198, 9488, 9489, 9825.

Wat betreft het verzoenen, dit betekent de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit, of wat hetzelfde is, de verwijdering ervan; en omdat verzoenen en ontzondigen dit betekent, sluit het daarom eveneens in de inplanting van het goede en het ware en de verbinding van het ene en het andere door de Heer.

Dat het deze dingen insluit, heeft als oorzaak dat voor zoveel als de mens wordt gezuiverd van de boosheden en de valsheden, voor zoveel het goede en het ware wordt ingeplant en die door de Heer worden verbonden.

Daarom, wanneer het ene is ingeplant, het andere ook wordt ingeplant; de Heer immers is bij ieder mens met het goede van de liefde aanwezig; Hij heeft immers allen lief en vanuit de liefde wil Hij hen met Zich verbinden, wat plaatsvindt door het goede van de liefde en het ware van het geloof.

Maar in de weg staan de dingen van het boze en het valse daaruit, die de mens zich toe-eigent door een leven van het boze en die de invloeiing verhinderen; daaruit blijkt wat de verzoening en de ontzondiging is, zie nr. 9506.

10128. En heiligen dat; dat dit betekent om de Heer op te nemen, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, namelijk de opneming van de Heer; dat geheiligd worden dit is, is omdat alleen de Heer heilig is en vandaar alles wat uit de Heer voortgaat, heilig is.

Voor zoveel als daarom de mens het goede opneemt en met het goede het ware uit de Heer, welke heilig zijn, voor zoveel neemt hij de Heer op, want of men zegt het goede en het ware uit de Heer opnemen dan wel de Heer opnemen, het is hetzelfde.

Het goede en het ware immers zijn van de Heer, omdat die uit Hem zijn, dus zijn zij de Heer in de hemel en in de Kerk.

Dat de Heer alleen heilig is en al het heilige voortgaat uit Hem en dat vandaar Hem opnemen is geheiligd worden, zie de nrs. 9229, 9479, 9680, 9818, 9820, 9956, 9988, 10069.

Dat geheiligd worden de opneming van de Heer is, blijkt ook hieruit, dat er wordt gezegd: gij zult verzoenen en heiligen.

Met verzoenen immers of ontzondigen wordt aangeduid de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit en tegelijk de inplanting van het ware en het goede uit de Heer, nr. 10127.

De inplanting van het ware en goede uit de Heer is de opneming van Hem, dus de heiliging; evenzo als eerder in dit hoofdstuk: ‘Eten zullen zij die dingen, in welke ontzondigd is, om te vullen hun hand, om hen te heiligen’, vers 33.

Met ontzondigd daar wordt aangeduid gezuiverd van de boosheden en de valsheden daaruit, nrs. 9506, 10109; met ‘de hand vullen’ wordt aangeduid het goede en het ware inplanten en die verbinden, nr. 10076; dus wordt met geheiligd worden aangeduid die dingen opnemen uit de Heer, nr. 10111.

10129. En het altaar zal een heilige der heiligen zijn; dat dit betekent het hemels rijk, waar de Heer in het goede van de liefde aanwezig is, staat vast uit de betekenis van het altaar, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nrs. 9388, 9389,

9714, 9964; hier ten aanzien van het Goddelijk Goede in de hemel en in de Kerk, nr. 10123; en uit de betekenis van het heilige der heiligen, namelijk het hemels goede of het goede van de liefde uit de Heer.

Dat het hemels rijk is, dat hier met het altaar en het goede daar dat met het heilige der heiligen wordt aangeduid, is omdat in dat rijk wordt opgenomen het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer, dat het hemels goede is.

Het zijn immers twee rijken waarin de hemelen zijn onderscheiden: het hemels rijk en het geestelijk rijk.

In het hemels rijk wordt opgenomen het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer en in het geestelijk rijk wordt opgenomen het goede van de liefde jegens de naaste uit de Heer, zie nrs. 9277, 9680, 10068.

Door het altaar wordt het hemels rijk uitgebeeld, of wat hetzelfde is, wordt de Heer uitgebeeld waar Hij in het goede van de liefde aanwezig is en door de tent der samenkomst buiten de voorhang, wordt het geestelijk rijk uitgebeeld, of wat hetzelfde is, wordt de Heer uitgebeeld waar Hij in het goede van de liefde jegens de naaste aanwezig is.

Het goede van het geestelijk rijk of het geestelijk goede wordt het heilige genoemd, maar het goede van het hemels rijk of het hemels goede wordt het heilige der heiligen genoemd.

Dat het hemels goede, dus het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer, het heilige der heiligen wordt genoemd, is omdat de Heer door dat goede rechtstreeks in de hemelen invloeit, maar door het geestelijk goede, dus het goede van de liefde jegens de naaste, indirect door dat, zie de nrs. 9473, 9683, 9873, 9992, 10005.

Er wordt gezegd invloeden, omdat de Heer boven de hemelen is en daarvandaan invloeit, nr. 10106; toch is Hij zoals aanwezig in de hemelen.

Dat het hemels goede, dus het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer, wordt verstaan onder het heilige der heiligen, staat vast uit de plaatsen in het Woord, waar het heilige der heiligen wordt gezegd, zoals bij Mozes: *‘De voorhang make ulieden een scheiding tussen het heilige en tussen het heilige der heiligen en gij zult het verzoendeksel geven op de ark der getuigenis in het heilige der heiligen’*, (Exodus 26:33,34).

Daaruit blijkt, dat het heilige datgene van de tent wordt genoemd, wat buiten de voorhang was en het heilige der heiligen dat wat binnen de voorhang was.

Dat de tent of het habitakel buiten de voorhang het geestelijk rijk van de Heer of de middelste hemel heeft uitgebeeld en dat de tent of het habitakel binnen de voorhang het hemels rijk van de Heer heeft uitgebeeld, zie de nrs. 9457, 9481, 9485, 10001, 10025.

Datgene van de tent wat binnen de voorhang was, wordt ook ‘het heiligdom der heiligheid’ genoemd, (Leviticus 16:33).

Omdat door de ark, waarin de getuigenis lag en waarop het verzoendeksel was, de binnenste hemel werd uitgebeeld, waar het hemels goede regeert wordt daarom het ontoegankelijke binnenste van de tempel, waar de ark des verbonds was, ook het heilige der heiligen genoemd, (1 Koningen 6:16; 8:6).

Omdat het brood en het spijsoffer betekenden het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer, dus het hemels goede, worden zij ook het heilige der heiligen genoemd, bij Mozes: ‘Het brood der aangezichten of het toonbrood zal door Aharon en zijn zonen worden gegeten in de heilige plaats, omdat het heilige der heiligen dat van de vuuroffers voor Jehovah’, (Leviticus 24:9).

Dat het brood der aangezichten of het toonbrood het hemels goede betekent, zie nr. 9545.

Bij dezelfde: ‘Het overschot van het spijsoffer zal voor Aharon en zijn zonen zijn, een heilige der heiligen van de vuuroffers voor Jehovah’, (Leviticus 2:3,10).

Dat het spijsoffer, dat was het ongezuurde brood, de koeken en de ongezuurde vladen gemengd met olie, het hemels goede is of het goede van de liefde, zie de nrs. 4581, 9992, 10079.

Bij dezelfde: *‘Elk spijsoffer, elk zonde- en schuldslachtoffer dat is voor Aharon en zijn zonen, is een heilige der heiligen voor Jehovah’*, (Numeri 18:9,10).

Dat ook die dingen het heilige der heiligen werden genoemd, had als oorzaak dat die slachtoffers de zuivering van de boosheden betekenden en alle zuivering van de boosheden vindt plaats in de staat van het goede van de onschuld en dit goede is ook het hemels goede.

Daarom werden ook in de zonde- en schuldslachtoffers geofferd: lammeren, vrouwelijk en mannelijk, of rammen of varren of tortelduiven, zoals vaststaat bij (Leviticus 4 en 5).

Met die dieren wordt dat goede aangeduid, dat het met de lammeren wordt aangeduid, zie de nrs. 3994, 3519, 7840; met de rammen, nr. 10042 en met de varren, nr. 9391.

Dat het met de tortelduiven wordt aangeduid, blijkt uit de plaatsen in het Woord waar zij worden genoemd; dat de zuivering van de boosheden en de wederverwekking plaatsvindt in de staat van de onschuld, nr. 10021, daarom worden die slachtoffers ook het heilige der heiligen genoemd in, (Leviticus 6:18; 7:6; 10:7; 14:13).

Dat het altaar van het brandoffer de Heer uitbeeldde ten aanzien van het goede van de liefde en het opnemende ervan door de engelen en de mensen, is eerder getoond; daarom wordt daarover gesproken bij Mozes: *‘Zalven zult gij het altaar des brandoffers en al zijn vaten, zijn wasvat en zijn voetstuk; en heiligen zult gij ze, opdat zij een heilige der heiligen zijn; al wie ze aanroert, zal zich heiligen’*, (Exodus 30:29).

Het reukwerk waarvan werd gegeven vóór de getuigenis in de tent der samenkomst, wordt ook genoemd ‘het heilige der heiligen’, (Exodus 30:36) omdat dit het hemels goede in de laatste dingen betekende en eveneens de dingen die uit dat goede voortgaan, nr. 9475.

Bij Ezechiël: *‘Dit is de wet van het huis, op het hoofd van de berg de gehele grens ervan rondom, een heilige der heiligen’*, (Ezechiël 43:12).

Dat het huis met de grens daaromheen het heilige der heiligen wordt genoemd, is omdat met het huis Gods het hemels rijk wordt aangeduid en in de hoogste zin de Heer ten aanzien van het goede van de liefde, nr. 3720; vandaar wordt er ook gezegd: op het hoofd des bergs, want daarmee wordt iets eenders aangeduid, nrs. 6435, 9422, 9434.

Bij Daniël: *‘Zeventig weken zijn bestemd over het volk en over de heilige stad, om te verzegelen het visioen en de profetie en om te zalven het heilige der heiligen’*, (Daniël 9:24).

Daar wordt gehandeld over de komst van de Heer, die alleen de Gezalfde van Jehovah is en alleen heilig en eveneens ten aanzien van Zijn Menselijke is het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde, dus het heilige der heiligen.

Dat de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke alleen de Gezalfde van Jehovah is, zie nr. 9954 en dat Hij alleen heilig is, nr. 9229 en dat Hij het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde is, in de aanhalingen in nr. 9199.

Dat het hemels goede het heilige der heiligen is, maar het geestelijk goede het heilige, is omdat het hemels goede het binnenste goede is; daarom is dit goede eveneens het goede van de binnenste hemel, maar het geestelijk goede is het daaruit voortgaande goede en daarom is dit het goede van de middelste hemel en dit goede is voor zoveel goed en vandaar is het voor zoveel heilig, als dit het hemels goede in zich heeft; dit vloeit immers daarin in en stelt dat samen en verwekt dat zoals een vader de zoon.

Onder het hemels goede wordt het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer verstaan en onder het geestelijk goede wordt het goede van de liefde jegens de naaste uit de Heer verstaan.

Het goede zelf van de liefde tot de Heer uit de Heer, is het heilige der heiligen, omdat de Heer Zich door dit rechtsreeks verbindt, maar het goede van de liefde jegens de naaste is het heilige, omdat de Heer Zich daardoor indirect verbindt en Hij verbindt Zich voor zoveel, als dit het goede van de liefde uit de Heer in zich heeft.

Het goede van de liefde tot de Heer uit de Heer is in elk goede van de naastenliefde dat echt is en eveneens in elk goede van het geloof dat echt is, want het vloeit in uit de Heer.

Niemand immers kan de naaste liefhebben en vanuit de liefde hem het goede doen uit zich, maar uit de Heer en niemand kan in God geloven vanuit zich, maar vanuit de Heer, daarom wanneer de Heer wordt erkend en de naaste wordt geliefd, dan is de Heer in de liefde jegens de naaste, hoezeer de mens dit ook niet zal weten.

Dit wordt eveneens verstaan onder de woorden van de Heer bij Mattheüs: *‘De gerechten zullen antwoorden: Heer, wanneer hebben wij U gezien hongerig en hebben U gevoed of dorstig en hebben U te drinken gegeven; wanneer hebben wij U gezien krank en in de gevangenis en zijn tot U gekomen.*

Maar de Koning zal tot hen zeggen: Voorwaar, Ik zeg u: Voor zoveel als gij dit aan een van deze Mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan’, (Mattheüs 25:37-40).

Daaruit blijkt, dat de Heer in het goede van de naastenliefde is en Hij dat goede is, ook al weten zij het niet die in het goede zijn.

Onder de broeders worden in de naaste zin degenen verstaan die in het goede van de naastenliefde zijn en in de zin die los is van de persoon, zijn de broeders van de Heer de goedheden zelf van de naastenliefde, zie de nrs. 5063 tot 5071.

10130. Al wie het altaar aanroert, zal worden geheiligd, dat dit betekent eenieder die het Goddelijke van de Heer opneemt, staat vast uit de betekenis van aanroeren, dus de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming, waarover hierna; uit de betekenis van het altaar, namelijk het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van goede van de liefde, hier in de hemel en in de Kerk, nr. 10129; en uit de betekenis van geheiligd worden, namelijk het Goddelijke van de Heer opnemen, nr. 10128.

Dat aanroeren de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming is, komt omdat de innerlijke dingen zich voortstrekken door de uiterlijke, vooral door de tast en zich zo met een ander vergemeenschappen en zichzelf op de ander overdragen en voor zoveel als de wil van de ander samenstemt en één maakt, worden opgenomen.

Of men zegt de wil dan wel de liefde, het is hetzelfde, want wat van de liefde van de mens is, dat is ook van zijn wil.

Daaruit volgt eveneens dat de innerlijke dingen van de mens, die van zijn liefde en vandaar van zijn denken zijn, zich voortstrekken door de tast en zich dus vergemeenschappen met de ander en zich op de ander overdragen en voor zoveel als de ander de persoon liefheeft of de dingen die de persoon spreekt of verricht, voor zoveel worden zij opgenomen.

Dit openbaart zich vooral in het andere leven, want daar handelen allen uit het hart, dat wil zeggen, uit de wil of de liefde en het is niet geoorloofd te handelen uit gebaren die daarvan zijn afgescheiden, noch te spreken uit een huichelachtige mond, dat wil zeggen, afgescheiden van het denken vanuit het hart.

Daaruit blijkt, hoe de innerlijke dingen zich vergemeenschappen met de ander en zich op de ander overdragen door de tast en hoe de ander de dingen opneemt volgens zijn liefde.

De wil of de liefde van eenieder maakt daar de gehele mens uit en de sfeer van het leven daaruit vloeit van hem uit zoals een adem of een damp en omgeeft hem en maakt als het ware hemzelf rondom hem, nauwelijks anders dan zoals de uitwaseming rondom de planten in de wereld, die ook op een afstand wordt waargenomen door de geuren; ook rondom de dieren, die fijn wordt waargenomen door een hond met een scherpe reuk.

Zo'n uitwaseming dampst ook uit bij ieder mens, zoals eveneens uit veel ondervinding bekend is.

Maar wanneer de mens het lichaam aflegt en een geest of engel wordt, is die uitwaseming of uitademing niet stoffelijk, zoals in de wereld, maar geestelijk en ontvloeit aan zijn liefde, die vormt dan de sfeer rondom hem en maakt dat hij op een afstand door de anderen wordt doorvat zodanig als hij is.

Over deze sfeer, zie de aangehaalde plaatsen in nr. 9606.

Omdat deze sfeer met de ander wordt vergemeenscht en daar op hem wordt overgedragen en door de ander wordt opgenomen volgens diens liefde, ontstaan daaruit tal van wonderbaarlijke dingen daar, die de mens in de wereld onbekend zijn, zoals: ten eerste: dat alle aanwezigheid is volgens de gelijkheden van de liefden en alle afwezigheid volgens de ongelijkheden ervan.

Ten tweede: dat allen worden vergezelschaft volgens de liefden; zij die in de liefde tot de Heer uit de Heer zijn, worden vergezelschaft in de binnenste hemel; zij die in de liefde jegens de naaste uit de Heer zijn, worden vergezelschaft in de middelste hemel en zij die in de gehoorzaamheid van het geloof zijn, dat wil zeggen, die het ware doen ter wille van het ware, worden vergezelschaft in de laatste hemel en zij die in de liefde van zich en van de wereld zijn, dat wil zeggen, die doen wat ze doen voor zichzelf en voor de wereld als einddoelen, worden vergezelschaft in de hel.

Ten derde: dat allen hun ogen keren tot hen die zij liefhebben; zij die de Heer liefhebben, keren hun ogen tot de Heer als Zon; zij die de naaste liefhebben uit de Heer, keren hun ogen tot de Heer als Maan; evenzo zij die het ware doen ter wille van het ware.

Ten aanzien van de Heer als Zon en als Maan zie wat daarover is vermeld in de nrs. 1521, 1529-1531, 3636, 3643, 4060, 4321, 5097, 5377, 7078, 7083, 7171, 8644, 8812 en wat wonderlijk is, waarheen zij zich ook keren of tot welke streek dan ook, zien zij toch de Heer vóór zich.

Het tegendeel is het geval voor hen die in de hel zijn, hoe meer zij daar in de liefde van zich en in die van de wereld zijn, des te meer keren zij zich van de Heer af en zij hebben Hem aan de rug; ook dit, onverschillig waarheen of tot welke streek zij zich wenden.

Ten vierde: wanneer een engel van de hemel zijn blik vestigt op anderen, dan worden zijn innerlijke dingen vergezelschaft met en overgedragen op de engel, al naar de hoeveelheid en de hoedanigheid van zijn liefde en zij worden opgenomen door hen al naar de hoedanigheid en hoeveelheid van zijn liefde.

Daarom ontstaat er, wanneer er door een hemelse engel de blik wordt gevestigd op de goeden, blijdschap en vreugde, maar indien op de bozen, smart en marteling.

Dat echter met de aanraking van de hand ook de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming wordt aangeduid, komt omdat het actieve van het gehele lichaam is verzameld in de armen en in de handen en de innerlijke dingen door de uiterlijke dingen worden uitgedrukt in het Woord.

Vandaar is het dat met de armen en met de handen, vooral met de rechter, de macht wordt aangeduid, zie de nrs. 10019, 10023, 10076 en vandaar wordt met de hand aangeduid al wat bij de mens is, dus de gehele mens voor zover als hij handelt, zie nr. 10019.

Bovendien is het in de geleerde wereld bekend, dat alle uitwendige zinnen, zoals gezicht, gehoor, smaak en reuk, betrekking hebben op de tast en soorten van tast zijn.

Dat met aanraken de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming wordt aangeduid, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, waarvan de volgende mogen worden getoond; bij Mozes: *‘Zalven zult gij de tent der samenkomst en de ark der getuigenis en de tafel en al haar vaten en de kandelaar en al zijn vaten en het reukaltaar en het altaar des brandoffers en al zijn vaten en het wasvat en zijn voetstuk en gij zult die heiligen, opdat zij het heilige der heiligen zijn; al wie ze zal hebben aangeroerd, zal worden geheiligd’*, (Exodus 30:26-29).

Bij dezelfde: *‘Al wat zal hebben aangeroerd het overschot van het spijsoffer en het overschot van het vlees van de slachtoffers die voor Aharon en zijn zonen zijn, zal geheiligd worden’*, (Leviticus 6:18, 27).

Bij Daniël: *‘De engel roerde Daniël aan en herstelde hem op zijn standplaats en hief hem op zijn knieën en hij raakte zijn lippen aan en opende zijn mond en hij ging voort hem aan te raken en hij versterkte hem’*, (Daniël 10:10,16,18).

Bij Jesaja: *'Een van de serafim raakte met een gloeiende kool mijn mond aan en zei: Zie, deze heeft uw lippen aangeraakt; derhalve is uw ongerechtigheid geweken en uw zonde is verzoend'*, (Jesaja 6:7).

Bi Jeremia: *'Jehovah zond Zijn hand uit en roerde mijn mond aan en Hij zei: Ik geef Mijn woorden in uw mond'*, (Jeremia 1:9).

Bij Mattheüs: *'Jezus, uitstekende de hand tot de melaatse, raakte hem aan, zeggende: Ik wil, wees gereinigd en terstond was zijn melaatsheid gereinigd'*, (Mattheüs 8:3).

Bij dezelfde: *'Jezus zag de schoonmoeder van Petrus met koorts aangedaan en Hij raakte haar hand aan en de koorts verliet haar'*, (Mattheüs 8:14,15).

Bij dezelfde: *'Jezus raakte de ogen der blinden aan en hun ogen werden geopend'*, (Mattheüs 9:29).

Bij dezelfde: *'Jezus raakte de ogen der twee blinden aan en terstond ontvingen zij het gezicht'*, (Mattheüs 20: 34).

Bij Lukas: *'Jezus raakte het oor van de gewonde aan en heelde hem'*, (Lukas 22:51).

Bij Markus: *'Zij brachten de kwalijk gestelden tot Jezus, opdat zij maar de franje van Zijn bekleedsel mochten aanraken en zovelen als er aanraakten, werden geheeld'*, (Markus 6:56; Mattheüs 14:36).

Bij Lukas: *'Een vrouw lijdende aan de vloed des bloeds, raakte de franje van het kleed van Jezus aan en terstond stelpde de vloed des bloeds.*

Jezus zei: Wie is het die Mij heeft aangeraakt; iemand heeft Mij aangeraakt; Ik heb bekend dat kracht van Mij is uitgegaan', (Lukas 8:44-48).

Bij Markus: *'Zij brachten kleine kinderen tot Jezus, opdat Hij ze zou aanraken en Hij nam ze op in de armen, legde Zijn handen op hen en zegende hen'*, (Markus 10:13,16).

Hieruit blijkt, dat met aanraken de vergemeenschapping, de overdracht en de opneming wordt aangeduid.

Evenzo waar gehandeld wordt over de onreinheden, waarmee in de innerlijke zin worden aangeduid de valsheden en de boosheden, die uit de hellen zijn, zoals bij Mozes: *'Wie een dode aanraakt ten aanzien van elke ziel eens mensen, zal zeven dagen onrein zijn.*

Al wie een dode aanraakt, ten aanzien van de ziel eens mensen die sterft en zich niet zal hebben ontzondigd, hij heeft het habitakel van Jehovah bezoedeld; derhalve zal deze ziel worden uitgeroeid uit Israël.

Al wie zal hebben aangeraakt op het oppervlak eens velds een met het zwaard doorboorde of een dode of het been eens mensen of een graf, zal zeven dagen onrein zijn.

Wie de wateren der afzondering aanraakt, zal onrein zijn tot de avond', (Numeri 19:11,13,16,21,22).

Bij dezelfde: *'Wie aanraakt de onreine beesten, de onreine kruipende dingen, zal onrein zijn tot de avond; al hetgeen waarop het zal gevallen zijn, zal onrein zijn, hetzij een houten vat, een kleed, wateren, een aarden vat, spijs, drank, een oven, een bron, een put, een waterhouder, zij zullen onrein zijn'*, (Leviticus 11:31-36; 5:2,3; 7:21).

Bij dezelfde: *'Wie in een vloed is, is onrein; de man die zijn leger zal hebben aangeraakt; indien hij zal hebben gezeten op het vat waarop gene heeft gezeten; wie zijn vlees, zijn klederen zal hebben aangeraakt; indien de met de vloed aangedane zal hebben uitgespogen op de reine; de wagen waarop hij rijdt, het aarden vat, het houten vat, zal onrein zijn'*, (Leviticus 15:1).

Eveneens *'wie een melaatse zal hebben aangeraakt'*, (Leviticus 22:4).

Bij dezelfde: *'Indien van een lijk zal zijn gevallen op al het zaad van een zaaiende, dat wordt gezaaid, dat zal rein zijn; indien echter water op het zaad zal zijn gegeven en een lijk zal daarop gevallen zijn, dat zal onrein zijn'*, (Leviticus 11:37,38).

Met die onreine dingen worden aangeduid de verschillende geslachten van boosheden en van valsheden daaruit, die uit de hel zijn en die zijn vergemeenschap, overgedragen en

opgenomen; de afzonderlijke onreinheden betekenen enig boze in het bijzonder; het zijn immers de boosheden die de mens onrein maken, want zij besmetten zijn ziel.

Ook van de boze geesten en genieën golven boosheden van hun harten uit en volgens de overredingen van het boze besmetten zij hen die aanwezig zijn; het is deze besmetting die wordt aangeduid met de aanraking van de onreine dingen.

Bij Mozes: *‘Van de vrucht des booms, die in het midden van de tuin is, zult gij niet eten, noch die aanraken, opdat gij niet sterft’*, (Genesis 3:3).

Bij dezelfde: *‘De engel die met Jakob worstelde, ziende dat hij hem niet overmocht, raakte de kom van zijn dij aan en de kom van de dij werd ontwricht’*, (Genesis 32: 25).

Bij dezelfde: **‘Mozes zei dat zij niet wat ook zouden aanraken van hetgeen Korach, Dathan en Abiram hadden, opdat zij niet zouden worden verteerd, vanwege al hun zonden’**, (Numeri 16:26).

Bij Jesaja: *‘Wijkt, wijkt, raak het onreine niet aan, gaat uit van het midden van haar, wordt gereinigd, gij die de vaten van Jehovah draagt’*, (Jesaja 52:11).

Bij Jeremia: *‘Zij zwierven blind op de straten, zij waren met bloed bevestigd; de dingen die zij niet kunnen, raken zij met hun bekleedselen aan; wijkt, hij is onrein; zij roepen tot hen: Wijkt, raak niet aan’*, (Klaagliederen 4:14,15).

Bij Haggai: *‘Zie, een man zal het vlees der heiligheid dragen in de slip van zijn kleed en met zijn slip raakt hij aan het brood of de wijn of de olie of enige spijs; nochtans zal hij niet worden geheiligd.*

Indien een onreine van ziel van die dingen zal hebben aangeraakt, zal hij nochtans onrein zijn’, (Haggai 2:12-14).

Bij Hosea: *‘Vals zweren en liegen en doden en stelen en echtbreken; zij roven en bloeden raken aan bloeden; deswege zal het land rouwen’*, (Hosea 4:2,3).

10131. En dit is het wat gij zult doen op het altaar; dat dit betekent wat in het algemeen de opneming van de Heer in de hemel en in de Kerk betreft, staat vast uit de betekenis van ‘dit is het wat gij zult doen op het altaar’, dus dat wat in het algemeen de opneming van de Heer in de hemelen betreft.

Met het altaar immers wordt het Goddelijke van de Heer in de hemelen aangeduid, nr. 10129, dus eveneens de opneming van Hem; en met ‘dit zult gij doen daarop’, wordt aangeduid, dat wat het in het algemeen betreft; want in wat volgt wordt gehandeld over de dagelijkse brandoffers en daarmee wordt dat uitgebeeld wat in het algemeen de opneming van de Heer betreft; met de lammeren immers wordt het goede van de onschuld aangeduid en het goede van de onschuld is het enige dat de Heer opneemt, want zonder het goede van de onschuld is er geen liefde tot de Heer, noch is er liefde jegens de naaste, noch een geloof dat het leven in zich heeft, in het algemeen niet het goede waarin het Goddelijke is, zie nr. 10021.

Vandaar komt het, dat met ‘dit zult gij doen op het altaar’ wordt aangeduid dat wat in het algemeen de opneming van de Heer in de hemel en in de Kerk betreft.

Wanneer er hemel wordt gezegd, wordt ook de Kerk verstaan, want de hemel van de Heer op aarde is de Kerk en eenieder in wie de Kerk is, in die is ook de hemel; de Heer is immers in hem en waar de Heer is, daar is de hemel.

Ook maakt de Kerk één met de hemel, het ene hangt immers van het andere af in een onverbreeklijk verband; het is het Woord dat verbindt; in het Woord is de Heer en de Heer is het Woord, (Johannes 1:1).

10132. Lammeren, zonen van een jaar, twee des daags; dat dit het goede van de onschuld in elke staat betekent, staat vast uit de betekenis van de lammeren, namelijk het goede van de onschuld, waarover hierna; uit de betekenis van de zonen van een jaar, dus het hoedanige van de kindertijd, waaraan evenwel de waarheden zijn ingeplant, waarover eveneens hierna; en

uit de betekenis van des daags, namelijk in elke staat, want met de dag wordt de staat aangeduid en met de morgen van de dag en met de avond ervan, waarin de brandoffers van lammeren plaatsvonden, wordt elke staat aangeduid.

Dat de dag de staat is, zie de nrs. 893, 2788, 3462, 3785, 4850, 7680 en dat de wisselingen van de staten zich gedragen zoals de wisselingen van de dag, ten aanzien van de morgen, de middag, de avond, de nacht en weer opnieuw de morgen, nrs. 5672, 5962, 6110, 8426.

Dat de lammeren het goede van de onschuld zijn, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar de lammeren worden genoemd, zoals bij Jesaja: ‘De wolf zal met het lam verkeren en de luipaard zal met de geitenbok neerliggen en het kalf en de jonge leeuw en het mestvee tezamen; en een kleine knaap zal ze leiden; een zoogkind zal spelen over het gat van een adder en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken over de spelonk van de basilisk; zij zullen zich niet verderven in de ganse berg van Mijn heiligheid.

En het zal te dien dage geschieden, de natiën zullen zoeken de Wortel van Isaï, Die staande is tot een banier der volken en Zijn rust zal heerlijkheid zijn’, (Jesaja 11:6,8-10).

Hier wordt beschreven de staat van vrede en onschuld in de hemelen en in de Kerk, nadat de Heer in de wereld kwam en omdat de staat van vrede en onschuld wordt beschreven, worden het lam, de geitenbok en het kalf vermeld en verder de kleine knaap, het zoogkind en het gespeende kind en met die allen wordt het goede van de onschuld aangeduid: het binnenste goede van de onschuld met het lam, het innerlijk goede van de onschuld met de geitenbok en het uiterlijk goede van de onschuld met het kalf; evenzo met de knaap, het zoogkind en het gespeende kind.

De berg der heiligheid is de hemel en de Kerk, waar het goede van de onschuld is; de natiën zijn degenen die in het goede zijn; de Wortel van Isaï is de Heer, uit Wie dat goede is; het goede van de liefde uit Hem tot Hem, dat ook het hemels goede wordt genoemd, is het goede van de onschuld.

Dat het lam het goede van de onschuld is in het algemeen en in het bijzonder het binnenste goede van de onschuld, staat hieruit vast, dat het in de eerste plaats wordt genoemd en ook hieruit, dat de Heer Zelf het Lam wordt genoemd, zoals in het volgende zal worden gezien. Dat de geitenbok het innerlijk goede van de onschuld is, zie de nrs. 3519, 4871; dat het kalf of de var het uiterlijk goede van de onschuld is, nrs. 430, 9391; dat de knaap de onschuld is, nr. 5236; evenzo het zoogkind, het gespeende kind of het kleine kind, nrs. 430, 2280, 3183, 3494, 5608.

Dat de berg der heiligheid daar is waar het goede van de liefde tot de Heer is, nrs. 6435, 8758; dat de natiën degenen zijn die in dat goede zijn, nrs. 1416, 6005.

Dat het goede van de liefde tot de Heer, dat het hemels goede wordt genoemd, het goede van de onschuld is, staat vast uit hen die in de binnenste hemel zijn, die, omdat zij in dat goede zijn, naakt en zoals kleine kinderen verschijnen.

De oorzaak hiervan is dat de naaktheid de onschuld is, evenzo de onschuld van het kleine kind, zie de nrs. 9277, 3887, 9680.

Er wordt gezegd dat de wolf zal verkeren met het lam, omdat met de wolf degenen worden aangeduid die tegen de onschuld zijn, zoals ook bij dezelfde: ‘De wolf en het lam zullen tezamen weiden; zij zullen niet het boze doen, noch verderven in de ganse berg van Mijn heiligheid’, (Jesaja 65:25).

Bij Lukas: ‘Jezus zei tot de discipelen, die Hij uitzond: Zie, Ik zend u zoals lammeren in het midden der wolven’, (Lukas 10:3).

Aangezien de Heer toen Hij in de wereld was, ten aanzien van Zijn Menselijke de Onschuld Zelf was en aangezien vandaar het al van de onschuld uit Hem voortgaat, wordt de Heer daarom het Lam genoemd en het Lam Gods; zoals bij Jesaja: ‘Zend het Lam van de heerser der aarde, van de rots naar de woestijn tot de berg van de dochter van Zion’, (Jesaja 16:1).

Bij dezelfde: *‘Hij verdroeg de verdrukking en Hij werd verslagen; toch deed Hij Zijn mond niet open, zoals een lam werd Hij ter slachting geleid’*, (Jesaja 53:7).

Bij Johannes: *‘Johannes de Doper zag Jezus komen; hij zei: Zie het Lam Gods, Dat de zonde van de wereld wegdraagt’*, (Johannes 1:29, 36).

In de Openbaring: *‘Het Lam, Dat in het midden van de troon is, zal hen weiden en Het zal hen heenleiden tot de levende bronnen der wateren’*, (Openbaring 7:17) en elders:

‘Dezen zijn het die met vrouwen niet zijn bevlekt; dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook gaat; dezen zijn gekocht van de mensen, de eerstelingen voor God en het Lam’,

(Openbaring 14:4; en elders in de Openbaring (5:6,8,12,13; 6:1,16; 7:9,10,14; 12:11; 13:8; 14:1; 15:3; 17:14; 19:7,9; 21:9,14,22,23,27; 22:1,3).

Omdat de lammeren degenen zijn die in de onschuld zijn, zei daarom de Heer tot Petrus eerst *‘weid Mijn lammeren’* en daarna *‘weid Mijn schapen’*, (Johannes 21:15-17).

De lammeren daar zijn degenen die in het goede van de liefde tot de Heer zijn, want dezen zijn in het goede van de onschuld meer dan de overigen; de schapen echter zijn zij die in het goede van de liefde jegens de naaste zijn en die in het goede van het geloof zijn.

Iets eenders wordt met de lammeren aangeduid bij Jesaja: *‘Zie, de Heer Jehovih komt in de Sterke en Zijn arm heerst voor Hem; zoals een herder zal Hij Zijn kudde weiden, in Zijn arm zal Hij de lammeren verzamelen, in Zijn schoot zal Hij ze dragen, de zogende zal Hij zachtjes leiden’*, (Jesaja 40:10,11).

Dat deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de Heer, is duidelijk; omdat onder de lammeren degenen worden verstaan die in de liefde tot Hem zijn, dus in het goede van de onschuld, wordt daarom gezegd dat Hij ze zal verzamelen in Zijn arm en dragen in Zijn schoot; zij zijn immers met de Heer verbonden door de liefde en de liefde is de geestelijke verbinding; daarom wordt er eveneens aan toegevoegd dat Hij de zogenden zachtjes zal leiden; de zogenden immers en de kleine kinderen zijn degenen die in het goede van de onschuld zijn, nrs. 430, 2280, 3183, 3494.

Hieruit kan nu vaststaan, wat de brandoffers en de slachtoffers van lammeren betekenen en waarom die iedere dag zouden plaatsvinden en iedere sabbat en iedere nieuwe maan en ieder feest, bij het paasfeest op de afzonderlijke dagen; en waarom op het paasfeest een lam, dat het paaslam werd genoemd, zou worden gegeten, waarover het volgende bij Mozes:

‘Deze maand zij ulieden het hoofd der maanden; deze ten opzichte van u de eerste van de maanden des jaars; gij zult nemen een stuk kleinvee, manlijk, van de lammeren of van de geitenbokken; en zij zullen nemen van het bloed en geven op de zijposten en op de bovendorpel en op de huizen waarin zij het eten zullen; zij zullen ervan niet rauw eten of gekookt in wateren, maar aan het vuur gebraden’, (Exodus 12:2,3,5,7,9).

Met het paasfeest werd de bevrijding van de verdoemenis aangeduid van hen die de Heer opnemen met de liefde en het geloof, nrs. 9286, 9287-9292; dus degenen die in het goede van de onschuld zijn, want het goede van de onschuld is het binnenste van de liefde en van het geloof en het is de ziel ervan en daarom wordt er gezegd, dat zij het bloed ervan zouden geven op de zijposten, de bovendorpel en de huizen; want waar het goede van de onschuld is, daar kan de hel niet binnenkomen.

Dat zij het aan het vuur gebraden zouden eten, had als oorzaak, dat daarmee het goede van de hemelse liefde werd uitgebeeld, namelijk het goede van de liefde tot de Heer uit de Heer.

Omdat het lam de onschuld betekende, werd daarom, wanneer de dagen na de baring waren vervuld *‘een lam of een tortelduif tot een slachtoffer geofferd’*, (Leviticus 12:6).

Met de zoon van een duif en met een tortelduif werd evenzo de onschuld aangeduid als met een lam; met de baring wordt in de geestelijke zin de baring van de Kerk aangeduid, namelijk die van het goede van de liefde, er wordt immers in de hemel geen andere baring verstaan.

En met het brandoffer en het slachtoffer ervan wordt de zuivering van de boosheden door het goede van de onschuld aangeduid; want dit goede is het waarin het Goddelijke invloeit en waardoor het zuivert.

Dat *'wie door dwaling zal hebben gezondigd, een lam zal offeren of een wijfjesjong van de geiten of twee tortelduiven of twee zonen der duiven, voor de schuld'* (Leviticus 5:1-13), had als oorzaak, dat de zonde door dwaling een zonde uit onwetendheid is en indien er in de onwetendheid onschuld is, vindt de zuivering plaats.

Van de Nazireeër wordt er ook gezegd, dat hij *'wanneer hij zijn Nazireeërschap heeft vervuld, zal offeren een lam, de zoon van een jaar, tot een brandoffer en een oilam, de dochter van een jaar, tot een zondeslachtoffer en één ram tot een dankslachtoffer en verder een korf van ongezuurde dingen, koeken gemengd met olie en vladen van ongezuurde dingen, gezalft met olie'*, (Numeri 6:13-15).

Met al die dingen, dus met het lam, het oilam, de ram, de ongezuurde dingen, de koeken, de vladen en de olie, worden hemelse dingen aangeduid, dat wil zeggen, de dingen die van de liefde tot de Heer uit de Heer zijn.

Dat die dingen door de Nazireeër zouden worden geofferd na de vervulling van de dagen van het Nazireeërschap, had als oorzaak dat de Nazireeër de hemelse mens uitbeeldde, of de Heer ten aanzien het Goddelijk hemelse; het Goddelijk hemelse is het Goddelijke van de Heer in de binnenste hemel en dit Goddelijke is de onschuld.

Hieruit kan vaststaan dat met het lam het goede van de onschuld wordt aangeduid, want met alle dieren die werden geofferd, werd iets van de Kerk aangeduid, wat bovenal hieruit kan vaststaan dat de Heer Zelf het Lam wordt genoemd, zoals vaststaat uit de eerder aangehaalde plaatsen en eveneens dat degenen die de Heer liefhebben, lammeren worden genoemd, zoals bij (Jesaja 40:10,11; Johannes 21:15) en dat eveneens de rechtschapen mensen schapen worden genoemd, (Mattheüs 15:21-29; 25:31-41; 26:31; Johannes 10:7-16,26-31; 21:16,17) en elders; en de boze mens, bokken, (Mattheüs 25:31,32; Zacharia 10:3; Daniël 8:5-11,25).

Dat alle nuttige en zachtvaardige dieren goede aandoeningen en neigingen betekenen, maar de onnuttige en wreedaardige de boze aandoeningen en neigingen, zie daarvoor, nr. 9280.

Het goede van de onschuld wordt niet alleen aangeduid met het lam, maar ook met de ram en met de var, maar met dit verschil, dat met het lam het binnenste goede van de onschuld wordt aangeduid, met de ram het innerlijk of het middelste goede van de onschuld en met de var het uiterlijk goede van de onschuld.

Het uiterlijke, het innerlijke en het binnenste in eenieder zal het goede van de onschuld zijn, opdat de mens zal zijn wederverwekt, want het goede van de onschuld is het wezen zelf van elk goede.

Omdat deze drie graden van de onschuld worden aangeduid met de var, de ram en het lam, werden daarom die drie tot een slachtoffer en tot een brandoffer geofferd, wanneer de zuivering door dit goede werd uitgebeeld, wat plaatsvond op de afzonderlijke nieuwe manen, op de feesten, de dag der eerstelingen, wanneer het altaar werd ingewijd, zoals blijkt bij, (Numeri 7:15,21,27,38; 28:129:1).

Dat de var het uiterlijk goede van de onschuld is, zie de nrs. 9391, 9990; dat de ram het innerlijk goede van de onschuld is, nr. 10042.

Wat de onschuld is en hoedanig die is bij de kleine kinderen, hoedanig bij de eenvoudigen die in de onwetendheid zijn en hoedanig bij de wijzen, zie nr. 10021.

Dat er wordt gezegd dat het lam dat tot een brandoffer zou worden geofferd, de zoon van een jaar zou zijn, betekende dat het dan een lam was; wanneer het immers het jaar had overschreden, was het een schaap; en omdat het lam als het ware het kleine kind van een schaap was, werd daarmee zo'n goede aangeduid dat van het kind is, dus het goede van de onschuld, vandaar was het eveneens dat de lammeren tot een brandoffer zouden worden geofferd in de eerste maand van het jaar, wanneer het Pascha was, (Exodus 12:2; Numeri

28:16,19); *op de dag der eerstelingen*, (Numeri 28:26,27); *op de dag waarop zij de garf wiegelden*, (Leviticus 23:11,12).

Want met de eerste maand van het jaar en met de dag der eerstelingen en met de dag van de wiegeling van de garf, werd ook de staat van de kindertijd, dus de staat van de onschuld aangeduid.

10133. Geduriglijk; dat dit betekent in elke Goddelijke eredienst, staat vast uit de betekenis van geduriglijk, wanneer er gehandeld wordt over zulke dingen die van de Goddelijke eredienst zijn, namelijk alles en in alles.

Er wordt immers gehandeld over de zuivering van de boosheden en de valsheden door het goede van de onschuld, want dit goede wordt aangeduid met de lammeren en de zuivering van de boosheden en de valsheden daaruit met het brandoffer ervan.

Dit wordt geduriglijk genoemd, omdat het in alle Goddelijke eredienst was, daarom vond het ook tweemaal iedere dag plaats, 's morgens en 's avonds; en wat 's morgens en 's avonds plaatsvond, beeldde in het algemeen alle eredienst en in elke eredienst uit.

Het goede van de onschuld immers zal in elk goede en daaruit in elk ware zijn, opdat het het goede en het ware is, waaruit het leven uit het Goddelijke is, dus in elke eredienst, want alle eredienst zal zijn vanuit het goede van de liefde en vanuit het ware van het geloof, opdat het een eredienst is.

Dat al het goede van de Kerk en van de hemel in zich de onschuld heeft en dat zonder haar het goede niet het goede is, dus ook de eredienst niet de eredienst, zie de nrs. 2736, 2780, 6013, 7840, 9262, 7887; en wat de onschuld is, nrs. 3994, 4001, 4797, 5236, 6107, 6765, 7902, 9262, 9936 en de aanhalingen in nr. 10021.

Dat geduriglijk is alles en in alles, namelijk alle eredienst en in elke eredienst, is omdat het de tijd insluit en in de hemelen waar het Woord niet wordt verstaan in de natuurlijke zin, maar in de geestelijke zin, is niet enig begrip van tijd, maar in plaats van tijden worden daar zulke dingen doorvat die van de staat of toestand zijn.

Hier dus wordt met geduriglijk de voortdurende staat in de eredienst doorvat, dus alle eredienst en in elke eredienst; evenzo met de overige woorden in het Woord die iets van tijd in zich sluiten, zoals met: gisteren, heden en morgen, in twee dagen, in drie dagen, met de dag, de week, de maand en het jaar en ook met de tijden van de dag en het jaar, zoals met: de morgen, de middag, de avond en de nacht, met de lente, de zomer, de herfst en de winter. Daarom, opdat de geestelijke zin van het Woord wordt verstaan, uit de natuurlijke zin ervan, al datgene moet worden verwijderd wat van de tijd is en eveneens wat van een plaatsaanduiding is, en ook al wat van een persoon is en daarvoor in de plaats de staten van de dingen moeten worden opgevat.

Hieruit kan vaststaan hoe zuiver het Woord is in de innerlijke zin, dus hoe zuiver het wordt doorvat door de engelen in de hemelen, bijgevolg hoezeer de wijsheid en het inzicht van de engelen uitmunt boven het inzicht en de wijsheid van de mensen, die alleen denken vanuit het natuurlijke dat bepaald is tot de dingen in de wereld en op de aardbol, die tenslotte eindig zijn.

Dat de tijden in de hemelen staten zijn, zie de nrs. 1274, 1382, 2625, 2788, 2837, 3254, 3356, 3404, 3827, 4814, 4882, 4901, 4916, 6110, 7218, 7381, 8070 en wat staten zijn nr. 4850.

Hieruit blijkt wat met het gedurig brandoffer van lammeren wordt aangeduid; dus wat met gedurig en geduriglijk elders, zoals *'dat het vuur geduriglijk zal branden op het altaar'*, (Leviticus 6:6) dat *'het gedurige brood zal zijn op de tafel'*, (Numeri 4:7).

Met het vuur daar en met het brood wordt het goede van de liefde uit de Heer tot de Heer aangeduid.

Dat het vuur dit is, zie de nrs. 4906, 5215, 6314, 6832, 6849, 7324, 7852, 10055 en eveneens het brood, nrs. 2165, 2177, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735, 4976, 9323, 9545.

Met geduriglijk wordt daar ook aangeduid dat dit goede in alle eredienst zal zijn en dat uit dat goede zoals uit het vuur ervan het ware van het geloof zou lichten, wordt daarmee aangeduid *'dat zij de lamp bij voortduur zouden doen opgaan'*, (Ezechiël 27:20; dat de lamp het ware en het goede van het geloof is, zie de nrs. 9548, 9783.

10134. Het ene lam zult gij maken in de morgen; dat dit betekent de verwijdering van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer in de staat van de liefde en van het licht daaruit in de innerlijke mens, staat vast uit de betekenis van het lam maken of dat slachtofferen, dus de verwijdering van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer, waarover hierna.

Uit de betekenis van de morgen, namelijk de staat van de liefde en het licht daaruit in de innerlijke mens, waarover eveneens hierna.

Dat met het lam maken of slachtofferen, wordt aangeduid de verwijdering van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer, is omdat met de brandoffers en de slachtoffers de zuivering van de boosheden en van de valsheden daaruit werd aangeduid, of wat hetzelfde is, de verwijdering ervan en de inplanting van het goede en het ware en de verbinding ervan uit de Heer, nrs. 9990, 9991, 10022, 10042, 10053.

Dat de zuivering van de boosheden de verwijdering ervan is, zie nr. 10057; dat het lam het goede van de onschuld is, nr. 10132.

Dat de verwijdering van de boosheden en de inplanting van het goede en het ware en de verbinding ervan plaatsvindt door het goede van de onschuld uit de Heer, is omdat in elk goede de onschuld zal zijn opdat het goede het goede zal zijn en dat het zonder dat goede het goede niet is.

De onschuld immers is niet alleen het vlak waarin de waarheden worden ingezaaid, maar zij is ook het wezen zelf van het goede.

Voor zoveel als dus de mens in de onschuld is, wordt het goede het goede en leeft het ware uit het goede, dus voor zoveel wordt de mens levend en voor zoveel worden de boosheden bij hem verwijderd en voor zoveel als die worden verwijderd, voor zoveel worden de goedheden en de waarheden ingeplant en verbonden uit de Heer.

Vandaar is het dat het brandoffer gedurig plaatsvond met de lammeren.

Dat al het goede van de hemel en van de Kerk in zich de onschuld heeft en dat zonder haar het goede niet het goede is, zie de nrs. 2736, 2780, 6013, 7840, 9262, 7887 en wat de onschuld is, nrs. 3994, 4001, 4797, 5236, 6107, 6765, 7902, 9262, 9936.

Dat de morgen de staat van de liefde is en van het licht daaruit in de innerlijke mens, is omdat in de hemelen bij de engelen de staten worden gevarieerd ten aanzien van de liefde en van het geloof daaruit, zoals in de wereld bij de mensen de tijden worden gevarieerd ten aanzien van de warmte en tegelijk van het licht.

Die tijden zijn, zoals bekend is: de morgen, de middag, de avond en de nacht; vandaar wordt in het Woord met de morgen de liefde aangeduid, met de middag de staat van het licht in de helderheid, met de avond de staat van het licht in het duister en met de nacht of de schemering de staat van de liefde in het duister.

Dat zodanige variaties van staten in de hemelen zijn, zie de nrs. 5672, 5962, 6110, 7218, 8426.

Dat de morgen daar de staat van de vrede en van de onschuld is, dus de staat van de liefde tot de Heer, nrs. 2405, 2780, 8426, 8812, 10114.

Dat de middag de staat van het licht in de helderheid is, nrs. 3708, 5672, 9642.

Dat de avond de staat van het licht in het duister is, nrs. 3056, 3833, 6110; en dat er geen nacht is in de hemel, maar een schemering, nr. 6110, waarmee de staat van de liefde in het duister wordt aangeduid.

Dat met de morgen wordt aangeduid de staat van de liefde en van het licht daaruit in de innerlijke mens, is omdat de engel wanneer hij in de staat van de liefde en van het licht is, dan in zijn innerlijke mens is, maar wanneer hij in de staat van het licht en van de liefde in het duister is, dat hij dan in zijn uiterlijke is.

De engelen immers hebben het innerlijke en het uiterlijke, maar wanneer zij in het innerlijke zijn, rust het uiterlijke nagenoeg, maar wanneer zij in het uiterlijke zijn, dan zijn zij in een meer grove en duistere staat, vandaar is het, dat zij wanneer zij in de staat van de liefde en van het licht zijn, in hun innerlijke zijn, dus in hun morgen, maar dat zij, wanneer zij in de staat van het licht en van de liefde in het duister zijn, in het uiterlijke zijn, dus in hun avond. Daaruit blijkt dat de variaties van de staten plaatsvinden door de verheffingen naar de innerlijke dingen, dus in de hogere sfeer van het hemels licht en van de hemelse warmte, dus de Heer dichterbij en door het neerlaten tot de uiterlijke dingen, in de lagere sfeer van het hemels licht en van de hemelse warmte, dus verder van de Heer verwijderd.

Men moet weten dat de innerlijke dingen hoger zijn, dus de Heer dichterbij en dat de uiterlijke dingen lager zijn, dus verder van de Heer verwijderd en dat het licht in de hemelen het Goddelijk Ware is, dat van het geloof is en dat de warmte in de hemelen het Goddelijk Goede is dat van de liefde is, het ene en het andere voortgaande uit de Heer.

In de hemel immers is de Heer de Zon, waaruit de engelen het al van het leven hebben en vandaar de mens het al van het geestelijk en het hemels leven heeft, zie de nrs. 9548, 9684 en dat de innerlijke dingen hoger zijn, dus de Heer dichterbij, nrs. 2148, 3084, 4599, 5146, 8325.

De mens die wordt wederverwekt en eveneens de mens die wederverwekt is, ondergaat ook variaties van staat ten aanzien van de liefde en ten aanzien van het geloof, door de verheffingen tot de innerlijke dingen en door het neerlaten naar de uiterlijke dingen.

Maar het zijn er weinigen die hierover kunnen bespiegelen, omdat zij niet weten wat denken en willen in de innerlijke mens is en in de uiterlijke, zelfs niet eens wat de innerlijke mens is en wat de uiterlijke.

Denken en willen in de innerlijke mens is denken en willen in de hemel, want de innerlijke mens is daar, maar denken en willen in de uiterlijke mens, is denken en willen in de wereld, want de uiterlijke mens is daar.

Daarom is, wanneer de mens in de liefde tot God is en in het geloof daaruit, dan in de innerlijke mens, omdat hij in de hemel is; wanneer hij echter in het duister is ten aanzien van de liefde en het geloof daaruit, dan is hij in de uiterlijke mens, omdat hij in de wereld is.

Deze staten worden eveneens verstaan onder: de morgen, de middag, de avond en de nacht of de schemering in het Woord, evenzo de staten van de Kerk.

Haar eerste staat wordt ook de morgen genoemd in het Woord, de tweede staat de middag, de derde de avond en de vierde of de laatste de nacht.

Maar wanneer de Kerk in haar nacht is, waarin zij is wanneer zij niet langer in de liefde tot God en in het geloof is, dan zet vanuit de schemering, de morgen in bij een andere natie, waar de nieuwe Kerk wordt geïnstalleerd.

Het is immers met de Kerk in het algemeen gesteld zoals met de mens in het bijzonder: zijn eerste staat is die van de onschuld, zoals eveneens van de liefde jegens de ouders, jegens de voedster en eveneens jegens de kleine vriendjes.

Zijn tweede staat is de staat van het licht, wanneer immers het kleine kind een knaap wordt, dan leert hij de dingen die van het licht zijn, dat wil zeggen, de waarheden van het geloof en hij gelooft die.

De derde staat is wanneer hij begint de wereld lief te hebben en zichzelf, wat gebeurt wanneer hij een jongeman wordt en wanneer hij gaat denken vanuit zichzelf en voor zoveel deze liefden groeien, voor zoveel neemt het geloof af en met het geloof de liefde jegens de naaste en de liefde tot God.

De vierde en laatste staat is er, wanneer hij zich niet om die dingen bekommert en te meer wanneer hij ze ontkent.

Zulke staten zijn ook de staten van iedere Kerk vanaf haar begin tot aan haar einde; haar eerste staat is ook de staat van de kindertijd, dus eveneens van de onschuld, dus van de liefde tot de Heer, deze staat van haar wordt de morgen genoemd.

De tweede staat is de staat van het licht; de derde staat is de staat van het licht in het duister, dus de avond en de vierde staat is de staat van geen liefde en vandaar ook van geen licht, dus de nacht ervan.

Dat dit zo is, heeft als oorzaak, dat de boosheden dagelijks aangroeien en voor zoveel als die aangroeien, voor zoveel steekt de een de ander aan als een besmetting, vooral de ouders hun kinderen; behalve nog dat de erfboze dingen zich geleidelijk verdichten en zo worden afgeleid.

Dat de morgen de eerste staat van de Kerk betekent en eveneens de staat van de liefde, staat vast bij Daniël: *'Een heilige zei: Hoe lang dit visioen, het gedurige en de verwoestende overtreding.*

Hij zei tot mij: Tot aan de avond de morgen tweeduizend en driehonderd, dan zal het heilige gerechtvaardigd worden', (Daniël 8:13,14).

Daar wordt gehandeld over de komst van de Heer; de avond is de staat van de Kerk vóór Zijn komst en de morgen is de eerste staat van de Kerk na Zijn komst en in de hoogste zin de Heer Zelf.

Dat de Heer in de hoogste zin de Morgen is, is omdat Hij de Zon van de hemel is en de Zon van de hemel gaat nooit onder, maar is altijd in het oosten; vandaar wordt de Heer eveneens het Oosten genoemd, dus ook de Morgen, zie de nrs. 2405, 2780, 9668.

Bij Jesaja: *'Tot mij een roepende uit Seïr: Wat is er van de nacht, wat is er van de nacht, wachter. De wachter zei: De morgen komt en ook de nacht',* (Jesaja 21:11,12).

Onder de wachter wordt in de innerlijke zin degene verstaan die de staten van de Kerk en de veranderingen ervan gadeslaat, dus elke profeet.

Onder de nacht wordt de laatste staat van de Kerk verstaan, onder de morgen haar eerste staat.

Met Seïr, waarvandaan de wachter roept, wordt aangeduid de verlichting van de natiën die in de duisternis zijn; dat Seïr dit is, zie nr. 4240 en dat de nacht de laatste staat van de Kerk is, nr. 6000.

De morgen komt en ook de nacht, betekent dat hoewel er verlichting is voor hen die van de nieuwe Kerk zijn er toch nacht is voor hen die in de oude zijn.

Iets eenders wordt met de morgen aangeduid bij David: *'In de avond zal het geweest vernachten, in de morgen gezang',* (Psalm 30:6) en bij Jesaja: *'Omtrent de tijd van de avond, zie, de schrik, voordat het morgen is, is hij er niet',* (Jesaja 17:14).

Omdat de morgen in de hoogste zin de Heer betekent en vandaar de liefde uit Hem tot Hem, *'regende het daarom manna, dat het hemelse brood was, iedere morgen neer',* (Exodus 16:8,12,13,21).

Dat de Heer het Brood is dat van de hemel neerdaalt, dus het manna, zie (Johannes 6:33,35,48,50) en dat het brood de hemelse liefde is, dus de liefde uit de Heer tot de Heer, nrs. 2165, 2177, 3464, 4217, 4735, 5405, 5915, 9545, en omdat de Heer de Morgen en het Oosten is en omdat het al van de hemelse liefde uit Hem is, stond Hij daarom eveneens op *'de morgen van de dag van de sabbat',* (Markus 16:9).

Daarom werd eveneens de dag vóór het paasfeest de avond genoemd, want met het paasfeest werd aangeduid de tegenwoordigheid van de Heer en de bevrijding van de gelovigen uit de verdoemenis door Hem, nrs. 7867, 9286, 9287-9292.

Wie de innerlijke zin van het Woord kent, kan weten wat het insluit, dat Petrus *'driemaal de Heer zou hebben verloochend, voordat de haan tweemaal had gekraaid'*, (Mattheüs 26:34,74,75; Markus 14:30,68,72; Lukas 22:34,60,61; Johannes 18:27).

Door Petrus immers werd het geloof van de Kerk uitgebeeld, of wat hetzelfde is, de Kerk ten aanzien van het geloof; met de tijd waarop de haan kraaide, werd aangeduid de laatste staat van de Kerk, welke tijd ook het hanengekraai werd genoemd.

Met de drievoudige verloochening werd aangeduid de volslagen verloochening van de Heer aan het einde van de Kerk.

Dat Petrus het geloof van de Kerk heeft uitgebeeld, dus de Kerk ten aanzien van het geloof, zie de voorrede tot (Genesis 18 en 22) en verder de nrs. 3750, 4738.

Dat die woorden tot Petrus hebben betekend, de verloochening van de Heer in de Kerk, wanneer haar einde daar is, nrs. 6000, 6073, 10087.

De Heer wordt immers verloochend wanneer er niet langer enig geloof is en het geloof is er niet, wanneer er niet langer naastenliefde is.

Drie betekent het volledige, nrs. 2788, 4495, 7715, 8347, 9198, 9488, 9489, vandaar is het dat er werd gezegd dat hij driemaal zou verloochenen.

Dat dit heeft plaatsgevonden in de schemering, toen de morgen op komst was, staat vast bij (Johannes 18:28) en dat het hanengekraai en de ochtendschemering hetzelfde is, blijkt bij Markus: *'Waakt, gij weet immers niet wanneer de Heer des huizes zal komen; 's avonds of te middernacht of met het hanengekraai of in de morgen'*, (Markus 13:35).

Hieruit kan vaststaan wat met de morgen wordt aangeduid.

10135. En het andere lam zult gij maken tussen de avonden; dat dit betekent iets eenders in de staat van het licht en van de liefde in de uiterlijke mens, staat vast uit de betekenis van het lam maken of het slachtofferen, dus de verwijderingen van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer, nr. 10134 en uit de betekenis van tussen de avonden, namelijk in de staat van het licht en van de liefde in de uiterlijke mens.

Met de avond immers wordt in het Woord aangeduid de staat van de innerlijke dingen, wanneer de waarheden van het geloof in het duister zijn en de goedheden van de liefde in enige koude; want de staten van de liefde en van het geloof worden gevarieerd bij de engelen, zoals in de wereld worden gevarieerd de staten van de tijden van de dag: dus de morgen, de middag, de avond, de nacht of de schemering en opnieuw de morgen.

Wanneer de engelen in de staat van de liefde zijn, dan is het voor hen morgen en dan verschijnt hun de Heer als de opgaande Zon; wanneer zij in de staat van het licht zijn, dan is het voor hen middag; wanneer zij echter in de staat van het licht in het duister zijn, dan is het voor hen avond; en daarna wanneer zij in de staat van de liefde in het duister of in enige koude zijn, dan is het voor hen nacht of veeleer een schemering vóór de morgen.

Zulke staten volgen voor de engelen aanhoudend op elkaar en daardoor worden zij aanhoudend vervolmaakt, maar die variaties ontstaan niet uit de Zon daar, dus door haar opgang en ondergang, maar vanuit de staat van de innerlijke dingen van de engelen zelf. Zij verlangen immers, zoals de mensen, nu eens in hun innerlijke dingen te zijn en dan weer in de uiterlijke.

Wanneer zij in de innerlijke dingen zijn, dan zijn zij in de staat van de liefde en van het licht daaruit in het heldere en wanneer zij in de uiterlijke dingen zijn, dan zijn zij in de staat van de liefde en van het licht daaruit in het duister, want het uiterlijke is zodanig ten opzichte van het innerlijke; daarvandaan is de oorsprong van de variaties van de staat van de engelen.

Dat zij zulke staten hebben en dat er zulke variaties zijn, is omdat de Zon van de hemel, die daar de Heer is, de Goddelijke Liefde Zelf is, daarom is de Warmte die daaruit voortgaat, het goede van de liefde en het Licht dat daaruit voortgaat, het ware van het geloof.

Want alle dingen die uit die Zon voortgaan, zijn levend en niet zoals de dingen die uit de zon van de wereld voortgaan, die dood zijn.

Daaruit kan vaststaan, wat de hemelse warmte is en wat het hemels licht en vanwaar het is dat met de warmte, de vlam en het vuur in het Woord het goede van de liefde wordt aangeduid en met het licht en de glans ervan het ware van het geloof; en met de Zon de Heer Zelf ten aanzien van de Goddelijke Liefde.

Dat de Heer in de hemelen de Zon is, zie de nrs. 3636, 3643, 4321, 5097, 7078, 7083, 7171, 7173, 8812; dat de warmte daaruit het goede van de liefde is, nrs. 3338, 3339, 3636, 3639, 4018, 5215, 6032, 6314; en dat het licht uit die Zon het Goddelijk Ware is, waaruit het geloof, het inzicht en de wijsheid is, zie de nrs. 9548, 9684.

Hieruit nu kan vaststaan, wat met de morgen en wat met de avond wordt aangeduid.

Maar laat men weten, dat hier de morgen ook de middag insluit en de avond ook de schemering, wanneer immers in het Woord de morgen en de avond wordt gezegd, dan wordt de gehele dag verstaan, dus onder de morgen ook de middag en onder de avond ook de nacht of de schemering.

Vandaar is het, dat met de morgen hier de staat van de liefde en eveneens van het licht in de helderheid wordt aangeduid en onder de avond de staat van het licht en eveneens van de liefde in het duister of in de uiterlijke mens.

Dat onder ‘tussen de avonden’ niet wordt verstaan de tijd tussen de avond van de ene dag en de avond van de andere dag, maar de tijd tussen de avond en de morgen, dus met inbegrip van de nacht of de schemering, blijkt hieruit, dat het gedurige brandoffer van een lam niet alleen plaatsvond in de avond, maar ook in de morgen.

Daaruit kan vaststaan, dat iets eenders elders met tussen de avonden wordt aangeduid, zoals dat zij de Pesach zouden maken tussen de avonden, (Exodus 12:6; Numeri 9:5,11).

Dit wordt ook elders ontvouwd met deze woorden: *‘Slachtofferen zult gij de Pesach in de avond, wanneer de zon zal zijn ondergegaan, te gezetter tijd van de uitgang uit Egypte; daarna zult gij het koken en eten in de plaats die Jehovah, uw God, zal hebben verkozen en gij zult omzien des morgens en gij zult gaan in uw tenten’*, (Deuteronomium 16:6,7).

Dat de avond in het algemeen de staat van het licht in het duister betekent, staat vast bij Jeremia: *‘Staat op en laat ons opklimmen in de middag; wee u, omdat de dag heengaat, omdat de schaduwen van de avond zich hebben geneigd; staat op, laat ons opklimmen in de nacht en de paleizen verderven’*, (Jeremia 6:4,5).

Daar betekenen de avond en de nacht de laatste tijden van de Kerk, wanneer alle dingen van het geloof en van de liefde vernietigd zijn.

Bij Zacharia: *‘Het zal een enige dag zijn, die Jehovah bekend is, wanneer er omstreeks de tijd van de avond licht zal zijn; te dien dage zullen de levende wateren uitgaan van Jeruzalem en Jehovah zal tot Koning zijn over de ganse aarde’*, (Zacharia 14:7-9).

Daar wordt over de komst van de Heer gehandeld; het einde van de Kerk is de tijd van de avond; het Licht is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware.

Evenzo bij Daniël: *‘Een heilige zei tot mij: Tot aan de avond, de morgen, tweeduizend drie honderd’*, (Daniël 8:13,14).

10136. En een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin; dat dit betekent het geestelijk goede uit het hemelse zoveel als voor de verbinding genoeg is, staat vast uit de betekenis van het tiende van een efa, namelijk zoveel als genoeg is en voor zoveel als tot het nut dient, waarover de nrs. 8468, 8540, 9757 en uit de betekenis van de meelbloem, namelijk het ware vanuit het goede, nr. 9995, hier het ware vanuit het hemels goede en dit ware wordt het geestelijk goede genoemd.

Uit de betekenis van de olie, namelijk het hemels goede, nrs. 886, 3728, 4582, 4638, 9474, 9780.

Uit de betekenis van het vierendeel van een hin, namelijk zoveel als voor de verbinding genoeg is, want met vier wordt de verbinding aangeduid, nrs. 9601, 9674, vandaar is het vierendeel of het vierde deel zoveel als tot haar toereikend is.

De efa en de hin waren maten en met de maten wordt aangeduid de hoeveelheid van de zaak waarover wordt gehandeld; met de efa, die de maat was van de meelbloem, de tarwe en de gerst, de hoeveelheid van het goede en met de hin, die de maat was van de wijn en de olie, de hoeveelheid van het ware.

Dat het het tiende van een efa is dat wordt verstaan, staat vast bij (Leviticus 6:13) en elders. Daaruit blijkt dat met een tiende van meelbloem gemengd met gestoten olie, het vierendeel van een hin, wordt aangeduid het geestelijk goede uit het hemelse zoveel als voor de verbinding genoeg is.

Wat het geestelijke en wat het hemelse is, zie nr. 9277.

10137. En een drankoffer van het vierendeel van een hin wijn; dat dit betekent het geestelijk ware zoveel als voor de verbinding genoeg is, staat vast uit de betekenis van de wijn, namelijk het ware, nrs. 1071, 1798, 6377, hier het geestelijk ware dat overeenstemt met het goede uit het hemelse, dat wordt aangeduid met de meelbloem gemengd met olie, nr. 10136; want waar in het Woord wordt gehandeld over het goede, daar wordt ook gehandeld over het ware en wel over het ware van hetzelfde geslacht als waaruit het goede is.

De oorzaak hiervan is dat alle en de afzonderlijke dingen in de hemel en eveneens in de wereld, betrekking hebben op het goede en het ware en op het een en het ander, opdat zij iets zijn, want het goede zonder het ware is het goede niet en het ware zonder het goede is het ware niet, zie de nrs. 9263, 9314.

Vandaar is het, dat wanneer het spijsoffer, dat het brood was, werd geofferd, ook een drankoffer, dat de wijn was, werd geofferd, evenzo in het Heilig Avondmaal.

Vandaar is het, dat met het drankoffer van wijn hier wordt verstaan het ware dat overeenstemt met het goede, dat wordt aangeduid met het spijsoffer, waarover eerder, en uit de betekenis van het vierendeel van een hin, namelijk zoveel als genoeg is voor de verbinding, zie nr. 10136.

Eenieder kan zien dat onder het spijsoffer, dat het brood was en onder het drankoffer, dat de wijn was, niet louter brood en wijn wordt verstaan, maar iets van de Kerk en van de hemel, dus geestelijke en hemelse dingen die van de hemel en van de Kerk zijn.

Waartoe zou het anders gediend hebben om op het vuur van het altaar brood en wijn te zetten; zou dit aangenaam geweest zijn voor Jehovah of zou dit Hem tot een reuk van rust zijn geweest, zoals het wordt gezegd en zou dit de mens hebben kunnen ontzondigen?

Wie heilig over het Woord denkt, kan niet denken dat zoiets aards Jehovah zou behagen, indien er niet een dieper en innerlijker Goddelijke in was gelegen.

Wie gelooft dat het Woord Goddelijk is en geestelijk waar dan ook, moet in elk geval geloven, dat in de afzonderlijke teksten daar een verborgenheid van de hemel schuilt, maar dat het tot dusver niet bekend is geweest waar deze verborgenheid schuilt.

De oorzaak hiervan is, dat het niet bekend was dat er een innerlijke zin, die geestelijk en Goddelijk is, in de afzonderlijke dingen daarin is gelegen en dat er engelen bij ieder mens zijn die zijn gedachten doorvatten en het Woord wanneer het door hem wordt gelezen, geestelijk vatten en dat dan door hen, uit de Heer, het heilige invloeit en dat er zo door hen verbinding is van de hemel met de mens, dus verbinding van de Heer door de hemelen heen met hem.

Om die oorzaak is zulk een Woord aan de mens gegeven, waardoor op die wijze uit de Heer kan worden gezorgd voor zijn heil en niet anders.

Dat het spijsoffer, dus het brood, het goede van de liefde betekent en dat het drankoffer, dus de wijn, het goede van het geloof betekent en dat deze op die wijze door de engelen worden

doorvat, kan vaststaan uit alle bijzonderheden die in het Woord over het spijsoffer en over het drankoffer worden vermeld, zoals bij Joël: *‘Spijsoffer en drankoffer is van het huis van Jehovah afgesneden; de priesters, de dienaren van Jehovah, hebben gerouwd, het veld is verwoest, het land rouwt, omdat het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie kwijnt, de wijnstok is verdroogd en de vijgenboom kwijnt; huilt, gij dienaren van Jehovah, omdat het spijsoffer en het drankoffer is geweerd van het huis van onze God, omdat de dag van Jehovah nabij is en zoals een verwoesting komt hij van Schaddai’*, (Joël 1:9-15).

Daar wordt gehandeld over de laatste tijd van de Kerk, wanneer er niet langer het goede van de liefde en van het ware van het geloof is, wat daarmee wordt aangeduid dat de dag van Jehovah nabij is en zoals een verwoesting van Schaddai komt.

Daaruit blijkt dat met het spijsoffer en het drankoffer, die zijn afgesneden van het huis van Jehovah, met het veld dat verwoest is, met de most die verdroogt, met de olie die kwijnt en met de wijnstok en de vijgenboom, zulke dingen worden aangeduid die van de Kerk en van de hemel zijn.

Wat zij echter betekenen, leert de innerlijke zin; daaruit blijkt, dat met het veld de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de opneming van het ware, zie de nrs. 3766, 4982, 7502, 7571, 9295; met het land de Kerk ten aanzien van het goede, nr. 9325; met het koren al het goede van de Kerk, nrs. 5295, 5410, 5959, met de most al het ware van de Kerk, nr. 3580, met de olie het goede van de liefde, nrs. 4582, 4638, 9780, met de wijnstok het innerlijk goede van de geestelijke Kerk, nrs. 5113, 6376, 9277, met de vijgenboom het uiterlijk goede, nrs. 217, 4231, 5113.

Daaruit blijkt dat het spijsoffer en het drankoffer zijn de eredienst vanuit het goede van de liefde en vanuit het goede van het geloof.

Bij Maleachi: *‘Het spijsoffer zal Ik niet aannemen uit uw handen; want van de opgang der zon tot aan haar ondergang de Naam van Jehovah groot onder de natiën en in alle plaats Mijn Naam reukwerk toegebracht en een rein spijsoffer’*, (Maleachi 1:10,11).

Dat daar onder het spijsoffer ook niet een spijsoffer wordt verstaan, noch onder het reukwerk een reukwerk, is duidelijk, want er wordt gehandeld over de Kerk bij de natiën, bij wie er toch geen spijsoffer was.

Er wordt immers gezegd, *‘van de opgang der zon tot aan haar ondergang de Naam van Jehovah groot onder de natiën en in alle plaats een rein spijsoffer en een reukwerk’*.

Dat het reukwerk de aanbidding is uit het goede van het geloof, zie nr. 9475.

Evenzo bij David: ‘Aanvaard zijn mijn gebeden, een reukwerk voor U, de opheffing van mijn handen, het spijsoffer van de avond’, (Psalm 141:2).

Het spijsoffer van de avond is het goede van de liefde in de uiterlijke mens.

Bij Jesaja: *‘Gij zijt hittig geworden tot de goden onder alle groene boom; ook hebt gij dezelve een drankoffer uitgestort; gij hebt een geschenk doen opklimmen, gij offert een geschenk aan de koning in olie en gij vermenigvuldigt uw specerijen en gij vernedert u tot de hel’*, (Jesaja 57:6,9).

Daar wordt gehandeld over de eredienst vanuit de boosheden en de valsheden die uit de hel zijn; de goden zijn in de innerlijke zin de valsheden, want zij die andere goden hebben vereerd, noemden hen weliswaar bij naam, maar toch waren het de valsheden vanuit de boosheden die zij vereerden.

Dat de vreemde goden in het Woord de valsheden zijn, zie de nrs. 4402, 8941; de groene boom is al het ontvankelijke, verstandelijk opnemende en bevestigende van het valse, nrs. 2722, 2972, 4552, 7692; groen is de gevoeligheid, nr. 7691; hittig worden is de gloed van de eredienst. het vuur immers waarvandaan de hitte is, is de liefde in de ene en de andere zin, nrs. 5215, 6832, 7575; een drankoffer uitstorten, is de eredienst vanuit de valsheden van het boze; een geschenk offeren aan de koning in olie, is de satan vereren vanuit het boze; het geschenk in olie is het spijsoffer; de specerijen vermenigvuldigen is de reukwerken

vermenigvuldigen, waarmee de aanbiddingen worden aangeduid, nr. 9475 en daarom wordt ook gezegd dat hij zich vernedert tot de hel.

Hieruit kan vaststaan dat het spijsoffer, dat het brood was en het drankoffer dat de wijn was, zulke dingen betekenen die van de hemel en van de Kerk zijn, namelijk hemelse spijs en drank, eender als het brood en de wijn in het Heilig Avondmaal, met als genoemde oorzaak dat de hemel zich verbindt met de mens door het Woord, dus de Heer door de hemel door middel van het Woord.

Aangezien het Goddelijke van het Woord in zulke dingen bestaat, voedt het dan niet alleen het menselijk gemoed, maar ook het gemoed van de engelen en maakt dat de hemel en de wereld één zijn.

Hieruit kan eveneens vaststaan dat alle en de afzonderlijke dingen die over het spijsoffer en het drankoffer of over het brood en de wijn in het Woord zijn gezegd en bevolen, van binnen, in zich, Goddelijke verborgenheden bevatten; zoals dat het spijsoffer zou zijn van meelbloem, waarop olie zou zijn en eveneens wierook en dat het in elk geval zou worden gezouten en dat het ongezuurd of ongegist zou zijn en dat de verhouding van de samenstelling ervan een andere zou zijn wanneer een lam zou worden geofferd, een andere wanneer een ram, een andere wanneer een var en eveneens een andere in de schuld- en zondeslachtoffers, dan in de overige slachtoffers; evenzo een andere verhouding van de wijn in het drankoffer.

Indien de afzonderlijke dingen niet hemelse verborgenheden hadden beheld, zouden geenszins zulke dingen in toepassing op de verschillende rituelen van de eredienst zijn bevolen.

Opdat deze dingen zich in één overzicht aan de blik voordoen, is het geoorloofd ze in hun orde voor te leggen: ‘In de dank-slachtoffers en dank-brandoffers was voor ieder lam het spijsoffer van één tiende van een efa meelbloem, gemengd met het vierde van een hin olie; en de wijn in het drankoffer het vierde van een hin.

Voor iedere ram was het spijsoffer van twee tienden meelbloem en het derde van een hin olie; van de wijn in het drankoffer het derde van een hin.

Voor iedere var was het spijsoffer van drie tienden meelbloem gemengd met olie, de helft van een hin en van de wijn in het drankoffer de helft van een hin’, (Numeri 15:4-12; 28:10-12,20,21,28,29; 29:3,4,9,10,14,15,18,21,24,27,30,33,37).

Dat er voor het lam een andere verhouding van de hoeveelheid meelbloem, olie en wijn was, dan voor de ram en de var, had als oorzaak dat het lam het binnenste goede van de onschuld betekende, de ram het middelste goede van de onschuld en de var het laatste of uiterlijk goede van de onschuld.

Er zijn immers drie hemelen: een binnenste, een middelste en een laatste, vandaar zijn er eveneens drie graden van het goede van de onschuld.

De toenamen ervan van het eerste tot het laatste wordt aangeduid door de toenemende mate van meelbloem, olie en wijn.

Men moet weten dat het goede van de onschuld de ziel zelf van de hemel is, omdat dit goede alleen ontvankelijk is voor de liefde, de naastenliefde en het geloof, die de hemelen maken.

Dat het lam het binnenste goede van de onschuld is, zie de nrs. 3994, 10132; dat de ram het middelste of innerlijk goede van de onschuld is, nr. 10042 en dat de var het laatste of het uiterlijk goede van de onschuld is, nrs. 9391, 9990.

In de slachtoffers echter voor de *belijdenis* ‘was het spijsoffer van ongezuurde koeken gemengd met olie, van ongezuurde vladen gezalfd met olie, koeken gemengd met olie van geroost meelbloem, benevens gedeseemde koeken van brood’, (Leviticus 7:11,12); en in de schuld- en zondeslachtoffers was het spijsoffer ‘van het tiende van een efa meelbloem’, maar geen olie en wierook daarop’, (Leviticus 5:11).

Dat geen olie en wierook op het spijsoffer van het zonde- en schuldslachtoffer zou worden gegeven, had als oorzaak, dat met de olie het goede van de liefde wordt aangeduid en met de

wierook het ware van dat goede en met het zonde- en schuldslachtoffer de zuivering en de ontzondiging van de boosheden en de valsheden daaruit wordt aangeduid, die daarom niet moesten worden vermengd met het goede en het ware daaruit.

Bovendien, zie met betrekking tot het spijsoffer van Aharon en van diens zonen op de dag waarop zij werden gezalfd, (Leviticus 6:13-15; over *'het spijsoffer van de eerstelingen van de oogst'*, (Leviticus 2: 14,15; 23:10,12,13,17); over *'het spijsoffer van de Nazireeër'*, (Numeri 6); over *'het spijsoffer van de ijverzucht'*, (Numeri 5); en over *'het spijsoffer van de van melaatsheid gereinigde'* (Leviticus 14); en over *'het spijsoffer, in de oven gekookt, over het spijsoffer van de pan en over het spijsoffer van de ketel'*, (Leviticus 2:3-7).

Dat 'er geen zuurdesem zal zijn in het spijsoffer, noch enige honing en dat het spijsoffer in elk geval zou worden gezouten', zie de verzen 10,11,13.

Dat er geen zuurdesem en honing zou zijn in het spijsoffer, had als oorzaak dat het zuurdesem het valse vanuit het boze is en de honing het uiterlijk verkwikkelijke, dus vermengd met het verkwikkelijke van de liefde van de wereld, waardoor ook het hemelse goede en ware zou gisten en zo worden verstrooid; en dat het in elk geval zou worden gezouten, had als oorzaak dat het zout betekende, het ware dat verlangt naar het goede, dus het ene en het andere verbindend.

Dat het zuurdesem het valse vanuit het boze is, zie de nrs. 2342, 7906, 8051, 9992; dat de honing het uiterlijk verkwikkelijke is, dus van de liefde in de ene en de andere zin, nr. 5620 en dat het zout het verlangen is van het ware naar het goede, nr. 9207.

10138. Voor het eerste lam; dat dit betekent deze dingen in de innerlijke mens, staat vast uit de betekenis van het eerste lam of daaruit dat het brandoffer in de morgen plaatsvond, namelijk het goede van de onschuld in de innerlijke mens, nr. 10134.

10139. En het tweede lam zult gij maken tussen de avonden; dat dit betekent de verwijdering van de boosheden door het goede van de onschuld uit de Heer in de staat van de liefde en van he licht daaruit in de uiterlijke mens, staat vast uit wat eerder in nr. 10135 is ontvouwd, waar eendere dingen staan.

10140. Volgens het morgenspijsoffer en volgens het drankoffer ervan zult gij maken ervoor; dat dit betekent het geestelijk goede uit het hemelse en het ware ervan, zoveel als voor de verbinding genoeg is, staat vast uit de betekenis van het morgenspijsoffer of van het spijsoffer voor het tweede lam, namelijk het geestelijk goede uit het hemelse en het ware ervan, zoveel als voor de verbinding genoeg is, zie de nrs. 10136, 10137.

10141. Tot een reuk van rust; dat dit betekent de doorvatting van de vrede, staat vast uit de betekenis van de reuk van rust namelijk de doorvatting van de vrede, nr. 10054.

10142. Een vuuroffer voor Jehovah; dat dit betekent uit de Goddelijke Liefde van de Heer, staat vast uit wat eerder in nr. 10055 is gezegd en getoond.

10143. Een brandoffer geduriglijk; dat dit alle Goddelijke eredienst in het algemeen betekent, staat vast uit de betekenis van het brandoffer, namelijk de Goddelijke eredienst, waarover hierna en uit de betekenis van geduriglijk, namelijk alles en in alles, waarover eerder in nr. 10133.

Vandaar wordt met het gedurig brandoffer alle Goddelijke eredienst in het algemeen aangeduid en wanneer het lam wordt verstaan, waarmee het brandoffer plaatsvond en het goede van de onschuld wordt aangeduid, zo wordt ook aangeduid alle eredienst, want alle eredienst, die waarlijk eredienst is, zal zijn vanuit de waarheden van het geloof en de

goedheden van de liefde en in elk goede van de liefde en in elk ware van het geloof daaruit, zal het goede van de onschuld zijn, nr. 10133.

Vandaar is het dat met het gedurig brandoffer ook wordt aangeduid: in alle eredienst.

Dat het brandoffer de Goddelijke eredienst is, is omdat de brandoffers en de slachtoffers de voornaamste dingen van de uitbeeldende eredienst waren bij de Israëlitische en de Joodse natie en alle dingen op het voornaamste ervan betrekking hebben en daarnaar hun benaming krijgen.

Dat het voornaamste van de eredienst bij die natie heeft bestaan in slachtoffers en brandoffers en dat vandaar hiermee het al van de eredienst in het algemeen wordt aangeduid, zie de nrs. 922, 1343, 2180, 6905, 8680, 8936, 10042.

Maar wat de Goddelijke eredienst is, die met de slachtoffers en de brandoffers wordt aangeduid, zal in het kort worden gezegd.

Met de slachtoffers en de brandoffers in het bijzonder werd aangeduid de zuivering van de boosheden en de valsheden en daarna de inplanting van het ware en het goede en de verbinding van het ene en het andere, en dus zo de wederverwekking, nrs. 10022, 10053, 10057.

De mens die in deze dingen is, is in de echte eredienst, want de zuivering van de boosheden en de valsheden, is daarvan aflaten en ze schuwen en verafschuwen en de inplanting van het goede en het ware, is het goede en het ware denken en willen en spreken en doen en de verbinding van het ene met het andere is vandaaruit leven.

Want wanneer het goede en het ware zijn verbonden bij de mens, dan heeft hij een nieuwe wil en een nieuw verstand en dus een nieuw leven.

Wanneer de mens zodanig is, dan is in elk werk dat hij verricht, de Goddelijke eredienst; de mens immers schouwt dan het Goddelijke in alles; dit eerbiedigt hij en dit heeft hij lief en vandaar vereert hij.

Dat dit de echte Goddelijke eredienst is, weten degenen niet die alle eredienst stellen in de aanbidding en de gebeden, dus in zulke zaken die van de mond en van het denken zijn en niet in zulke dingen die zijn van het handelen vanuit het goede van de liefde en het goede van het geloof, terwijl toch de Heer niets anders beschouwt bij de mens die in de aanbidding en in de gebeden is, dan zijn hart, dat wil zeggen, zijn innerlijk, zodanig als die is ten aanzien van de liefde en van het geloof daaruit.

Daarom, indien dezen niet van binnen in de aanbidding en in de gebeden zijn, niet de ziel en het leven daarin zijn, maar het uiterlijke, zodanig als het is van de vleiers en de huichelaars en dat dezen ook de wijzen in de wereld niet behagen, is bekend.

In één woord, doen volgens de geboden van de Heer, is de waarlijke eredienst van Hem, ja zelfs is het waarlijk de liefde en waarlijk het geloof.

Dit kan ook voor iedereen vaststaan die het overweegt; wie immers iemand liefheeft en wie iemand gelooft, wenst niets liever dan te willen en te doen wat de ander wil en denkt; zijn enig verlangen is het immers diens wil en denken te kennen en zo diens welbehagen.

Anders is het gesteld met degene die niet liefheeft, noch gelooft.

Evenzo is het gesteld met de liefde tot God, wat de Heer ook leert bij Johannes:

‘Wie Mijn geboden heeft en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft; wie echter Mij niet liefheeft, bewaart Mijn woorden niet’, (Johannes 14:21,24).

En elders bij dezelfde: *‘Indien gij Mijn geboden zult hebben bewaard, zo zult gij in Mijn liefde blijven; Mijn gebod is, dat gij elkaar liefhebt’*, (Johannes 15:10,12).

Dat de uiterlijke eredienst zonder dit innerlijke geen eredienst is, wordt ook aangeduid met de teksten die over de brandoffers en de slachtoffers staan bij Jeremia: *‘Ik heb niet met uw vaders gesproken over de woorden van het brandoffer en het slachtoffer, maar dit woord heb Ik hun geboden, al zeggende: Gehoorzaamt aan Mijn stem en Ik zal tot u een God zijn’*, (Jeremia 7:21-23).

Bij Hosea: *‘Barmhartigheid wil ik en niet slachtoffer en de erkenningen van God meer dan brandoffers’*, (Hosea 6:6).

Bij Micha: *‘Zal men tot Jehovah komen met brandoffers; zal Jehovah een welgevallen hebben aan duizenden van rammen; Hij heeft u te kennen gegeven wat het goede is en wat eist Jehovah van u, slechts alleen het gericht te doen en de barmhartigheid lief te hebben en zich te vernederen, al wandelende met uw God’*, (Micha 6:6-8).

In het eerste boek van Samuël: *‘Heeft Jehovah een welbehagen in brandoffers en slachtoffers; ziet, zich voegen is beter dan het slachtoffer van ossen, gehoorzaamheid beter dan het vet der rammen’*, (1 Samuël 15:22).

Dat de eigenlijke erediens zelf van de Heer bestaat in het leven van de naastenliefde en niet in een leven van vroomheid zonder dat, zie de nrs. 8252 tot 8257.

10144. In uw geslachten; dat dit betekent voortdurend in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de geslachten, wanneer over de zonen Israëls wordt gehandeld, dus opeenvolgend in de Kerk, want met de zonen Israëls wordt de Kerk aangeduid en met de geslachten het opeenvolgende ervan.

Met de geslachten worden ook de geestelijke verwekkingen aangeduid, namelijk die van het geloof en van de liefde, dus die van de Kerk en met in de geslachten wordt ook het voortdurende aangeduid en dus eveneens het opeenvolgende.

Dat met de zonen Israël de Kerk wordt aangeduid, zie nr. 9340; dat met de geslachten de dingen worden aangeduid die van het geloof en van de liefde zijn, nrs. 2020,2584, 6239; dat het voortdurende en het eeuwige daarmee worden aangeduid, nr. 9789 en dus het opeenvolgende, nr. 9845.

10145. Aan de deur van de tent; dat dit de verbinding van het goede en het ware betekent, staat vast uit de betekenis van de deur van de tent, namelijk de verbinding van het goede en het ware, nrs. 10001, 10025.

10146. Vóór Jehovah, dat dit betekent uit de Heer, staat hieruit vast dat Jehovah in het Woord de Heer is, zie nr. 9373.

Dat vóór Jehovah is uit de Heer, is omdat ‘vóór’ de tegenwoordigheid betekent en de tegenwoordigheid van de Heer is er voor zoveel als het goede dat van de liefde is en het ware dat van het geloof is, uit Hem, wordt opgenomen.

Vandaar is het, dat ‘vóór Jehovah’ is uit de Heer.

De Heer is weliswaar tegenwoordig bij ieder mens, maar Hij is anders tegenwoordig bij de goeden dan bij de bozen; bij de goeden is Hij tegenwoordig in de afzonderlijke dingen die zij denken vanuit de waarheden van het geloof en die zij willen vanuit het goede van de liefde en zó tegenwoordig dat Hijzelf het Geloof is en Hijzelfde Liefde is, voor hen; zo is Hij bij hen als het ware wonend, volgens de woorden van de Heer Zelf bij Johannes: *‘De geest der waarheid zal bij ulieden blijven en zal in ulieden zijn; en gij zult bekennen dat Ik in Mijn Vader ben en gij in Mij zijt en Ik in u.*

Wie Mijn geboden heeft en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft; tot hem zullen Wij komen en een verblijf bij hem maken’, (Johannes 14:17,18,20,21,23).

Maar bij de bozen is de Heer niet tegenwoordig in de afzonderlijke dingen, omdat zij geen geloof en geen naastenliefde hebben, maar Hij is tegenwoordig in het algemeen, door welke tegenwoordigheid zij het vermogen van denken en willen hebben en eveneens van het geloof en de naastenliefde op te nemen, maar slechts voor zoveel als zij van de boosheden aflaten.

Voor zoveel als zij echter niet daarvan aflaten, schijnt Hij afwezig.

De graad van Zijn afwezigheid is volgens de afwezigheid van het ware en het goede van het geloof en van de liefde.

Vandaar is het dat degenen die in de hemel zijn, in de tegenwoordigheid van de Heer zijn, maar zij die in de hel zijn, in de afwezigheid van Hem zijn.

Niettemin is het hiermee als volgt gesteld: de Heer is niet afwezig van de mens, maar de mens is afwezig van de Heer; de mens immers die in boosheden is, schouwt achterwaarts van Hem af en de dingen die hem dan voor ogen staan, zijn voor hem aanwezig volgens de verwantschappen van de boosheden waarin hij is.

In het andere leven immers is er geen ruimte, maar slechts een schijn van ruimte volgens de verwantschappen van het denken en de aandoeningen.

Het is hiermee bijna zo gesteld als met de tegenwoordigheid van de zon van de wereld ten aanzien van het licht en ten aanzien van de warmte; de zon is evengelijk tegenwoordig in elke tijd, maar wanneer de aardbol zich van de zon afkeert, dan vergaat het licht en komt schaduw op: eerst de schaduw van de avond en daarna de schaduw van de nacht; en wanneer de aardbol niet rechtstreeks naar de zon schouwt, maar scheef, zoals dat in de wintertijd plaatsvindt, dan vergaat de warmte en komt koude op en daardoor verstijven en sterven alle dingen van de aarde.

Dit wordt eveneens de afwezigheid van de zon genoemd, terwijl het toch de afwezigheid van de aardbol is, van de zon afgekeerd, niet ten aanzien van de ruimte, maar ten aanzien van de staat van het licht en de warmte.

Deze dingen zijn gezegd ter toelichting.

10147. Waar Ik zal samenkomen met ulieden om te spreken tot u; dat dit Zijn tegenwoordigheid en invloeiing betekent, staat vast uit de betekenis van samenkomen om te spreken, dus de tegenwoordigheid en de invloeiing.

Samenkomen immers is de tegenwoordigheid en spreken is, wanneer er over Jehovah wordt gehandeld, dat wil zeggen, over de Heer, de invloeiing.

Dat spreken de invloeiing is, zie de nrs. 2951, 5481, 5797, 7270; wat de tegenwoordigheid van de Heer is, is eerder in nr. 10146 gezegd; wat echter de invloeiing van Hem is, zie daarvoor de nrs. 9223, 9276, 9682.

10148. En Ik zal samenkomen met de zonen Israëls; dat dit de tegenwoordigheid van de Heer in de Kerk betekent, staat vast uit de betekenis van samenkomen, dus de tegenwoordigheid, zoals nu in nr. 10147; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, dus de Kerk, nr. 9340.

10149. En het zal worden geheiligd in Mijn heerlijkheid; dat dit betekent het ontvankelijke voor het Goddelijk Ware uit de Heer, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, dus het ontvankelijke voor het Goddelijke uit de Heer, waarover hierna; en uit de betekenis van de heerlijkheid, namelijk het Goddelijk Ware, waarover de nrs. 4809, 5922, 8427, 9429.

Dat geheiligd worden het ontvankelijke voor het Goddelijke uit de Heer is, komt omdat alleen de Heer heilig is en vandaar al het heilige uit Hem is, nr. 9229 en omdat het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem is wat in het Woord wordt verstaan onder het heilige, nr. 9818. Hier echter wordt, waar wordt gehandeld over de zonen Israëls, over de tent der samenkomst en over het altaar, met het heilige en met geheiligd worden het uitbeeldende ervan aangeduid. De oorzaak hiervan was dat bij de Israëlitische en de Joodse natie alle dingen uitbeeldend waren voor de innerlijke dingen van de Kerk; dus de dingen van het geloof en van de liefde uit de Heer tot de Heer.

De bij die natie ingestelde Kerk was immers een uitbeeldende Kerk, vandaar dat alle uiterlijkheden innerlijke dingen betekenden en de dingen die de innerlijke zin leert uitbeelden; daarom werden die heilig genoemd, zoals: het altaar, het vuur daarop, het brandoffer, het vet, het bloed, de tent der samenkomst, de tafel daar, waar de broden der aangezichten lagen, de tafel van het reukwerk, de kandelaar en al de vaten ervan, vooral de

ark waarin de getuigenis lag en bovendien de broden, de koeken, de vladen, die het spijsoffer werden genoemd, de olie, de wierook en ook de klederen van Aharon, zoals de efod, de mantel, de rok, de tulband en vooral de borstlap en eveneens werd Aharon zelf heilig genoemd, alsmede de zonen Israëls.

Maar al die dingen waren nergens anders vandaan heilig, dan dat zij de heilige dingen uitbeeldden en zo betekenden, dat wil zeggen, de Goddelijke dingen die uit de Heer zijn, want alleen deze zijn heilig.

Degene die in uiterlijke dingen is, zonder innerlijke, gelooft dat al die zaken geen uitbeeldingen zijn geweest, maar wezenlijk heilig, nadat zij waren ingewijd, maar die mensen dwalen geheel en al.

Indien zij die dingen als wezenlijk heilig vereren, dan vereren zij aardse dingen, ook staan zij dan niet ver af van hen die stenen en houten voorwerpen vereren, zoals de afgodendienaren, maar zij die de dingen vereren die worden uitgebeeld of aangeduid, dus de heilige Goddelijke dingen, zijn in de echte eredienst, want voor hen zijn de uiterlijke dingen slechts middelen om over zulke dingen te denken en om zulke dingen te willen die wezenlijk in de Kerk zijn, die, zoals eerder is gezegd, de dingen zijn die van het geloof en van de liefde zijn uit de Heer tot de Heer.

Evenzo is het heden ten dage gesteld met het Heilig Avondmaal; degenen die, wanneer zij het geregeld houden, niet denken vanuit het geloof over de Heer, over Zijn liefde jegens het menselijk geslacht en over de vernieuwing van het leven volgens Zijn geboden, vereren daar alleen het brood en de wijn en niet de Heer en geloven dat die uiterlijke dingen heilig zijn, die evenwel niet heilig zijn in zich, maar vanwege de betekenis ervan.

Het brood immers daar betekent de Heer ten aanzien van het goede van de liefde en de wijn de Heer ten aanzien van het ware van het geloof en tegelijk het ontvankelijke daarvoor van de zijde van de mens, die beide dingen zijn de werkelijke dingen van de Kerk, dus de wezenlijke dingen zelf van de eredienst, zie de nrs. 4211, 4217, 4735, 6135, 6789, 7850, 8682, 9003, 9127, 10040.

Hieruit kan nu vaststaan wat in het Woord wordt aangeduid met het heilige en met geheiligd worden.

10150. En Ik zal heiligen de tent der samenkomst; dat dit betekent het ontvankelijke voor de Heer in de lagere hemelen, staat vast uit de betekenis van geheiligd worden, namelijk het ontvankelijke voor het Goddelijke van de Heer, nr. 10149 en uit de betekenis van de tent der samenkomst, namelijk de hemelen, waarover de nrs. 3478, 9457, 9481, 9485, 9963.

Dat het de lagere hemelen zijn is omdat met het altaar de hogere hemelen worden aangeduid, zie nr. 10151.

Wat de lagere hemelen en de hogere hemelen zijn, zal hier in het kort worden gezegd.

De hemelen zijn onderscheiden in twee rijken: een hemels en een geestelijk rijk.

Het hemels rijk maakt de hogere hemelen en het geestelijk rijk de lagere hemelen; het wezenlijk goede van het hemels rijk is het goede van de liefde tot de Heer en het goede van de wederzijdse liefde; maar het wezenlijk goede van het geestelijk rijk is het goede van de liefde jegens de naaste en het goede van het geloof.

Deze rijken verschillen onderling zoals het verstandsdeel en het wilsdeel bij de wederverwekte mens, in het algemeen zoals het goede en het ware, maar hoedanig dit verschil is, kan vaststaan uit wat over die beide rijken is aangehaald en getoond in de nrs. 9277, 9543, 9688, 9992, 10005, 10068.

Het wilsdeel is ook het binnenste van de mens, want dit is de mens zelf; het verstandelijke echter is aanliggend en is van dienst, dus is het uiterlijk.

Dat wat innerlijk is, wordt ook het hogere genoemd en wat uiterlijk is wordt het lagere genoemd.

Dat het hemels rijk met het wilsdeel overeenstemt en het geestelijk rijk met het verstandsdeel bij de wederverwekte mens, zie nr. 9835.

Hieruit blijkt wat er wordt verstaan onder de lagere hemelen en wat onder de hogere hemelen.

10151. En het altaar; dat dit betekent het ontvankelijke voor het Goddelijke uit de Heer in de hogere hemelen, staat vast uit de betekenis van heiligen, dus het ontvankelijke voor het Goddelijke uit de Heer, nr. 10149; en uit de betekenis van het altaar, te weten het uitbeeldende van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, nr. 9964, hier ten aanzien van het Goddelijk Goede voortgaande uit Hem in de hemelen, waar dit wordt opgenomen, dus in de hogere hemelen, want daar wordt de Heer opgenomen ten aanzien van het Goddelijk Goede; maar in de lagere hemelen wordt de Heer opgenomen ten aanzien van het Goddelijk Ware, volgens hetgeen in nr. 10150 is getoond.

Men moet weten dat alles wat de Heer Zelf uitbeeldde, ook de hemel heeft uitbeeld, want het door de engelen opgenomen Goddelijke voortgaande uit de Heer, maakt de hemel.

De engelen zelf ten aanzien van hun eigene maken niet de hemel, maar ten aanzien van het Goddelijke dat zij opnemen uit de Heer.

Dat dit zo is, kan hieruit vaststaan, dat eenieder van hen daar erkent, gelooft en eveneens doornvat, dat niets van het goede uit henzelf is, maar uit de Heer en dat al wat uit henzelf is, niet het goede is; dus geheel en al volgens het leerstellige van de Kerk, dat al het goede van boven komt.

Omdat dit zo is, volgt dat het Goddelijke van de Heer datgene is wat het hemels leven bij hen maakt, dus dat de hemel maakt.

Daaruit kan vaststaan, hoe het moet worden verstaan, dat de Heer het al is in alle dingen van de hemel en verder dat de Heer daar in het Zijne woont en ook dat met de engel in het Woord iets van de Heer wordt aangeduid.

Over deze dingen is hier en daar in het voorgaande gehandeld.

Evenzo is het gesteld met de Kerk, de mensen daar maken niet ten aanzien van hun eigene de Kerk, maar ten aanzien van het Goddelijke dat zij uit de Heer opnemen; want eenieder daar die niet erkent en gelooft dat al het goede van de liefde en al het ware van het geloof uit God is, is niet van de Kerk.

Deze mens wil immers God liefhebben uit zich en geloven in God uit zich, wat toch niemand kan.

Daaruit blijkt eveneens, dat het Goddelijke van de Heer de Kerk maakt, zoals het de hemel maakt; de Kerk is ook de hemel van de Heer op aarde.

Vandaar eveneens is de Heer in de Kerk het al in alle dingen, zoals in de hemel en woont Hij daar in het Zijne bij de mensen, zoals bij de engelen in de hemel; ook worden de mensen van de Kerk, diegenen dus die het Goddelijke van de Heer met de liefde en het geloof opnemen, hemelse engelen na het leven in de wereld en geen anderen.

Dat het Goddelijke van de Heer Zijn rijk maakt bij de mens, dat wil zeggen, de hemel en de Kerk bij hem, leert de Heer bij Johannes: *‘De geest der waarheid zal bij ulieden blijven en in ulieden zal Hij zijn en gij zult bekennen dat Ik in de Vader ben en Gij in Mij en Ik in u’*, (Johannes 14:17,20).

De geest der waarheid is het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, waarvan wordt gezegd, dat Hij in ulieden zal blijven en daarna dat Hij in de Vader is en zij in Hem en Hij in hen, waarmee wordt aangeduid dat zij in het Goddelijke van de Heer zullen zijn en het Goddelijke van de Heer in hen.

Dat dit het Goddelijk Menselijke is dat daar wordt verstaan, is duidelijk.

Elders bij dezelfde: *‘Blijft in Mij, ook Ik in u, gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, indien zij niet in de wijnstok zal gebleven zijn, aldus ook gij niet, indien gij niet in*

Mij zult gebleven zijn; die in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen', (Johannes 15:4,5).

10152. En Aharon en zijn zonen om Mij het priesterschap te bedienen; dat dit betekent het uitbeeldende van de Heer in beide hemelen ten aanzien van het werk van de zaliging, staat vast uit de uitbeelding van Aharon, namelijk de Heer ten aanzien van het hemels goede, nrs. 9806, 9946, 10068 en uit de uitbeelding van de zonen van Aharon, namelijk de Heer ten aanzien van het geestelijk goede, nrs. 10017, 10068, dus in beide hemelen, zowel in de hogere als in de lagere; want of men zegt het hemels goede dan wel het hemels rijk of de hogere hemelen, het is hetzelfde en eveneens of men zegt het geestelijk goede, dan wel het geestelijk rijk of de lagere hemelen, het is hetzelfde.

Over de hogere en de lagere hemelen zie men wat hierover in de nrs. 10150, 10151 is gezegd; en uit de uitbeelding van het priesterschap, namelijk het werk van de zaliging van de Heer, nrs. 9809, 10017.

Daaruit blijkt, dat met heiligen Aharon en diens zonen om het priesterschap voor Jehovah te bedienen, het uitbeeldende van de Heer wordt aangeduid in beide hemelen ten aanzien van het werk van de zaliging.

Het is geoorloofd nog enige dingen te zeggen over het werk van de zaliging van de Heer: het is in de Kerk bekend, dat de Heer de Heiland en de Verlosser is van het menselijk geslacht, maar het is aan weinigen bekend, hoe dit moet worden verstaan.

Degenen die in de uiterlijke dingen van de Kerk zijn, geloven dat de Heer de wereld, dat wil zeggen, het menselijk geslacht, heeft verlost door Zijn bloed, waaronder zij verstaan het lijden aan het kruis.

Maar degenen die in de innerlijke dingen van de Kerk zijn, weten dat door het bloed van de Heer niemand wordt gezaligd, maar door het leven volgens de geboden van het geloof en van de naastenliefde vanuit het Woord van de Heer.

Zij die in de binnenste dingen van de Kerk zijn, verstaan onder het bloed van de Heer het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem en onder het lijden aan het kruis verstaan zij het laatste van de verzoeken van de Heer, waardoor Hij de hellen geheel en al heeft onderworpen en tegelijk Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat wil zeggen, dit Goddelijk heeft gemaakt.

Daardoor heeft Hij al degenen verlost en gezaligd die zich laten wederverwekken door het leven volgens de geboden van het geloof en de naastenliefde uit Zijn Woord.

Onder het bloed van de Heer wordt ook in de innerlijke zin, volgens welke zin de engelen in de hemel het Woord doorvatten, het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer verstaan, nrs. 4735, 6978, 5476, 7317, 7326, 7850, 9127, 9393, 10026, 10033.

Maar hoe de mens is gezaligd en verlost uit het Goddelijke, daardoor dat Het de hellen heeft onderworpen en Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, kan niemand weten tenzij hij weet dat bij ieder mens engelen vanuit de hemel en geesten uit de hel zijn en dat de mens, indien die niet voortdurend bij de mens aanwezig zijn, niet iets kan denken of willen en dat dus zo de mens ten aanzien van zijn innerlijke dingen ofwel onder de heerschappij van de geesten uit de hel zijn, ofwel onder de heerschappij van de engelen vanuit de hemel.

Pas wanneer dit bekend is, kan men weten, dat niemand, indien de Heer de hellen niet volledig had onderworpen en alle dingen zowel daar als in de hemelen in de orde had hersteld, gezaligd zou hebben kunnen worden, evenzo dat, indien de Heer niet Zijn Menselijke Goddelijk had gemaakt en daardoor voor Zich de Goddelijke mogendheid tot in het eeuwige had verkregen over de hellen en over de hemelen; want zonder de Goddelijke mogendheid kunnen de hellen noch de hemelen in de orde worden gehouden.

De macht immers waardoor iets ontstaat, moet er voortdurend zijn opdat het zal blijven bestaan, want het blijven bestaan is een voortdurend ontstaan.

Het Goddelijke Zelf, dat de Vader wordt genoemd, kon zonder het Goddelijk Menselijke, dat de Zoon wordt genoemd, dat niet bewerkstelligen, aangezien het Goddelijke Zelf zonder het Goddelijk Menselijke niet tot de mens kan reiken, zelfs niet tot de engel, omdat het menselijk geslacht zich geheel en al van het Goddelijke heeft verwijderd, zoals heeft plaatsgevonden aan het einde der tijden, toen er niet langer geloof en naastenliefde was.

Daarom kwam de Heer toen in de wereld en heeft alle dingen hersteld en dit vanuit Zijn Menselijke en zo heeft Hij de mens gezaligd en verlost door het geloof en de liefde tot de Heer uit de Heer.

Deze mensen immers kan de Heer van de hellen en van de eeuwige verdoemenis afhouden, maar niet degenen die het geloof en de liefde uit Hem en tot Hem verwerpen, want dezen verwerpen de zaliging en de verlossing.

Dat het Goddelijke Zelf door het Goddelijk Menselijke dit doet, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals daar, waar het Goddelijk Menselijke, dat de Zoon Gods is, de rechter en de arm van Jehovah wordt genoemd en waar wordt gezegd dat de Heer alle mogendheid heeft in de hemelen en op aarde.

Dat de Heer de rechter en de arm van Jehovah wordt genoemd, zie nr. 10019 en dat Hij alle mogendheid in de hemelen en op aarde heeft, nr. 10089.

Dat de Heer vanuit Zijn Goddelijk Menselijke de hellen heeft onderworpen en alle dingen daar en in de hemelen in de orde heeft hersteld en tegelijk toen Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat wil zeggen, dit Goddelijk heeft gemaakt, zie de nrs. 9528, 9715, 9809, 9937, 10019 en dat het Goddelijke Zelf, dat de Vader wordt genoemd, dit door het Goddelijk Menselijke heeft bewerkstelligd, blijkt bij Johannes: *‘In den beginne was het Woord; alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt en zonder Hetzelve is niets gemaakt dat gemaakt is; en het Woord is Vlees geworden en Het heeft onder ons gewoond’*, (Johannes 1:1-3,14).

Dat het daar de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke is, Die het Woord wordt genoemd, is duidelijk, want er wordt gezegd: het Woord is Vlees geworden.

Verder: *‘Niemand heeft ooit God gezien; de Eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem verklaard’*, vers 18.

Elders bij dezelfde: *‘Gij hebt de stem van de Vader nooit gehoord, noch Zijn gedaante gezien’*, (Johannes 5:37).

En bij dezelfde: *‘Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij; van nu aan hebt gij de Vader gekend en gij hebt Hem gezien; die Mij ziet, ziet de Vader’*, (Johannes 14:7-9).

Bij Mattheüs: *‘Niemand kent de Vader dan de Zoon en hij aan wie de Zoon het zal hebben willen onthullen’*, (Mattheüs 11:27).

Hieruit kan nu vaststaan wat het werk van de zaliging en van de verlossing is en dat dit is vanuit Zijn Goddelijk Menselijke.

10153. En Ik zal wonen in het midden der zonen Israëls; dat dit betekent de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing door het goede in de hemel en in de Kerk, staat vast uit de betekenis van wonen, wanneer over de Heer wordt gehandeld, namelijk tegenwoordig zijn en invloeien.

Dat het is door het Goddelijk Goede, is omdat van wonen wordt gesproken met betrekking tot het goede, nrs. 2268, 2451, 2712, 3613, 8269, 8309, daarom wordt er eveneens gezegd ‘in het midden’, omdat met het midden het binnenste wordt aangeduid, zie de nrs. 2940, 5897, 6084, 6103; en uit de uitbeelding van de zonen Israëls, dus de Kerk, nr. 9340.

Dat met wonen in het midden, wanneer over de Heer wordt gehandeld, Zijn tegenwoordigheid en invloeiing door het Goddelijk Goede wordt aangeduid, is omdat de Heer bij de mens invloeit en tegenwoordig is in diens goede, dat hij uit de Heer opneemt.

Het goede immers maakt de mens zelf, want eenieder is zodanig als zijn goede is, onder het goede wordt de liefde verstaan, want alles wat wordt geliefd, wordt het goede genoemd. Dat de liefde of het goede van hem de mens maakt, weet eenieder die een ander uitvorst; want wanneer hij hem heeft uitgevorst, leidt hij hem door diens liefde waarheen hij wil en wel dermate dat deze wanneer hij in zijn liefde wordt gehouden, niet langer zijn eigen meester is en dat dan de redenen die tegen de liefde zijn, niets vermogen, maar die welke met de liefde meegaan, alles vermogen.

Dat dit zo is, blijkt ook duidelijk in het andere leven; daar worden alle geesten gekend uit hun liefden en wanneer zij daarin worden gehouden, kunnen zij daartegen niet wat ook doen, want ertegen handelen is tegen zichzelf handelen; daarom zijn zij de vormen van hun liefden. Zij die in de hemelen zijn, zijn de vormen van de naastenliefde en van de hemelse liefde en van zo'n grote schoonheid dat die niet beschreven kan worden.

Degenen echter die in de hellen zijn, zijn de vormen van hun liefden, dus de liefden van zich en van de wereld, dus ook de vormen van haat en wraak, dus zulke monsters dat die ook niet beschreven kunnen worden.

Aangezien dus de gehele mens zodanig is als zijn liefde is, blijkt dat de Heer niet tegenwoordig kan zijn in een boze liefde, maar in een goede liefde bij de mens, dus in diens goede.

Er wordt geloofd dat de Heer tegenwoordig is in het ware dat van het geloof wordt genoemd, maar Hij is niet tegenwoordig in het ware zonder het goede; maar waar het goede is, daar is hij tegenwoordig in het ware door het goede en voor zoveel in het ware, voor zoveel als dit tot het goede leidt en voor zoveel als dit voortgaat vanuit het goede.

Van het ware zonder het goede kan niet worden gezegd dat het van binnen in de mens is, het is alleen in diens geheugen als iets wetenschappelijks, dat niet de mens binnengaat en hem maakt voordat het van het leven wordt en het wordt dan van het leven, wanneer hij het liefheeft en vanuit de liefde ervoor ernaar leeft.

Wanneer dit plaatsvindt, dan woont de Heer bij Hem, dit leert de Heer ook bij Johannes: *'Wie Mijn geboden heeft en dezelve doet, die is het die Mij liefheeft; en Ik zal hem liefhebben en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en verblijf bij hem maken'*, (Johannes 14:21,23).

Zichzelf openbaren is verlichten in de waarheden van het geloof vanuit het Woord; tot hem komen, is tegenwoordig zijn en verblijf bij hem maken, is in diens goede wonen.

10154. En Ik zal zijn hun tot een God; dat dit betekent de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing in het ware in de Kerk, staat vast uit de betekenis van zijn tot een God, dus de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing in het ware.

Dat het is in het ware, komt omdat de Heer in het Woord van het Oude Testament God wordt genoemd, waar gehandeld wordt over het ware, maar Jehovah waar over het goede wordt gehandeld.

Vandaar eveneens is het dat de engelen goden worden genoemd vanwege de opneming van het Goddelijk Ware uit de Heer; vandaar ook is het, dat in de oorspronkelijke taal God wordt genoemd Elohim in het meervoud, want de waarheden zijn er vele, het goede echter is één, (Mattheüs 19:16,17).

Dat de Heer God wordt genoemd waar over het ware wordt gehandeld en Jehovah waar over het goede wordt gehandeld, nrs. 2586, 2769, 2807, 8222, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167 en dat de engelen goden worden genoemd vanwege de opneming van het Goddelijk Ware uit de Heer, nrs. 4295, 4402, 7268, 8192, 8302, 8867, 8941; en dat de Heer is Jehovah in het Woord, zie nr. 9573; dat Hij de Vader uit het eeuwige wordt genoemd en eveneens God, blijkt duidelijk bij Jesaja: *'Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, op Wiens schouder de heerschappij is; Zijn Naam wordt genoemd God, Held, Vader der eeuwigheid, Vorst des vredes'*, (Jesaja 9:5).

Bij dezelfde: *‘Een maagd zal ontvangen en baren en Zijn Naam zal worden genoemd Immanuel, hetgeen is ‘God met ons’*, ((Jesaja 7:14; Mattheüs 1:23).

Dat hier met ‘Ik zal zijn hun tot een God’ de tegenwoordigheid en de invloeiing van de Heer in het ware wordt aangeduid, blijkt eveneens hieruit, dat met ‘Ik zal wonen in het midden van de zonen Israëls’, de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing door het goede wordt aangeduid.

In het Woord immers wordt, waar over het goede wordt gehandeld ook over het ware gehandeld, ter wille van het hemels huwelijk, namelijk dat van het goede en het ware in de afzonderlijke dingen daar, zie hierover de aanhalingen in de nrs. 9263, 9314.

10155. En zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God; dat dit betekent de doorvatting daarvan dat uit de Heer al het goede en al het ware is, staat vast uit de betekenis van bekennen, namelijk verstaan, geloven en doorvatten, waarover hierna.

Dat het doorvatten is dat uit de Heer al het goede en al het ware is, is omdat er wordt gezegd Jehovah God en de Heer wordt Jehovah genoemd vanwege het Goede en God vanwege het Ware, zie de nrs. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 9167.

Dat bekennen is verstaan, geloven en doorvatten, is omdat het wordt gezegd zowel van het verstandelijke van de mens als van zijn wil; wanneer het alleen van het verstandelijke wordt gezegd, dan is het verstaan; wanneer het wordt gezegd van het verstand en de wil tegelijk, dan is het geloven; en wanneer het alleen van de wil wordt gezegd, dan is het doorvatten, daarom, bij hen die alleen in de wetenschap van de zaak zijn en vandaar in een denken daarover zijn, is bekennen verstaan; bij hen echter die in het geloof zijn, is bekennen geloven; maar bij hen die in de liefde zijn, is bekennen doorvatten.

Wanneer echter bekennen wordt verbonden met verstaan, zien en geloven, dan is bekennen doorvatten, aangezien verstaan, zien en geloven betrekking hebben op het verstand, dus op het ware, doorvatten echter op de wil, dus op het goede, zoals bij Johannes: *‘Petrus zei: Wij hebben geloofd en hebben bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God’*, (Johannes 6:69).

Bij dezelfde: *‘Jezus zei: Geloofd de werken, opdat gij moogt bekennen en geloven, dat de Vader in Mij is en Ik in de Vader ben’*, (Johannes 10:38).

Bij dezelfde: *‘Jezus zei: Indien gij Mij had gekend, zoudt gij Mijn Vader hebben gekend; en van nu aan hebt gij Hem gekend en hebt gij Hem gezien’*, (Johannes 14:7).

Bij dezelfde: *‘De Geest der waarheid zal worden gezonden, die de wereld niet kan aannemen, aangezien zij Hem niet ziet, noch Hem kent; gij echter kent Hem, omdat Hij bij u blijft en in u zal zijn’*, (Johannes 14:16,17).

Bij Markus: *‘Jezus sprak in gelijkenissen, opdat zij ziende mogen zien en niet bekennen’*, (Markus 4:11,12).

Bij Jeremia: *‘Opdat gij moogt bekennen en zien dat het boos en bitter is Jehovah uw God te verlaten’*, (Jeremia 2:19).

Bij dezelfde: *‘Laat hij die zich beroemt, zich hierover beroemen Mij te verstaan en te kennen dat Ik Jehovah’*, (Jeremia 9:24).

Bij Hosea: *‘Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof en gij zult Jehovah kennen’*, (Hosea 2:20).

In die plaatsen is (be)kennen doorvatten en doorvatten is uit het goede; verstaan echter en zien is uit het ware, want degenen die in het goede of in de liefde zijn, doorvatten van binnen in zich dat het zo is; degenen echter die in het ware of in het geloof zijn, zien van binnen in zich; daarom hebben zij die in het hemels rijk van de Heer zijn, de doorvatting dat het zo is, daarentegen zij die in het geestelijk rijk van de Heer zijn het geloof hebben dat het zo is, zie de nrs. 9277, 9992, 9995, 10105 en wat de doorvatting is, nrs. 125, 371, 483, 495, 503, 521, 536, 597, 607, 1121, 1384, 1387, 1398, 1442, 1919, 2144, 2515, 2831, 3528, 5121, 5145, 5227, 7680, 7977, 8780.

Omdat (be)kennen in de eigenlijke zin betekent doorvatten uit het goede, wordt daarom eveneens gezegd ‘het wordt bekend uit het hart’, (Deuteronomium 8:5), uit het hart immers is uit het goede van de liefde, nrs. 3883-3896, 7542, 9050, 9300, 9495; en daarom zegt men van het goede doen ‘*Jehovah bekennen*’, (Jeremia 22:16).

Daaruit blijkt dat met ‘zij zullen bekennen dat Ik Jehovah hun God’, wordt aangeduid de doorvatting daarvan dat uit de Heer al het goede en ware is.

10156. Die heeft uitgeleid hen uit het land van Egypte; dat dit betekent de zaliging uit de hel door de Heer, staat vast uit de betekenis van uitleiden uit het land van Egypte, dus bevrijd worden uit de hel, nrs. 8866, 9197, dus gezaligd worden.

Dat met het land van Egypte de hel wordt aangeduid, is omdat daarmee in de echte zin het natuurlijke en het wetenschappelijke ervan wordt aangeduid; en uitgeleid worden uit de natuurlijke mens en diens wetenschappelijke en verheven worden in de geestelijke mens en diens inzicht en wijsheid, is eveneens uitgeleid worden uit de hel; want de mens wordt natuurlijk geboren maar hij wordt geestelijk door de wederverwekking en indien hij niet geestelijk wordt, is hij in de hel.

De wetenschap immers van de natuurlijke mens, dat wil zeggen, van de niet wederverwekte mens, is in het licht van de wereld en zolang de mens alleen in het licht van de wereld is, is hij in de hel; maar wanneer hij tegelijk in het licht van de hemel is, is hij in de hemel. Degenen ook die alleen in de natuurlijke wetenschap zijn en vandaar in geen ander licht dan in het licht van de wereld, kunnen geenszins de dingen geloven die in de hemel zijn en eveneens komt, indien zij in die dingen willen binnentreden door hun schijnsel, dat het natuurlijk schijnsel wordt genoemd, over hen als het ware iets donkers dat verblindt en maakt dat het hemelse niets is.

Dat wat immers in het gemoed verschijnt als donkerte, is zodanig.

Vandaar komt het dat de louter natuurlijke mens, hoezeer hij ook gelooft dat hij meer dan anderen in het schijnsel is, in het hart de Goddelijke en hemelse dingen ontkent.

Dit is ook de oorzaak dat zoveel geleerden zich door hun wetenschappen tot zo’n waanzin brengen, want verscheidenen van hen ontkennen de dingen die van het geloof van de Kerk en van de hemel zijn, meer dan de eenvoudigen.

Anders is het gesteld bij hen die zich laten verheffen door de Heer in het licht van de hemel; dezen immers worden eerst verheven boven de wetenschappelijke dingen die van de natuurlijke mens zijn, die de wetenschappelijke dingen worden genoemd en zij onderkennen ze terdege, terwijl zij de dingen aannemen die zij vatten en die passend zijn en de dingen verwerpen of terzijde stellen die zij niet vatten en die niet passend zijn; in één woord, het is met deze mensen als volgt gesteld: zolang de mens louter natuurlijk is, zijn diens innerlijke dingen, die vanuit het licht van de hemel zien, gesloten en zijn de uiterlijke dingen, die vanuit het licht van de wereld zien, geopend en dan schouwt de mens omlaag, dat wil zeggen, in de wereld en tot zichzelf.

Daarheen immers hellen alle dingen over die van zijn wil en van zijn denken zijn en waarheen de mens schouwt, daarheen keert zich ook zijn hart, dat wil zeggen, zijn wil en zijn liefde.

Maar wanneer de mens geestelijk wordt, dan worden zijn innerlijke dingen, die uit het licht van de hemel zijn, geopend en dan schouwt de mens omhoog, wat plaatsvindt door de verheffing door de Heer; zo schouwt hij dan in de hemel en tot de Heer.

Daarheen worden ook alle dingen verheven die van zijn wil en van zijn denken zijn, dus zijn hart, dat wil zeggen, zijn liefde.

De mens immers is zo geschapen, dat hij ten aanzien van zijn innerlijk gevormd is tot het beeld van de hemel en ten aanzien van zijn uiterlijke tot een beeld van de wereld, nrs. 6057, 9279, te dien einde dat de hemel en de wereld bij de mens verbonden zijn en opdat zo de

Heer bij hem kan invloeden vanuit de hemel in de wereld en deze regeren, in het bijzonder bij ieder individu en in het algemeen bij allen en zo de ene en de andere verbinden en daardoor maken dat er in de wereld ook het evenbeeld van de hemel is.

Maar wanneer de mens zich alleen bekommert om de wereld, dan is de hemel bij hem gesloten; maar wanneer hij zich door de Heer laat verheffen, dan wordt de hemel bij hem geopend en de wereld aan hem onderworpen; en wanneer dit plaatsvindt, wordt de hel van hem gescheiden en verwijderd.

Dan weet de mens voor het eerst, wat het goede en wat het boze is, echter niet eerder.

Dit is het wat wordt genoemd het Beeld Gods bij de mens, (Genesis 1:27,28).

Deze woorden zijn gezegd, opdat men zal weten wat de geestelijke mens en wat de natuurlijke mens is en dat de louter natuurlijke mens, indien hij niet geestelijk is geworden uit de Heer, de hel is.

Bijgevolg, opdat men zal weten waarom met Egypte de hel wordt aangeduid, wanneer daarmee ook het natuurlijke en het wetenschappelijke wordt aangeduid.

Dat met Egypte het wetenschappelijke wordt aangeduid, zie nr. 9340 en vandaar het natuurlijke in nr. 9391, en de hel, de nrs. 8866, 9197.

10157. Tot Mijn wonen in het midden van hen; dat dit betekent het Goddelijke van de Heer, dat het al in alle dingen van de hemel en van de Kerk is, staat vast uit de betekenis van wonen in het midden van de zonen Israëls, wanneer over Jehovah wordt gehandeld, namelijk de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn invloeiing door het goede in de hemel en in de Kerk, nr. 10153 en omdat het Zijn tegenwoordigheid daar is, is eveneens Zijn Goddelijke het al in alle dingen daar, want de Heer is tegenwoordig bij de engelen van de hemel en bij de mensen van de Kerk niet in het eigene van hen, maar in het Zijne bij hen, dus in het Goddelijke, volgens wat is getoond in nr.10151.

Wanneer de Heer tegenwoordig is in Zijn Goddelijke in de hemelen en in de Kerk, is Hij eveneens het al in alle dingen daar; vandaar is Hij de hemel zelf en eveneens is het daarvandaan dat de gehele hemel de Heer weergeeft ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke en dat de hemel in samenvatting een Mens is, die de Grootste Mens wordt genoemd; waarover aan het einde van diverse hoofdstukken is gehandeld, zie de nrs. 9276, 10030.

Vandaar is het eveneens dat met de mens in het Woord de Kerk en eveneens de hemel wordt aangeduid, nrs. 478, 768, 3636 en dat van degenen die in de hemel zijn en waarlijk in de Kerk, wordt gezegd dat zij in de Heer zijn, nrs. 3637, 3638, wanneer zij in het goede van de liefde en in het ware van het geloof in Hem uit Hem zijn.

10158. Ik Jehovah hun God; dat dit betekent uit wie al het goede van de liefde en al het ware van het geloof is, staat vast dat Jehovah het Goddelijk Zijn is en het Goddelijk Zijn is de Goddelijke Liefde, dus het Goddelijk Goede; en dat God is het Goddelijk Bestaan en het Goddelijk Bestaan is het Goddelijke van het geloof, dus het Goddelijk Ware.

Al het ware immers ontstaat uit het goede, het ware is immers de vorm van het goede; hieruit blijkt dat wanneer de Heer Jehovah God wordt genoemd, al het goede van de liefde en al het ware van het geloof wordt verstaan en dat er, wanneer er wordt gezegd Jehovah God in het midden der zonen Israëls, wordt verstaan de doorvatting daarvan dat uit de Heer al het goede is dat van de liefde is en al het ware dat van het geloof is, nr. 10155.

Vervolg over de tweede aardbol in de sterrenhemel

10159. Aangezien ik over de onzichtbare en de zichtbare God met hen heb gesproken, is het geoorloofd te vermelden, dat bijna allen in het heelal God vereren onder de zichtbare vorm en wel in hun idee onder de menselijke vorm en dat dit is ingeënt.

Dat het is ingeënt, is vanwege de invloeiing uit de hemel, want, wat gedenkwaardig is, de engelen die worden verheven tot in de sfeer van de derde hemel komen in de duidelijke doorvatting daarover.

De oorzaak hiervan is dat allen in die hemel in de liefde van de Heer zijn en vandaar als het ware in de Heer en dat alle doorvatting, zodanig als de engelen daar hebben, is vanuit de orde en de uitvloeijing van de hemel.

De hemel immers in zijn gehele samenvatting geeft één mens weer, zoals kan vaststaan uit wat over de hemel als de Grootste Mens aan het einde van verscheidene hoofdstukken is vermeld, zie nr. 10030.

Dat de hemel in zijn gehele samenvatting één mens weergeeft, is vanuit het Goddelijk Menselijke van de Heer; uit Dit immers vloeit de Heer in de hemel in, maakt die en vormt die tot Zijn gelijkenis.

Maar deze verborgenheid kan bezwaarlijk worden gevat door hen die dit ingeënte door hun eigen inzicht bij zich hebben uitgeroeid.

10160. Er werd gevraagd of zij op hun aardbol leven onder de heerschappijen van vorsten of koningen en hierop antwoordden zij dat zij niet weten wat heerschappijen zijn en dat zij onder elkaar leven, onderscheiden in natiën, families en huizen.

Verder werd er gevraagd of zij veilig zijn.

Zij zeiden dat zij veilig zijn, aangezien de ene familie de andere niets benijdt en niets wil wegnemen.

Zij waren verontwaardigd dat zulke dingen werden gevraagd alsof men hen van vijandigheid verdacht en dat zij een of andere beveiliging behoeften tegen rovers.

Wat heeft men meer nodig, verzekerden zij, dan voedsel en kleding te hebben en zo tevreden en rustig onder elkaar te wonen.

Het werd doorvat van de Oudsten, die van onze aardbol waren geweest, dat zij eender in hun tijd hadden geleefd en dat zij toen niet hadden geweten wat het was over anderen te heersen vanuit de eigenliefde en schatten opeen te hopen boven de noodzakelijkheden van het leven uit, vanwege de liefde van de wereld.

En dat zij toen de innerlijke vrede en tegelijk de uiterlijke vrede hadden en daarvandaan is de hemel bij de mens.

Die tijden werden daarom door de oude schrijvers de gouden eeuwen genoemd en daarmee beschreven zij het gerechte en het billijke betrachte, krachtens een aan het hart ingeschreven wet.

De staat van het leven van die tijden wordt in het Woord beschreven met wonen onder elkaar veilig en eenzaam, zonder poortdeuren en grendels.

En omdat hun woningen tenten zijn geweest, werd daarom ter gedachtenis daaraan een tent gebouwd, die voor het Huis van God gold en daarna werd het feest der tenten ingesteld, waarin men zich van harte verblijdde.

En aangezien zij die zo leefden, waren zonder de waanzinnige liefde van heersen ter wille van zich en van het gewinnen van de wereld ter wille van de wereld, liet daarom de hemel toen zich tot hun neer en werd de Heer door velen in de menselijke vorm gezien.

10161. Toen zij naar hun aarde werden gevraagd, zeiden zij, dat zij weiden hebben, bloembedden, bossen met vruchtbomen en eveneens meren met vissen erin en dat er vogels zijn met een hemelsblauwe kleur en gouden veren en dat er dieren zijn, grotere en kleinere en onder de kleinere vermeldden zij dat er dieren waren met een hoge rug, zoals kamelen op onze aarde; maar dat zij zich toch niet met hun vlees voedden, maar alleen met het vlees van de vissen en bovendien met de vruchten van de bomen en met groenten. Verder zeiden zij, dat zij niet wonen in gebouwde huizen, maar in bossen, waarin zij zich tussen het loof, daken maakten als bescherming tegen de regen en de zonnehitte.

10162. Er werd gevraagd naar hun zon, die een ster is voor de ogen vanuit onze aardbol. Zij zeiden dat die van een vurige kleur was, naar de schijn niet groter dan een mensenhoofd. Door de engelen werd mij gezegd, dat de ster die voor hen de zon is, tot de kleinere behoorde, niet ver afgelegen van de evenaar van de hemel.

10163. Er werden geesten gezien, die eender aan zichzelf waren toen zij mensen op hun aardbol waren geweest; hun aangezicht was niet ongelijk aan het aangezicht van de mensen van onze aarde, uitgezonderd dat hun ogen kleiner waren en eveneens hun neus kleiner. Dit scheen mij enigszins misvormd toe, maar zij zeiden dat kleine ogen en een kleine neus voor hen een schoonheid is. Er werd een vrouw gezien die een overkleed droeg, waarin rozen van verschillende kleuren waren.

Ik vroeg waarvandaan zij zich op die aardbol klederen maakten; zij antwoordden dat zij die uit grassen vervaardigden en tot draden spinnen en dat zij de draden daarna in lagen in een tweevoudige of drievoudige rij samenvlechten en met een kleverig vocht bestreken en zo de stevigheid daaraan verlenen, terwijl zij dat weefsel daarna kleuren met kruidensappen.

10164. Het werd eveneens getoond hoe zij de draden maken; zij zitten half achterovergeleund in een stoel en zij draaien de draden ineem met hun tenen en wanneer die ineem zijn gedraaid, trekken zij die naar zich toe en bewerken ze met de handen.

10165. Zij zeiden ook dat op die aardbol de echtgenoot alleen één echtgenote heeft en niet verscheidene en dat zij daar kinderen tot wel tien of vijftien verwekken. Zij voegden daaraan toe, dat daar ook hoeren werden gevonden, maar dat die na het leven van het lichaam, wanneer zij geesten worden, zich op magische dingen richten en in de hel worden geworpen.

10166. Over de derde aardbol in de sterrenhemel aan het einde van het volgende hoofdstuk.

Einde hoofdstuk 29

